استانبول پولیس مکتبنده تقریر اولنان

قوانین

و

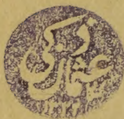
تطبیقات

درسلرینک خلاصه‌لرینی حاوی ومدخل علم حقوق ونظریات جزائیه واصول محاکمات جزائیه وحقوق اساسیه وحقوق عمومیه وخصوصیهٔ دول وامتیازات اجنبیه‌دن وجزا قانوننک تفسیریله ضابطهٔ عدلیه‌یه متعلق معاملاتدن باحث واوراق عدلیه نمونه‌لرینی محتویدر .

مؤلفی

استانبول پولیس مکتبی قوانین وتطبیقات معلمی
مکتب حقوق مأذونلرندن

ذکی

مهرسز نسخه‌لر ساخته‌در

استانبول

مطبعهٔ احمد کامل

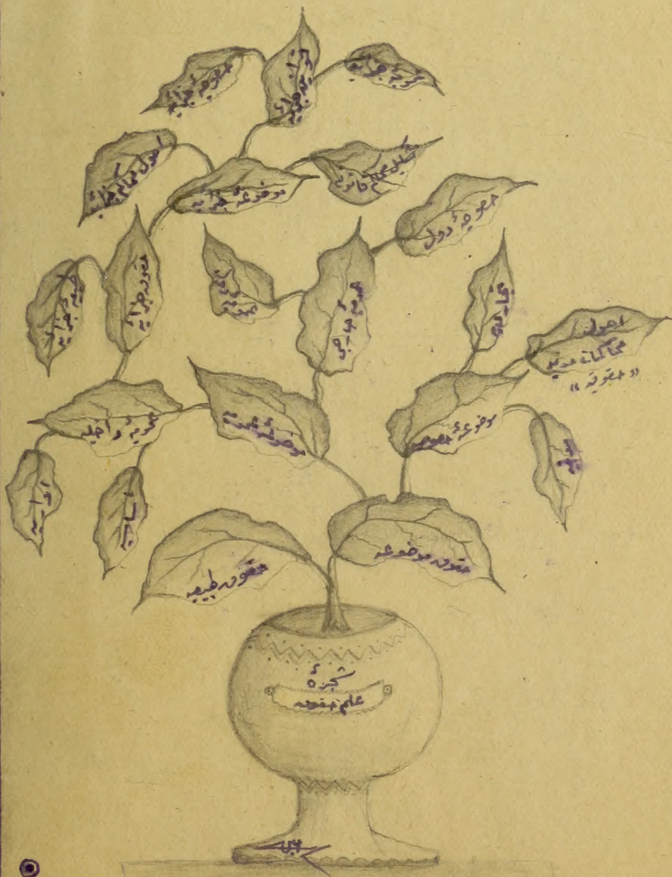
۱۳۲۹

افادهٔ مخصوصه

پولیس مكتبنده تدریس وتقریر اولنان مقدمهٔ علم حقوق وحقوق دول ونظریات جزائیه وجزا واصول محاكمات جزائیه قانونلریله تطبیقات درسلری اخیراً توحید ایدیله‌رك بر درس شكلنده تدریسی امنیت عمومیه مدیریت علیه‌سنجه تقرر ایتمش ووجه محرر اوزره معامله ایفا ایدلمكده ایسه‌ده درت آیدن عبارت اولان مدت تحصیلیه‌یه نظراً مطلوب وجهله تأمین استفاده مشكلاتی داعی بولنمشدر . فی الواقع مكتب مزبورده تدریس ایدیلان مذكور درسلرك یكنسق برحالده اولمسی ایچون بر اثرك قلمه آلنمسی خصوصنده بر مسابقه مدیریت عمومیهٔ مشارالیهاجه دردست اجرا بولنیور ایسه‌ده بوجهت تقرر وتأیید ایدنجه‌یه قدر رفع مشكلات مقصدیله تقاریر مذكوره‌نك شمدیلك كتاب شكلنده نشرینه وتعمیم فوائدینه جرأت قلندی

۲۱ مارت سنه ۱۳۲۹

معلم
ذكی

حقوق طبیعیه
حقوق موضوعه
اصول محاکمات مدنیه "حقوقیه"
شجرهٔ
علم حقوق

مدخل

هيئت اجتماعيه — عينى وطن‌اوزرنده ساكن وعينى قانونه تابع افرادك تشكيل ايلدكلرى مجموعه‌در .

دولت — متقابل‌اولان امنيت ومنفعتلرينى متحد قوتلريله محافظه وتأمين ايچون برقطعهٔ ارضده متصرفاً مشترك برادارهده ودائمى ومستقل بر صورتده يشايان افرادك مجموعيدر .

حكومت — هيئت اجتماعيه‌يى اداره ايدن قوتدر .

حكومتلرده اوچ شكل سياسى موجوددر : مطلقيت ، مشروطيت وجمهوريتدر . بناءً عليه حكومتلر حكومت مطلقه وحكومت مشروطه وحكومت جمهوريهناملريله اوچ قسمه تقسيم اولنور .

حكومت مطلقه نام ديكرى استبداد : ملتك بتون امور ومعاملاتنك بلاقيد وشرط شخص‌واحد طرفندن اداره‌سيدركه بويله بر حكومتده افراد ملت او شخصك اسيرى حكمنده طوتيلور . بتون اجراآت حكومت آنك اداره واراده‌سنه تابع بولنديغندن موجود ومرعى اولان قانونلر برامر واراده‌سيله اسقاط اولنور . بر چوق بيچاره‌لر بغيرحق وبلامحاكمه حبس وتوقيف وحقارتده مظالم اجرا ايديلور. حقوق تصرفيه وحريه

تحت تأمینده اولمادیغی کبی اشبو حقوقه هیچ بر وجهله رعایت ایدلمز . اجرا آتندن غیر مسئول اولدیغندن و کندیسنی مؤاخذه ایده‌جك هیچ بر مقام بولنمادیغندن پادشاه ، امپراطور ، قرال عنوانیله یاد ایدیلان او شخص مستبد هردرلو تعدیاتی تبعه‌سی اوزرینه روا کوروب دیلدیکی کبی کیف وظلمنی اجرا ایدر . بر حکومت مطلقه‌نك حکمداری عادل فرض ایدلسه وعقل وتدبیرینی‌ده اداره‌سی آلتنده بولنان میلیونلرجه اهالینك احتیاجات ومنافعنی تقدیره وبونلری تأمین ومحافظه‌یه حصر ایتمکله چالشسه بیله بر شخصك بویله بیوك ومهم ایشی باشه چیقارمغه مقتدر اوله‌میه‌جغندن بویله بر ادارهٔ مطلقه آلتنده یشایان حکومتلر دائما تدنی ایدر . وبوتدنی بالطبع رأس حکومتده بولنان حکمدارك احوال خصوصیه‌سیله متناسب اولماز . یعنی ملتنه خیرخواه اولان وعلم وعرفان وعدلیله مشار بالبنان بولنان بر حکمدارك زیر اداره‌سنده‌کی حکومت مطلقه ایله ملتنك دشمنی اولان جهل وظلمیله شهرت قزانمش بولنان بر حکمدارك تحت حکمنده‌کی حکومت مطلقه بیننده فرق واردر . اولکیسنده حکمدارك حیاتده بولندیغی مدتجه حکومتك تدنیسی حس اولنه‌مدیغی حالده وفاتی ویرینه ایکنجیسی کبی یالکز کندی منفعتنی وذوق وکیفنی دوشونور ظالم برحکمدارك جلوسی واداره‌سی ایله اشبو تدنی پك آچیق صورتده کوزلره چارپار .

شو احواله كوره ادارهٔ مطلقه مشروطيت وجمهوريت دينيلان ديكر ايكی شكل سياسی يه نظراً هرزمان مردود ومذمومدر. چونكه ادارهٔ مطلقـه‌ده ايلك وفنـالق فانی اولان حكمدارك شخصنه باغليدر . انسـانلر طبيعتلری مقتضاسی اوله‌رق دائما كنديلرينه منفعت ويره‌جك شـيلری تحصيل واجرايه سـعی ايدیجی اولدقلرندن حكومت مطلقه‌ده هرزمان ايچون حكمدارك كندی منافعنی دوشـونه‌رك ملتنك منـافعنی اونوتمسی وياخود بالالتزام كندی منافعنی تأمين وتحصيل ايچون منافع ملتی پايمـال اتمسی وايتدرمه‌سی قورقوسی موجوددر. اشته بومطالعاته بناءً درکه بوكون بر يوزنده حكومت مطلقه‌نك تحت حكم واداره‌سـنده يشامغی ارزو ايدن برملت يوقدر .

مشروطيت : حكومت وحكمـدار ايله زير ادارهلرنده‌كی ملت آره‌سـنده بعض قيود وشروطك موجود اولمسندن يعنی حكمدار ايله وكلاسنك ملتك امورنده تصرف ايده‌بيلملرينك بعض شرائطه تابع بولنمسندن عبارتدر . مشروطيتله اداره اولنان ملتلرده اهالی حريت ، مساوات ، اخوت ، عدالت اساسلرندن مسـتفيد اولور . هرفرد حريت شخصيه‌سنه مالك اولديغی كبی حريت كلام ، حريت افكار ، حريت اجتماع وحريت وجدانه صاحب وقانون اسـاسينك تكفل ايتديكی كافهٔ حقوق سياسيه ومدنيه‌يه مالكدر ، آخرك حقوق حريه‌سـنه تجـاوز ايلامك

وقوانين ونظامات عموميه وخصوصيه‌ده موضوع ومعدود منهيات واوامره تبعيت ايتمك شرطيله هر يره كيده بيلور ، هردرلو سوزلر سويليوب صحائف مطبوعاتده افكاريني سربستجه نشر وتعميم ايدر واجتماع حقنه مظهر اولور . واخاصل قانون اساسيده كوستريلان حقوق حريه‌نك كافه‌سنه قوانين ونظامات موضوعه‌يه رعايت ايتمك شرطيله مالك اولور . ونظر قانونده هرفرد مساويدر . هركس عمل وفعلندن مسئول اولوب جرائم وافعال شخصيه‌لرندن طولايى افراد اهاليدن هرهانكى بريسيله رجال حكومت وملتدن برى عين قانون ايله تجزيه اولنورلر . عين حقوق حريه‌يه مظهر اولان ونظر قانونده مساوات تامه‌يه نائل بولنان افراد عين وطنك اولادى اولمق وعين نعمتلره مالكيتله برابرعين وظيفه وحقوق متقابله‌يه مظهر بولنمق حسبيله يكديكرى آره‌سنده قرداشلق حسنك حكمفرما اولمسى طبيعيدر . بناءً عليه دين ومذهب وقوم وقبيله فرقى كوزه‌دليه‌رك عين حقوق ووظيفه صاحبى اولان تبعه يكديكرينك طوپراق قرداشى اولمسى قاعده‌سنك مخالفنى دوشونمك ويا تصديق ايلامك هيچ بر وطنپرور ايچون قابل اولماز . حكومت مشروطه افراد ملتك انتخاب ايلديكى مبعوثاندن مركب مجلس ملى ايله اداره اولنديغندن وقوانين ايسه اشبو مجلس عالينك مذاكره وقبولى وقانون اساسى موجبنجه مقام سلطنتدن تعيين قلنان هيئت اعيانك مذاكره

وتصديقی اوزرینه وضع ایدلدیکندن ملتك محصول تتبعی اولان اشبو قوانینك مأمورین مسئوله‌سی طرفندن تطبیقی ایله افراد اهالی‌یه توزیع معدلت ایدلمش اولور . عدالت ارکان مهمهٔ مشروطیتدن اولمغله بوکا نائل اولمیان ملتلرك برحکومت مشروطه طرفندن ادار اولندیغنه حکم ایدیله‌مز . ذاتاً عدالت حکمنی اجرا وتوزیع ایلیان حکومت حکومت مستبده‌دن بشقه برشی دکلدر . بناءً علیه حکومت مشروطه‌دن بولنان دولت عثمانیه‌ده هر مأمور عهده‌سنه تودیع اولنان وظیفه‌یی قانون ونظام دائره‌سنده بالاستقلال اجرای معدلته حصر مشغله ایلملی وعکس تقدیرده اهالینك حقوق اساسیه‌سنه رعایت ایدلمامش اولمغله مخالف مشروطیت حرکت ایدلمش اوله‌جغندن وظائف مودوعه‌یی حسن اجرا وتطبیقه سعی ایتملیدر .

قانونلرك صورت وضعی — ادارهٔ مطلقه‌ده ملتك اطاعته مجبور اولدیغی قانونلر حکومت طرفندن تنظیم وحکمدارك اراده‌سیله نشر وتطبیق اولندیغی حالده ادارهٔ مشروطه‌ده یاطوغریدن طوغری‌یه افراد ملتك انتخاب ایلدکلری وکیللری طرفندن تنظیم وتدقیق ومذاکره اولندقدن صکره قبول ایله مجلس اعیانه کوندریلور واوراجه‌ده بعدالتصدیق مقام صدارت واسطه‌سیله ارادهٔ سنیه‌سی استحصال اولنه‌رق غزته‌لرله اعلان ونشر ایدلدکدن صکره تطبیق اولنور ویاخود حکومت

طرفندن تنظیم وتکلیف وینه مجلس مبعوثان وهیئت اعیانجه قبول وتصدیق ایدیلوب ارادهٔ سنیه‌سی استحصال اولندقدن ونشر واعلان ایدلدکدن صکره قانونیت کسب ایدر .

حاکمیت ملیه — وکلا یعنی ناظرلر حکمداره قارشی مسئول اولدقلری کبی ملتی تمثیل ایدن و آمال عمومیهٔ ملیه‌نك تجلیکاهی بولنان مجلس ملی‌یه قارشی دخی مسئولدرلر . حکومت مجلس ملینك تحت تفتیشنده بولندیغندن اوراجه قبول ایدلمیه‌جك بر سیاست تعقیب واجراسی ممکن اوله‌مز . زیرا مجلس ملی حکومتك سیاست خارجیه وداخلیه‌سنك ناظمیدر .

دولتمز بر حکومت مشروطه اولوب بوکره مجلس مبعوثان وهیئت اعیانجه تعدیل ونشر اولنان قانون اساسیده حاکمیت ملیه اساسی وضع ایدلمشدر . بناءً علیه شمدی اجرای حکومت ایلکده اولان وقابینه تسمیه ایدیلان هیئت وکلا مجلس مبعوثانده‌کی اکثریت فرقه‌سندن متشکل وفرقهٔ مذکوره‌نك پروغرامنه تابعدر . ایمدی احکام مشروطیتك اڭ قوی وحقوق مدنیه‌یه موافق اولان حاکمیت ملیه اساسنك مملکتمزده قبول وتطبیقی ترقیات مدنیه‌ده بیوك خطوه‌لر آتدیغمزی وعن قریب ماضیده‌کی ضررلرمزی تلافی ایلیه‌جکمزی کوسترر .

جمهوریت — مشروطیت کبی حاکمیت ملیه اساسی اوزرینه

اداره اولنـان بر حكومتدر . آره‌لرنده‌كى فرق مشروطيتده رئيس حكومت بر خاندانه منسوب بر حكمدار اولديغى حالده جمهوريتده آراى عموميه ايله انتخاب اولنور بر رئيس بولنور . مدت موقته ايله انتخاب اولنـان بو رئيس ختـام مدتده تكرار انتخـاب اولنه‌بيلديكى كبى آخرى دخى انتخاب اولنور . اوروپا قطعه‌سـنده فرانسه واسـويچره حكومتلرى حكومات جمهوريه اولديغى كبى پورتكيزده بر قاچ ماه مقدم اختلال وقوع بوله‌رق افكار وقواى جمهوريه غلبه ايله پورتكيز جمهوريتى اعلان ايدلمشدر .

ملت : بر دولتك تحت اداره وحكمنده بولنـان ممالكده ساكن ووضع ايتديكى قوانينه تابع اولان افرادك كرك بر دين ومذهب وقومدن عبارت اولسون وكرك اديان ومذاهب واقوام مختلفه‌دن اولسون هيئت مجموعه‌سنه ملت دينور .

قانون : هيئت اجتماعيه‌نك بقـا وانتظامنى ومعـاملاتنك حسـن جريانى وامنيت واسـايشنى تأمين ايچون صلاحيتدار اولان مقامجه تنظيم ومجالس مليه‌جه بعد القبول اصولى دائره‌سنده ارادۀ حكمدارى‌يه اقتران ايدرك وسائط مخصوصه‌سـيله نشر واعلان اولنـان وجمله افراد ملتجه مجبور الاتباع بولنان قواعددن عبارتدر .

نظام : يالكز برمسلك مخصوصه وياخود يالكز برخصوصه

دائر اولەرق صلاحيتدار اولان مقامجه تنظيم اولنان واو مسلك مخصوصه سالك اولان واو خصوص ايله اشتغال ايدن ويا ايتمك استيان افراد ملتجه اتباعی مجبوری بولنان قواعددر. سرسری، مطبوعات، عسكری، طبابت، اجزاجيلر، صيد بری وصيد بحری وتوتون ومسكرات وضابطهٔ صحيه نظاماتی كبی.

تعليمات : برقانون ويانظام احكامنی وصورت تطبيقنی موضح ومبين اولەرق دوائر عائدەسی طرفندن معيت مأمورلرينه تبليغ اولنان اوامردر.

وطن : بردولتك سنجاغنك تموج ايتديكی وقوانينك اجرای احكام ايلديكی ممالكدر. حدود بريه ايله محدود اراضی ايله دكزلردەكی حاكميته دائر اولەرق ايلريده اوزون مباحث سرد اولنەجقدر.

عرف وعادت : اوامر وقوانين حكومته مغاير اولميەرق عقل سليم طرفندن قبول اولنان وبرچوق دفعەلر تكرر ايدن شيدر. بردولت ممالكنك هر طرفنده جاری وشايع ايسه عرف عام ويالكز بر ويا برقاج بلدەده معتبر ايسه عرف خاص دينور. عرف عام ايله عرف خاص بر مادەده قارشولاشنجه عرف خاص ترجيح اولنور مثلا استانبولده مجيديه يكرمی غروشه، كچديكی حالده بعض اصناف معاملاتی، عادتلری اعتباريله مجيديه اون طقوز غروشەدر. بريسی يكرمی غروشدن پازارلق ايدلدی

ديوبده اثباته مقتدر اولماديغى صورتده بين الاصناف رايج اون‌ظقوز غروشدن اعتبار عادت اولمسنه كوره اوصورتله حكم اولنور . عرف وعادت صراحت قانونيه اولان احوالده معتبر اولمايوب قانون معتبردر . قانونده صراحت اولميان احوالده عرف وعادت معتبر اولور . عادتك معتبر اولمسى ايچون مطرد اولمسى وشايع اولمسى واحكام قانونيه ونظاميه واخلاق‌عموميه وعقل وطبع سليمه مغاير ومنافى اولمامسى شرطدر .

علم حقوقك تعريف وتقسيمى

علم حقوق : حقى ناحقدن يعنى حق اولان شـيئى حق اولميـان شيلردن وايى يى كوتودن تفريق وتمييزه دلالت ايدن برطاقم قواعددن بحث ايليان علمدر .

علم حقوق : ماهيتى اعتباريله ايكى يه منقسمدر . برى ، حقوق طبيعيه وديكرى حقوق موضوعه‌در .

حقوق طبيعيه : طبيعت انسـانيه‌ده موجود اولوب عقـل سليم واسطه‌سيله حق وناحقى وايى وكتويى بيلديرن حقوقدر . آدم اولديرمه‌نك ويا آخرك مالنى غصب ايتمه‌نك ممنوع اولديغنى ومالك لوازم انسانيه‌دن بولنديغنى بيلمك كبى .

حقوق موضـوعه : اشـبو حقوق طبيعيه‌دن حكملر چيقاره‌رق لزومى اولان ووضع اولنان قواعد وقوانينك هيئت عموميه‌سيدر .

حقوق موضوعه : ياعمومى وياخصوصيدر .

حقوق موضـوعهٔ عموميه : حكومتك صورت تشـكلنه وافرادك حكومت ايله وحكومتلرك بربرلريله اولان مناسـباتنه متعلق قواعد حقوقيه دركه بوده ايكى يه آيريلور :

برى : حقوق عموميـهٔ داخليه ؛ وديكـرى : حقوق عموميهٔ خارجيه‌در .

حقوق عمومیهٔ داخلیه : اوچ قسمدر .

اولاً حقوق اساسیه‌در که : حکومتك نه صورتله تأسس ایلدیککنی وقوای عمومیهٔ دولتك نه وجهله تشکل ایتدیککنی وحکومتك اهالیسی ایله نه کبی مناسباتی اولدیغنی تعیین ایدن قواعددر .

ثانیاً حقوق اداره‌درکه : اهالینك خصوصی منافعیله دولتك عمومی منافعی آره‌سنده اولان مناسبتلری کوسترر . وحکومت دائره‌لرینك وشعبه‌لرینك وظیفه‌لری ایله او دائره وشعبه‌لر بیننده‌کی رابطه‌لره دائر اولان قواعددن بحث ایدر

ثالثاً حقوق جزائیه‌درکه : هیئت اجتماعیه‌نك بقاسنی وحسن انتظامنی تأمین ایچون وضع ایدیلان قانونلر احکامنه قارشی حرکتده بولنان اشخاص حقنده ترتیب اولنان جزالرك درجاتنی تعیین ایدن وبوجزالرك تطبیق واجراسی خصوصلرنده رعایت ایدلمسی لازم کلان قواعدك هیئت مجموعه‌سیدر .

حقوق عمومیهٔ خارجیه : دولتلرك یکدیکری آره‌سنده‌کی مناسباتی کوسترن قواعددر وبوده ایکی قسمدر : بری ، حقوق عمومیهٔ دول ؛ دیکری ، حقوق خصوصیهٔ دولدر .

حقوق عمومیهٔ دول : دولتلرك یکدیکری آره‌سنده‌کی مناسباتی بیلدیرن قواعددر .

حقوق خصوصیهٔ دول : بردولت تبعه‌سی ایله دول سائره

تبعه‌سی بیننده‌کی مناسباته دائر اولان قواعددر .

حقوق موضوعهٔ خصوصیه دخی اوچ قسمدر .

برنجیسی : حقوق مدنیه‌درکه اهالینك یکدیکریله اولان مناسباتنی تعیین ایدن حقوقدر .

ایکنجیسی : حقوق تجاریه‌درکه معاملات تجاریه‌یه متعلق اولان حقوقدر .

اوچنجیسی : اصول محاکمات مدنیه (حقوقیه) درکه حضور محکمه‌ده بر حقك اثباتی خصوصنده مدعی طوتلسی اقتضا ایدن ودعوالرك رؤیت وحکمنه دائر اولان قواعدك هیئت مجموعه‌سیدر .

حقوق جزائیه ایکی قسمدر : حقوق طبیعیهٔ جزائیه وحقوق موضوعهٔ جزائیه‌در .

حقوق طبیعیهٔ جزائیه : عقل سلیم واسطه‌سیله اکلاشیلان جرائم ایله بونلرك مرتکبی اولان اشخاص حقنده تعیین اولنان مجازاته متعلق قواعددر .

حقوق موضوعهٔ جزائیه : طرف دولتدن اصولاً وضع ونشر اولنسان قوانین جزائیه‌نك هیئت مجموعه‌سیدرکه بوده اوچ قسمدر :

اولاً قوانین جزائیه : جرائم ومجازاتی ارائه وتعیین ایدن قانونلردر . بونلرده ایکیدر :

(١) قانون عمومیٔ جزادرکه جزا قانونیدر .

(٢) قوانين خصوصيهٔ جزائيه‌در : كه عسكره، طبابته و بلديه‌يه وصيده وتوتون رژيسنه ومسكراته ومطبوعاته ومطبعه‌لره وسائره‌يه متعلق قوانين ونظامات خصوصيه‌در .

ثانياً اصول محاكمات جزائيه قانونى‌دركه : تحقيقات ومحاكمات جزائيه‌نك صورت اجراسنى بيان ايدر .

ثالثاً تشكيل محاكم قانونيدركه : هيئات محاكمك صور تشكيلنى ووظائفنى كوسترر .

حقوق جزائيه‌نك موضوعى : قانونه مغاير حركتلرندن طولايى مستحق مجازات اولان افرادك ارتكاب ايلدكلرى جرمه مقابل اولان مجازاتى تعيين ومحاكمك صورت تشكيلنى ومحاكمات جزائيه‌نك صورت جرياننى ارائه ايلمكدن عبارتدر .

حقوق جزائيه‌نك غايتى : قانونه مغاير حركتلرندن طولايى مستحق مجازات اولان افراد حقنده جزا ترتيبيله اهالينك حضور وسلامتنى تأمين ايلمكدر .

حق مجازاتك اساس صحيحى : انسانلر مدنى الطبع اولمق حسبيله اجتماع حالنده يشامغه مجبوردرلر . بو حالك دوامى وآره‌لرنده عدالت وانتظامك خللدن محافظه‌سى ايچون احكام جزائيه وضع وترتيبى لازم كلمش وبناءً عليه حق مجازاتك اساسى عدالت مطلقه ايله برابر منفعت عامه ملاحظاتنك اجتماع ايلمسندن

عبارت بولنمشـدر . یعنی حق مجازات ، عدالت ومنفعت عامه فکرلرینك اجتماعی اساسی اوزرینه بنا اولنمشـدرکه بو صورتله قاعدهٔ عدالتـه ومنفعت عامه‌یه موافق ومقرون اولان مجـازات انتظام و آسـایش عمومینك تأمین محافظه‌سـنه هر وجهله مدار اولور .

جرمك تعریف وایضاحیله تقسیماتی

جرم : بر جزا تهدیدی تحتنـده اوله‌رق قانونك نهی ایتـدیکی فعلی جواز قانونی‌یه مسـتند اولمقسزین یاپمق ویا امر ایلدیکی فعلی یاپمامقدر .

بر فعل جرم عداولنه بیلمك ایچون قانونك یالکز او فعلی منع ایتمسی کافی دکلدر . حتی قانوناً منع اولنـان بعض افعـال واردرکه اومثللو افعالی ارتکاب ایدنلر دوچار مجازات اولمازلر .

اصول محـاکمات جزائیه قانوننـده هر مأمورك اثنـای مأموریتنده مطلع اولدیغی جنایت وجنحه‌یی عائد اولدیغی محکمه مدعئ عمومیسنه اخبار ایتمکه مجبور اولدیغی صراحةً کوسترلمش ایسه‌ده بوامره امتثال ایتمیانلر حقنده برجزا تعیین اولنمادیغندن بوحال جرم تشکیل ایتمز چونکه قانون اوفعلی امر ایتمکله برابر اوامره مخالف حرکتده بولنانلر حقنده برجزا تعیین ایتمامشدر

جرح وقتل فعللری مستلزم مجـازات ایسـه‌لرده مدافعهٔ مشروعه حالنـده ارتکاب اولنورسـه فاعلنه هیچ برشی ترتب ایتمز . زیرا قانون بوکا جواز کوسترمشـدر . اشبو فعل جواز

قانونی‌یه مستند اولمزایسه جرمدر .

جرمك دیکر بر تعریفی‌ده شودر : جرم برشیئی یاپمق ویاخود یاپمامق اوزره آسایش وانتظام عمومی‌یی محافظه‌ضمننده قانونده درج وتحریر وتهدید جزائی ایله تأیید ایدلمش بر تنبیهك خلافنده جواز قانونی اولمقسزین وقوع بولان فعل وحرکتدر .

برفعل ممنوع هر حالده فاعلنه مستلزم جزا برجرم تشکیل ایتمك ایچون آتیده‌کی شرائط لازمدر .

برنجی‌شرط : جرم اهلندن صادر اولملیدر . بناءً علیه قوهٔ ممیزه وارادتنه مالك اولان کمسه‌لر طرفندن قانونه مخالف برفعل ایقاع اولنمش‌ایسه اوفعل جرم اولوب جزایی مستلزمدر . یوقسه صبیٔ غیر ممیز ویا مجنون اولانلر طرفندن ایقاع اولنان افعال ممنوعه جرمدن عد اولنه‌ماز . شو حالده صبیٔ غیر ممیزلرله مجنونلر ایقاع ایلدکاری جرائمدن طولایی جزایه مستحق اولمازلر انجق جرمك حاصل ایلدیکی مسئولیت حقوقیه حقلرنده باقیدر .

ایکنجی‌شرط : جرم مقاومت ممکن اولمیان بر ضرورتك ایجابیله ایشلنمش اولماملی . چونکه برطرفدن وقوع بولان جبر وتضییق اوزرینه ایقاع اولنان فعل ممنوع فاعله نسبتله جرمدن معدود اولماز. حالبوکه مجبره کوره جرمدن معدوددر .

خلاصه فعل ممنوع جرم تشكيل ايتمك ايچون جبر واكراه صورتيله ايقاع ايدلمامش اولمق شرطدر .

اوچنجی شرط : قانوناً ممنوع اولان فعل حقوق بشريه مالك اولان انسانلرك يا شخصلرينه يعنی نفسلريله عرضلرينه ويا ماللرينه قارشی ايشلنمش اولمليدر . يوقسه حقوق بشريه مالك اولميان حيوانلر حقنده ايقاع اولنان افعال ممنوعه بر جرم تشكيل ايده‌مز . واقعا افرادك تحت ملكيتنده بولنان حيواناتی اتلاف ايدنلر حقنده مجازات ترتيب اولنمش ايسه‌ده اوده حيوان صاحبنك حق ملكيتی بولنمش اولمسندن و آداب ومرحمت انسانيه اقتضاسندن ايلری كلور .

جرم علی الاطلاق ايكی بيوك قسمه تقسيم اولنور : بری تقسيم قانونيدركه قانون جزاده مندرج اولديغی وجهله جنايت ، جنحه ، قباحتدر . ديكری دخی جرمی تشكيل ايدن فعلك نوع وحال وماهيتنه موافق برنام ايله ياد وتسميه اولنان جرائم سائره‌دركه تقسيم نظريدر .

جرائمك تقسيم قانونيسی كافهٔ جرائمك انواع ودرجاتنك تعيينيله محاكمك تشكيلنه اساس اتخاذ اولنمشدر .

مجازات ترهيبيه‌يی مستلزم اولان جنايت : قتل ، مؤبداً كورك وموقتاً يعنی اوچ سنه‌دن اون بش سنه‌يه قدر كورك ومؤبداً قلعه بندلك وموقتاً يعنی اوچ سنه‌دن اون بش سنه‌يه

قدر قلعه بندلك ونفی ابد ومؤبداً رتبه ومأموریتدن محرومیت وحقوق مدنیه‌دن اسقاطدر .

مجازات تأدیبیه‌یی مستلزم اولان جنحه : برهفته‌دن اوچ سنه‌یه قدر حبس وموقتاً یعنی اوچ آیدن اوچ سنه‌یه قدر نفی ومأموریتدن طرد ویوز غروشدن یوقاری جزای نقدیدر .

معاملهٔ تکدیریه‌یی مستلزم اولان قباحت : یکرمی درت ساعتدن بر هفته‌یه قدر حبس ونهایت یوز غروشه قدر جزای نقدیدر .

شوحالده برجرمك نوع ودرجه‌سی بیلنمك اقتضا ایتدکده قانون جزایه باقیلور. قانون جزاده اوفعل حقنده مرتب اولان جزایی بولوب اوجزانك اقسام جرمك هانکیسنه داخل اولدیغنی کورملی ؛ بوصورتله جرمك نوع ودرجه‌سی اکلاشیلور . مثلا سرقت قصدیله وفقط جبر وشدت استعمال ایتمیه‌رك عادیاً وخفیاً برشخص برکمسه‌نك مالنی اخذ ایدرسه جزا قانوننده مذکور فعل ایچون اوچ آیدن اوچ سنه‌یه قدر حبس جزاسی کوسترلمش بولوندیغندن اشبو فعلك جنحه نوعندن اولدیغی اکلاشیلور . واکر بوفعل سرقت کیجه‌لین ویاقپو قیرمق ویامردیون قورمق ویادیوار دلمك ویامسلح اولمق وایکی ویادها زیاده اشخاص طرفندن معاملهٔ جبر وشدت اجراسیله ارتکاب اولنمق صورتلرندن هانکیسیله وقوع بولمش

ایسه قانون جزاده موقت کورك جزاسی وضع اولندیغی کوریلورکه اشته بوصورتده اشبو فعلك جنایت نوعندن اولدیغی اکلاشیلور .

تقسیم قانونینك فائده‌سی جرمك نوع ودرجه‌سنی تعییندن ماعدا برجرمك محاکمه‌سنك هانکی محکمه حضورنده اجراسی لازم کله‌جکنی دخی تعیینه مدار اولور .

تقسیمات سائره بروجه آتیدر :

جرائم اجرائیه وجرائم اهمالیه ، جرائم آنیه وجرائم متمادیه ، جرائم عمومیه وجرائم خصوصیه ، جرائم اعتیادیه ، جرائم سیاسیه وعادیه ، جرائم قصدیه وغیر قصدیه ، جرائم مشهوده وغیر مشهوده ، جرائم مشترکه ، جرائم مرتبطه ، اجتماع جرائم ، تکرر جرم

جرائم اجرائیه : قانوناً اجراسی نهی اولنان فعلی اجرا ایتمکدر .

جرائم اهمالیه : قانوناً اجراسی امر اولنان فعلی اجرا ایتمامکدر . مثلا قتل ، جرح ، ضرب ، سرقت ، طولاندیر - یجیلق ، احراق ، قلبزنلق جرائم اجرائیه‌دن واوتل وخانلر قپولرینه فنار اصمامق واوجاقلری تمزله‌مامك واوتل وخانلره کلان یولجیلری دفتره قید ایتمامك جرائم اهمالیه‌دندر .

جرائم آتیه : اجرا وتعلم اولنمسیله برابر ختام بولان

جرائمدر . قتل ، سرقت جرملری کبی .

جرائم متماديه : اجراسيله برابر ختام بولمايوب مجرميت حالی دوام ایدن جرائمدر . قطاع طریقلك ومغایر قانون اولەرق حبس وتوقیف اشخاص وکندوسنه مأمور سوسی ویرمك ، نقصان‌الوزن ترازی استعمال ایلك جرملری کبی .

جرائم عموميه : هركس طرفندن ایقاع اولنه بیلان جرائمدر . جزا قانوننده کوستریلان جرائم کبی .

جرائم خصوصيه : بر صنعت مخصوصه‌یه سالك اولان کسەلرك اوصنعته متعلق اولەرق ایشلمش اولدقلری جرائمدر . مطبوعات ، عسکری ، طبابت ، صيد بری وبحری نظامات خصوصيه‌سنك محتوی اولدقلری جرائمك مطبوعات منتسبی وعسکر وطبیب وآوجی طرفندن ارتکاب ایدلمش اولمسی کبی .

جرائم اعتياديه : متعدد دفعه ارتکاب اولنمق لازم کلان افعال ممنوعه اولوب جرم عد ایدیله بیلمك ایچون تکرر واعتیادك ثبوتی شرط اولان جرائمدر . اقربا بیننده‌کی سرقتلر ، کنجلری فحشیاته سوق وتحریك ایتمك کبی .

جرائم سياسيه : دولتك داخلی ویا خارجی انتظام وامنیت عمومیهٔ سیاسیه‌سنی اخلال ایدن جرائمدر .

جرائم عاديه : جرائم سیاسیه‌دن غیری اولان جرائمدر .

جرائم قصدیه : بیله‌رك ایشلنان جرائمدر . قتل ، سرقت كبی .

جرائم غیر قصدیه : ایسته‌میه‌رك ایشلنان جرائمدر . غلبه‌لك یرده حیوان قوشدیره‌رق انسان چكنه‌مك كبی .

جرائم مشهوده : اجرا اولنمقده وهنوز اجرا اولنمش اولان جرائمدر ؛ ولوله‌ٔ ناس اوزرینه طوتیلان ویاخود جرمك ارتكابنی متعاقب انك فاعلی ویاخود شریكی اولدیغنی مؤید اشیا واسلحه وادوات و آلات ایله دردست ایدیلان اشخاصك مرتكب اولدقلری جوم‌ده جرائم مشهوده قبیلندن عد اولنور .

جرائم غیر مشهوده : جرائم مشهوده‌نك غیری اولان جرائمدر .

جرائم مشتركه : مغایر قانون بر مقصد متحد ویامشتركك حصولی ایچون ارتكاب اولنان جرائمدر . اصول محاكمهٔ جزائیه‌ده شو وجهله تعریف اولنمشدر : اولاً اشخاص مجتمعه طرفندن بر زمانده ثانیاً اولجه بینلرنده حاصل اولان اتفاق اوزرینه اشخاص متعدده طرفندن متفرقاً ازمنه ومحال مختلفه‌ده ایشلنیلان ثالثاً بری دیكرینی ارتكاب ویاتسهیله ویا حصولنی ویاخود جزاسز قالمسنی تأمینه مدار اولمق ایچون ایقاع اولنان جرائمدر .

مثلا برقاچ کشی‌نك عینی برزمانده وبر محلده دیکرینی ضرب وجرح ایلملری ؛ برخرسز شرکتی تشکل وآره‌لرنده هرشی تقرر ایتدکدن صکره هربریسی برطرفه کیدرك کیمی سرقت کیمی طولاندیجیلق کیمی یانکسیجیلك فعللری ارتکاب ایلملری ؛ برفعل قتلی ایقاع ایچون قاتله بیله‌رك سلاح ویرمك وقتلك آثارینی محو ایتمك وقبل القتل حاصل اولان اتفاق اوزرینه نعش مقتولی کتم واخفا ایلمك کبی .

غیرمشروع برمقصد متحد ویا مشترکاً الده ایدلمسی ایچون قانوناً ممنوع اولان بر فعلك ایقاعنه اتحاد واشتراك ایدنلر یاطوغریدن طوغری‌یه جرم مذکوری ایقاع ویا طوغریدن طوغری‌یه ایقاع ایدنلره معاونت ایدرلر . طوغریدن طوغری‌یه ایقاع ایدنلرك کافه‌سی فاعل مستقل وطوغریدن طوغری‌یه ایقاع ایدنلره معاونت ایلیانلر فاعل مشارك ویا معین عد اولنورلر . مثلا برقاچ کیشی بردن برکمسه اوزرینه بالهجوم کیمی اللرندن کیمی آیاقلرندن طوته‌رق کیمی‌ده آغزینی طیقایه‌رق بر دیکری آلت جرح ایله جرح وقتل ایلسه هر بریسی فاعل مستقل اولمش اولور ویاخود اوچ کشی بر خانه‌یه بالدخول خرسزلق ایدرلرسه کذلك هر بریسنه عینی سارق جزاسی ویریلور . بر کمسه ، رفیقیله برلکده کزرکن دیکر بر شخصی قتل ایلمك استیوب‌ده اوزرنده سلاحی بولنمادیغندن

ارقداشی کندی سلاحنی ویرر اوکسه‌ده اول شخصی قتل ایلر ایسه رفیقی فاعل مستقل اولور زیرا اوسلاحی ویرمامش اولسه ایدی قتـله آلت بوله‌میه‌رق بلکه ندامت ایدر ویا مقتول فرار ایلر ایدی ؛ فقط سـلاحجی مغازه‌سی اوکنـده وقعه جریان ایدوبده اول کسـه‌نك دکاندن ویا سرکیدن سـلاح تدارکی سهیل وممکن اولدیغی صورتده رفیقی معین اولمش اولور .

بر جرمك ایقـاعنده مدخلدار اولانلردن هرکیمك فعل ومعاونتی اولمقسزین اوجرمك حصولی ممکن دکل ایسه اوکسه‌یه فاعل مستقل وفعل ومعاونتی اولمقسزین جرمك حصولی ممکن ایسه اوکسه‌یه شریك جرم دیرلر .

اشـتراك جرم یا تصـور وتصمیمده ویا اسـباب ووسائط جرمیه‌یی تدارکده ویا اثنای ایقاعده واقع اولور . شـویله‌که : بر کسه ارتکابنی تصور وتصمیم ایلدیکی بر جرمی مثلا بر فعل قتلی بر دیکرینه بیان واونکده اشـتراك ومعاونتنی طلب ایدر وبو دخی جسد مقتولی کتم واخفا ایلـکی ویاخود آثارجرمی محو ایتمـکی وعد وتعهد ایلر ایسه تصور وتصمیمده اشتراك ایتمش اولور ؛ واکر قتلی مقصـود اولان کسـه‌نك بولندیغی محـله کیرلمك ایچون مردیون ویا اناختـار وقتل ایچون سـلاح کبی آلات وادواتك تدارك واستحضارینی درعهده ایدر وبو تعهدینی ایفا ایلر ایسه اسباب ووسائط جرمیه‌نك استحضارینه معاونت

ایتمش اولور ؛ وقتلك اثنای ایقاعنده معاونت ایده‌جکنه دائر
سوز ویروب‌ده بووعدینی ایفا ایلرایسه جرمك اثنای ایقاعنده
اشتراك ایلمش اولور . جسد مقتولی اخفا ایلیه‌جکنی وعد وایفا
ایدن شریکك فعلی معاونتدن عبارت قالمغله اوصورتله جزا
کورر فقط آثار جرمی محو ایده‌جکنی وعد وتعهد ایدوب‌ده
مثلا بونك ایچون قتلك ایقاع اولندیغی خانه‌یی احراق ایلر
وقتل نفوسه سبب اولور ایسه معین ویا شریك جرم وصفندن
چیقوب اجتماع جرائم طولاییسیله اك آغیر فعل اولان احراقدن
طولایی اك آغیر جزا ایله مجازات ایدیلور . برکسه فعل قتله
هیچ بر وجهله اشتراك ایتمیوب انجق بعد القتل جسد مقتولی
کتم واخفا ایلر ایسه معین قاتل جزاسیله جزالندیرلمیوب
آیروجه بر ماده ایله جزا ویریلور . قاتله سلاح تدارك
ایده‌جکنی تعهد ایدن معین اوچنجی بر شخصدن سلاح تدارك
ایتدیکی صورتده باقیلور ؛ بو اوچنجی شخصك کندی سلاحیله
برقتل جرمی ایقاع اولنه‌جغنی بیلدیکی صورتده معین قاتل
اولور بیلمدیکی حالده برشی ترتب ایتمز ویاخود اشبو سلاح ایله
آلان یعنی ایکنجی شخص برجرم ایقاع ایده‌جکنی سویلیوب‌ده
بروجه محرر ینه برنجی شخص ارتکاب جرم ایلر ایسه
بوصورتله کندی سلاحیله فعل قتلك ایقاعندن خبری
اولمادیغی جهتله بواوچنجی شخصه برشی لازم کلمز .

فکر وتصمیم ایدوب‌ده فاعلك ندامت ایتمسیله وقوعه کلمیان جرائمده متصورینه جزا ترتب ایتمدیکی کبی بو خصوصده کندوسنه اشتراك ومعاونت وعد وتعهد ایلمش اولان کمسه‌یه‌ده مسئولیت توجیه اولنه‌ماز .

خلاصه اشتراك جرم حاصل اولمق ایچون ایکی شرطه لزوم واردر . اولا : مستقل فاعل طرفندن مستلزم جزا برفعل ممنوع ایشلنلمش اولملیدر . بناءً علیه بر فعل ممنوع ایقاع اولنمامش ویاخود ایقاع اولنوب‌ده مستلزم جزا بولنمامش ایسه اشتراك جرم حاصل اولماز . مثلا برکمسه انتحار ونفسنی تسمیم ایچون دیکرینه سم آلدیرسه وزهری قوللانه‌رق نفسنی اتلاف ایلسه زهری آلان کمسه‌یه جزا ترتب ایتمز . زیرا کندی کندیسنی تسمیم ایتمك قانوناً مستلزم مجازات دکلدر انجق اشبو سمی کندی الیله ایچرر ایسه اول شخصك رضاسی اولسه بیله تسمیم فعلنك فاعل مستقلی اولمش اولور . وسمك تدارکنی تکلیف ایدن قوهٔعقلیه وممیزه‌دن محروم اولان اشخاص ایسه بوصورتده ده زهری استحضار ایلیان شخص موجب مسئولیت حرکتده بولنمش اولور . ثانیاً : شریك جرم فعل ممنوعك وقوعنی بیله‌رك وبالاختیار مادی ویا معنوی برصورتله اشتراك ومعاونت ایتمش اولملیدر . مثلا جرمدن بی خبر اولان کمسه مجرد دوستلق سائقه سیله سلاحنی عاریت اوله‌رق مجرمه

ویرسه حقنده مسئولیت جزائیه ترتب ایتمز .

برجرمك مشترك فاعللری قانونك صراحتی اولمیان موادده اول جرمك فاعل مستقلی کبی مجـازات اولنور . یعنی قانونده صراحت اولمدیغی صورتده فاعل مستقله‌نه جزا ویریلیور ایسه شریکده اوجزایی کوره‌جکدر . معین قاتل اولان کمسه موقت کورك ، وجبراً بر بالغـه‌یی قالدیران شخصـه معـاونت ایدنلر بر آیدن آلتی آیه قدر حبس جزاسی ایله مجازات اولندقلری جزا قانوننده مصرحدر .

مدافعهٔ مشروعه حالنده بولنان برکمسه‌یه ویابر امررسمی‌یی انفاذ ایدن برمأموره معـاونت ایدنلره برکونا جزا ترتب ایتمز صبـاوت وجنت حالنـده بولنـانلر ارتکاب جـرم ایلدکلری صورتده جزادن معاف اولدقلری حالده بونلره معاونت ایلیانلر مسئولیت جزائیه‌دن قورتیله مازلر . وجبر واکراهده‌ده مجبرك برآلتی عد اولنان شخصه معاونت ایدنلر دخی مسئول‌اولورلر . کوندوز برکمسه برآدمـك خانه ویا دکان ویا اوطه‌سنه نردبان قوروب چیقار ایکن یاخود جـبراً کلید التنده‌کی یرلری بوزار ایکن ویاخود بر مسکون خانه‌نك ویا مشتملاتنك دیوارینی دلر ویا قپوسنی قیرار ایکن اول کمســه‌یی دفع ایچون وقوع بولان قتل وجرح وضرب فعللرنده فاعل جرم معذور اولدیغی کبی بوکا معـاونت ایدنلرده معـذور اولورلر . اما بر زوج

زوجه‌سیله ویامحارمندن بریسیله برشخصك فعل شنیع زنا اجرا ایلدكارینی كوروب فعل قتلی ارتکاب ایدرسه معذور اولدیغی حالده بوكا معاونت ایدن معذرت قانونیه‌یه مظهر اوله‌ماز .

اشتراك جرمده وجودی الزم اولان ایكی جزؤدن یعنی علم ووقوف ایله رضادن ایكیسی ویا حتی یالكز بری بولنمادیغی تقدیرده فرضا علمی اولوب‌ده رضاسی اولمیان احوالده ویاخود رضاءً معاونتده بولونوب‌ده جرمدن خبردار اولمادیغی صورتده اوكیمسه شریك عد اولنه‌ماز . مثلا برسارقك اصمارلادیغی آناختاری اعمال ایدن چلنكیر اكر فعل سرقتی بیله‌رك واموال مسروقه‌یی آره‌لرنده تقسیم ایلك شرط وفعللریله او اناختاری اعمال ایتمش ایسه معین سارقدر فقط بویله برشیدن معلوماتی وقصدی اولمایوب اناختار پاره‌سنی قزانمق ایچون اعمال ایتمش ایسه سارقلره آلات وادوات یاپانلر حقنده‌كی جزا ایله مجازات اولنور وفعل سرقتده شریك عد ایدلمز . بر خدمتكار مقیم بولوندیغی خانه‌نك تقسیماتنی سارق اولدیغنی بیلدیكی بركمسه‌یه ایضاح وبیان ایدرسه مسؤل اولور ؛ انجق سارق اولدیغنی بیلمیوب اوخانه‌یی استیجار ویا اشترا ایلیه‌جكنی ظن ایتدیكی صورتده هیچ بر مسؤلیت جزائیه ترتب ایتمز .

برده فاعل اصلی ایله شریك جرمك نیتنده اتحاد واتفاق بولنمازایسه اشتراك جرم اوله‌ماز . مثلا خرسزلق ایچون برخانه‌یه

كيرمك ايستين ايكى شخصدن بريسى قپويى قيردقدن صكره ايچرى‌يه كيرن رفيقى برشخصى قتل ايتسه قپويى قيران كمسه معين قاتل اولماز . زيرا اولجه بينلرنده‌كى اتفاق سرقت ايچون ايدى قتلدن طولايى مسئول اوله‌ماز .

بركمسه قتل ارتكاب ايتمك استيان برشخصه براى معاونت سلاح ويردكدن صكره ندامتله اول شخصى اقناعه چاليشسه وفقط قانديره‌ميوب فعل قتل ميدانه كلسه سلاحى ويرن كمسه مسئوليت جزائيه‌دن قورتيله‌مز زيرا معينك مجرميتنى موجب اولان حال اساساً سلاح تدارك واستحضاريدر اما جرم ايقاع اولنمش ايسه معين وظيفهٔ معاونتى ايفا ايتمش اولمقله برابر ظاهرده مستلزم مجازات بر فعل وقوعه كلمديكندن معينه جزا ويرلمز . برده پاره وساره وعدى اولمايه‌رق بركمسه مجرد فلان مالى چالمالى ديو آخرى تشويق ايتسه ويا ايكى كشى مشاتمه ايدركن محل وقعه‌ده بولنانلردن برى غوغاجيلردن برينه « سن بويله حقارت كوردك بن اولسه‌م اولديرر ايدم ؛ سنى بويله تحقير ايدن آدمه برطوقات بيله آتمه‌مدك» ديه‌رك تشويق ايلسه وبوصورتلرله اوجرائمى تشويق اولنان كمسه ايشلسه مشوقه جزا ترتب ايتمز زيرا بومثللو شفاهى تشويقات جرائم عاديه‌ده مستلزم جزا احوالدن عد اولنمامشدر .

جرائم مرتبطه : برجرمك ايقاعى ايچون مجرمك ارتكابنه

مجبور قالدیغی بعض جرائمك تتابعندن عبارتدر . مثلا بر کمسه خرسزلق ایچون کیردیکی خانه‌ده کندوسنه ممانعت ایدن بر شخصی قتل ایلمسی ویاخود بر فعل قتل ایقاعی ایچون بر شخصك سلاحنی سرقت ایلمسی کبی .

اجتماع جرائم : هیچ بری حقنده حکم لاحق اولمایه‌رق بر کمسه طرفندن بردن زیاده ایقاع اولنان جرائمدرکه جرائم اجتماعیه دخی دینور . بوده ایکی قسمدر : برنجیسی هر بری بر جرم مخصوص تشکیل ایتمك شرطیله بر کمسه‌نك برقاچ فعل ممنوع ایشلمسیدرکه بوکا مادی ویا حقیقی اجتماع جرائم دیرلر . مثلا بوکون بر سرقت یارین بر طولاندیریجیلق وبشقه بر کون جرح جرملرینی ارتکاب ایتمك . ایکنجیسی : بر کمسه‌نك ارتکاب ایلدیکی یالکز بر فعل ایله عینی ویامختلف جنسدن برقاچ جرمك فاعلی عد اولنمسیدرکه بوکاده خیالی ویا اعتباری اجتماع جرائم دیرلر . مثلا آتیلان بر قورشون ایله ایکی کمسه‌نك مقتول وبریسنك مجروح دوشمسی ویاخود کبه بر قادینی تسمیم واتلاف ایچون ویریلان زهردن یالکز جنیننك سقوطیله والده‌سنك خسته‌لکنه سببیت ویرمك کبی .

اجتماع جرائم ایچون ایکی شرط لازمدر : بری بر کمسه طرفندن لااقل ایکی جرم ایشلنمش اولمق دیکری ایشلنان جرملردن هیچ بریسی حقنده حکم لاحق اولمامقدر . فقط

برمقصد غیر مشروعك استحصالی ایچون ارتکاب اولنان متعدد افعال ایله حد ذاتنده جرم تشکیل ایتمیان عادی افعال وقانوناً اسباب مشدده‌دن عد ایدیلان بعض احوال جرائم اجتماعیه‌دن دکلدر . مثلا بر خانه‌دن سرقت ارتکاب ایلك ایچون اناختار اعمال ایتمك ویا نردبان صاتون آلمق جرم دکل ایسه‌ده بونلرك استعمالی صورتنده استعمال ایدن شخص جرم ایشلمش اولمق طبیعیدر .

اجتماع جرائم حالنده مجرمك ایشلمش اولدیغی جرملردن هربری ایچون قانونده کوستریلان جزالر حکم اولنمایوب ارتکاب ایلمش بولندیغی جرائمدن اك آغیرینك مستلزم اولدیغی جزا حکم ایدیلور ، چونکه اك آغیر جزا اك خفیف جزالری‌ده محتوی اولدیغی کبی بعض جزالرك دخی آیری آیری تطبیقی امکان خارجنده‌در . مثلا اعدام وحبس وکورك جزالریله محکوم اولان شخص حقنده کرك اعدام وکرك حبس وکورك جزالرینك آیری آیری انفاذی ممکن اوله‌ماز . برده هرجرم ایچون آیری آیری جزا حکم ایدلسه انصاف وانسانیته مخالف اولور . کذلك برجرم ارتکاب ایدوب‌ده الله کچیریله‌میان برشخص ایکنجی برجرم ایشلسه بو ایکنجی جرمندن طولایی فضله مؤاخذهٔ شدیده‌یه شایسته اوله‌ملیدر

زيرا حكومت او مجرمى طوتوب پنجۀ قانونه تسـليم ايله مكلف ايكن بو وظيفه‌سنى ايفا ايلمديكى جهتله او مجرمى تشـويق دكل ايسـه‌ده برنجى جرمنك جزاسـنى كورەرك انتباهندن محروم ايلمش عد اولنور .

اجتماع جرائمده جنـايتله برابر جنحه اجتماع ايلديكى حالده مجرم جنايت جزاسيله محكوم اولمقله برابر ضبطيه نظارتى آلتنه آلنمق كبى مجـازات فرعيه ومتممه‌نك حكمنـدن صرف نظر اولنه‌ميه‌جغنـدن الك آغير جزا ايله برابر خفيف جرمك مستلزم اولديغى مجازات متممه دخى حكم اولنور .

تكرر جرم : بر كمسـه‌نك اولجه ايشـلديكى بر جرمدن طولايى حقنـده صـادر اولان حكمك قضيۀ محكمه تشكيلندن واشـبو حكمك اجراسـندن صكره تكرار بر ويا برقاچ جرم ايشلمه سيدر . شـو حالى ثابت اولان شخصك جرم ايشلمك خصوصنده كى تعند واعتيـادى ، حقنده كى جزانك تشديدنى ايجاب ايتديرر وبو كبى مجرملره مكرر ديثر . مكررلر حقنـده قانوناً معين اولان احوالدن غيرى يرلرده ايكى قات اوله‌رق جزا ويريلور .

تكرر جرم ايكى قسمدر : برى مطلق ديكرى خصوصيدر.

تكرر مطلق : محكوميت قطعيۀ سـابقه‌دن واشبو حكمك انفـاذندن صكره هرنه‌درجه ونوعدن اولور ايسـه اولسـون

دیکر بر ویا بر قاچ جرم ایشلمکدر .

تکرر خصوصی : صکره دن ایشلنیلان جرم اولکینك عینی ویا هیچ اولماز ایسه مشابهی اولمالیدر . اولکیسی قتل ایسه ایکنجیسنك دخی قتل و اولکی جرح ایسه صکره کینك دخی جرح اولمسی کبی .

تکرر جرم مجازات شدیده‌یی مستلزم اولمق ایچون ایکی شرط لازمدر .

بری : اولجه ایشلنیلان جرم حقنده جزایی متضمن اوله‌رق محاکم عمومیهٔ عثمانیه‌دن صادر اولمش بر حکم قطعی بولنملی .

دیکری : اشبو محکومیت قطعیهٔ سابقه‌دن صکره بر ویا بر قاچ جرم ایشلنمش اولملیدر .

بناءً علیه برصبیٔ غیرممیز حال صباوتنده ایشلدیکی جرمدن صکره بر جرم دها ایشلسه مکرر اولماز زیرا اولکی فعلی قانون جزانك قرقنجی ماده‌سی حکمنجه مستلزم جزا دکلدر . حکم واقع محاکم عمومیهٔ عثمانیه‌دن صادر اوللیدر قیدی محاکم اجنبیه‌دن احتراز مقصدینه مبنی دکلدر . زیرا محاکم عثمانیه‌دہ محاکم اجنبیه دن ومقرراتندن بحثه محل یوقدر . انجق محاکم خصوصیه دینیلان دیوان حربلر طرفندن معطی حکملردن احتراز ایچوندر ؛ مع مافیه دیوان حربلردن قانون عمومیٔ

جزا احكامنه توفيقاً حكم اصدار ايدلمش ايسه مكررلكه اساس اولور . قضيهٔ محكمه محكمه‌دن صادر اولان حكمك طرق قانونيه‌دن امرار ايتديرلدكدن ويا مراجعت ايچون معين اولان مدتلر مرور ايلدكدن صكره اكتساب ايلديكي حال اولديغنه كوره حكم اولك بويله قطعيت كسب ايلمسى لازمدر . برده جزادن مقصد انتباه اولديغنه كوره محكوم عليه حقنده صادر اولمش وقضيهٔ محكمه تشكيل ايلمش بولنان اشبو حكمك انفاذى الزمدر .

تكرر جرمده جزانك تشديد اولنمسى مكررك شخصنه عائددر. بناءً عليه مكررك اشبو ايكنجى جرمنه معاونت ويا اشتراك ايتمش اولان شخصك جزاسنك دخى تشديدى لازم كلمز .

تشبث جرم : تصميم اولنان جنايتك اجراسنه بدأ ايلمكدر. وايكى قسمدر : برى تشبث تام ؛ ديكرى تشبث غير تامدر .

تشبث غير تام : جرمك ايقاعنه طوغريدن طوغرى يه تعلق ايتميان بعض آلات وادواتك تدارك واستحضارى درجه- سنده بولنان بر جرمدن فاعلنك كندى رضاسيله اظهار ندامت ايتمسيدر وبو تشبث مستلزم جزا دكلدر .

تشبث تام : بر مقدمهٔ اجرائيه ايله باشلانمش وانجق فاعل متشبثك يد اختيارنده اولميان بعض موانع حيلولتيله او جرمك موقع فعله چيقاريله‌مامش اولمسيدر وبو صورتله جرمه

تشبث ایدن کمسه او جرمی ایشلمش کبی دوچار مجازات ایدلمك لازم کلور .

مقدمهٔ اجرائیه : تشبث جرم اصحابنك دوچار مجازات ایدلمرینی مؤدی اولان فعل ناتمامدرکه تشبثك عینی اجرا اولنمش بر فعل کبی مستلزم مجازات اولمسی ایچون مقدمهٔ اجرائیه‌نك موجودیتی شرطدر .

بر جرمك ایقاعی فکر وتصمیم اولندیغی آندن اعتباراً موقع اجرایه وضع اولنه‌جه‌یه قدر درت حال واقع اولور . اولا فکر وتصمیم وثانیاً صور ووسائط اجرائیه‌یی استحضار وثالثاً بر مقدمهٔ اجرائیه ایله جرمه تشبث ورابعاً اجرادر .

فکر وتصمیم : برجرمی ایقاع ایدن کمسه اولا اونی تصور وتفکر ایلر ومیدانده برشی یوق ایکن مثلا ضرورت سوقیله ویا جبلتی مقتضاسی اوله‌رق بر سرقت ارتکابنی ذهننده قورار وقرار ویرر . اشته فکر وتصمیم بودر . بوفکر وتصمیم برفعل مادی ایله میدانه چیقارلمدقجه جرم تشکیل ایتمز چونکه تصور ایدن شخصك ندامت ایتمك احتمالی واردر . تصمیمده قالان فکر جرمکارانه اساساً بر جرم تولید ایتمامش وبوندن هیچ بر کمسه متضرر اولمامشدر . فقط جرائم سیاسیه کبی آسایش وامنیت داخلیه وخارجیه‌یی مخل اولان جنایات مدهشه‌نك فکر وتصمیمی مستلزم جزادر .

صور ووسائط اجرائیه‌یی استحضار : فکر وتصمیم اولنان برجرمك ایقاعی ایچون آلات وادوات کبی وسائطك تدارکیدر وبوده مستلزم مجازات دکلدر مثلا بر خانه‌دن سرقت ارتکابنی فکر وتصمیم ایدن شخص بالطبع اولجه آناختار ویا مردیون تدارك ایده‌جکدرکه یالکز آناختار ومردیوه‌نك تدارك واستحضاری او فعل سرقتی ارتکاب ایده‌جکنه دلالت ایتمدیکی کبی بالفرض خرسزلق ایچون تدارك ایتمش اولسه‌یله آناختاری کلیده صوقمدقچه ویا مردیونی دیواره طیایوب طیرمانمدقچه سرقتدن ندامت ایلمسی احتمالی موجوددر .

مقدمهٔ اجرائیه ایله جرمه تشبث : برخانه درونه کیروبده برشی آلوب قاچار ایکن ویاخود یتاق اوطه‌سنه کیروبده اویومقده اولان خانه صاحبنه طبانجه ایله نشان آلیر ایکن ویاعرضنه تسلط ایتمك استدیکی شخصك یتاغنه کیرر ایکن منع اولنور ایسه اولکیده سرقت وایکنجیده قتل واوچنجیده عرضه تعرض جرملرینه مقدمهٔ اجرائیه ایله تشبث ایتمشدر . خانه کلیدینه آناختاری صوقار ایکن منع اولندیغی صورتده دخولی سرقت ویانفسه ویاعرضه سوء قصد جهتلرندن هانکیسی اولدیغی لایقیله اکلاشلدقدن صکره او جرمه تشبثی صورتیله جزالندیرلمق مقتضیدر . کذا برکمسه خرسزلق ایتمك اوزره کیردیکی خانه‌دن ندامتله وهیچ برشی

آلمەرق چیقوب کتسه سرقته تشبث جزاسی ویریلەمز . چالدیغی مجوهراتی جیبندن هر نصلسه یرە اوخانه درونندە دوشورسه اوخانه یه کیرمك ومجوهراتی کندی چانطەسنه قویمق صورتلریله مقدمهٔ اجرائیه تحصل ایلدیکندن سرقته تشبث جزاسنه دوچار اولور . کذلك بر آدم اجزاخانەدن سم اشترا ایتسه بونی برکسەیی تسمیم قصدیله آلوب آلمادیغی اکلاشیله‌میەجغندن مستلزم جزا دکلدر . اما تسمیمی فکر وتصمیم ایلدیکی کسەنك صوبارداغنه وضع ایتدیکی حالده مقدمهٔ اجرائیه حاصل اولمش بولندیغندن اول کسه زهری ایچوبدە تأثیر ایتمدیکی صورتده دخی متشبثك دوچار مجازات اولمسی لازم کلور .

جرمدن معدود اولمیان افعالده مقدمهٔ اجرائیه بولنسه دخی متشبثك دوچار مجازات ایدلمامسی لازم کلور . مثلا برکسه یتاغنده یاتان برشخصه قورشون آتسه وبالآخره شخص مرقومك معاینەسندە وفاتنك برعلت عادیەدن وقوعی فناً ثابت اولسه قورشون آتان کسه یه قاتل جزاسی حکم اولنەماز . کذلك برشخصك سرقت ایتدیکی مالك اقدمجه مورثندن کندوسنه میراث قالدیغی تبین ایتدیکی صورتدە شخص مرقومه جزا ترتیب اولنەماز .

تشبث جرم مستلزم مجازات اولمق ایچون اوچ شرطك

وجودی لازمدر .

اولا متشبثده معین برجرم ایشلمك قصدی اولمایدر . چونکه قصد اولمقسزین معین برجرمه تشبث ایلمك احتمالی تصور اولنه‌ماز بناءً علیه جرائم غیر قصدیه‌ده تشبث موضوع بحث اوله‌ماز .

ثانیاً بوقصد ونیت مقدمهٔ اجرائیه قبیلندن اولان برفعل مادی ایله اظهار اولنمایدر . بناءً علیه ذهنده قالان تصورات نه‌قدر قبیح وفجیع اولور ایسه اولسون جرائم سیاسیه‌دن غیری احوالده مستلزم مجازات دکلدر .

ثالثاً جرم فاعلك ید اختیارنده اولمیان بعض اسباب مانعه حیلولتیله فعله چیقمامش اولملیدر .

تشبثات جرمیه‌حقنده قانون جزا جرم‌تام جزاسی ویردیکی کبی بعض کره متخالف مجازات ویرمشدر بعض افعال ایچون ده هیچ برجزا وضع ایتمامشدر مثلا جبراً فعل شنیع جزاسی موقت کورك اولدیغی حالده اجراسنه تشبث ایدیلوبده اسباب مانعه حیلولتیله ظاهره چیقه‌میان جبراً فعل شنیع ایچون اوچ آیدن اکسیك اولمامق اوزره حبس جزاسی تعیین ایلمشدر . قانون جزا سرقته تشبث ایدنه عینی سارق جزاسی ویردیکی حالده مثلا ضربه تشبث ایلیان شخص حقنده هیچ برجزا تعیین ایتمامشدر . بناءً علیه تشبث حقنده جزا قانوننده

صراحت اولمادقجه جزا حکم ایدیله‌مز .

اجرا : تصور وتصمیم ایدلمش اولان جرمك موقع فعله وضعیدر .

مجرم : قوهٔ اراده ومميزه‌یه مالك اولدیغی حالده برجزا تهدیدی التنده اوله‌رق قانوناً جرمدن معدود اولان برفعل وحرکتی عمداً ویاقصداً ویا تقصیراً ارتکاب ایدن کمسه در . شو حالده برکمسه‌یه مجرم دینه بیلمك ایچون اوچ حال لازمدر برنجیسی مجرم قوهٔ مميزه وعقلیه‌سنه واراده واختیارینه مالك اولملیدر . بناءً علیه قوهٔ عقلیه ومميزه‌سی اولمیانلرله اختیار وارادتنه مالك بولنمیان شخصلرك ارتکاب ایلدکاری فعل جرم اولسه بیله کندولرینه مجرم دینه‌مز . ایکنجیسی مجرم قانوناً برجزا تهدیدی تحتنده اوله‌رق جرمدن معدود بر فعلی ایشلمکدر . اوچنجیسی مجرمك ایقاع جرمده عمد ، قصد ویا تقصیری ثابت اولملیدر . بناءً علیه ایشلدیکی فعلده عمد ویاقصد ویاخود تقصیری اولمدیغی وانجق صرف خطا اثری اولدیغی اکلاشیلور ایسه فاعلنه جزا ویرلمز .

عمد تعبیردیکرله تعمد : ایشلنمسی نیت اولنان برفعل ممنوعك اولجه تصور وتصمیم ایدلمسیدر . بر جرم ایشلمك تصور وتصمیمندن اوجرمك ایشلنمسنه [illegible] نادم اوله بیله‌جك قدر آرادن برزمان کچمش اولدیغی حالده اوجرمی

ایشلمکدن واز کچمامش ایسه فاعلنه مجرم متعمد دینور .

قصد : برجرمك ایشلنمسنی نیت ایتمـك دیمکدر وایکی قسمدر بری فاعل ایشلدیکی فعـلدن معلوم ومعـین برمضرت حاصل اوله جغنی بیلمش وتماماً اونتیجـه دخی حاصل اولمش ایسه قصد معین دیرلر . تهوراً وفوران غضبله برینی جرح وقتـل ایلمـك وبر شخصی طولاندرمق وبر خانه‌دن اشیـا سرقت ایتمك کبی . دیکری فاعل ایشلدیکی فعلدن لاعلی التعیین بر ویا برقاچ مضرت حاصـل اوله‌جغنی بیلمش وفقط نیت ایلدیکی مضرتدن بشقه مضرتلرك حصولنی مراد ایلمـامش ویالکز هرنه اولورایسه اولسون دیمش ایسه اوکا قصد غیرمعین دیرلر . مثلا برکمسـه درونـنده آدم بولندیغنی بیلدیکی حالده یالکز او خانه‌یی احراق ایتمك قصد ونیتیله آتش ویرسه‌ده آدم دخی تلف اولسه هرنه‌قدر آدم تلف ایتمك قصدی یوق ایسه‌ده اتلافدن طولایی دخی مسئول اولورکذلك قتل قصدیله اولمیه‌رق وقوع بولان ضربدن طولایی مضروب متأثراً وفات ایدرسـه مجرمه بش سنه‌دن اقل اولمامق اوزره کورك جزاسی ویریلور .

تقصیر : بر جرم ایشـلمك قصدی اولمادیغی حالده مجرد دقتسزلك ویا نظامه رعایتسزلك ایدرك برجرمك وقوعنه سببیت ویرمکدر . مثلا بر معبدك اورته‌سنده یاتمش اویومش اولان بر کمسـه‌یه بر اعمی چارپارق دوشوب مجروح ویا تلف اولسـه

اویاتان کمسه‌یه جزا ترتب ایدر . زیرا معبد عمومك عبادتنه مخصوص بر محل اولدیغندن اوراده یاتوب اویومق حقی حائز دکلدر . شو حالده تقصیراً جرم ایشلمش اولور انجق اوکمسه عبادت اوزره ایکن اعمی چارپسه وتلف ویا مجروح اولسه عبادت ایدن شخصه جزا ترتب ایتمز. فقط جرائم غیرقصدیه‌ده نه دقتسزلك نه‌ده نظاماته رعایتسزلك اثری بولنماز ایسه فاعله جزا ترتب ایتمز مثلا بر کمسه‌نك حق مروری اولان بر محلدن مروری اثناسنده برشخص آخرك سرعت وشدتله قوشمسندن طولایی اوکمسه‌یه چارپه‌رق مجروحیتی ویا وفاتی وقوع بولسه اوکمسه‌نك بونده دقتسزلکی ویا نظاماته رعایتسزلکی موجود اولمادیغندن مسئول اولماز . کذلك طریق عامدن آت اوزرنده آهسته کیدن بر کمسه‌نك راکب اولدیغی آتك قویروغنی چکن آدمه آت چیفته آتوبده مجروح اولسه آته راکب بولنان کمسه‌یه دقتسزلکی ونظاماته رعایتسزلکی موجود اولمادیغندن مسئولیت توجیه اولنه‌ماز .

تقصیرده اوچ احتمال موجوددر .

برنجی احتمال : فاعل ایشلدیکی ایشدن برمضرت حصوله کله‌جکنی بیلمامش وفقط بو ایشدن برمضرت کلوب کلمیه‌جکنی بیلمك ایچون لازم کلان دقت واعتناده بولنمامشدر . مثلا بر

کسه طولی اولدیغنی بیلمدیکی بر طبانجه‌یی قاریشدیررکن آتش آلوب برینی جرح ایتسه مسئولدر .

ایکنجی احتمال : فاعل ایشلدیکی فعلك بر مضرت ایراث ایتمك احتمالی اولدیغنی بیلمش وفقط حصوله کله‌جك ضررك نه‌دن عبارت اوله‌جغنی دوشونوب بیلمه‌مشدر . مثلا بر کسه طولی اولدیغنی بیلدیکی حالده قاریشدیردیغی بر طبانجه آتش آلوب برینی جرح ایتسه مسئولدر .

اوچنجی احتمال : فاعل ایشلدیکی فعلدن بر مضرت حصول بوله‌جغنی آچیقدن آچیغه کوردیکی حالده او مضرتك حصولی احتمالنی دفع ورفع ایچون لازم کلان تقید واعتناده بولنمامشدر مثلا غلبه‌لك بر محلده آرابه سورمك حالنده بر شخصك چیکنه‌جکی بللی ایکن آرابه‌جی سرعتله سوره‌رك برشخصك مجروحیتنه وکذلك ابنیه انشا ایدن قلفه‌نك مارین وعابرینك اوستنه باشنه طاش وسائر شیلر دوشمامك ایچون برایپ کرمه‌سی ویاخود تخته‌پرده چکمه‌سی اقتضا ایدرکن بونلری یاپمز وبوندن برینه برضرر اولور ایسه مسؤل اولور .

بعضاً عینی بر فعلده قصد ایله تقصیر اجتماع ایدر . مثلا قتل قصدیله بر آدم اوزرینه آتیلان بر قورشون دیکر برینه اصابتله قتل ایلدکده قتلی نیت اولنان آدم اوزرینه قصداً وقتل ایدیلان دیکر آدم اوزرینه تقصیراً قورشون آتیلمش

اولدیغندن طبانجه آتان کسه‌نك فعلنده هم قصد هم تقصیر اجتماع ایتمش اولور . بوصورتده مجرم اشد اولان قتل جرمندن طولایی مسئول اولور .

برکسه بلنده طولی وقورولمش بولوندردیغی برطپانجه آتش آلوبده بر کسه‌یی جرح ایتسه بونده سلاح طاشیمق ممنوع ایکن طاشیدیغندن نظاماته رعایتسزلك وطبانجه‌یی قورولی وطولی طوتمقده دقتسزلك ایدوکندن وبوصورتلرله کرك نظاماته رعایتسزلك وکرك دقتسزلك اجتماع ایکدیکی حالده ینه فعل عن تقصر ایدوکی جهتله اوکا کوره ترتیب مجازات اولنور وبومسئله‌ده اسباب مشدده کوزه‌دلمش اولور . دیکر مثال : بر دولکر ایشلدیکی دیواردن دقتسزلکله برطاش دوشیروب کچنلردن برینی جرح ایلسه تقصیراً جارح اولدیغی کبی بر معمار انشا ایتدیکی بر بنایی فنه توفیقاً یاپمایوب چوروك انشا ایتمش ایسه وبر مدت مرورنده مذکور بنا چوکوب ایچنده کیلرك وفاتنه سببیت ویررسه تقصیراً قاتل اولمش اولور . کذلك بر آرابه‌جی غلبه‌لك یرده حیوانلری درت نعله قوشدیره‌رق بریسنی چکنه‌سه دوچار مجازات اولور . کذلك سودننه‌لر ، دایه‌لر وخدمتجیلر باقمقله مکلف اولدقلری چوجقلری دقتسزلك اثری اوله‌رق جرح ویاتلف ایدرلرسه بالطبع مسئول اولور .

جرم کیملر حقنده ایشلنه بیلور : حقوق بشریه مالك

اولان افرادك شخصلريلهماللرى ويا شخص معنوى اعتبار اولنان هيئت اجتماعيه ويا شركتلر حقنده جرم ايشلنه بيلور . چونكه حقوق بشريه مالك اولانلر بونلردر . حقوق بشريه انسانك ولادتيله باشلار ووفاتيله ختامه ايرر . مع مافيه انسانلر قبل الولاده وبعد الوفات دخى بعض حقوقه مظهردرلر . مثلا رحم مادرده بولنان بر جنينى اسقاطه وبوصورتله اتلافه جرأت برجرم اولديغى كبى مزارده ياتان بر ميت حقنده كى تعرضات ده مستلزم مجازاتدر . حتى اعدامه محكوم اولان برشخصه آخر بر شخص تعرض ايتسه بومتعرض جرمنه كوره جزا كورر ؛ فى الواقع اعدامه محكوم اولمغله اوشخصك وجودى اورته دن قالديريله جق ايسه ده اعدام بعض اصول ومراسم قانونيه يه توفيقاً ومأمور مخصوص جانبندن اجرا اولنمق مقتضاى قانوندن بولنمقله بركونا حق وصلاحيتلرى اولميان كسه لرك محكوم مرقومه تعرضلرى حالنده مستحق مجازات اولملرى شبهه سز وقانونيدر .

مجازات

جزا : خيره قارشى خير وشره قارشو شردر . اصطلاح جزائيونه كوره جزا : طرف دولتدن مجرمه چكديريلان الم وعذابدر . حق مجازاتك اساسى نه اولديغى وبوحقك كيمه عائد ايدوكى بالاده تعريف وايضاح اولنمش ايدى . بناءً عليه

بو بابده سویلنه‌جك بر جهت قالمامشدر . جزانك تأثیرات فوائدی شونلردر :

اولاً افعال ممنوعه ارتکاب ایدن ارباب جرائم حقلرنده ترتیب اولنان مجازاتی متضمن اولان قانون جزانك نشر واعلانندن متحصل تأثیردر . بوصورتله میل جبلیلری اقتضاسنجه ارتکاب جرمه هوسکار اولان اشرانك ایقاع ایتمك ارزو ایتدکلری جرائمك منع وقوعنه مدار اولور .

ثانیاً : قانون جزانك نشرندن متنبه اولمیوب‌ده ارتکاب جرم ایدن شخصك جزالندیرلمسنك عموم اهالی‌یه تأثیریدر . بوصورتله اهالی مجرمك جزالندیرلدیغنی ایشیده‌رك جزانك دهشتندن اورکوب ارتکاب جرمدن توقی ایتملرینه خدمت ایدر .

ثالثاً : برمجرمك ارتکاب ایلدیکی جرم ایله هیئت اجتماعیه‌یه عارض اولان مضرت ، جزا سایه‌سنده نوعما تضمین وتعمیر ایدلمش اولور .

رابعاً : جزا مجرمك خلقه کوستردیکی سوء مثالی حکمسز براقدیغی کبی جرمك وقوعیله عارض اولان قورقویی تسکین وازاله ایدر .

خامساً : خلقك حکومته وقانونلرینه اولان امنیتلرینی تقویه ایدر ومجرمك تهذیب اخلاقنه خدمت ایلر .

والحاصل فوائدك الك مهمى مجرمك تهذيب واصلاح اخلاق ايتمسی وسائره لره عبرت مؤثره اولمسيدر .

جزانك اوصاف وشرائطی شونلردر :

(١) جزا ممكن مرتبه قاعدهٔ معدلته موافق ومقرون اولملی (٢) جزا : حد ذاتنده قبيح وقانون اخلاقه مغاير وخصوصيله آسايش عمومييی وحقوق افرادی مخل اولان افعاله مخصوص اولملی (٣) جزا ايله جرم بيننده برنسبت عادله بولنملی (٤) جزا قانوناً مجرمیتی تحقق وتبين ايدنلر حقلرنده تطبيق اولنملی (٥) جزا عبرت بخش اولملی (٦) جزا مجرمك حالنی اصلاحه واخلاقنی تهذيبه مدار اولملی (٧) جزا شخصی اولملی (٨) جزا معين ويا درجات متفاوته يه منقسم بولنمليدر .

برائت ومعافيت ومعذرت اسبابی

قانوناً جرمدن معدود اولان هرفعل ممنوعده ذات فعل قانونه مغاير اولهرق ايشلنمش ايسه مجرميتی استلزام ايدر وقانوناً معين اولان بر حق ويا بر وظيفه يه استناداً ايشلنمش ايسه قانون اوفعلی ايشلمكه فاعله مأذونيت ويرديكندن مجرميتی ازاله ايدر . حال مجرمتيله مسئوليت جزائيه وحقوقيه يی ازاله ايدن اسبابه اسباب برائت ويالكز حال مجرمتيله مسئوليت جزائيه يی اسقاط ايدن اسبابه اسباب معافيت وحال مجرميتی ومسئوليت حقوقيه يی ازاله ايتمديكی حالده يالكز مجازاتك تخفيف

ویاعفو نی موجب اولان اسبابه اسباب معذرت دینور .

اسباب برائت : علی الاطلاق مدافعهٔ مشروعه وصلاحیتدار برمرجع رسمیدن قانونه مستند اولهرق صادر اولان بر امرك اجراسی وکیجهلین بر آدمك مسکننه دیوار دلهرك ویا نردبان ایله آشهرق ویا آلت مخصوصه ایله قپو آچهرق ومسلحاً داخل اولمق استیان کسهیی دفع ایچون وقوع بولان مدافعهدر .

مدافعهٔ مشروعه : هیئت اجتماعیهیی تشکیل ایدن افرادك جان وعرض ومالنك محافظهسی دولته عائد وظائفدن اولوب افراد کندی کندیلرینه احقاق حقه صلاحیتلری یوق ایسهده مدافعهٔ مشروعه مستثنادر . قانوناً مدافعهٔ مشروعه مجرد جان ویا عرضه قارشو وقوع بولان حقسز وشدید بر تعرضك بشقه صورتله منعی قابل اولمادیغی تقدیرده قوتله دفع ایدلمسندن عبارتدر . شوقدر وارکه مدافعه مشروع وقانونی اولمق ایچون بعض شرائط بولنملیدر . اولا : تعرض نفسه ویا عرضه قارشی اولملیدر . چونکه نفسه وعرضه قارشی اولان تعرضك تلافیسی غیر قابلدر . بناءً علیه قتل وهتك عرض تعرضلری قوت ایله دفع اولنوب فاعلی مسئولیت جزائیه وحقوقیهدن وارسته قالور . ماله قارشی وقوع بولان تعرضك تلافیسی قابل اولدیغندن بونك قوتله دفعی حالنده فاعلی جزادن قورتیلهماز . ثانیاً جانه وعرضه

قارشی اولان تعرض حقسز اولملی . یعنی متعرضك متعرض علیه قارشی جبر وشدت استعمال ایلمکه قانوناً برکونا حق وصلاحیتی اولماملیدر . بناءً علیه قانوناً جبر وشدت وبلکه‌ده سلاح استعمالنه مأذون وصلاحیتدار اولان کمسه‌لره قارشی طورانلر هیچ بر وجهله حائز برائت ومعافیت اوله‌مازلر . ثالثاً : تعرض واقع شدید اولملی وبشقه صورتله دفعی قابل اولمامالیدر . بناءً علیه متعرض علیه اطرافدن استمداد ایله ویاخود قتل وجرحدن دها خفیف بر صورتله تعرضك دفعنه مقتدر ایکن بوکبی چاره‌لره مراجعت ایتمیوب‌ده همان قتل وجرح ایله دفعی مدافعهٔ مشروعه اولماز . مکرکه تعرض آکسزین وقوع بولوب متعرض علیه سلاح استعمالندن غیری چاره وتدبیره مراجعته امکان بولمامش اولسون . رابعاً تعرض شدید اولمقله برابر تلافیسی غیر قابل اولملی یعنی تعرض قتل ، جرح ویا هتك عرض کبی هم شدید وهم‌ده تلافیسی غیر قابل اولملیدر . یوقسه برخفیف طوقات آتمق ویا معایبدن برسوزله سب وشتم ایتمك وعلی الخصوص تضمین وتلافیسی ممکن اولان ماله تعرض ایلمك کبی احواله قارشی قتل ویا جرح افعال شدیده‌سیله وقوع بولان مدافعه شایان برائت اوله‌ماز . خامساً مدافعه تعرض ایله برابر ختام بولملیدر یعنی مدافعه تعرضك امتداد ایتدیکی وقتده واقع اولمق وتعرضك ختامیله برابر

مدافعه دخی ختام بولمق ایجاب ایدر بناءً علیه تعرضك ختامندن صکره وقوع بولان مدافعه قانونی مشروع اولمادیغی کبی عادتا تعرض شکلنی آله‌جغندن بو حالده متعرض علیه متعرض ومتعرض اصل دخی متعرض علیه حالنده کیرمش اولورکه بو تقدیرده متعرض علیه صفتنی اکتساب ایدن متعرض اصلك دخی متعرض صفتنی کسب ایدن متعرض علیه اصله قارشی مدافعهٔ مشروعه‌یه حقی اولور . زیرا تعرضك ختامندن صکره متعرض حقنده جزا ترتیبی حق حکومته عائد بر کیفیتدر . اسباب برائت حد ذاتنده فعله تعلق ایلدیکی جهتله شرائط آنفه دائره‌سنده مدافعهٔ مشروعه‌ده بولنان کسه‌یه معاونت ایدنلر جزادن معاف اولورلر . شمدی‌یه قدر بحث ایدیلان مدافعهٔ مشروعه شخصه تعلق ایتدیکندن بوکا مدافعهٔ مشروعهٔ شخصیه دینور .

مدافعهٔ مشروعهٔ اجتماعیه‌یه کلنجه : حضور وآسایش عامه ایچون تهلکه تشکیل ایده‌جك خصوصاتده قوهٔ ضابطه‌نك ، دفع تهلکه ضمننده وقوع بوله‌جق اجراآتی ، مخالفت حدوثنده جبر استعمال ایدرك ، تأیید اتمسندن عبارتدر . احوال مماثله‌ده اختیار اولنان جبر وتهدید وضرب وجرح وقتل حرکاتی کبی . اجراآت ضابطه‌یه قارشی طورانلر علیهنده مأمورین ضابطه طرفندن ارتکاب ایدیلان بومثللو افعال هیئت اجتماعیه‌نك

مدافعهٔ مشروعه‌سی اولدیغندن جرم تشکیل ایتمز .

صلاحیتدار بر مرجع رسمیدن قانونه استناداً صادر اولان امرك اجراسنه گلنجه : بر فعل حد ذاتنده جرمدن معدود اولدیغی حالده قانونه مستند اوله‌رق صلاحیتدار بر مقام رسمیدن صادر اولان بر امر مخصوصه بناءً اجرا اولنمش ایسه اوفعلی ایشلیانه نه مجرمیت حالی ونه‌ده جزا ترتب ایتمز . مثلا اعدام جزاسیله محکوم برشخصی آصمق کبی بر وظیفه ایله مکلف اولان مأمورك بوحرکتی جرائمدن معدود دکلدر . چونکه بو کبی فعل وحرکتلر قانونك ویردیکی امر وصلاحیته مستند اولدیغندن بونلری اجرا ایتمکله مکلف اولان اومأمور قانونك تنفیذ احکامنه واسطه اولدیغی جهتله بشقه‌سنه کوره جرم عد اولنان اشبو فعل اومأمور مخصوصه کوره جرم تشکیل ایتمز .

قانونه مستند اولان امر رسمینك ایفاسندن طولایی ایقاع جرم ایدن مأمور مستحق برائت اولمق ایچون ایکی شرط لازمدر . بری : صادر اولان امرقانونه موافق اولملی ودیکری : او ، امر ، صلاحیتدار اولان برمقام رسمیدن صادراولملیدر . بناءً علیه مغایر قانون اولان ویاخود مرجع رسمیدن صادر اولمش بر امره مستند بولنمیان افعال ممنوعه جرم تشکیل ایدر وفاعلی دوچار مجازات اولور . شوحاله کوره جرائم عادیه وغیر مشهوده‌دن طولایی مستنطقدن بر امر تحریری اولمقسزین

فرضا قائممقامدن تلقى ايلديكى امر اوزرينه برخانه‌يى تحرى ايدن
بر پوليس مأمورى هم مغاير قانون اولان وهم‌ده صلاحيتدار
مرجعك غيرندن صدور ايدن بر امرى اجرا ايلديكى جهتله
مسئوليت جزائيه‌دن وارسته اوله‌ماز . مغاير قانون امردن
طولايى آمره مسئوليت ترتب ايدرسه‌ده مأمورك آمرك مخالف
قانون امرينه اطاعته مجبوريتى اولمادیغى قانون اساسيده مندرج
بولنديغندن مأمور هر حالده جزا كورر . انجق اورمانه متعلق
جرائم وقوعنده مجرمى حبس وتوقيف ايتمكه كوى واورمان
بكجيلرى صلاحيتدار بولنديغندن بونلرى مأمورين عائده‌سنه
تسليم ايدنجه‌يه قدر حبس وتوقيف ايلدكلرندن طولايى بكجيلر
مسئول اولمازلر . وجرم مشهود وقوعنده فاعلنى دردست ايله
مأمورين ضابطه‌يه تسليمه هر فرد مجبور اولدیغى امر قانونيسنه
بناءً بويله بر مجرمى دردست ايله براى محافظه حبس وتوقيف
ايدن بر شخص عقيب دردستنده ضابطه مأمورينه اخبار
كيفيت ايلديكنده مسئوليت جزائيه‌يه دوچار اولماز زيرا بوكبى
اشخاصك حبس وتوقيفى ويا دردستى ايچون مقام عائدندن
استيذان كيفيت ايدنجه‌يه قدر كچه‌جك وقت ظرفنده مرقومك
فرارايتمسى اغلب احتمالدركه جرائم مشهوده خصوصاتنده صراحت
قانونيه‌يه كوره بوحالك تجويزى ضروريدر .

ليلاً ومساحاً وقپو قيرمق وسائر صورتلر ايله وقوع بولان

تعرضك دفعنده‌ده دفع ایدن کمسه مسئول اولماز . زیرا صور مشروحه اوزره وقوع بولان تعرضاتده متعرضك مقصدینك جان ویا عرض ویا ماله قارشی اولدیغنه دائر درحال بر قرار ویرمك متعسر وبلکه تعرضك جانه قارشی اولمسی اغلب احتمال ایدوکندن بوتعرضك قوت وسلاحله دفعی اسباب برائتدندر .

اسباب معافیت : اسباب معافیت اوچدر : صباوت ، جنت ، جبر واکراهدر .

صباوت : انسانك اعضای بدنیه‌سی کون کچمکله درجه درجه بیودیکی کبی قوای معنویه‌سی‌ده اویله‌جه تکمل ایتمکده بولوندیغندن هنوز صباوت حالنده بولنان غیر ممیز ونابالغ بر صبینك قوهٔعقلیه وممیزه‌سی کماله ایرمامش اولمسی وایی‌یی وکوتویی وخیری وشری وکوزلکی وچیرکینلکی لایقیله تفریق وتمییزه غیر مقتدر اولوب صبینك شو عجز ومعصومیتی کندوسنك مسئولیت جزائیه‌دن خلاص اولمسنه سبب اولور .

مسئولیت جزائیه نقطهٔ نظرندن انسانلرك عمری اوچ دوره‌یه تقسیم اولنور . برنجیسی : قوهٔ ممیزه‌یه مالك اولمیان صبیلردرکه قانون جزانك قرقنجی ماده‌سنده کوستردیکی وجهله اون اوچ یاشندن اشاغی اولان صبیلردر وبونلره صبیٔ غیر ممیز دنیلور . ایکنجیسی : قوهٔ ممیزه‌یه مالکیتلری حقنده تردد اولنان ونابالغ مراهق عد واعتبار ایدیلان صبیلردرکه اون اوچ یاشندن

اون بش یاشـنی طولدیرنجه‌یه قدر سنی حائز اولان صبیلردر وبونلره صبیٔ ممیز نابالغ مراهق دینور . اوچنجیسی : قوای عقلیه ومیزه‌لرینه تمامیله مالك اولان عاقل وبالغلردرکه اون بش یاشـنی اکمال ایدنلردن بوقاری سنی حائز اولانلردر . صبیٔ غیر ممیزلر مسـئولیت جزائیه‌دن کلیاً وارسته‌در . بر جرم ارتکاب ایلدکاری تقدیرده کفالت قویه‌یه ربطاله پدر وولیلرینه تسـلیم اولنورلر وبونلر کفالت معتبره وقویه کوستره‌مدکاری ویاخود اخلاق ردیئه اصحابندن بولندقاری تقدیرده اصلاح نفس ضمننده پولیس معرفتیله مناسـب مدتله حبس اولنور دیه قانونده محرر ایسـه‌ده بوندن مقصد اصلاح نفس ضمننده پولیسك نظارت ومحـافظه‌سی تحتنده اوله‌رق واصلاحخـانه‌لرده وبوکبی تربیه وتحصیل کوره‌جك مؤسسه‌لرده اصلاح اخلاقنه چالیشلمقدر . نابالغ مراهق اولان بر صبیٔ ممیز بر جرم ایشـلدیکی تقدیرده اکر جرمی اعـدام ومؤبد کورك ومؤبد قلعه‌بندلك ونفی ابد جزالرینی مسـتلزم ایسه اصلاح نفس ایچون بش سنه‌دن اون سنه‌یه قدر حبس اولندیغی کبی جرم واقع موقت کورك وموقت قلعه بندلك ویا نفی موقت جزالرینی مسـتلزم ایسـه کذلك اصلاح نفس ایچون ایشـلدیکی جرمك قانون جزاده مقـابلی اولان جزا مدتنك ربعنـدن ثلثی مقدارینه قدر اولان مدتجه حبس اولنور وبو ایکی صورتده ختـام مدتنده بش سـنه‌دن

اون سنه‌یه قدر ضبطیه نظارتی آلتنه آلنور واکر جرمی حقوق مدنیه‌دن اسقاط جزاسنی مستلزم ایسه التی آیدن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور وجرم واقع مذکور جزالرك مادوننده بر جزایی موجب ایسه جزاسنك ثلث مدتی تجاوز ایتامك اوزره مدت مناسبه ایله حبسه قونیلور . صباوت اسباب معافیتدن اولمغله مجازاتی اسقاط ویا تخفیف ایدر ایسه‌ده ضرر وزیان وتضمینات کبی حقوق شخصیه‌یی اسقاط ایلیه‌مدیکندن جرائمدن متحدث حقوق مذکوره کندیماللرندن تسویه اولنور وماللری یوق ایسه سعهٔ حاللرینه انتظار قلنور .

جنت : برمرض عقلیدن طولایی شعورك مختل اولمسیدر . ومرض عقلیدن طولایی شعورنده خلل بولنان کمسه‌یه مجنون دینور . وایکی قسمدر . (۱) مجنون مطبقدرکه جنت حالی هر زمان اوزرنده بولنان کمسه‌در . (۲) مجنون غیر مطبقدرکه کاه مجنون اولوب کاه افاقت بولان کمسه‌در . قانون جزانك قرق برنجی ماده‌سی حکمنجه مجرمك بر جرمی حین ارتکابده جنت حالنده بولوندیغی ثابت اولورسه مجازات قانونیه‌دن معفو طوتولدیغنه نظراً جنت سبب معافیت اولمق ایچون مجرمك هر حالده اثنای ایقاع جرمده حال جنتده بولونمسی شرطدر . بناءً علیه حین ارتکاب جرمده مجرم جنت حالنده دکل ایسه مسئولیت جزائیه‌دن وارسته اوله‌ماز . جنون غیرمطبقده‌ده معفو اوله‌بیلمك

ایچون جنونك حکم سوردیکی زمانده جرمك ارتکاب اولنمسی اقتضا ایدر . جرمی متعاقب استر قبل الحکم واستر بعدالحکم تجنن ایتمش اولسون حقنده معامله بشقه صورتله جریان ایدر وبو خصوصده‌کی تفصیلات اصول محاکمات جزائیه قسمنده ویریلور . سرخوشلق بر نوع جنت ایسه‌ده بو فعل اساساً دیناً وشرعاً ممنوع اولمغله اسباب معافیتدن عد اولنمادیغی کبی فاعلنك ارزو واختیاریله حاصل اولدیغندن اسباب مخففه‌دن بیله عد ایدلمامسی لازم کلور .

جبر واکراه : بر کمسه بر جرمی اصلا رضاسی اولمیه‌رق مجبوراً ایشلمش اولمق دیمکدرکه بو صورتله مجبوراً بر جرم ایشلمش اولان کمسه معافدر . اکراه ایکیدر : بری اکراه ملجیدرکه تلف نفس ویا قطع عضو ویاخود بونلردن برینی مؤدی اولان ضرب شدید ایله اکراه ایلك کبی دیکری اکراه غیر ملجیدرکه یالکز غم والمی موجب اولور ضرب خفیف ایله اکراه کبی . جبر واکراه ایدن کمسه‌یه مجبر جبر واکراه اولنان کمسه‌یه مکره واکراه اولنان فعله مکره علیه وکندوسیله تهدید وقوع بولان فعله مکرده‌به دینور . آمر مجبر : مأموری امرینه مخالفت ایتدیکی تقدیرده اتلافنه مقتدر اولان کمسه‌در .

جبر ، مادی ومعنوی قسملرینه دخی آیریلور . جبرمادی : دفع ومقاومتی غیر قابل اولان مادی بر قوتك تأثیر وتضییقیله

حصوله كلان جبردر . بوحالده مأمور تعبير ديكرله مكره اولان
كسه عادتا مجبرك مادی بر آلتی مشابهسنده بولندیغندن مكره
حقنده جزا ترتب ایتمز مثلا بر محبوسك فرارینی تسهیل ایچون
غاردیانی جبراً طوتوب بر طرفه حبس وتوقیف ایتمك ویا ال
و آیاقلرینی باغلامق و آغزینی قپامق ویاخود بر آدمك النی
جبراً طوتوب تسمیم ایدیلان كسهنك بارداغنه جبراً زهر
آتدرمق كبی احوالده مكره حقنده ترتیب جزا ایدیلهمیوب
مجبرك مسئولیتی طبیعیدر . برده قوهٔ غالبه دینیلان بر حال
طبیعی وخارق العاده واردركه بونكله واقع اولان افعال ممنوعه
فاعللرینك جزادن وارسته اولملری اقتضا ایدر مثلا برزلزله
ویا طغیان میاه ویا حریق وقوعنده غاردیانك محافظهده بر
صنع وتقصیری اولمقسزین بر محبوسك فراری حالنده غاردیانه
برجزا ترتب ایتمامیدر زیرا غاردیان طغیان میاه ویا زلزله ویا
حریق كبی بر مجبوریتك سوقی ایله محبوسلری تماماً محافظهیه
مقتدر اولهمیوب بر محبوسك فرارینه سببیت ویرمكله حقنده
جزا ترتیبی عدالت وانصافه مغایر اولور . جبر معنوی : تهدید
واخافه ایله بر كسهنك اختیارینی منع وازاله ایدن جبردركه
مكرهك عقل وقوای سائرهسنه معنوی بر تأثیر حاصل وبناءً علیه
بو قورقو وتأثر قوهٔ ممیزه وارادهسنی ازاله ایلر .

جبر واكراه اسباب معافیتدن اولمق ایچون بعض شرائط

لازمدر . اولا : جبر واكراه دفع ومقاومت ايديله‌میه‌جك درجه‌ده شديد اولمليدر . يعنى مكره قتل وجرح وضرب شديد وقطع عضو كبى اكراه ملجى حالاتندن بريله تهديد اولنمليدر يوقسه اكراه غيرملجى قبيلندن اوله‌رق اتلاف مال وعادى ضرب كبى احوال وياخود اولادك پدره وخدمتكارك افنديسنه ومأمورك آمرينه حرمت ورعايتى كبى خصوصات اسباب معافيتدن اوله‌ماز . ثانياً : مجبر تهديدينى ايقاعه مقتدر اولمليدر . بناءً عليه تهديدينى ايقاعه غيرمقتدر اولان صبيان ومجزه‌نك جبر واكراهى سبب معافيت اوله‌ماز . ثالثاً : مكره ، مكره عليهى يعنى جبر اولنان فعلى ايشلمديكى صورتده مجبرك مكره بهى يعنى تهديد ايلديكى خصوصى اجرا ايده‌جكنه مكره قناعت كامله ويا ظن غالب حاصل ايتمش اولمليدر . بناءً عليه مجبر طرفندن اجرا اولنه‌میه‌جغى ميدانده واغلب احتمال بولنان تهديدات اوزرينه مكرهك ارتكاب ايده‌جكى فعل ممنوعدن طولايى عدم مسئوليتى جهتنه كيديله‌مز . رابعاً مكره ، مكره عليهى مجبرك ويا بو شرائطى حائز آدمنك حضورنده وجبر واكراهك دوام ايتديكى اثناده ايشلمك شرطدر . بناءً عليه مجبرك ويا آدمنك حاضر اولماديغى وبالطبع جبر واكراهك دوام ايتمديكى بر زمانده مكره عليهك ايشلنمسى مكره حقنده موجب معافيت اوله‌ماز .

اسباب معذرت : مجازاتك قسماً ويا كلياً عفو وسقوطنى

موجب اولان اسبابه اسباب معذرت دیرلرکه بونلر یالکز
مجازاتی اسقاط ویا تخفیف ایتدیکی حالده حال مجرمیتی ازاله
ومسئولیت حقوقیه‌یی اسقاط ایتمز . اسباب معذرت ایکی‌یه تقسیم
اولنور . بری : اسباب معذرت تامه‌درکه : حال مجرمیت باقی
اولمقله برابر مجازات قانونیه‌یی کلیاً اسقاط ایدن اسباب قانونیه‌در .
مثلا مسلح اشقیا جته‌سنده وقطاع طریق دینیلان حیدود
جته‌سنده برقوماندا وخدمت صاحبی اولمیان کسه‌لردن مأمورین
ملکیه وعسکریه طرفلرندن طاغلمالریچون ایلك دفعه وقوع
بولان تنبیه وتکلیفه اطاعت ایله صاووشوب کیدن ویاخود
صکره دخی موقع فسادك غیری محللرده سلاحسز اوله‌رق بلا
مقاومت طوتیلان اشخاص حقلرنده اهل فساد جزاسی حکم
اولنمیوب یالکز ضبطیه نظارتی التنه آلنورلر . دیکر مثال :
عصات واشقیا طاقمندن اولوبده عصیان وشقاوته تصدیدن ویا
تحریاته شروعدن مقدم شریك تهمت اولانلری مأمورین دولته
خبر ویرنلر ویاخود تحریاته شروع اولندقدن صکره شریك
تهمت اولانلری توقیف ایتدرمك اسبابنی استحصال ایدنلر
سائرلری حقنده اجرا اولنه‌جق مجازاتدن معاف ایسه‌لرده ایکی
سنه‌یی تجاوز ایتمامك اوزره ضبطیه نظارتی التنده طوتیلورلر .
کذلك قلبزنلق وساخته‌کارلق وسرقت جرائمنده بو وجهله
دخالت واخباراتده بولنان اشخاص جزادن معاف اولوب یالکز

موقتاً ضبطیه نظارتی آلتنه آلنورلر . کذلك حبسخانه‌دن فرار ایدن ویاخود بر جنایت ایله متهم اولان بر شخصی بر کمسه بیله‌رك خانه‌سنده کتم واخفا ایدر ایسه آلتی آیدن ایکی سنه‌یه قدر حبس جزاسیله مسئول اولدیغی حالده اشبو اخفا ایدن ، شخص مذکورك اصول وفروعندن اولان اقربا وازواج وبرادر وهمشیره‌سی ایسه اشبو جزادن معاف اولورلر . اسباب معذرت تامه‌دن اولمق اوزره ذکر اولنان مثاللردن اکلاشلدیغی وجهله حیدودلق وشقاوت کبی بعض مهم وجسیم جنایاتك میدانه چیقارلمسنی تسهیل وعائله‌لرك ناموس وحسن معاشرت وامتزاجنی محافظه ایتمك کبی احوالك کوستردیکی لزوم اوزرینه واضع قانون بعض مجازاتی عفو ایتمك تدبیرنده بولنمشدر .

دیکری اسباب معذرت مخففه‌درکه : حال مجرمیتی ازاله ایتمامکله برابر یالکز جزایی تخفیف ایلیان اسباب قانونیه‌در . مثلا کوندوزین مسلح بر کمسه بر آدمك خانه ویا دکان ویا اوطه‌سنه نردبان قوروب چیقارکن ویاخود جبرآ کلید التنده‌کی یرلری بوزارکن ویاخود بر مسکون خانه‌نك یا مشتملاتنك دیوارینی دلر ویا قپوسنی قیرار ایکن اول کمسه‌یی دفع ایچون وقوع بولان قتل وجرح وضرب فعللرنده فاعلی معذور اولور. شو حالده کوره اوچ آیدن اوچ سنه‌یه قدر حبس اولنور وبش سنه‌دن اون سنه‌یه قدر ضبطیه نظارتی آلتنده بولنور وکذلك بر

كسه زوجه‌سنی ویاخود محارمندن برینی بر شخص ایله فعل شنیع اجرا ایدر ایکن کوروب ده ایکیسنی بردن یاخود یالکز برینی قتل ایلسه معذوردر . کذلك بالمقابله وقوع بولان قتل وجرح وضرب فعللرینی ایقاع ایدن کسه معذوردر انجق ضابطه مأمورلری بو بابده مستثنادرلر انلر وظیفهٔ مأموریتلرینی اجراده نظام مخصوصنك کوستردیکی مساغ اوزرینه ایقاع ایده‌بیله‌جکلری قتل وجرح وضرب فعللرندن مسئول اولمازلر وآنلره مقابله ایدنلر بر وجهله معذور اولمازلر . شو مثالره نظراً اسباب معذرت مخففه‌یی اقتضا ایلیان (تحریك) کیفیتی جرمی دعوت ایلدیکندن فاعلك جزاسی بوندن طولایی تخفیف اولنمش ایسه‌ده واضع قانون بونلری کلیاً عفو اتمکی مناسب کورمدیکندن حقلرنده جنحه درجه‌سنده جزالر وضع وترتیب اتمشدر .

مقابله‌یی استلزام ایدن تحریکك ثبوتی واسباب معذرت مخففه‌یی تشکیل ایلیه‌بیلمسی لزومی ایچون بعض شرائطك وجودینه احتیاج واردر . شویله‌که :

اولا : « مقابله » یی دعوت ایدن « تحریك » مادی اولملی یعنی سلاح کبی اولدیریجی بر آلت ایله ، استر اورسون استر اورمسون ، غیرك شخصنه هجوم ایدن کسه‌نك حرکتی کبی مؤثر بر وضعیت وطور ایله اوزرینه هجوم ایدیلان آدم مقابله‌یه

تحريك ايدلمش اولميدر . يوقسه شفاهاً ويا اشارتله وقوع بولان تحريك مقابله‌يی ايجاب ايلمز . انجق مثلا بر حمالك اصحاب حيثيت وموقعدن بولنان بر ذاته على ملأ الناس آتيلان طوقات وطپاق مقابله‌يی مستلزم تحريكدن عبارت دكل ايسه‌ده مقابله ايلديكی تقديرده او ذاته كوره حمالك تحريكنك اسباب مخففه‌دن وحمالك فعلنه كوره‌ده اسباب مشدده‌دن عدی احكام عمومیهٔ قانونیه‌یه موافقدر .

ثانياً : تحريك ، مادی اولمقله برابر نفسه ويا عرضه قارشی اولميدر . بناءً عليه مالنك چالنمسندن طولايی منفعل اولان بر كسه بر جرم ايقاع ايدر ايسه معذور اوله‌ماز .

ثالثاً : تحريك ، شديد اولميدر . يعنی تحريك اولنان كسه شدتله متأثر اوله‌رق قوای عقليه‌سنی استعماله واوحالده ايقاع ايليه‌جكی فعلك نتيجه‌سنی ملاحظه‌يه وقت بوله‌مليدر .

رابعاً : تحريك ، حقسز اولميدر . بناءً عليه ضابطه مأمورينك وظيفهٔ مأموريتنی ايفا اتمسندن متأثر ومنفعل اولان كسه اومأموره هرنه‌صورتله اولور ايسه اولسون مقابله‌ده بولونور ايسه معذور اوله‌ماز .

مدافعهٔ مشروعه ايله تحريكدن نشئت ايليان مقابله‌يی تفريق ايتمك لازمدر . مدافعهٔ مشروعه ، متعرضك ايقاع مضرت ايده‌جكنه متعرض عليهك قناعت كامله حاصل ايلديكی

وبشـقه طرفدن اسـتمداده امکان اولمادیغی بر زمانده حقسز وشـدید اوله‌رق جان ویا عرضنه قارشو وقوع بولان تعرضی دفع ایتمکدن و،قابله ایسـه متعرض علیه وقوع بولان حقسز وشدید بر تحریکدن طولایی متأثر ومنفعل اوله‌رق متعرضنه قارشی درحال قوت استعمال ایلمکدن عبارتدر . مقـابله حد ذاتنـده مدافعه‌دن عبارت ایکن مجرد مکان وفعل ومقصد نقطـه‌لرندن مدافعهٔ مشروعه‌دن دون بر مرتبه‌ده اولدیغنـدن مقابلهً وقوع بولان ضرب وجرح وقتل جرملرینک فاعللری معذور اولورلر . مثلا سلاح ایله تهدید اولنان برکسه متعرضك مقصـدینی اکلامه‌دن اول بابده وقوع بولان تحریکدن متأثر اوله‌رق همان سلاح مقابله‌یه صاریلوب‌ده متعرضی قتل ویاجرح ایده‌جك اولورسـه قاتل ویا جارح معذور عد اولنور . انجق متعرض رووولورك تتکنی چکوب‌ده آتش آلمسه مؤخراً ایکنجی دفعـه تتکی چکمکه تصـدی ایلدیکی صیره‌ده متعرض‌علیه دها چابوق طاورانه‌رق متعرضی جرح ویا قتل ایده‌جك اولورسه متعرض علیهك متعرضی قتل ویا جرح ایلمسی بالمقابله اولمایوب مقصدینی لایقیله اکلامش اولدیغندن مدافعهٔ مشروعه نتیجه‌سی عد اولنور .

اسباب مشـدده ومخففه — مجـازات قانونیه‌نك درجات متفاوته‌یه منقسم اولدیغنه کوره بومبدأ ومنتهـالر وتعبیر دیکرله

حد اصغر وحد اکبرلر بیننده‌کی مجـازاتی تطبیق خصوصنده حکام حق تقدیره مظهردرلر . بناءً علیه حکام حق تقدیرلرینی استعمال ایلیه‌رك کوردکاری اسبابه بناءً اشبو ایکی حدبیننده‌کی مجازاتی تشدید ویا تخفیف ایدرلر .

اسباب مشدده : جرمك مضرتنی وجزاسنی تشدید ایدن اسبابدر . جرمك ایراث ایلدیکی ضررك طوغریدن طوغری‌یه دولته عائد اولمسی ویا حد ذاتنده شـدید وفجیع بولنمسی ویا جبر وشـدت استعمال ایدلمش اولمسی وجرمك ایقاعنده تعمد بولنمسی ویا تولد ایدن مضرتك بر چوق کمسه‌لره شامل اولمسی وجرمك مخاطره زیاده اولان کیجه وقتی واسـتمداد ممکن اولمیـان قیر وتنهـا بر محلده وقوع بولمسی ویا جرمك تکرر وتعاقبی ومجرمده وظیفهٔ مأموریت وخدمتکاراق کبی صـفتلرك موجود بولنمسی کبی احوال اسباب مشده‌دندر .

اسـباب مشـدده ایکی درلودر : بری اسـباب مشـددهٔ قانونیه‌درکه قانونده کوستریلان اسباب مشده‌در وحکام بونکله عمل وتطبیقه مجبوردرلر ودیکری اسباب مشـددهٔ تقدیریه‌درکه حکامك تقدیرینه قالمش اسبابدر .

اسباب مشدده فعله وشخصه تعلقی اعتباریله اسباب مشددهٔ فعلیه وشخصیه دیه ایکی قسمه آیریلور .

اسباب مشددۀ فعلیه : فعله تعلق ایدن اسباب مشدده‌در . جرمده تعمد بولنمسی وضررك دولته عائد ویا بر چوق کشی‌یه شامل بولنمسی کبی .

اسباب مشددۀ شخصیه : شخصه تعلق ایدن اسباب مشدده‌در . مجرمك خدمتکار ویا معلم ویا طبیب ویا مأمور ویا سود ننه ویا مربیه اولمسی کبی .

اسباب مشددۀ فعلیه موجود اولدیغی حالده مشارك ومعینلر حقنده دخی اسباب مشدده کوزه‌دیلر واسباب مشددۀ شخصیه‌ده شدت ، شخصه اولدیغندن مشارك ومعینلره سرایت ایتمز .

اسباب مخففه : مجازاتك تخفیفنی مستلزم اولان اسبابدر . جرمده تعمدك فقدانی ومحبت ونسب وازدواج کبی احوال طبیعیه‌نك بولنمسی وآمرك امرینه مطاوعت وابوینه اطاعت وخزن وتأثر وحسن حال وخفیف قورقو ووعد کبی حاللر وضرر واقعك پك آز اولمسی کبی .

اسباب مخففه دخی اسباب مشدده کبی اسباب مخففۀ قانونیه وتقدیریه واسباب مخففۀ فعلیه وشخصیه دیه عینی قسملره تقسیم اولنور .

اسباب مخففۀ قانونیه قانونده کوستریلان اسباب مخففه‌در واسباب مخففۀ تقدیریه حکامك تقدیرینه قالمش اسباب مخففه‌در .

اسـباب مخففهٔ فعليه : فعله تعلق ايدن اسـباب مخففه‌در . جرمده تعمد بولنمامسى ، ضررك محدود اولماسى كبى .

اسباب مخففهٔ شخصيه : شخصه تعلق ايدن اسباب مخففه‌در. فاعل جرمك حسـن حال صـاحبى و پدرينك حقوقنه وقوع بولان تجـاوزه قارشى صرف اثر محبت طولايسـيله ارتكاب جرم ايدن بر اولاد اولمسى كبى .

اسباب مشـدده‌ده مجازاتك حد اكبرينه تجاوز اولنميه‌جغى كبى اسباب مخففه‌ده‌ده مجازاتك حد اصغرندن اشـاغى جزا حكم اولنه‌ماز .

مجـازاتك آغير وخفيفنك صورت تدقيقى — مجـازات ترهيبيه مجازات تأديبيه‌دن ومجازات تأديبيه‌ده مجازات تكديريه‌دن دهـا اغيردر . مجازات ترهيبيه‌دن اعدام ومؤبد كورك ومؤبد قلعه‌بنـدلك وموقت كورك وموقت قلعه‌بندلك ومؤبد نفيـدن هانكيسنك ديكرندن دها اغير اولديغى درجه‌لرندن وصيره‌لرندن اكلاشـيلور وموقت كورك موقت قلعه‌بندلكدن دها اغيردر . ومجـازات تأديبيه‌ده‌ده حبس ونفى موقت دخى بويله‌در . يعنى حبس ، نفى موقتدن دها اغيردر .

درجات متفـاوته‌يه منقسم اولان جزالرده الك دون اولان جزايه حد اصغر والك يوقارى اولان جزايه حد اكبر دينور. مثلا موقت كوركده اوچ سنه حد اصغر واون بش سـنه حد

اكبردر . وحبس جزاسنده حد اصغر يكرمى درت ساعت وحد اكبر اوچ سنه‌در . وبش سنه‌دن اون بش سنه‌يه قدر قلعه‌بندلك ديلديكى صورتده حد اصغر بش وحد اكبر اون بش سنه‌در . كذلك بر هفته‌دن بر سنه‌يه قدر حبس ديلديكى صورتده حد اصغر بر هفته وحد اكبر بر سنه‌در .

بش سنه كورك جزاسى اون سنه قلعه‌بندلك جزاسندن دها اغيردر : زيرا كورك جزاسنى چكمش اولان شخص قلعه‌بندلك جزاسيله محكوم اولان شخصدن زياده وجودجه الم وعذاب ومشقت چكمشدر .

بر درجه وبر نوعدن بولنان ايكى جزادن هانكيسنك حد اكبرى دها زياده ايسه او جزا دها آغيردر . مثلا التى آيدن ايكى سنه‌يه قدر حبس ايكى آيدن بر بچق سنه‌يه قدر حبسدن وبش سنه‌دن اون بش سنه‌يه قدر كورك اوچ سنه‌دن اون سنه‌يه قدر كورك جزاسندن دها اغيردر . چونكه حاكم حد اصغرى حكم ايده‌بيلديكى كبى حد اكبرى‌ده حكم ايده‌بيله‌جكندن شوحالده حد اكبرى دها بيوك اولان جزا دها اغيردر .

اكر حد اكبرلر مساوى اولورده حد اصغرلر متفاوت بولنور ايسه او حالده حد اصغرى آغير بولنان جزا دها اغيردر . مثلا التى آيدن اوچ سنه‌يه قدر حبس اوچ آيدن اوچ سنه‌يه قدر حبسدن وبش سنه‌دن اون بش سنه‌يه قدر

کورك اوچ سنه‌دن اون بش سنه‌یه قدر کورکدن دها آغیردر .

اکر حد اصغر وحد اکبرلرك هر ایکیسی‌ده مساوی اولوب‌ده برنده ضبطیه نظارتی التنه آلنمق کبی مجازات فرعیه‌دن بری بولنور ایسه مجازات فرعیه ایله برلکده اولان جزا دها اغیردر .

قیاس : بر فعل حقنده طوغریدن طوغری‌یه صراحت قانونیه موجود اولمدیغی حالده اوفعلی سبب ومقصد وفعلك مشابهتندن طولایی دیکر بر مادهٔ قانونیه‌یه تطبیق ایتمکدر .

جهت جزائیه‌ده قیاس قطعیاً جائز دکلدر . یعنی قانون جزاده صراحةً حقنده مجازات وضع اولنمامش اولان برفعل ممنوع ایچون اکا مشابه دیکر بر جرمك جزاسنه قیاساً جزا حکم ایتمك تجویز اولنمامشدر. چونکه برفعل قانوناً تحت ممنوعیته النديغی حالده او فعل حقنده جزا ترتیب اولنمامش ایسه فاعلنی جزالندرمق غیرجائز ایدوکندن اوکبی افعاله جرم بیله دینه‌مز . بر فعل ممنوع جرمدن معدود اوله‌بیلمك ایچون قانوناً بر جزانك تحت تهدیدنده اوله‌رق نهی ویا امر اولنمش اولمق لازم کلدیکندن بویله جزا تهدیدی آلتنده اولمیه‌رق امر ویا نهی اولنان بر فعل حقنده قیاساً جزا حکم ایتمك جائز اوله‌ماز .

مثلا قانون جزانك ایکی یوز یکرمی ایکنجی ماده‌سی

حكمنجه بر خدمتكار ، افنديسنك مالنى سرقت ايدرسه التى آيدن اوچ سنه‌يه قدر حبس اولنور . عادياً سرقنده دخى ايكى يوز اوتوزنجى ماده موجبنجه اوچ آيدن اوچ سنه‌يه قدر حبس ايله مجازات ايديلور . شوحالده افنديسى خدمتكارينك مالنى سرقت ايلسه ايكى يوز اوتوزنجى ماده حكمنجه جزا ويرمك اقتضا ايدر. زيرا بويولده ارتكاب سرقت‌ايليان افنديلر حقنده‌كى جزانك تشديدينى مبين قانونده بر ماده اولماديغى جهتله قياساً ايكى يوز يكرمى ايكنجى ماده موجبنجه جزالنديريله‌ماز .

قوانينك تفسيرى : برقانونك متنى برقاچ معنايه دلالت ايدر وياخود مبهم ومغلق اولور ايسه او مثللو احكام مهمهٔ قانونيه‌يى واضع قانونك مقصدينه اك زياده موافق ومقارن اولان معنى ايله حل وايضاح ايلك او قانونى تفسير ايتمك ديمكدر . احكام جزائيه‌نك تفسيرنده ممكن مرتبه مظنون عليهك لهنه حل وايضاح ايلك اقتضا ايدر وبزده‌ده مابه‌التطبيق اولان بودر .

تفسير ايكى درلودر : برى تفسير علمى وديكرى تفسير حكميدر .

تفسير علمى ، ياخود تفسير غير رسمى : قواعد لسانيه ومنطقيه‌يه تطبيقاً محاكم ويا ارباب علم حقوق طرفلرندن

ایدیلان تفسیره دینور . شو حالده تفسیر علمی هرکس ایچون رعایتی مجبوری دکلدر .

تفسیر حکمی ، یاخود تفسیر رسمی : قانوناً صلاحیتدار اولان بر مقام رسمیدن اصدار اولنان تفسیردرکه قانون حکم وقوتنی حائز اولدیغندن هرکس ایچون رعایتی مجبوریدر .

قوانینك ماقبلنه شمول ویا عدم شمولی : برقانون زمان اعتباریله یعنی صکره‌دن وضع ونشر اولندیغی حالده ماقبلنه شامل اوله‌ماز . انجق بر معصوم بغیرحق دوچار مجازات ایدلمکدن ایسه بیك مجرمك استحصال برائت ایلملری عدالت ووجدانه موافق اولور قاعدهٔ موضوعه‌سنه کوره معدل ومخفف جزا اولان قوانینك ماقبلنه شمولی قبول اولنمشدر . بناءً علیه برمجرمك ایشلدیکی جرم اووقت مرعی اولان قانون موجبنجه اوچ سنه حبس جزاسنی اقتضا ایدر ایکن مؤخراً نشر اولنان قانونده بوجزا ایکی سنه‌یه تنزیل ایدلمش بولنور ایسه مجرم بو تخفیف جزادن استفاده ایدر . یالکز قانون قدیم ایله حکم اولنان جزا قضیهٔ محکمه تشکیل ایلمش ایسه جزانك عفو ویا تخفیفی جائز اوله‌ماز . مع مافیه حال حاضرده مرعی اولان قانون او جزایی تخفیف ویا عفو ایتمش بولنیور ایسه او محکومه او اغیر جزانك چکدیرلمسی چیرکین کورینور . بونك عفو عالی‌یه مراجعتله عفو ویا تعدیلی چاره‌سی موجوددر .

مجازاتك سقوطی : بورج اودهمكله ساقط اولدیغی كبی مجازات دخی محكوم علیه طرفندن كورلمش اولمغله ساقط اولور . مع مافیه بعض احوال استثنائیه‌یه مبنی مجازات قبل‌الاجرا دخی ساقط اوله‌بیلیر . احوال استثنائیه درتدر : (١) وفات . (٢) عفو عالی . (٣) اعادهٔ حقوق ممنوعه . (٤) مرور زمان . در .

وفات : مظنون علیه ویا متهمك وفاتی حقوق عمومیه دعواسنی اسقاط ایتدیكی كبی محكوم علیهك وفاتی ، حقنده حكم اولنان مجازاتك سقوطنی موجب اولور . چونكه مظنون علیه ویا متهمك وفاتی ایله علیهنه حقوق عمومیه دعواسی اقامه اولنه‌جق بر كمسه قالمادیغی كبی محكوم علیهك وفاتیله دخی مجازات ایدیله‌جك بر كمسه قالماز .

عفو عالی : حق مجازات منحصراً دولته عائد اولدیغی كبی مجازاتك عفوی حقی دخی ینه منحصراً دولته عائددر . بناءً علیه عفو عالی ارادهٔ پادشاهی ایله بخش واعلان اولنور .

عفو عالی یا عمومی ویا خصوصی اولور .

عفو عالیٔ عمومی : جرمه تأثیر وحال مجرمیتی ازاله ایتدیكندن عفو عالیٔ عمومی‌یه مظهر اولان مجرمینه اصلا جرم ایشلهمامش نظریله باقیلور وایچلرنده تحت توقیفه آلنانلر وار ایسه درحال سبیللرینك تخلیه‌سی لازم كلدیكی كبی ایلروده بر

جرم دها ایقاع ایده‌جك اولورلر ایسه مکرر عد اولنمازلر .

عفو عالیٔ خصوصی : حکم لاحق اولدقدن صکره احسان بیوریلان عفو عالیدر . بوده مرحمت وشفقت پادشاهی اثری بولوندیغندن مجازات محکومه‌یی کلیاً ویا قسماً عفو ایدر ویاخود شدید جزایی خفیف جزایه تنزیل ونوعنی تعدیل صورتیله تخفیف ایلر . عفو عالیٔ خصوصی شخصی اولدیغندن جرمه تأثیر وحال مجرمیتی ازاله ایتمز وبوصورتله عفوعالیٔ خصوصی‌یه مظهر اولانلر ایلروده بر جرم دها ایشله‌دکلری حالده مکرر عد اولنورلر .

اعادهٔ حقوق ممنوعه : ایقاع ایتدیکی بر جرمه بناءً محکوم اولان شخصك اسقاط ایدیلان حقوقنك اعاده‌سنه اعادهٔ حقوق ممنوعه دینور واشبو حقوقك اعاده‌سی حق وصلاحیتی دخی دولته عائددر . بر شخصك مجازات ترهیبیه ویا تأدیبیه ایله محکومیتی حقوق مدنیه‌سندن بعضلرندن محرومیتنی ایجاب ایلدیکده بومحرومیتدن اول شخصك تخلیص ایدلمسی یعنی حقوق ممنوعه‌سنك اعاده‌سی ایکی صورتله اولور. یاطوغریدن طوغری‌یه عفو پادشاهی‌یه مظهر اولمقله حقوق ممنوعه‌یی اعاده ایدیلور ویا اصول محاکمات جزائیه قانوننده کوستریلان احکامه توفیقاً ایفا اولنور . شویله‌که :

اولا : محکوم علیه مجازات محکومه‌سنی اکمال ایتمش ویا

عفو عالی‌یه مظهر اولمش بولنملیدر .

ثانیاً : محکوم علیه تخلیهٔ سبیلندن اعتباراً حسن حالده بولندیغنی شهادتنامه ومضبطه‌لرله اثبات ایتمش اولملیدر . وبونك ایچون مجازات ترهیبیه‌ده محکومیتك اکمالندن ویا عفو نتیجه‌سنده تخلیه‌دن صکره بش سنه ومجازات تأدیبیه‌ده اوچ سنه مرور ایتملیدر . بو مدتلردن اول حقوق ممنوعه‌سنك اعاده‌سنی طلب واستدعا ایده‌مز .

ثالثاً : محکوم علیه مجازات ترهیبیه ایله محکوم اولدیغی صورتده بعدالتخلیه بش سنه ومجازات تأدیبیه ایله محکوم اولمش ایسه اوچ سنه بر قضاده اقامت ایتملی وصوك ایکی سنه‌سنی بر قریه‌ده امرار ایتملیدر .

رابعاً : محکوم علیه کندوسنك محکومیتنی ناطق اولان اعلامده محرر مصارف محاکمه وجزای نقدی وتضمینات وحقوق شخصیهٔ سائره‌یی ایفا ایتدیکنی ویا ایفاسندن عفو اولندیغنی ویا بونلره مقابل حکم اولنان حبس مدتنی اکمال ایلدیکنی ویا متضرر اولانلرك کندوسنی حبس ایتدرمك حقندن فارغ بولندقلرینی ومحکوم‌علیه شاید حیله‌لی ویاتقصیراتلی مفلس ایسه حین افلاسنده ثابت اولان دیونی وفائض ومصارف سائره‌سنی دخی تسویه ایلدیکنی ویا عفو اولندیغنی اثبات ایلملیدر .

اعادهٔ حقوق ممنوعه ایچون نه یولده مراجعت ایدیله‌جکنه ونه‌وجهله معامله اولنه‌جغنه دائر اصول محاکمات جزائیه قانوننده تفصیلات واردر .

مجازات ترهیبیه ایله محکوم اولانلر مکرر اوله‌رق علیهلرنده حکم وقوعنده آرتق اعادهٔ حقوق ممنوعه استدعاسنده بولنه‌مازلر . چونکه مکرراً ارتکاب جرم ایدن مجرمك اصلاح حاله وتصحیح اخلاقه عدم قابلیتی قویاً تعین وتحقق ایتمش دیمکدر .

مرور زمان : مجازاتك سقوطنی موجب اولان اسباب قانونیه‌دن بری‌ده مرور زماندر .

مرور زمان ، کرك جهت حقوقیه‌ده وکرك جهت جزائیه‌ده اوله‌بیلور . جهت جزائیه‌ده‌کی مرور زمان یا دعوانك تعقیب واقامه‌سی حقنی ویا مجازات محکومه‌نك اجراسنی اسقاط ایلر . جهت جزائیه‌ده مرور زمانك قبولنك حکمتی شودرکه : مجرمه جزا چکدرمکدن مقصد انك اخلاقنی تهذیب ایتمك وخلقه عبرت مؤثره بخش وارائه ایتمکدن عبارت وبو ایسه جرمك ارتکابی عقیبنده جزانك انفاذیله حاصل اولوب یوقسه آرادن بر خیلی زمان مروریله جرمك افکار عمومیه‌ده حاصل ایلدیکی دهشت زائل اوله‌رق عبرت مؤثره ابرازی ممکن اوله‌مدیغی کبی محکوم علیهك مدت مدیده عائله واقاربندن بعید یرلرده وبلکه

طاغلرده واورمانلرده وحكومتك كنديسنى اله كچيره جكى قورقوسيله شوراده بوراده ووطنى خارجنده طولاشوب تغيب ايتدكدن وقانوناً معين اولان زمانك مروردن صكره طوتيلوب حبسخانه يه القا ايدلمسنده نصفت ومرحمت اوله ميه جغندن سفالت وغيبوبت واقعه سى مجازات محكومه نك انفاذى عداولنور.

قبل الحكم مرور زمان جناياتده اون وجنحه لرده اوچ وقباحتلرده بر سنه در . بعد الحكم جناياتده يكرمى وجنحه لرده بش وقباحتلرده ايكى سنه در . قبل الحكم مرور زمانك قطعى اقامهٔ دعوى واجراى تحقيقات ايله اولور . بو بابده ايضاحات لازمه اصول محاكمات جزائيه درسنده ويريله جكدر .

مجازات محكومه نك مرور زمانك قطعى هر حالده محكوم عليهك دردستى وحبسخانه يه القاسيله اولور ، بو قسمه مدعئ عموميلك جانبندن دردستى حقنده مذكره يازلمق كبى معاملات مرور زمانك قطعنه مدار اولماز. مجازات نقديه ده مجازات محكومه دن بر قسمنك تحصيليله قطع اولنه بيلور .

جرائمدن متولد حقوق شخصيه دعوالرى دخى جهت جزائيه ده جارى اولان مرور زمان مدتنه تابعدرلر . انجق حقوق شخصيه يه دائر ويريلان حكملرك مرور زمانى على الاطلاق اون بش سنه در .

مرور زمان مجازاتك سقوطنى موجب اولمقله برابر حال

مجرمیتی ازاله ایتمدیکندن مجازاتی مرور زمانله ساقط اولان بر کمسه بالاخره بویله بر جرم ایشلسه مکرر عد اولنور .

جزا قانونی

بر جرمك وقوعه كتورلمسیله حاصل اولان مادی ومعنوی ضررلر حقنده كیملر طرفندن ونه صورتلرله دعوی اقامه ایدیله‌جكنی ومعاملات سائره‌سنی آتیده بیان وایضاح ایلیه‌جكمزدن بوراده جزالرك نه‌لردن عبارت اولدیغنی وجزالرك هانكی افعال ممنوعه‌یه قارشی وضع ایدلدیكنی مختصراً ذكر ایده‌لم :

نفی موقت وحبس وموقت قلعه بندلك وموقت كورك ومؤبد نفی ایله مؤبد قلعه‌بندلك جزالرینه محكوم اولان اشخاص موقع جزالرندن فرار ایتدكاری حالده طوتلدقلرنده جزالرینك صورت تشدیدی قانون جزانك یدنجی ماده‌سنده ومجازات مذكوره ایله ومؤبد كورك جزاسی ایله محكوم اولانلرك موقع جزالرنده قباحت وجنحه وجنایت مرتكبی اولدقلری حالده صورت تجزیه‌لری‌ده مادهٔ مذكوره‌نك ذیلنده تصریح اولنمشدر .

اعدام جزاسی : بو بابده جنایت محكمه‌سندن صادر اولان اعلام محكمهٔ تمییزجه تصدیق ایدلدكدن وحضور پادشاهی‌یه لدی العرض ارادهٔ سنیه شرف صادر بیورلدقدن وجرمك صورت ثبوتی وحكمی متضمن اسطار بیوریلان فرمان عالی حكم اعدامك اجرا ایدیله‌جكی محلده یعنی دار اغاجنك یاننده

قرائت اولندقدن صكره اجرا وجانئ محكوم عليه دار اغاجنه چكيلمك صورتيله قتل اولنور .

اعدام جزاسی حقوق عموميه‌دن اولمغله طرف حضرت پادشاهيدن عفو وكوركه تحويل اولنه‌بيلور . انجق حقوق شخصيه‌دن معدود بولنان قصاص حكم شرعيسی اصولی دائره‌سنده حضور حاكم الشرعده اثبات ايدلدكدن وفتوی خانه‌دن تصديق وبر سابق ارادهٔ سنيه‌سی استحصال اولندقدن صكره انجق مدعئ شخصينك عفويله ساقط اولور . مدعئ شخصيلردن بريسی قاتلی عفو ايلسه قصاص حكمی سقوط وديته تحول ايدر ومدعئ شخصيلر حصهٔ ارثيه‌لرينی آله‌بيلورلر .

اعدام جزاسی ايام دينيه ورسميه‌ده اجرا اولنماز ؛ واعدام اولنان شخصك جسدی ورثه‌سنه وبونلر اولماديغی صورتده منسوب اولديغی جماعته تسليم ودفن ايتديريلور ؛ مراسم مخصوصه وفوق العاده اجرا اولنماز ومصارف تدفينيه‌ده ورثه‌سنه عائد اولوب بونلر بولنماديغی صورتده بيت المال طرفندن تسويه ايديلور .

اعدام جزاسی حامله بر قادين حقنده اجرا ايديله‌جك ايسه حملنك وضعنه قدر تأخير اولنوب حملنی وضع ايلدكدن صكره اجرا قلنور .

كورك : كورك جزاسنه محكوم اولان شخص اياقلرنده

تیمور اولدیغی حالده خدمات شاقه‌ده استخدام اولنور . اشبو دمیرك ثقلتی محکوم علیهك بنیه‌سنك تحملی نسبتنده وسکزدن یکرمی درت اوقه‌یه قدر اولمسی ویکرمی درت اوقه‌یی تجاوز ایتمامسی وایاقلرندن غیری اعضاسنه مثلا قوللرینه ویا بیوننه اورولمامسی مقتضیدر . زیرا یکرمی درت اوقه‌یی تجاوزایتدیکی ویالاله قوندیغی صورتده جزا شکلندن چیقوب اشکنجه رنکنی آلور .

خدمات شاقه ایاقلرنده زنجیر اولدیغی حالده محکوملرك جهت امیریه ایچون انشا ایدیله‌جك مبانی‌یه طوپراق وطاش طاشیمق وطریق عسکری انشا ایتمك خصوصنده استخدام ایدلمك صورتلریله آغیرخدمتلرده قوللانلمری دیمکدر . خدمات خصوصیه‌ده قوللانیله‌مزلر ایسه‌ده متعهد طرفندن تعهدایدیلان شوسه‌لرده محافظه تحتنده استخدام اولندقلری تقدیرده یومیه‌لرینك اخذ وکندیلرینه اعطاسی لازمدر .

کورك جزاسنه محکوم اولان شخص محکومیتنی ناطق ومحکمهٔ تمییزدن مصدق جنایت محکمه‌سنك اعلامنك خلاصه‌سی غایت قالین حروف ایله یازیلوب ممرناس اولان میدانلق بر محله کوتوریله‌رك واشبو خلاصه کوکسنه طاقیله‌رق اوراده خلقه ارائه اولنمق صورتیله تشهیر اولنور وبعده محل مجازاتنه کوندریلور . اشبوتشهیر جزاسندن اهل اسلامدن علما ومشایخ

وخطبا وائمه ایله ملل سائره‌دن صفت روحانیه‌سی اولانلر معاف ومستثنادر . تشهیر ، اعدام جزاسی کبی جانئ محکومك متعلق اولدیغی دین ومذهبك ایام مخصوصه‌سنده اجرا اولنماز .

کورك محللری حکومتجه تعیین اولنمشدر . بش سنه‌یه قدر کورك جزالری محلنجه دخی اجرا اولنور .

قلعه‌بندلك : محکوم علیهك حکومتجه تعیین اولنان قلعه‌لردن برنده محبوساً توقیف اولنمسیدر . قلعه‌بندلك حبس ایله نفی جزالرینی جامع اولدیغندن قلعه‌بند اولان شخص ضابطه نظاماتنك جواز ویردیکی درجه‌ده داخل وخارج قلعه‌ده بولنانلر ایله مخابره ایده‌بیلور . کورك وقلعه‌بندلك حکملرینك تطبیق اجراسی اشبو حکملری ویرن جنایت محکمه‌لرینك اعلاماتنك محکمهٔ تمییزجه تصدیقیله قطعیت کسب ایلمسنه متوقفدر . قطعیت کسب ایتدکدن صکره کورك ویا قلعه‌بندلك محلنه اعزام اولنور . وقطعیت کسب ایدنجه‌یه قدر موقوف بولوندیغی مدت دخی محکومیتی مدتنه محسوب ایدیلور . دیکر جزالرده‌ده موقوفیت مدتی محکوم علیهك لهنه اولمق اوزره حساب اولنور .

نفی : بر شخصك حکومتجه تعیین اولنان بر محله کوندریلوب اوراده اقامت ایتدیرلمسیدر . بو حالده فامیلیاسنك دخی اول محله نقلی استر ایسه مساعده اولنور .

مؤبداً رتبه ومأموريتدن محروميت : محكوم عليهك فيما بعد دولتجه كرك طوغريدن طوغری‌یه وكرك التزام طريقيله بيوك وكوچك خدمتده بولونمقدن ورتبه ومعاشه نائل اولمقدن ونشان طاقمقدن محروم اولمسی واصحاب رتبه ومأموريتدن ايسه اول امرده رتبه ومأموريت ومعاشنك رفع ونشاننك استرداد اولنمسيدر .

مؤبداً وموقتاً كورك ومؤبداً قلعه بندلك ونفی ابد جزاليله محكوم اولانلر مؤبداً رتبه ومأموريتدن محروميت جزاسنه دخی مستحق اولورلر . موقت قلعه‌بندلك اكر جزای مخصوص اوله‌رق حكم وتعيين اولنمش ايسه بو جزايه مستحق اولان شخص مدت محكوميتنده اشبو محروميت جزاسنه دخی مستحق اولوب مدت محكوميتنك اكمالندن صكره حكومتجه اصلاح نفس ايلديكی تبين ايدر ايسه اشبو محروميتك اعاده‌سی جائز ايسه‌ده مدت محكومه‌سنك نصفی درجه‌سندن زياده مدت كچمدكجه اشبو اعاده قابل اوله‌ماز واكر موقت قلعه بندلك جزاسی كورك جزاسندن بدل ايسه اشبو محروميت جزاسنه دخی مستحق اولور .

حقوق مدنيه‌دن مؤبداً اسقاط جزاسی : اولا مؤبداً رتبه ومأموريتدن محروميت جزاسنه مستحق اولمق وثانياً كافهٔ حقوق بلديه‌دن يعنی مبعوثان واداره وبلديه مجالسنده

وممالك وملت واصنافجه برمأموريت رسميه واعضالقده بولنمقدن محروميت وثالثاً برمكتب خواجه‌لغنده قوللانلق ورابعاً اجرای تحقيقاتده استخدام ايدلمه‌مك وبر دعواده كندوسندن استيضاح كيفيت لازم كلديكی تقديرده افاده‌سی عادی معلومات حكمنده قبول اولنوب دعواجه حكمسز طوتلمق وبر دعواده وكالت ايده‌مه‌مك وخامساً وصی اوله‌مامق وسادساً سلاح طاشيمغه صالح اولمامق خصوصلرندن عبارتدر .

اشبو مؤبداً رتبه ومأموريتدن محروميت وحقوق مدنيه‌دن مؤبداً اسقاط جزالری بعضاً مؤبد وموقت كورك وقلعه بندلك ونفی ابد جزالريله برلكده وبعضاً دخی جزای مخصوص ومستقل اوله‌رق حكم اولنورلر . بويله جزای مخصوص ومستقل اوله‌رق حكم اولنديغی تقديرده اوچ سنه‌يه قدر اولان حبس جزاسی دخی برلكده حكم اولنور .

حبس : محكوم عليهك حكومت حبسخانه‌لرنده محكوميتی مدتجه توقيف اولنمسيدر . مبدأی يكرمی درت ساعت ومنتهاسی اوچ سنه اولان اشبو محكوميت اثناسنده حبسخانه‌لر نظامنامه‌سی موجبنجه محكومين حقلرنده معامله وكنديلرينك استعدادی اولان ايشلرله اشغال ايديلور .

مأموريتدن طرد : مأموريتی اولانلرك قانون جزا حكمنجه مأموريتلرندن چيقارلمسی ومأموريته مخصوص

معاشلرینک قطع اولنمسیدر . طرد جزاسنک حکمی اوچ آیدن التی سنه‌یه قدردر یعنی بوجزایه مستحق اولانلر مدت محکومیتلرنده مأموریت ومعاشه نائل اوله‌مازلر ؛ مأموریتده اولمیانلر بوجزایه مستحق اولدقلرنده انلر دخی مدت مجازاتلرنده مأموریت ومعاشه نائل اوله‌مازلر .

جزای نقدی : برشخصدن قانونك تعیین ایتدیکی اوزره آقچه آلنمسیدر .

مجازات قانونیه‌ده قادینلر ایله ارککلرك هیچ فرقی یوقدر . انجق بعض جزالرك صور اجرائیه‌سنده آنلرك خصوصیت حاللرینه رعایت اولنمق لازم کلور . کورك جزاسنه محکوم اولان قادینلره بنیه‌لرینك تحمل ایده‌جکی ثقالتده زنجیر اورولدیغی کبی وجودینك تحملی نسبتنده خدمات شاقه‌ده قوللانیلیر وارککلر ایله برلکده زنجیره ربط ایدلمز . حیض حالنده بولندقلری صیره‌ده خدمات شاقه‌دن استثنا ایدلمك ومخدره‌لکلرینه رعایت اولنمق واسلام قادینلرینك تسترلرینه خلل کتورلمامك اقتضا ایدر . قلعه بندلك جزاسنده ارککلردن آیری قلعه‌لرده حبس اولنملری ونفیده‌ده ممکن مرتبه معیشتلرینك تأمیننه دقت ایدلمسی لازمدر . حبس جزاسنده دخی آیری حبسخانه‌لرده توقیف ایدلمك ایجاب ایلر .

ضبطیه نظارتی آلتنه آلنمق : حکومتك تعیین ایده‌جکی

محللرده اقامت ایده‌مه‌مك واقامت ایده‌جکی محـلی واورایه کیـدنجیه قدر کچه‌جکی یرلری کندوسی تعیین وبیـان ایده‌رك تذکره‌سنه اوصورتله اشارت اولنمق ومحل مذکوره ورودنده یکرمی درت سـاعت ظرفنده ورودینی حکومته خبر ویرمکه واورادن دیگر برطرفه کیده‌جك اولدیغی حالده اوچ کون‌اول حکومته اخبـار ایدوب یکیدن تذکره آلمغه مجبور اولمق خصوصاتندن عبارتدر . اشبو شرائطه رعایت ایتمیان اشخاص محکمه‌جه برسنه‌یی تجاوز ایتمامك اوزره حبسه محکوم ایدیلور . جرائم سیاسیه‌دن طولایی محکوم اولان اشخاص مطلقا ختـام مدت جزائیه‌سندن صکره ضبطیه نظارتی آلتنه آلنور . ضبطیه نظارتی آلتنه آلنمق قانونك کوسـتردیکی احوالدن ماعدا اجرا اولنـه‌ماز ؛ یعنی محکمه‌جه حکم ایدیلور ومأمورین حکومت بالذات بویله برجزا وضع وتعیین ایده‌مزلر .

برنجی باب

ضرری عام اولان جنایات وجنحه‌لر ایله بونلره مترتب مجازات بیاننده‌در .

جزا قانونی مجازاته لایق کوردیکی افعالی آیری آیری ایکی قسمه تفریق ایتمشدر . بری دولته تعلق ایدن جرائمه قارشو موضوع اولان جزالردرکه اشبو برنجی بابده ذکر اولنور ؛ دیکری‌ده افراده تعلق ایدن جرائمه قارشو وضع ایدیلان جزالردرکه ایکنجی بابده بیان اولنور .

برنجی وایکنجی فصل

دولت علیه‌نك امنیت خارجیه وداخلیه‌سنی اخلال ایدن جنایتلر وجنحه‌لر

دولته قارشی ایکی وجهله جرم ایقاع ایدیلور . ویا امنیت خارجیه‌سی ویا امنیت داخلیه‌سی اخلال اولنور . برنجی فصلده بیان اولنان جزالر امنیت خارجیه‌یی اخلال ایدن جرائم ایچوندر . ایکنجی فصلده بیان اولنان جزالرده امنیت داخلیه‌سنی اخلال ایدن جرائم حقنده‌در .

بر دولتك امنیت خارجیه‌سی کندی استقلالی و تمامیت ملکیه‌سیدر . بناءً

علیه بر دولتك استقلالنی تهلکه یه قویمغه ویا مملکتندن بر قسمنی آییروب دیکر بر دولته ویرمکه تصدی ایلدیکی صورتده دولت بونك متجاسرلرینه قارشی الك شدتلی جزالری تطبیق ایتمکه مجبوردر . زیرا عکس تقدیرده استقلالی وتمامیت ملکیه‌سی زائل اولمش اولور .

امنیت داخلیه‌یی اخلال ایدن جرائمده ذات شاهانه‌یه سوء قصد ایتمك ویاخود سکنهٔ مملکتی حکومت ویا ذات شاهانه علیهنه تحریك وملتی عصیان ایتدرمك واهالی‌یی یکدیکری علیهنه مقاتله‌یه تحریك ویغمایه وتخریب مملکته متجاسر اولمق وذات شاهانه علیهنه اطالهٔ لسان ایتمك وسلطنت سنیه‌نك اصول وراثتنی تبدیله وشکل حکومتی تغییره چالشمق اوزره جمعیات خفیه تشکیل وبونلری اداره وبوراده قوماندا وسوز صاحبی اولمق وشقاوت جمعیتنه داخل بولنمق وقطاع طریقلك وحیدودلق ایتمك وجرائم محرره‌یی ایشلمك ایچون پاره وسلاح ویه‌جك ویاته‌جق وسائره احضار وتدارك ایله بویله فساداتی سویلشمك وتکالیف ایتمك وابنیه ومهمات امیریه‌یی خیانةً احراق وهدم ایلمك کبی جرائم عظیمه‌در .

دولت اشبو جرائم ارباب لئیمه‌سی حقارنده شدید جزالر وضع وترتیب ایتمکله خارجی وداخلی امنیتنی محافظه چاره‌لرینه توسل ایتمشدر .

اوچنجی فصل

رشوت بیاننده‌در

رشوت برحکم ویردیرمك ویا برایش یاپدیرمق ایچون کرك حاکمه وکرك مأموره ویا افرادناسه ویریلان شیدر. اصل جزا قانوننده‌کی تعریف: ترویج مرام ایچون نه نام ایله اولور ایسه اولسون هرنه‌که آلنوب ویریلیر ایسه رشوتدر. شو حالده برفعلده رشوت جرمی موجوددر دیه‌بیلمك ایچون اولا پاره ویریلوب آلنمش ویاخود برمال وملك غایت دون فیئاتله آلنوب صاتیلمش وایجار ایدلمش اولمسی وثانیاً مرامك ترویج اولنمسی وثالثاً اول شخصك اومرامی ترویجه مقتدر وصلاحیتدار بولنمسیدر.

ترویج مرام اوچ صورتله اولور. اولا ایجابات مأموریتنی اجرا ایتمك ثانیاً ایجاب مأموریتنی اجرا ایتمامك ثالثاً وظیفهٔ مأموریتنی عدالتله ایفا ایتمیوب حقلی‌یی حقسز چیقارمقدر. رشوت تمام اولمق ایچون بالاده بیان اولنان اوچ شرطك تماماً بولنمسی شرطدر. مثلا بر ضابطه مأمورینك بر آله‌جق دعواسندن طولایی پاره مقابلنده بر شخصی حقسز چیقارمسی کبی‌که بونده آله‌جق مسئله سنی تدقیق وحله غیر مقتدر

اولان بر پولیس مأمورینک ، رشوتی ویرن کسه ایچون مرامنی ترویجه غیر مقتدر وغیر صالح اولمسنه کوره اومأموره بویولده ویریلان پاره وسائره رشوت اوله ماز . کذلك بر حاکم مدعی‌یی حقلی چیقارمق ایچون مرقومدن پاره آلوبده موافق شرع اوله‌رق علیهنه حکم ویرسه شوصورتده مرتشی اولماز ایسه‌ده یالکز ترویج مرام اولمادیغی جهتیله طولاندیریجی اولور . کذلك مرام ترویج اولنوبده هیچ بر شی آلنوب ویرلمامش ایسه بو صورتده‌ده رشوت یوقدر . فی‌الواقع تعهد بونك ایچون کافی ایسه‌ده قانونده آلوب ویرمك تصریح ایدلمش وبو تعهدك عدم ایفاسنك ، دفعنه مقتدر اوله‌مدقلری بعض موانعدن نشأت ایلدیکنك ، حکماً ثبوتی مصرح بولنمش اولدیغندن بو شرط اعظمدر . اما بر پولیس مأموری جرم ایشلمش اولان برشخصی قره‌غوله کوتورمامك وحقنده‌کی دلائلی محو وازاله ایتمك ایچون اقچه اخذ ایلرسه ترویج مرام وپاره آلمق موجود اولدیغندن رشوت آلمش آلور .

کذلك بر دعوی وکیلی موکلندن دعوایی قزانمق اوزره ، مرقومك مرامنی ترویج ایچون پاره آلور ایسه بو رشوت دکلدر . امابونك دعواسنی درعهده ایتدکدن صکره خصمندن ترویج مرامی ایچون پاره آله‌جق اولورسه بورشوتدر . کذلك

بش کونده التیام بوله‌جق درجه‌ده مضروب اولان برشخصی برآی صکره التیام بوله‌جق درجه‌ده مجروحدر دیه راپور ویرن ومرقومدن پاره آلان طبیب رشوت جرمی ارتکاب ایتمش اولور .

رشوت یالکز مأمور طرفندن آلنمایوب افراد اهالی طرفندن دخی آلنور . بزم قانونمز بو صورتله قبول ایتمش واحکام وضع ایلمشدر . بونده‌ده ترویج مرام شرطدر . بناءً علیه برکسه دیکر کسه‌یه برجنایت ایشلتمك ایچون اقچه ویره‌جك اولسه بورشوت اولمقله برابر تحریکدر . شو حالده پاره‌یی آلان شخص فعل قتلی ایشلر ایسه اوصورتده قاتل ودیکری شریك جزاسی کورمش اولورلر . مع‌مافیه افراد اهالینك آلیش ویریشی خصوصاتنده ویا ایکی کسه بیننده‌کی براختلافك حلی خصوصنده حکم تعیین ایدیلان برذات ترویج مرام قصدیله اقچه آلوب برینك علیهنه حقسز ایش کورمش ویا حکم ویرمش ایسه رشوتدر .

رشوتی الان کسه‌یه مرتشی ویرن کسه‌یه راشی وواسطه اولان کسه‌یه رائش دیرلر . مرتشی وراشی ورائش عینی جزایی کوررلر . کرك مأمور وکرك اهالیدن اولسونلر .

برآدم جان ومال وعرضنی والحاصل منفعت مشروعه‌سنی محافظه ایچون برینه رشوت ویرمکه حقیقتاً مجبور اولوبده

مجبوریت واضطرار زائل اولمقله حکومته خبر ویررسه اقچه
کیرو آلنوب کندوسنه ویریلیر ومسئولیت جزائیه توجیه اولنماز
ودیکری هرصورتله مسئول اولور . کذلك برآدم ایشنك
کورولمسی ایچون مأمور طرفندن اقچه طلب اولندیغی صورتده
خبر ویرر واثبات ایده بیلیر ایسه او آدم مسئول اولمیوب مأمور
حقنده مرتشی جزاسی حکم واجرا قلنور . کذلك کندوسنه رشوت
تکلیف اولنان کمسه رشوتی استر آلسون استر آلمسون
بونی حکومته خبر ویردیکی صورتده جزادن قورتیلور .
ومعاملهٔ تحسینیه اجرا اولنور وراشی جزا کورر .

دردنجی فصل

سرقت اموال امیریه وارتکابات سائره دن بحث ایدرکه
خرسزلغك اموال امیریه یه قارشی ارتکاب اولنمسی حسبیله واضع
قانون بونك فاعللرینی دها آغیر جزایه چاپدیرر واشبو جرائمی
دیکر افرادی اضرار ایدن سرقت جرائمندن آییرر . بناءً علیه
اشبو فصلده کوستریلان احوال اموال امیریه یی کرك محافظه
ایدن مأمورینك وکرك افراد اهالینك سرقت ایلملری وحکومت
نامنه اشترا وبیع واحاله مأمور اولان کمسه نك بونلره فساد
قارشدرمسی وکذلك مأمورین حکومتك میری دیونی سرکی

وسنداتنی حامل اولانلره قارشی قیرمه صورتیله اقچه المسی ویا تسویه‌سنی تسهیل ایدوب هدیه قبول ایتمسی واستخدام اولنان عمله‌یه نقصان اجرت ویرلمك ویا انغاریه صورتیله مجاناً ایشلدلمك ومزایده واحاله موادنده بونلری اخلال وافساد ایلمك واداره‌سنه مأمور اولدقلری کلی وجزئی موادده میری ایچون اشیا وسائره مبایعه‌سنده علی طریق المشارکه تجارت ویاالتزام ایتمك ویا متعهدیله اشتراك ایلمك وذمتنه مال میری گچرمك ویا آخرك ذمتنه گچرمسنه‌مسامحه ومساعده ایلمك گبی شیلردر. برده اسلحهٔ امیریه‌سنی ویا جبخانه‌سنی صاتان ویا قصداً تلف ایلیان پولیس مأموری جزاءً مسئول اولدیغی گبی دکزه ونهره دوشورمك وحریقدن قورتاره‌مامق ویا برحادثه اثناسنده غائب ایلمك مثللو احوالده ضایع ایلدیکنی اثبات ایدمیان وشخص آخره ویرن پولیس مأمورلری‌ده جزاءً مسئول اولورلر .

بشنجی فصل

اشبو فصلده نفوذ مأموریت وموقعنی سوء استعمال ایدنلر ووظیفهٔ مأموریتلرینی ایفا ایتمیانلر حقنده جزا وضع ایدیلور. محاکمه‌سی دردست رؤیت بولنان هر نوع دعاویده مجرد امر حقانیته خدمت وحقیقتی اظهار وتبیین ایچون هرکیم اولورایسه

اولسون محاكمه ودوائره شفاهاً وتحريراً معلومات ويرمكه مأذوندرلر . انجق سائر صورتله تصاحب ويا غرض ايله مدعى ومدعى عليهك لهنده وعليهنده محاكم ودوائره بيوك وكوچك مأمورين طرفندن بالذات ويابالواسطه تحريراً ويا شفاهاً بركونا امر والتماس ورجا وقوعه كتوريلور ايسه كرك بويله امر والتماس ورجا ايدن وكرك بونى حسن قبول ايله اعطاى حكم وايفاى معامله ايدنلر حقلرنده مجازات ترتيب اولنمشدر . واشبو امر والتماس ورجانك درجات وصورت وقوعنه ونتيجه‌سنه كوره متفاوت جزالر وضع ايدلمشدر . كذلك بيوك وكوچك مأمورينذن هم كيم اولور ايسه اولسون اوامر دولت واحكام قوانين ونظاماتك اجراسنه وهرنوع رسوم وتكاليف مرتبه‌نك تحصيلنه مخالفت ايچون صرف نفوذ وقوهٔ مؤثره ايده‌جك ويا ايتديره‌جك اولور ايسه حبس جزاسيله تجزيه اولنه‌جغى كبى بو وجهله صرف نفوذ وقوهٔ مؤثره ايدنلر مأمورينذن دكللر ايسه كذلك حبس جزاسنه دوچار ايديلورلر . ووالى ومتصرف وقائممقام ودفتردار وحاكملر ومأمورين سائره بولندقلرى ولايت وسنجاق وقضالرده ومأموريتلرينى اجرا ايلدكلرى محللرده اهالينك حوايج ضروريه‌سندن اولان ارزاق وسائره حقنده اجراى تجارت ايلر وبالذات ويابالواسطه وعلناً وسراً اشتراك ايدر ايسه مأموريتندن طرد وبيك ليرايه قدر جزاى

نقدی آلنور . آمرك امرینه مخالف حركتده بولنان معیت مأموریده بو فصلده كوستریلان جزایه چارپیلور .

آلتنجی فصل

اشبو فصل مأمورین حكومت طرفندن افراد حقنده تعدیات وسوء معاملات وقوعنده اجرا اولنه‌جق مجازاتی كوسترر . هر هانكی بر جرمدن طولایی مظنون اولان بر شخصك جرمنی سویلتمك ایچون اشكنجه واذیت ایتمكی حكم واجرا ایدن مأمور كورك جزاسیله محكوم ایدیله‌جكی كبی قانوناً تعیین اولنان مجازاتدن فضله جزا حكم واجرا ایدن حكام ومأمورین حبس جزاسیله تهدید اولنمقده‌در . هرهانكی بر مأمورك ، قانون ونظاماتك جائز كوردیكی احوالدن ماعدا صورتلرده هیچ بر فردك خانه‌سنه كیرمكه مأذونیتی اولمادیغی كبی قوهٔ جبریه استعمالنه مأمور اولان پولیس وژاندارمه مأمورینی او مأموریتلرینی اجراده ومافوقده بولنان آمرلرینك موافق قانون اولان امرلرینی انفاذده قانون ونظامك تعیین ایتدیكی اصولدن غیری اوله‌رق بر كمسه حقنده برسوء معامله‌یه یعنی كسر عرض وناموسه سبب اوله‌جق ویاخود جسماً اذا ویره‌جك بر حاله تصدی ایلمسی مستلزم مجازات شدیده‌در . كذلك اشخاصك اموال

واملاكنی جبراً اشترا وفضولاً غصب ایدن مأمورین ایله بیوك وكوچك مأمورین وبونلرك معیتنده بولنانلر واستخدام ایلدكاری آدملر وهرنوع واردات دولتی مقطوعا درعهده ایدن ملتزم ومتعهدلر وبونلرك آدملری دولتجه تعیین ایدیلان ویركو واعشار وسائر رسومی مقدارندن زیاده تحصیل ایده جك اولورلر ایسه هر بری اغر حبس جزاسیله مجازات اولنورلر. بوندن ماعدا جریمه وانغاریه كلیاً ممنوع اولوب بالاحكم جزای نقدی تحصیل ایدن مأمورین ده دوچار جزا اولورلر. كذلك دوراً كویاره كیده جك مأمورین كویلینك خانه سنه بلارضا قونوب یمه ییه جكی پاره سز آلورایسه بوفصل موجبنجه جرم ایشلمش اولور.

یدنجی فصل

اشبو فصل مأمورین دولت علیه یه مخالفت وعدم اطاعت وحقارت ایدنلرك جزاسنی كوسترر. محاكم ودوائر مأمورلرینه مأموریتلرینی اجراده ایكن ویاخود اجرا ایتدكاری حكم ومأموریتدن طولایی قدر وناموسلرینه نقیصه ویره جك صورتده معاملهٔ حقارته واطالهٔ لسان واخافه یه جرأت ایدن اشخاص حقنده حبس جزاسی حكم اولنور. فقط اشبو

معامله عساکر نظامیه وضابطه واداره‌یه مأمور اولانلر حقنده یاپیلور ایسه جزای نقدی وبونلرك ضابط ورؤساسی حقلرنده اولور ایسه حبس جزاسی حکم اولندیغی کبی اشبو اخافه‌ده سلاح تشهیر اولنور ایسه جزاسی تشدید اولنور . کذلك بر مأموری ویا عساکر نظامیه وضبطیه‌دن بریسنی ولو سلاح ایله ولو سلاحسز ضرب وجرح ایدن کمسه اثر ضرب وجرح ظاهر اولمسه بیله حبس جزاسیله تجزیه اولنور .

سکزنجی فصل

بو فصل محبوسی قاچرمغه وارباب جنایتی اخفایه متجاسر اولان اشخاصه دائر جزالردن بحث ایدر . محبوس ویاموقوف قاچیرانلر کرك بونلرك نقل وسوقنه مأمور اولسونلر وکرك محافظه‌سیله مکلف بولنسونلر وکرك افراد اهالیدن اولسونلر هر برری حقنده آیری آیری جزالر ترتیب اولنمشدر . حبسخانه‌دن فرار ایدن برشخصی ویاخود برجنایت مرتکبی اولان برآدمی بیله‌رك خانه ومسکنلرنده اخفا ایده‌جك اولورلر ایسه اخفا ایدنلر حبس ایله مجازات اولنورلر . بونده انجق شخص مرقومك اصول وفروعندن اولان اقربا وازواج وبرادر وهمشیره‌سی معافدرلر .

طقوزنجی فصل

مهر فککنه وامانت اشیا واوراق رسمیه‌نك اخذینه متجاسر
اولانلرك مجازاتندن بحث ایدن بو فصلده دولتك ویاخود
مأمورلرك ید امانتلرینه تودیع اولنان اشیا وسائره‌نك اخذ
وسرقتی یعنی مخزن واقلامده ودوائرده موجود ومهر وضعیله
محفوظ اوراق واشیانك مهرینی بوزمق وبونی آچمق وآلمق
ومحو وتلف ایتمك وبونلره سببیت ویرمك خصوصاتی ذکر
ایدلمکده‌در . بو افعال وحرکاته جرأت ایدن اشخاص درجات
اوزرینه حبس جزاسیله ومسلحاً وجبر وهجوم ایقاع
ایدرك میدانه کتورلدیکی صورتده کورك جزاسیله جزالندیر۔
یلور . سربستی مکاتیب قاعده‌سی خلافنه اوله‌رق پوسته۔
خانه‌یه تسلیم اولنان مکتوبلری آچان وآچدیران
وبالخاصه بوکا دائر معلوماتی بولنان پوسته مأمورلری
هم جزای نقدی وهم‌ده حبس ایله جزالندیریلور .
انجق وقوعه کلمش اولان بر جرمك هر درلو دلیل وامارەسنی
جمع واستحضار ایله مکلف اولان مستنطق منفعت عامه ایچون
شبهه ایتدیکی مکاتیبی کشاد ایده‌بیله‌جکندن مسئول اولماز .
کذلك بر تاجر افلاس ایتدیکی صورتده معاملات تجاریه ضمننده

تامنه وارد اولان مكتوبلر وسپارش اوراقى وپوليچه‌لر وسائر سندات واوراق نقديه مرقومك معاملات تجاريه‌سنى اداره ايله مكلف اولان وسنديك تعبير ايديلان وكيللر جانبندن اخذ اولنور وبونلرده برامر ووجوب قانونى‌يه بناءً حركت ايلدكلرندن كندولرينه هيچ برمسئوليت توجه ايتمز.

اونجى فصل

اشبو فصلده‌كى ماده‌لر صلاحيت ومأذونيتى اولمقسزين خود بخود بر مأموريت ملكيه وعسكريه صفتنده كورينن وياخود بويله برمأموريته متفرع معاملات وموادى اجرا ايليان وكنديسنى بوصورتده طانتدرمق ايچون ساخته امر وبرات وفرمان قوللانان وطرف دولت عليه‌دن نائل وحائز اولماديغى نشانى طاقان وكندى رتبه سنك فوقنده البسه كيان وياخود هيچ رتبه‌سى يوق ايكن اونيفورمه تلبس ايليان اشخاصى حبس ايله تجزيه ايلر . انجق ساخته امر وبرات وفرمان استعمال ايدن شخص حقنده ساخته كارلق فصلنه توفيقاً كورك جزاسى حكم اولنور .

اون برنجى فصل

قانون اساسيجه محفوظ ومتكفل اولان سربستى‌ء مذاهب

وادیان قاعده‌سنجه مذهبه واجرای آیینه تعرض ویا فعلاً وتهدیداً ممانعت ایدیلورایسه وخیرات شریفه وتزیینات بلدیه‌دن اولان ابنیه وآثار موضوعه هدم وتخریب اولنور ویا بعض محللری قیریلوب رخنه‌دار ایدیلیر وجامع حوالیلرنده وسیر یرلرنده وسوقاقلرده ومیدانلرده‌کی اغاجلر قطع وتلف اولنور ایسه فاعللری اشبو فصله توفیقاً حبس وجزای نقدی ایله محکوم ایدلدکدن بشقه ضررلری کندیلرینه تضمین ایتدیریلور.

اون ایکنجی فصل

اشبو فصله کوره قیدسزلق ایله تلغراف مخابراتنی اخلال ایدن اشخاص جزای نقدی ایله تجزیه اولنورلر ایسه‌ده اخلال مخابره کیفیتی قصدی اوله‌جق اولور ایسه جزای نقدیدن بشقه حبس جزاسی دخی آیریجه ویریلور. وهرکیم‌که تلغراف تل وپیللرینی ویا پورسلن ودیرکلرینی کسر وتخریب ایله مخابره‌یی تعطیل ایلر ایسه حبس وجزای نقدی تشدید اولنور. واختلال وعصیان واغتشاش اثناسنده خطوط تلغرافیه‌یی تخریب ایدنلر ویا مخابره‌یی ومکتوب ارسالنی قوهٔ جبریه ایله منع وزجر ایلیانلر ویا خطوط تلغرافیه‌نك تعمیرینه مخالفت ایدنلر بولندیغی صورتده جزای نقدیدن ماعدا کورك جزاسیله جزالندیریلورلر.

اون اوچنجی فصل

بلارخصت مطبعه کشاد ایدنلر ورخصت رسمیه ایله کشاد ایدیلان مطبعه‌لرده اوراق مضره وتصاویر بی‌ادبانه طبع ونشر ایلیانلر ومعارف عمومیه نظاماتی خلافنه اوله‌رق مکتب آچانلر وبویله رخصتسز معلملك ایدنلر واشبو نظامات خلافنده کتاب تدریس ایلیانلر حقنده جزا وضع ایدن اشبو فصلدر . جرائم مذکوره اربابی ، مطبعه‌سی قپادلمق وطبع ونشر ایتدیکی رساله وکتابلر مصادره اولنمق وجزای نقدی ویرمك وخفیف حبس جزاسنه دوچار اولمق صورتلریله تجزیه اولنورلر .

اون دردنجی فصل

بوفصلده بحث اولنان قلبزنلك جرمنده بریسی ساخته کارلق صورتیله غیرك مالنی غصب وسرقت ایتمك دیکری دولتك سکه باصمق حقنی غصب وتجاوز ایله بو حقندن محروم ایلمك کبی ایکی جرم موجوددر . یعنی بری اهالینك مالنی چالمق دیکری دولتی سکه باصمق حقندن محروم ایتمکدر . دولت سکه باصمق صورتیله برمقدار پاره قزانور ایسه‌ده قلبزن بوحقی غصب ایله دولتی بوکار ومنفعتدن محروم ایلر .

قلبزنلك درت درلودر :

(١) دولت علیه‌ده تداولی نظاماً مقبول ومقرر اولان

آلتون وکموش وباقیر مسکوکاته تقلیداً مسکوکات قطع ایتمك ؛

(۲) مسکوکات مقررهٔ مذکورهدن اکه وزنبه وتیزاب ویا سائر آلات وطریق ایله آز وچوق آلتون وکموش اخراج وافراز ایدهرك قیمتلرینی تنقیص ایلمك ؛

(۳) بر سکه یی دها قیمتلی اولان آخر بر سکه یرینه سورمك اوزره آنك رنکنده یالدیزلامق ؛

(٤) اومثللو قلب وزیوف مسکوکاتك ممالك عثمانیهده تدواولنه ویاخود بلاد اجنبیهدن کلوب ممالك عثمانیهیه دخولنه معین اولمق وقلب سوریجیلکی ایله مشغول بولنمقدر .

اوراق نقدیه اوزرینه وقوع بولان تقلیدلر ایسه قلبزنلکدن معدود اولمایوب ساخته کارلق جرمنی تشکیل ایدرلر .

باقیر مسکوکاتك ضرر مادیسی بالنسبه آز اولدیغندن طولایی قانون بوکبی مسکوکاتی تقلید ایدنلری دها خفیف برجزا ایله جزالاندرمشدر .

اونلق ویکرمیلك واللیلك ویوزلك وآلتیلق کبی مسکوکات مغشوشهیی تقلید ایدنلر حقنده قانونده صراحت اولمادیغندن بوکبیلرك کموشی زیاده ایسه اونك جزاسی تطبیق اولنمغله برابر باقیرك وجودی اسباب مخففهٔ تقدیریهدن عد اولنهرق ذاتاً متفاوت اولان جزانك حد اصغرینه طوغری ویا باقیری

زیاده ایسه تطبیق جزا خصوصنده اونی اساس اتخاذ ایله برابر
کوشك موجودیتی اسباب مشددهٔ تقدیریه‌دن عد اولنه‌رق
حد اکبره طوغری جزا حکم ایتمك اقتضا ایدر . کوش
وباقیری مساوی ایسه خفیف جزایی موجب اولان باقیرك
جزاسی ویرلمکله برابر دیکرینك یعنی کوشك موجودیتی
اسباب مشددهٔ تقدیریه‌دن اولور .

تداول ایتمیان مسکوکات عتیقه و آنتیقه‌لرك تقلیدی
قلبزنلکی تشکیل ایتمیوب مدار معشیت اتخاذی صورتنده
طولاندیریجیلق جرمنی تشکیل ایدر . وبرسکه دها قیمتلی
اولان آخر برسکه یرینه سورلمك اوزره یالدیزلانمایوب
زینت مقامنده قوللانلمق اوزره یالدیزلانور ایسه قلبزنلك
اولماز ویالدیزلایانه قلبزن دینه‌مز .

کذلك برکمسه قلب اولدیغنه واقف اوله‌رق الدیغی
پاره‌یی ینه بیلمیه‌رك سورسه حقنده بر جزا ویراز ایسه ده
قلب اولدیغنه واقف اولدقدن صکره سوررسه ینه قلب
سوریجیلکی جزاسی کورمیوب انجق سوردیکی مبلغك لااقل
اوچ مثلی والی نهایت التی مثلی جزای نقدی ایله محکوم اولور .
واشبو جزای نقدی هیچ برحالده بر آلتوندن اشاغی اوله‌ماز .
فقط برکمسه قلب پاره سوریجیلکیله مشغول اولور یعنی قلب
سوریجیلکنی اعتیاد ایتمش اولدیغی عندالمحاکمه ثبوت بولور ایسه

اوکمسه اون سنه‌دن اکسیك اولمامق اوزره موقت کورکه قونیلور .

برکمسه قلبزنلکی مسکوکات اجنبیه اوزرینه اجرا وبوفعلی ممالك عثمانیه ده ایقاع ایلر ویا قیمتنی تنقیص ویا رنکنی تغییر ایدر وياخود اومقوله قلب وزیوف مسکوکات اجنبیه‌نك ممالك عثمانیه‌ده تداولنه وخارجدن ممالك عثمانیه‌یه دخولنه معین اولور ویونلرك سوریجیلکیله مشغول بولنور ایسه دیکر قلبزنلك کبی اون سنه‌دن اقل اولمیه‌رق موقتاً کورکه قونیلمیوب اوچ سنه‌دن اون‌بش سنه‌یه‌قدر کورك جزاسنه محکوم اولور .

اون بشنجی فصل

ساخته کارلق اضرار قصدیله کیفیت غیر صحیحه‌یی صحیح یرینه قویمقدر . ساخته‌کارلق ایکی درلودر . بری اوراق رسمیه اوزرینه در ودیکری اشخاصه متعلق اوراق اوزرینه در . بناءً علیه دولته وهیئت اجتماعیه وشرکتلره تعلق ایدن ساخته کارلقلرله اشخاصه متعلق ساخته کارلقلر آیری احکامه تابعدرلر . اوراق رسمیه اوزرینه وقوعه کتوریلان ساخته کارلقلرك جزاسی درجات متفاوته‌ده کورك ویا قلعه بندلکدر واشخاصه متعلق اوراق اوزرینه ساخته‌کارلق جنحه نوعندندر .

اوامر دولت علیه‌یی تقلیـد ویا تغییر ایدن وایتـدیرن ومأمورین دولتك یازی وامضا ومهرینی تقلید ایدن وایتدیرن وبویله سـاخته مهری اسـتعمال ایلیان وبالجمله خزینه ومالیه وزنه‌لرنده متداول اولان اسهام وتحویلات وسرکی وسائر هر کونا سنداتی تقلید ویا سـاخته‌کارلقله تغییر ایدن وبویله ساخته قوائم وسنداتی استعمال وممالك عثمانیه‌یه ادخال ایلیان وهرنوع طغرالی تمغالردن برینی تقلید ویا سـاخته‌کارلق صورتیله تغییر ایلیان ورخصت رسـمیه ایله تشـکل ایتمش اولان بر شرکته وتجارتخـانه‌یه مخصوص هرنوع مهر ونشـان وتمغالری تقلید وساخته اوله‌رق استعمال ایدن اشخاص ساخته کارلق جزاسنه دوچار اولورلر .

کذلك مأموریندن هرکیم اولور ایسه اولسون حین اجرای مأموریتنده مقدما یاپلمش اولان اعلام ومضبطه وسائر سنداتك ودفاتر وسـجلاتك کرك سطرلری آره‌سنه علاوه وکرك یازی وامضا ومهری تغییر ایله ویا بر شخصك اسمی یرینه دیکر بر شخصك اسمنی قویمق ایله ساخته‌کارلق ایدر وبر مأمور دوائر ومحاکمده وسـائر ارباب مصـالحك امورینك رؤیت اولندیغی محللرده ارباب مصالح ایچون یاپیلان هر نوع سـنداتی واوراق رسـمیه‌یی مأموریتی اقتضاسـنجه تنظیم ایدر ایکن کرك ایش صـاحبی اولانلرك تقریر وافاده‌لرینی بشقه درلو یازه‌رق وکرك

كيفيت غير صحيحه‌يي صحيح يرينه وياخود اعتراف اولنميان بر حال وكيفيتي اعتراف اولنمش حكمنه قويه‌رق حيله كارلقله اصل ماده‌يي واحوال متفرعه‌سني تغيير ايله ساخته‌كارلق ايقاع ايلر ايسه اشبو فصله توفيقاً جزا كورديكي مارالذكر ساخته‌كارلقلري ايقاع ايليانلر افراد اهاليدن ايسه‌لر جزالري بر درجه دها تخفف ايلر . واوراق مذكوره‌يي ساخته اولدقلريني بيله‌رك استعمال ايليانلرده كورك جزاسنه چارپيلير لر .

اشبو ساخته‌كارلقلر وبيله‌رك استعماللر اشخاصه متعلق اوراق اوزرينه واقع اولور ايسه حبس جزاسيله تجزيه ايديلور .

كذلك پساپورط المق ايچون ساخته اوله‌رق اسم يازدران وبويله ساخته پساپورط المق ايچون كفالت ايليان وتذكرهٔ عثمانيه‌يي تحريف وساخته ومخرف اولديغي حالده استعمال ايدن اشخاص وخان واوتللره ورود ايدن يولجيلرك اسملريني بيلديكي حالده بونلرك اسمني ساخته اوله‌رق قيد ايدن اوتلجي وخانجي وبر كمسه‌يي عسكرلكدن وسائر خدمات ومكافيت اميريه‌دن قورتارمق اوزره ساخته شهادتنامه ويرن اطبا ويا اطبا نامنه ساخته‌كارلق ايدن اشخاص سائره دخي متفرق جزالر ايله تهديد اولنورلر .

اون التنجي فصل

جرائمك الك شنيعلرندن بولنان قونداقجيلق وياڭغينجيلق

حقنده اشبو فصلده مجازات شدیده وضع اولنمشدر . برکسه کندی مالی اولان ابنیه‌یه ویا سفینه‌یه آتش ویروبده احراق ایلسه واشبو حریق آخرك بناسنه ویا سفینه‌سنه سرایتله احراق ایلدیکی صورتده دخی موقةً کورك جزاسی ایله جزالندیریلور وشاید احراق اولنان ابنیه ویا سفینه آخرك ایسه ویا آتش اورایه سرایت ایدوبده احراق ایلسه فاعلی مؤبد کورکه وضع ایدیلور وتلف نفس وقوع بولمش ایسه اعدام اولنور .

کذلك شهر وقصبه وقریه خارجنده اولان بنالری وقوری واورمان ومحصولات ارضیه‌یی احراق ایدنلر ومتشبثلری وکسیلمش اودون وکراسته‌لری آتش ویرنلر اشبو فصل موجبنجه مختلف جزالره جزالندیریلورلر .

مغایر نظام برمحلده بیع وفروخت ایچون باروت بولنور ایسه ضبط اولوب صاحبی اولان وصاقلایان واکر حریق ظهور ایدوبده باروتك اشتعالندن خسارات ظهوره کلورسه صاحبی اولان اشخاص ومغایر نظام اوله‌رق باروت وفشنك اعمال وقاچاق صورتیله ادخال ایدنلر وبونلرك شریکاری دخی اشبو فصل موجبنجه مختلف جزالره دوچار ایدیلورلر .

ایکنجی باب

اشخاص حقنده وقوع بولان جنایت وجنحه‌لره مجازات مترتبه‌لری

برنجی فصل

برنجی بابده ضرری عام اولان جرائمدن بحث اولنمش ایدی . اشبو بابده افراد علیهنده ایقاع ایدیلان جرائمدن بحث اولنه‌جقدر .

قتل کرك سلاح ایله وکرك تسمیم ایله وکرك صور اخری ایله برشخصی اعدام ایتمکدر. علی الاطلاق قتلك تعریفی بر آدمك دیگرینی اتلاف ایلمسیدر . فعل اتلاف ، اسلحهٔ ناریه وجارحه ایله واجسام صلبه ایله وقوعه کتورلدیکی کبی تسمیم واختناق وخصیتینی صیقمق واعضای مهمه‌دن برینك اوزرینه ضرب شدید ومؤثر ایله ضرب ایتمك ودکزه ونهره وصویه آتمق وتنفسی انقطاعه اوغراده‌جق سائر صورتلرله وعقدهٔ حیات دینیلان موضعه اوجی سیوری ایکنه کبی برشیئی صوقمق ایله وقوعه کتوریلور .

بوراده متعمد وغیر متعمد قاتلره وشقاوت مستمره اصحابنه

وقتل فعلنى آخر برجنايتى اجرا ايدر ايكن ياقبل الاجرا ويا بعدالاجرا وياخود برجنحه‌يى براى اجرا وقوعه كتورنلره ومعين قاتلاره وجسد مقتولى اخفا وحكومته خبر ويرمكسزين دفن ايدنلره دائر مجازات مختلفه تعيين وارائه اولنمشدر .

ضرب وجرحى قانون اقسامه تقسيم ايتمش وهر بريسنه جنحه وياجنايت نوعندن عد ايله مجازات متفاوته تعيين ايلمشدر. جرح وياضرب وقوعيله برعضوك قطع وياتعطيلى وقوع بولور ايسه وياخودجرح وياضرب مجروح ويامضروبك يكرمى كوندن زياده ايشدن قالمسنى وياخود خسته‌لغنى موجب اولور ايسه وياخود بوندن دها خفيف درجه‌ده قالور ايسه برنجيسى جنايت وايكنجى ايله اوچنجى جنحه نوعندن عد اولنمشلردر .

قتل قصديله اولمقسزين ايقاع ايديلان ضربدن متأثراً مضروب وفات ايدرسه بوكا قاتل غير متعمد جزاسى ويرلميوب بش سنه‌دن اقل اولمامق اوزره كوركه قونيلور .

كرك قتل قصديله وكرك اخافه وتهديد مقصديله سلاح تشهير وانداخت ايليان وقتل قصديله جرح ايليوب مادهٔ قتلى اسباب مانعه حيلولتيله فعله چيقاره‌ميانلر وخطاءً وتقصيراً قاتل وجارح وضارب اولانلر حقلرنده مجازات واحكام موجوددر .

كذلك بر شخصى كنديسنه ياخود تعيين ايتديكى برمحله

پاره ویابعض اشـیا کوندرمسنی ویاسائر مطالب وتکالیفی حاوی برکمسه‌یه مهرلی ویامهرسز وامضالی ویاامضاسز کاغد کوندره‌رك استدیکنی کوندرمز ویا تکلیف واقعی قبول واجرا ایلمز ایسه حقنده بعض مضرت وقوعه کتوره‌جکی بیانیله اخافه وتهدید ایدر ایسه بیان ایدیلان مضرتك درجه‌سنه کوره تهدید مکتوبی کوندرن کمسه حقنده تعیین مجازات اولنور .

ایکنجی فصل

اسـقاط جنین ایکی درلودر . بری خارجاً دیکری داخلاً تأثیردر . هرایکیسـنده دخی اول امرده قصد آرانور . قصد اولماز ایسـه قادینك خسته‌لنمسنه سـبب اوله‌جغندن ضرب ویا خسته‌لنمسنه سببیت ویرلمك ماده‌لرینه کوره جزا ویریلور . قصد ایسـه چوجغی تلف ایتمك ایچون حامله قادینك قارننه اورمق ویاخود قادینك کرك رضاسی اولسـون وکرك اولمسـون علاج ایچیرمك صـورتلریله اولور . ضرب صورتیله جزا دها اغیردر . علاج ایچیرمك واسـباب ووسـائلی تعریف ایتمك جزاسی دها خفیفـدر . مع مافیه علاجی ایچرن ویا تعریف ایدیان طبیب ، جراح ، اجزاجی وقابله ایسه جزالری تشدید اولنور .

اتلاف نفس ایتمیوب انجق قصداً بعض شیلر اعطاسیله بر آدمك خسته‌لنمسنه سبب ویا ایش وکوجنه کتمسنه مانع اولانلر وبلا رخصت وبلا شهادتنامه اجزاجیلق ایدنلر واجزاخانه کشاد ایدنلر وصحت عمومیه‌یی اخلال ایده‌جك اجزای مضره وقاریشیق مشروبات وکفالتسز سمیات فروخت ایدنلر حقلرنده اشبو فصلده مختلف جزالر کوسترلمشدر .

اوچنجی فصل

اشبو فصل افعال شنیعه‌دن بحث ایدر . اون اوچ یاشنی اکمال ایتمامش اولان کمسه‌لر غیر ممیز اولدقلری جهتله قانون بونلرك رضاسنی کأن لم یکن عد ایده‌رك بونلر حقنده بالرضا فعل شنیع وقوعنده جبر طبیعی موجود اولدیغنی فرض ایلمش وبونلرك رضالری مقبول کورلمیوب فاعللری حقنده جبراً فعل شنیع جزاسی وضع ایتمشدر .

بر آدم بر کمسه‌یه یعنی برقادینه ویا برار ککه جبراً فعل شنیع اجرا ایدر ویا اجراسنه تشبثله ید اختیارنده اولمیان اسباب مانعه حیلولتیله فعله چیقمامش اولور ایسه ویاخود اشبو افعال شنیعه بوکا دوچار اولانلرك اوزرینده حکملری جاری اولان مربیلری ویا ولیلری ویاخود آیلقلی خدمتکارلری

طرفندن وقوعه كتوريلور ايسه درجات مختلفه‌ده جزالره دوچار اولورلر .

وعداز دواج ايله ازالهٔ بكر ايلك وذكور واناثدن كنج كمسه‌لری اضلال واغفال ايدرك فحشياته سوق وتحريك واسباب حصولنی تسهيل ايتمكی اعتياد ايده‌رك آداب عموميه‌يه منافی حركته جسارت ايتمك ومغاير عار وحيا علناً فعل شنيع اجراسنه اجتسار ايلك وذكور واناثدن كنج كمسه‌لره حرف اندازلق واللريله صارقندیلق ايتمك وقادين قيافتيله مقرنسون اولان يرلره كيرمك اشبو فصلده كوستريلان مجازاتی استلزام ايدن جرائمدندر .

بر قادين بر ارككله بالرضا فعل شنيع زنا ارتكاب ايتديكی صورتده زوجی وموجود اولماديغی حالده وليسی اقامهٔ دعوی ايده بيلور . كذلك زوج ارتكاب زنا ايلديكی صورتده اشبو فعلك زوجه‌سيله برلكده ساكن اولديغی خانه‌ده ايقاع ايدلمسی وبونكده اعتيادينك ثبوت بولمسی شرطدر .

دردنجی فصل

هركس قانون اساسی ايجابنجه حريت شخصيه‌سنه مالكدر . بناءً عليه بوكا بلا سبب قانونی تجاوز ايديله‌مز . بركمسه حبس

وتوقيفنه دائر محكمه ودائرهٔ عائده‌سنجه برقرار قانونی ویرلمدکجه اوکسه‌یی حبس وتوقیف ایدن مأمور وافراد اهالی حقنده اشبو فصلده متخالف جزالر وضع اولنمشدر .

کذلك برصبینك یرینه دیکرینی قویه‌رق دکیشدیرمك ویاخود برخاتونك تولید ایتمامش اولدیغی چوجغی اندن تولد ایتمش یرینه قویمق ویابرصبی‌یی سرقت ویاغائب ایتمك دخی مستلزم مجازاتدر .

کذلك سن بلوغه وارمامش بر چوجغی جبراً ویاحیله ایله برطرفه قاچرمق حقنده جزا موضوع اولدیغی کبی قاچریلان چوجق حدبلوغه وارمامش برقزایسه جزا تشدید اولنور وبوکا فعل شنیع اجرا ایدلمش ایسه فعل شنیع جزاسنك الك صوك درجه‌سی حکم ایدیلور.

کذلك بالغه اولان برباکره‌یی جبراً قالدیروب قاچیرر ایسه حبس ایله تجزیه اولندیغی کبی قوجه‌لی قادین قاچیریله‌جق اولور ایسه قاچیران کمسه کورکه قونیلور . بونلره معاونت ایدنلرده حبس ایله جزالندیریلورلر .

بشنجی فصل

حضور حاکمده یمین ایتدکدن صکره یلان شاهدلکنی

ارتكاب ايتمش يعنى مظنـون ومتهمـك له ويا عليهنـده اداى شهادت ايلمش اولان اشخاص حقنده مظنون ويا متهمه اسناد اولنان جرمك جنايت وياجنحه وياخود قباحت نوعندن اولمسنه كوره مجازات معينه‌سى حكم اولنور. كذلك حقوق دعوالرندده يالان شاهـدلكى ايدنلر ويايالان يره يمـين ايليـانلر دخى بو فصـله كوره جزا كوررلر . يالان شـاهدلكى ارتكاب ايدن اشخاص بونك ايچـون پاره المش ايسـه‌لر شـاهد حقنـده مرتشى واكا پاره ويرن كمسه حقنده‌ده راشى جزاسى ويريلور. كذلك شهـادت صحيحـه ومستقيمه اصحابنى ايفاى شهـادتدن كرهاً منع ايدن وياخود جـبراً يالان شهادتى ايتـديرن كمسه حقنـده يالان شاهدلرينـك درجهٔ جرملرينـه كوره ترتب ايدن جزاى قانونى اجرا اولنور .

التنجى فصل

بركمسه عليهنده لغرضٍ مفتريات واسنـاداتده بولنـانلرله اطالهٔ لسان وحقـارت وسب وشتم ايدنلر ومخل ناموس سوز سويليانلرِ بوفصل موجبنجه تجزيه ايديلورلر.
كذلك اطبا وجراح واجزاجى وقابله‌لر وبونلرك امثـالى

كسه‌لر صنعتلری اقتضاسنجه کندولرینه تودیع قلنمش اولان سرائر شخصیه‌یی قانوناً اخبـاره مجبور اولدقلری احـوالدن غیریده افشا ایتدکاری صورتده ارتکاب جرم ایلمش اولورلر .

یدنجی فصل

سرقت ، غیرك مالنی اضرار قصدیله وخفیاً اخذ ایلمکدر . غصب ایسـه علناً اخذ ایتمکدر . غصب ایله سرقتك فرقلری بودر . سرقتك شرائط اساسیـه‌سی (١) بر مالی اخذ ایتمکده اضرار نیتی بولنمق (٢) غیرك مالی اولمق (٣) بو اخذ کیفیـتی یرندن قالدیروب تبـدیل مکان ایتدرمکدر . قالدیرمقدن مقصـد هیچ اولمز ایسـه جیبنه قویمقدر . یوقسـه مثلا النی اوستنه قویمسیله سرقت اولماز . زیرا آلمامق احتمالی‌ده موجود اوله‌جغندن اخذ کیفیتی حصـوله کلمز . برده کندینك ظنیله آلیرسـه بنـه سرقتـدن معدود اولمـاز . سرقت ، اموال منقـوله اوزرینـه اولور . زیرا اموال غیر منقوله‌نك یرندن قالدیرلمسی قابل دکلدر . بو اوچ شرط موجود اولمـادقجه سرقت موجود دکلدر . خفیاً کیفیتنه کلنجه بعض سرقتلر علنـاً دخی وقوعه کتورلدیکندن وبعضـلری یالکز فاعلنه کوره خفیاً وقوعه کتورلدیکی ظن ایدلدیکندن بو شرط اساسی

اولمایوب یالکز غصبك تعریفندن احتراز ایچوندر .

جزا قانونی ایکی یوز ان التنجی ماده‌ده محرر اقربا بیننده‌کی اخذ کیفیتنی جرمدن عد ایتمیوب فاعلنه جزا ترتیب ایتمیور ایسه‌ده استهلاك ایدوب‌ده تضمین ایده‌مدیکی واخذی اعتیاد ایلدیکی تقدیرده حبسه قونیله‌جغی واشبو اخذلرده اشتراك ویتاقلق ایتمش اولانلرك جزادن قورتیله‌میه‌جغی مادهٔ مذکوره‌نك صراحتی ایجابندندر .

سرقت جرمی عادیاً جنحه نوعندن ایسه‌ده سرقتك صورت ومحل ایقاعی ، فاعلنك اوصاف واحوالی اعتباریله تنوع ایلمش وکاه جنحه اوله‌رق جزا تشدید وکاه جنایت نوعندن عد ایدیله‌رك درجات مختلفه‌ده کورك جزالری وضع ایدلمشدر .

سرقت تعریفنه داخل اوله‌رق وقوع بولان احوالی ، قانون تماماً جرمدن عد ایلمش ایسه‌ده ایکی یوز یکرمی التنجی ماده‌ده محرر اولدیغی اوزره مزروعات وسائر انتفاع اولنان محصولات ارضیه هنوز بیچلمش وقوپارلمش اولمادیغی حالده کرك کوفه وکرك طوربه وبونك امثالی شیلرله وکرك آرابه وحیوانات واسطه‌سیله ویا بر قاچ کشی معرفتیله سرقت وقوعی جزالندیریلیور ایسه‌ده برشخصك برباغه کیروب‌ده برصالقم اوزوم آلمسی ویاخود آرمود اغاجنك اوزرینه بینه‌رك یالکز

میوه‌لری ییمسی جرمدن عد اولنمایور .

کذلك بر کمسه خرسزلق ایتمك ایچون تفریق املاك علامتلرینك یرلرینی دکیشدیرر ایسه وهر کیم بر آناختاره تقلید ایدر ویاخود کلید آچه‌جق بر نوع آلت یاپار ایسه وهر کیم جبر وزور ایله بر آدمك الندن دین ویا مقبوض سندلری آلور ویاخود بویله بر سنده مهر باصدیرر وامضا ایتدیرر ایسه اشبو فصلده کوستریلان جزالره چارپیلار .

کذلك فعل سرقتك اجراسنه تصدی ایدوبده ید اختیارنده اولمیان اسباب مانعه حیلولتیله بر شی آله‌مامش اولان خرسزلر فعل سرقتك درجه‌سنه معین اولان جزا ایله وکورك جزاسنه مستحق اولان سارقلره حال وصنعتلرینی بیله‌رك یتاقلق ومعاونت ایدنلر یتاقلق ایتدیکی سارقلرك مستحق اولدقلری نوع جزا ایله مجازات اولنورلر .

کذلك مال مسروقی بیله‌رك آلمقده جرم عد ایدیلوب بیله‌رك آلان کمسه فعل وحرکتنك درجه‌سنه کوره جنحه ایله جزالندیریلور .

سکزنجی فصل

افلاس وطولاندیریجیلق حقنده‌در

معاملهٔ تجاریه ایله مشغول اولانلر تعطیل تأدیات ایدرلر

ایسه یعنی دینلرینی تأدیه ایلیه‌مزلر ایسه منسوب اولدقلری تجارت محکمه‌سنجه افلاس ایتدیریلورلر . مفلس اولان تاجرك افلاسی بعض کره ایشنك ایی کیتمامسندن وزیان ایتمسندن ایلری کلورکه بوکا عادی مفلس دینور . اشبو افلاس حالی تاجرك تسییندن ایلری کلیر یعنی مثلا قزانجی اعتباریله آیده بیك غروش مصرف ایتمسی مقتضی ایکن ایکی بیك غروش خرج ایدرسه بوکا تقصیراتلی مفلس اطلاق اولنور . وشاید افلاسدن اول ماللری کتم ایلك ویاخود یالاندن دین سندلری تنظیم وامضا ایتمك ومال قاچیرمق وهیچ بهاسنه اشیا صاتمق کبی حیله‌لره سلوك ایدر ایسه حیله‌لی مفلس اولور . جزا قانونی تقصیراتلی افلاسی جنحه وحیله‌لی افلاسی جنایت نوعندن اولمق اوزره جرائمدن عد ایلمشدر .

طولاندیریجیلق درلو حیله ودسیسه‌لر استعمالیله بر آدمك اقچه واملاك ویا تحویلات وسنداتنی وسائر اشیاسنی بر تقریب ایله النه‌دن آلمقدر . طولاندیریجیلقده‌ده سرقت کبی اخذ کیفیتی وار ایسه‌ده صاحبنك رضاسی ظاهراً موجوددر . انجق بونده حیله ودسیسه قوللانه‌رق آلداتمق واردر . حیله ودسیسه‌لرنه‌دن عبارتدر . قانون بوجهتی تعریف وایضاح ایتمیور ایسه‌ده تقدیر هیئت حاکمه‌یه عائددر . طولاندیر-یجیلقده اوچ شرط موجوددر . (۱) حیله ودسیسه اعمالی

(۲) حیله ودسیسه نتیجه‌سی اولمق اوزره اقچه وسائره آلمق (۳) اضرار قصد ونیتی بولنمقدر . حیله ودسیسه ساخته اسم وصفت قوللانمق وساخته سند وفرمان استعمال ایلمك اوزره ایضاح اولنه‌بیلیر . کذلك بك قیمتسز بر مالی چوق بهالی‌یه فروخت ایتمك اوزره برطاقم حیله‌لر استعمالی طولاندیریجیلقدر .

طقوزنجی فصل

امنیتك سوء استعمالی

امنیتك سوء استعمالی بر مقصد ایله برینك یدینه تسلیم اولنان شیئك اول مقصد خلافنده قوللانلمسیدر . مثلا کرایه ویرمك اوزره تسلیم ایلدیکی شیئی اوشخص صاتار ایسه امنیتی سوء استعمال ایلمش اولور ، طولاندیریجیلقده آلمق ایچون حیله استعمال اولندیغی حالده امنیتی سوء استعمالده حیله استعمال ایدلمیوب صاحبنك رضاسیله تودیع ایدر .

صبیٔ ممیزك احتیاجات هوائیه‌سنی (هوسنی) وضعفنی استعمال ایتمك وبو سوء استعمالك نتیجه‌سی اوله‌رق صبیٔ ممیزك الندن یااستقراض ویا اعاره ویاخود ابرایه متعلق بر سند المق وبو آلنان سندله صبیٔ غیرممیزی اضرار ایلمك امنیتی سوء استعمالدر .

كذلك مهرلی ویا امضالی بیاض كاغدك اوزرینه سند تحریری واول سندك ، صاحب مهر وامضایی ذاتاً اتهام ویامالاً اضرار ایده‌جك صورتده اولمسی واول سندك تسلیم اولنان كسه طرفندن تنظیم اولنمسی امنیتی سوء استعمالدر .

كذلك اموال ویاسندات ویا اشیا ونقود برشخصه وكالت وعاریت وامانت طریقیله تودیع ایدلدیكی حالده بواشیانك صاحبنی اضرار قصدیله كتم اولنمسی ویاضایع ایدلمسی امنیتی سوء استعمالدر .

اوننجی فصل

اهالی بیننده اجرا ایدیلان مناقصه ومزایده‌لرده قولاً ویا فعلاً خلل ویرنلر ویا قصداً خلق بیننه صحته مقرون اولمیان ویاخود افترا یولنده اولان بعض ماده‌لر نشر ایدنلر ویابرمالدن استنیلان فیئاتدن زیاده بها كوستره‌رك ارزاق واشیایی صاتمامق ویا غالی فیئاتله صاتمق اوزره بین الاصناف اتفاق ایدنلر وبو صورتله دولتك قوائم واسهامنك سربستجه بیع وشراسنده معین اولان فیئاتك زیاده‌لشمسنه ویاا كسیلمسنه سبب اولانلر وشرائط محرره دائره‌سنده حوایج ضروریه‌دن معدود بولنان ارزاق واشیا فیئاتنی بهالیلاندیرانلر حقلرنده مختلف جزالر

وضع ایدیلەرك اهالی وتجار بیننده سربستیٔ تجارت خصوصی محافظه ایدلمك استنلمشدر .

آلتون وکموش وصحیح جوهردیه یالانجی طاش صاتمق وهرنوع امتعەنك نوعی حقنده مشتری‌یی آلداتمق ویاخود اکسیك وزن وزراع قوللانەرق صاتیلان اشیانك مقدار وکمیتی حقنده حیله ایتمك مستلزم مجازاتدر .

کذلك حق تألیف قانونی موجبنجه بر مؤلف طرفندن قلمه آلنوب نشر ایدیلان برکتابی تقلیداً باصمق وباصدرمق ویاخود اعمالی ایچون امتیازی ویریلان بر شیئٔ تقلیداً یاپمق ویاپدرمق وبوکبی تقلید کتب واشیایی ممالك اجنبیەدن ممالك عثمانیەیه ادخال ایتمك جزای نقدی‌یی مستلزم جرائمدندر .

اون برنجی فصل

قوماربازلغی کار وصنعت اتخاذ ایدوب بر محل مخصوصه خلقی دعوت ایله مذکور قومار خانەده قومار اوینامق اوزره جلب وقبول ایدن واوراده صرافلق صورتیله پاره ویرن اشخاص اشبو فصلدەکی جزا ایله جزالندیریلوب قومار محلنده بولنان بالجمله نقود واشیا حکومتجه ضبط اولنور .

بلا رخصت پیانقو کشاد ایتمك دخی برنوع قومار عد

ایدیله‌رك كشاد ایلیانلر جرم ایشلمش اولورلر وپیانقویه وضع
اولنان اشیا ونقود كذلك جانب حكومتدن ضبط اولنور .

اون ایكنجی فصل

آلات وادوات زراعتی واغیل وكلبه‌لری قیروب بوزمق
وحیواناتی بلا ضرورةٍ قصداً هلاك ایتمك واملاك واراضی
علامات تحدیدی اولان خندقلری طولدرمق وحولیاری بوزمق
واشارتلری محو ایتمك وصودكرمانی حرفلرینی اصولی
دائره‌سنده انشا ایتمیه‌رك وعندالاقتضا تطهیرنده وفرون واوجاق
وآتش ایله ایشلنیلان محللرك تطهیر وتعمیرنده قصور ایدرك ویاخود
قیرلرده‌خانه وسائر ابنیه واورمان وباغ وباغچه وصمان واوت
ییغنلری وسائر قابل احراق اولان اشیا جوارنده آتش
یاقه‌رق ویاخود محله آره‌سنده فشنك آته‌رق ویا بوكا مماثل برشی
یاپه‌رق اضراره ویانغین ظهورینه سببیت ویرمك وغیره عائد خان
وخانه وهر درلو ابنیه‌یی وعلی العموم طریق وكوپری وچشمه
صویوللرینی وسائره‌یی هرنه صورتله اولور ایسه اولسون
بالاختیار هدم وخراب ایتمك وطرف حكومتدن انشاسنه
اذن ویرلمش اولان ابنیه‌نك انشاسنه بلاسبب فعلاً ممانعت
ایلمك وكرك حكومته عائد اولان دفاتر وسندات وسجلات

وسائر اوراق رسميه‌يی وكرك ارباب تجارته متعلق پوليچه
وتحويلات سنداتنی واتلافندن طولايی مضرتی منتج اوله‌جق
هر درلو اوراقی بالاختيار ياقمق وهرنه صورتله اولورايسه
اولسون تلف ايلمك ومجتمع بعض اشخاص طرفندن علناً
وجبراً غيرك اموال واشيا ومحصولاتنی نهب وغارت وخراب
ايتمك وهنوز بيچلمامش اولان محصولاتی وطبيعی بتمش ويا
ديكيلمش اولان آغاج وياخود نباتات سائره‌يی قطع وتلف ايتمك
وآشيلانمش آغاجلری بوزمق وغيرك باغ وباغچه‌سنی
تخريب ايلمك صورتلريله اضاعهٔ اموال واضرار ناس ايلينلر حقلرنده
اشبو فصلده مختلف جزالر وضع ايدلمش، ومتضررلرك ضررلرينه
تضميناً تأمين اولمشدر .

اوچنجی باب

اشبو بابده امور تحفظیه وتنظیفیه وضابطه‌یه مخالف حرکتده بولنان اصحاب جرائم حقنده جزالر وضع اولنمقده وقباحت افعالی بیان ایدلمکده‌در .

خانجی واوتلجی ولوقنطه‌جیلرك كیجه‌لری فنار یاقملری ضابطه‌جه تنبیه اولندیغی حالده اهمال ایتمك وقولایجه مرور وعبور ناسه طوقونه‌جق شیلری بلا ضرورة یوللره وضع وترك ایلمك وبو مثللو شیلر حسب‌الایجاب سوقاقلره ومیدانلره وضع اولندیغی ویاخود ممر ناس اولان یرلرده صو یولی ولغم قازیلوبده كیجه‌لری مرور ایدنلره بر فنالق كلمامك ایچون یغلمش اشیا وقازلمش قویو اوزرینه قندیل ویا فنار وضع ایتمامك وحكومت جانبندن صادر اولان تنبیهاته مغایر حركت وسوقاغه سوپروتی وسائر تعفنی موجب شیلر القا ایتمك ودقتسزلكله بر كمسه‌نك اوزرینه سوپروتی ویاپیسلك دوكمك وسقوطیله یولدن كچنلره ضرر ویره‌بیله‌جك شیلری سوقاغه آتمق وكرك اداره‌ٔ بلدیه طرفندن نشر اولنان نظاماته وكرك نظامات ملكیه‌یه مغایر حركت ایتمك قباحت افعالندندر .

كذلك آتش استعمال ایدن اصناف طرفندن دكان

وفرون وفابريقه‌لرينك اوجاق وباجالرى آره صيره تطهير وتعمير ايدلمامك ومحلات آره‌سنده ومضرتى موجب اولان يرلرده فشنك آتمق وشهر وقصبه وقريه‌لر ايچنده طبانجه وتفنك آتمق قباحت افعالندندر .

كذلك خانجيلر واوتلجيلر وپانسيون وسائر بوكبى يولجى قبول ايدنلردن كلانلرى قيد ايتمكده وبونلرى ضابطه‌يه خبر ويرمكده اهمال وقصور ايدنلر ومجمع ناس اولان يرلرده آت قوشديرانلر وزير محافظه‌لرنده بولنان دليلرى ومضرويرتجى حيواناتى صاليويرنلر ومتداول اولان سكهٔ عثمانيه‌يى معين اولان فيئات اوزرينه اخذ وقبولدن امتناع ايدنلر وبيوك برحادثه وقايق وكمى قضاسى وصو طغيانى وحريق آفات سائره وحيدودلق ونهب وغارت وعلنى برجنايت وفرياد عمومى وشكايت وقوعنده طلب اولنان خدمت ومعاونتدن ، مقتدر اولديغى حالده ، استنكاف ومسامحه ايليانلر مجازات تكديريه ايله جزالنديريلرلر .

كذلك يبلمسى وجودك صحتنه مضر اولان ودكانلرده قالوب چوريه‌رك تعفن ايليان ميوه وسائره‌يى صاتانلر وبالاختيار برآدمك اوزرينه ياخود خانه‌سنه ويا ابنيهٔ سائره‌سنه وحوليسنه وباغچه‌سنه طاش وسائر صلب اجسام ويا پيسلك آتانلر وحق دخولى اولميان محله كيرنلر وحق مرورى اولميان يردن مرور ايدنلر وديكرلرينك اموال منقوله‌سنه بالاختيار ايراث خسار

ایدنلر ودلی ویامضر ویرتجی حیواناتی صالیویرمکه ویاخود حددن آشوری قوشدرمق ویایوك یوکلتمك ویاخود طاش وسائر صلب اجسام آتمق ویا برمحلی قازمق ایله برکمسه‌نك حیوانات وطاورانیك هلاکته ویامجروحیتنه سبب اولانلر مجازات تکدیریه‌یه دوچار اولورلر .

کذلك اهالینك راحتنی سلب ایده‌جك صورتده بلاموجب کوروالتی وشماته ایتمك واوامر حکومت ایله یاپیشدیرلمش اولان اعلانات اوراقنی بالالتزام قوپارمق ویرتمق وبرکمسه‌نك محرز ویامزروع اولان ویاخود ایچنده محصولات ومزروعات بولنان اراضیسنه وباغ وباغچه‌سنه حیوان صالیویرمك ودکان ومغازه‌لرده وچارشولرده اکسیك درهم وبوزوق قنطار وترازی واکسیك اولچی وکیله صاقلامق ومعین ونظاماً مستعمل بولنان ترازی واولچیدن بشقه ترازی واولچی قوللانمق قباحت افعالندندر .

کذلك نظاماً تعیین واعلان اولنان نرخدن زیاده‌یه اشیا صاتانلر مجازات تکدیریه ایله تجزیه ایدلدکاری کبی اشبو اشیا اتمك وات واودون وکمور کبی حوایج ضروریه‌دن اولدیغی حالده جزا تشدید اولنور .

کذلك طرق عامه‌یی ومیدان وسیر یرلری کبی منافع عامه ایچون ترك وتخصیص قلنمش اولان یرلری بوزان وطول

وعرضندن بر آلان کمسه مجازات تکدیریه ایله جزالندیریلور.
جنحه افعالندن معدود اولدیغی حالده نظاماً ممنوع بولنان محله میت دفن ایدن وایتدیرن ودفننه رخصت ویرنلر حقنده ترتیب اولنان مجازات اشبو بابده ذکر اولنمشدر .

اصول محاكمات جزائيه

اصول محاكمات جزائيه : هيئت اجتماعيه‌نك بقـا وانتظامنى كافل اولان قوانين موضوعه احكامنه مغـاير حركتده بولنانلر حقنـده قانوناً ترتيبى لازم كلان مجـازاتك اعطـا وتطبيـق واجراسـنده مرعى طوتلمسى ايجـاب ايدن قواعد واصـولك هيئت مجموعه‌سيدر .

اصول محاكمات جزائيه بش معامله‌يى شـاملدر . اولاً : تحريات، ثانياً : تعقيبات، ثالثاً : تحقيقات، رابعاً : محاكمات وخامساً اجراآتدر.

تحريات ، ضـابطهٔ عدليه مأمورلرينه وتعقيبـات ، مدعئ عموميلره وتحقيقـات ، مستنطق وهيئت اتهـاميه‌لره ومحاكمات ، محكمه‌لره واجراآت، مدعئ عموميلره اجرا مأمورلرينه عائددر.

بر جرمك وقوعى حالنـده ضابطهٔ عدليه مأمورلرى اولا تحريات اجرا ايدرلر يعنى جرمى تحرى وجرمك فاعللرينى دردست ايدرلر وفاعل جرم اولدقلرينه دلالات ايدن كسه‌لر حقنده اسباب ثبوتيه‌يى آرار وطوپلارلر ومدعئ عمومى تعقيبات اجراايدر يعنى دعوى اقامه ايلر. ومستنطق دخى تحقيقات استنطاقيه اجرا وجرمك صورت وقوعى حقنـده تحقيقات وتدقيقـات ايفا واولبابده كى دلائل واماراتى جمع وضبط ايدر ؛ وهيئت اتهـاميه‌ده مستنطق

جانبندن اجرا اولنان تحقیقات اوراقی کندوسنه کوندرلدیکنده بوبابده کی قرارلری تدقیق ایلر ومحکمه ایسه کندوسنه کوندریلان فاعل جرمی محاکمه ایله نتیجه‌سنه کوره بر حکم ویرر ومدعیٔ عمومیلرله اجرا مأمورلری محکمه‌لر جانبندن ویریلان قرارلری اجرا وتنفیذ ایدرلر . بو اساسلر هر زمان عینی سیاق اوزره جریان ایتمزلر . مثلا ضابطه‌دن مورود بر اوراق اوزرینه مدعیٔ عمومی ایشی طوغریدن طوغری‌یه محکمه‌یه ویرر ویاخود بر شخصك عرضحالی اوزرینه مستنطقه ویامحکمه‌یه کوندررکه اولکی صورتده تحقیقات وایکنجی صورتده تحریات واوچنجی صورتده هم تحریات وهم تحقیقات اساسلری جریان ایتمه‌مشدر بناءً علیه جرمك قباحت وجنحه وجنایت اولدیغنه کوره بو معاملات ساده واعتنالی وفوق العاده اهمیتلی اوله‌رق اجرا اقلنور

حقوق عمومیه وحقوق شخصیه

ممنوع برفعل ایقاع ایدیلنجه بوندن ایکی حق تولد ایدر . برینه حقوق عمومیه ودیکرینه حقوق شخصیه دینور .

حقوق عمومیه : ایشلنمسی ممنوع وجزا تهدیدیله منهی بولنان برفعلك اجراسیله ویاامر اولنمش اولان بویله برفعلك

اهاليله مملكت وهيئت اجتماعيه‌نك آسايش وانتظامنه ايراث ايديلان ضرردر . وبوضررك ازاله سى ايچون هيئت اجتماعيه نامنه مأمورين عائده‌سى طرفلرندن اقامه اولنان دعوايه حقوق عموميه دعواسى دينور .

حقوق شخصيه : جرمك ايشلنمسيله بر شخصه ايراث اولنان مادى ويا معنوى ضرردركه بوشخص، ضررينك تضمينى ايچون دعوى اقامه ايتديكى صورتده استحصال حقوق ايلر ؛ وبودعوايه حقوق شخصيه دعواسى دينور .

بو ايكى دعوى برلكده اولەرق جزا محكمه سنده اقامه اولنديغى كبى آيرى زمانلرده وآيرى محكمه‌لرده دخى اقامه اولنور . مثلا جرمدن متولد حقوق عموميه دعواسى جزا محكمه‌سنده اقامه اولنمغله برابر حقوق شخصيه دعواسى اومحكمه‌ده اقامه اولنديغى كبى حقوق عموميه دعواسنك اقامه‌سندن صكره حقوق شخصيه دعواسى ينه اومحكمه‌ده ويا حقوق محكمه‌سنده اقامه ايديله بيلور .

مدعئ عموميلر

دولت ، عدالتى تأمين وهيئت اجتماعيه‌يى محافظه وظائفيله

مكلف اولمق حسبيله بر جرم وقوعنده ، فاعللرينی تعقيب ومستحق اولدقلری مجازاتی ترتيب ايتمكه مجبوردر . شو حالده جرم وقوعندن حادث اولان ضرر عامدن طولايی تعقيبات اجراسی دولته عائددر . وحقوق عموميه دعواسنك اقامهسی دخی طرف دولتدن مدعئ عمومی دينيلان مأمورلره توديع اولنمشدر . بناءً عليه جرم وقوعنده مدعئ عمومی هيئت اجتماعيه نامنه فاعل جرم حقنده تعقيبات قانونيه اجرا وحقوق عموميه دعواسنی اقامه ايدر . مدعئ عموميلر ،حقوق عموميه دعوالرنده نه دعوادن اول ونهده دعوادن صكره صلح ويا فراغت حقنه مالك دكلردر . مع مافيه حكومت بو حقنی عفو عالی طريقنه مراجعتله استعمال ايلهبيلور . مدعئ عموميلر حقوق عموميه دعواسنی اقامه ايتمك وبوندن صلح وفراغت ايدهمامك مجبوريتلريله برابر دلائل مستحصله نتيجهسنده حاصل ايدهجكلری قناعت وجدانيه وقانونيه اوزرينه طلب وادعاده بولنمق حق وسربستيسنه مالكدرلر . بناءً عليه نتيجهٔ محاكمهده عليهنه حقوق عموميه دعواسی اقامه ايلديكی مظنون عليهك معصوميتنه قناعت وجدانيه وقانونيه حاصل ايدرسه برائتنی طلب ايلر . زيرا لازمهٔ معدلتی ايفاده مظنون دينيلان شخصك هرحالده محكوميتی موضوع بحث اولماز . حتی بر معصومك محكوم اولمسندن ايسه بيك جانينك پنچهٔ مجازاتدن قورتلمسنی ارباب اخلاق

ووجدان قبول ایلمشدر . اشته مدعی عمومیلر اقامه ایتدکلری حقوق عمومیه دعوالرینی کمال بیطرفی ایله مناسب اولان طریقه سوق ایدرلر وحقیقتك میدانه چیقمسی ولازمهٔ عدالتك ایفاسی ایچون قانوناً تشبثی ایجاب ایدن تدابیرك کافه‌سنی اتخاذ واجرا ایلرلر واشبو تدابیرك اتخاذینی مستنطق ویا محکمه‌لردن طلب وویریلان قرار وحکملرده اصابت قانونیه کورمزلر ایسه اعتراض واستیناف وتمییز دعوی ایلمك صلاحیتنی استعمال ایدرلر .

درجات اعتباریله مدعی عمومیلر عدلیه نظارتنه ومحکمهٔ تمییز نزدنده‌کی باش مدعی عمومی‌یه تابعدرلر . استیناف مدعی عمومیلری باش مدعی عمومی‌یه تابع اولدقلری کبی مرکز ولایتده‌کی بدایت مدعی عمومیسی ایله لوا مدعی عمومیلری دخی ولایت استیناف مدعی عمومیسنه تابعدرلر . وقضالرده بولنان مدعی عمومی معاونلری دخی مربوط اولدقلری لوانك مدعی عمومیسنه تابعدرلر . قضالر تشکیلات عدلیه‌سی تماماً اجرا اولنمامش ایسه‌ده روم ایلی قضالریله اناطولی قضالرینك اکثریسنده عدلیه تشکیلاتی اجرا ایدلمش بولندیغندن اشبو قضالرمدعی عمومی معاونلرینك مرجعلری لوا مدعی عمومیلکی اولدیغی کبی تشکیلاتی اجرا اولنمیان قضالرده مدعی عمومی معاونلکی وظیفه‌سنی لوا مدعی عمومیسنك تنسیبی اوزرینه ایفا

ایلیان پولیس قومیسر ویا مأموری وياخود ژاندارمه ضابطی کذلك اشبو صفتله لوا مدعئ عمومیسنه تابعدرلر .

ولایت استیناف مدعئ عمومیسی داخل ولایتده بولنان مدعئ عمومیلرله معاونلرینك وعموم ضابطهٔ عدلیه مأمورلرینك رئیسی ومرجعیدر . وعند الاقتضا تبلیغات لازمهٔ قانونیه‌یی ایفا واخطارات اجرا ایلر .

معذرت مشروعه‌یه بناءً بولنه‌میان مدعئ عمومینك یرینه او محکمه‌نك رئیسی اعضادن برینی ویا اعضا ملازمنی توکیل ایدر .

حقوق عمومیه دعواسنك صورت اقامه‌سی

حقوق عمومیه دعواسی مدعئ عمومی جانبندن مستنطق ویا محکمه حضورنده اقامه اولندیغی کبی جرمدن متضرر اولان شخصك مراجعتی وبناءً علیه مستنطقه ویا جنحه وقباحت محکمه‌سنه طوغریدن طوغری‌یه عرضحال اعطاسی صورتی ایله حقوق شخصیه دعواسی اقامه ایلر ایسه بوصورتده حقوق عمومیه دعواسی جریان ایلر. کذلك جرائم مشهوده‌ده مدعئ عمومینك طلب وادعاسی هنوز واقع اولمقسزین مستنطق طرفندن تحقیقاته ابتدار ایدلمسی حقوق عمومیه دعواسنك

جریانی موجب اولور . بونکله برابر حقوق عمومیه دعواسنك اقامه‌سی صلاحیتی منحصراً مدعئ عمومیلره مودوعدر .

محاکم جزائیه‌ده مدعئ عمومی اولمقسزین محکمه مکمل وتام اولەماز . بناءً علیه مدعئ عمومی حاضر اولمقسزین تشکل ایتمش بر جزا محکمه‌سی تصور ایدیله‌مز وجزا محکمه‌سی مدعئ عمومیسز رؤیت دعوی ایلیه‌مز ؛ زیرا مدعئ عمومی جزا محکمه‌سنك اجراسندندر .

حقوق عمومیه دعواسی اخبار وشکایت وقوعی وحقوق شخصیه عرضحالنك اعطاسی اوزرینه اقامه اولنور . مدعئ عمومی بر روایته ویا خبر عادی‌یه مستنداً دخی تعقیبات قانونیه اجراسنه صلاحیتداردر . فقط بونده علیهنده دعوی ایده‌جکی شخصك او فعلك مرتکبی اولدیغنه دائر اصولنه توفیقاً یعنی مأمورین ضابطه واسطه‌سیله اجرا ایلدیکی تحقیقات نتیجه‌سنده قناعت وجدانیه وقانونیه حاصل ایدر ایسه اقامهٔ دعوی ایلر . یوقسه دعوی اقامه‌سی ایچون کندوسنه جبر اولنه‌ماز . زیرا مدعئ عمومیلر صفت حاکمیتی حائز واستقلال تامه مالکدرلر .

مدعئ عمومیلك حقوق عمومیه دعواسنی اقامه خصوصنده مجبور اولدقلری احوال

مدعئ عمومیلرك تعقیبات جزائیه اجرا ایدوب اتمامك

خصوصنده‌کی حق اختیارلری بعض قیوداته تابعدر . بعض احوالده تعقیبات اجراسنه مجبور طوتلدقلری کبی بعض احوالده دخی بر طاقم شرائطك وجودیله حق تعقیبی استعمال ایدرلر .

مدعیٔ عمومیلر محکمهٔ استینافیه‌نك وهیئت اتهامیه‌نك ویاخود آمرلرینك امری ومتضرر اولان کمسه‌نك مدعیٔ شخصی صفتیله اقامه ایلدیکی حقوق شخصیه دعواسی اوزرینه حقوق عمومیه دعواسنی اقامه‌یه مجبور اولورلر . بوصورتله مدعیٔ عمومیلر اوچ نوع نظارته تابعدرکه اونلرده اولا نظارت عدلیه وثانیاً نظارت اداره وثالثاً نظارت خصوصیه‌در .

نظارت عدلیه — بونظارت استیناف محکمه‌سی اقسامندن بولنان هیئت اتهامیه ایله جنایت محکمه‌سی طرفلرندن ایفا اولنور . مثلا جنایت محکمه‌سنده دردست رؤیت اولان بر دعواده متهمك سبب اتهامی اولان جرمدن بشقه تواریخ مختلفه‌ده جرائم متعدده ارتکاب ایلدیکی جریان محاکمه‌دن اکلاشلدیغی صورتده محکمهٔ مذکوره اشبو اجتماع جرائم حقنده تحقیقات اجراسنی وبناءً علیه بوبابده تعقیبات قانونیه ایفاسنی مدعیٔ عمومی‌یه امر ایدر . کذلك هیئت اتهامیه‌جه تدقیق اولنمقده بولنان اوراق استنطاقیه مندرجاتندن مظنون علیهك جرم مدعی بهی اجراده شریکلری اولدیغی اکلاشیلور

ایسه شریکلر حقنده تعقیبات قانونیه اجراسنی کذلك مدعیٔ عمومی‌یه امر وتبلیغ ایلر . ومدعیٔ عمومی اشبو ایکی حالده‌ده بالاده کوستریلان اسبابه بناءً امره امتثال ایله تعقیبات قانونیه ایفاسنه مجبوردر .

نظارت اداره — بالاده بیان اولندیغی وجهله مدعیٔ عمومیلر اولا عدلیه نظارتنه وثانیاً محکمهٔ تمیز باش مدعیٔ عمومیسنه وثالثاً آمر مراتبه‌لرینه یعنی کندیلرینه کوره مرجع استیناف اولان محکمه‌نك نزدنده‌کی مدعیٔ عمومی‌یه تابعدرلر. اشبو نظارت اداره‌ده اولا عدلیه ناظری ثانیاً باش مدعیٔ عمومی وثالثاً آمر مراتبه‌لری طرفندن اجرا اولنور .

باش مدعیٔ عمومی حق نظارتی احکام قانونیه‌نك حسن تطبیقی یولنده ایضاحات اعطا واخطارات اجراسیله استعمال ایده‌بیلیر . یوقسه مدعیٔ عمومیلره تعقیبات اجراسنی امر ایده‌مز .

عدلیه ناظری، حقوق عمومیه دعواسنی اقامه خصوصنده مدعیٔ عمومیلره امر ویره‌بیلیر . مدعیٔ عمومیلر بو امری انفاذه مجبور اولمقله برابر حضور محکمه‌ده قناعت وجدانیه‌لری وقانونیه‌لری دائره‌سنده بیان مطالعه ایدرلر . نظارتك امری نتیجه‌سیله خلاف قناعت محکومیت طلبنده بولنه‌مازلر .

مدعیٔ عمومیلر آمر مراتبه‌لرینك طوغریدن طوغری‌یه

تحت نظارتنده ایسه‌لرده آمرلر مادوننده‌کی مدعیٔ عمومیلرك مقامنه قائم اوله‌رق آنلره مودوع اولان حقوق عمومیه دعوا- سنك اقامه‌سنی درعهده ایده‌مزلر .

نظارت خصوصیه — مدعیٔ عمومیلر کرك جرمدن متضرر اولان شخصك شکایتی ویامتضرر اولمیان اشخاصك شکایاتی وکرك اخبارات اوزرینه حقوق عمومیه دعواسنی اقامه خصوصنده حق اختیارلری موجود ایسه‌ده جرمدن متضرر اولان شخصك حقوق شخصه‌سنی وضرر وزیانی برای استحصال مدعیٔ عمومی‌یه ویره‌جکی عرضحال اوزرینه حقوق عمومیه دعواسی جریان ایده‌جکندن مدعیٔ عمومی دعوای مذکوره‌یی اقامه‌یه مجبوردر . بونك نتیجه‌سنده مظنون علیه برائت ایتسه یعنی مدعیٔ شخصی دعواسنده حقسز چیقسه مصارف محاکمه‌نك تأدیه‌سنه مدعیٔ شخصی محکوم اولور . فقط اخبار ویاشکایته مستنداً اقامه اولنان دعوالرده مظنون علیه برائت ایتسه مصارف محاکمه‌نك محل تحصیلی اولمادیغندن محکمه اشبو مصرفی حکم ایده‌مز .

حقوق عمومیه دعواسی کیملرعلیهنده اقامه اولنور

حقوق عمومیه دعواسی جرمك فاعلی ویامعین ویاخود

مشترکاری علیهنده اقامه اولنور . جرمه بالفعل اشتراك ایتمیان اشخاصك جزاءً مسئولیتلری موضوع بحث اولهماز . بناءً علیه پولیس مواقعنجه برشخصك تسلیمنه دائر آلنان کفالتنامه‌لره بناءً کفیلك شخص مطلوبی تسلیم ایده‌مامه‌سی حالنده کفیل حقنده مسئولیت جزائیه موجود دکلدر . زیرا کفالت نفسیه اصولی مسئولیت جزائیه‌یی تولید ایتمز . فقط جرمه بالفعل اشتراك ایتمیان اشخاص جزاءً مسئول اولمازلر ایسه ده بعض کره مالاً مسئول اولورلر . نیته‌کیم تراموای آرابه‌سی برشخصی چیکنسه چیکنیان شخص جزاءً مسئول اولمقله برابر قومپانیه ضرر مادی‌یی تضمین ایله مکلفدر .

حقوق شخصیه دعواسنی کیملر اقامه ایده بیلور

جرمدن متضرر اولان هرشخص حقوق شخصیه دعواسنی اقامه ایده‌بیلور . بناءً علیه جرمدن شخصاً متضرر اولان هر برکسه ویاحیاتی اثنا اولنان شخصك ورثه‌سی حقوق شخصیه‌لرینی طلبده سربستدرلر .

مدعیٔ شخصیلر حقوق شخصیه‌لرندن فارغ اوله‌بیلدکاری کبی صلحده کیریشه‌بیلورلر . بونلرك حقوق شخصیه‌لرندن فراغت ایتملری ویاصلح اوله‌لری حقوق عمومیه دعواسنك

تعقیب ورؤیتنه مانع اولماز . مع مافیه ایلروده بیان اولنه‌جغی اوزره حقوق عمومیه دعواسنك اقامه‌سنه تأثیر ایده‌جك بعض اسباب واحوال موجوددر .

حقوق شخصیه دعواسی کیملر علیهنده اقامه اولنور

حقوق شخصیه دعواسی فاعل جرم علیهنده اقامه اولندیغی کبی شریك ومعینلری وقانوناً مسئول بالمال اولانلر علیهلرنده دخی اقامه اولنور .

صبیان ومجانین جزادن وارسته ایسه‌لرده هرحالده وقوعه کتوردکلری ضرردن مالاً مسئول اولورلر . بناءً علیه بونلرك ارتکاب ایلدکلری جرائمدن طولایی علیهلرنده حقوق شخصیه دعواسی اقامه ورؤیت ایدیلور .

مدافعهٔ نفس وعرض یولنده وقوع بولان افعال جرم تشکیل ایتمدیکی کبی نفس ویاعرضنی مدافعه ایدن اشخاص مالاً دخی مسئول اولمازلر . بناء علیه بوکبیلر علیهنده حقوق شخصیه دعواسی اقامه اولنسه رداولنور .

کذلك مسئول بالمال قاعده‌سنه توفیقاً مجرمدن غیری اشخاص‌ده بعض احوالده طولاییسیله ومالاً مسئول اولورلر .

شو حالده حقوق شخصيه دعواسى مسئول بالمال عليهنده دخى اقامه اولنه بيلور . ومسئول بالمال، اسمندن دخى اكلاشلديغى اوزره يالكز مالاً يعنى استرداد اموال وتضمينات ومصارف محاكمه ايله مسئول ومحكوم اولور .

حقوق شخصيه دعواسنك صورت اقامه سى

مدعىٔ شخصى حقوق شخصيه سنى كرك جزا محكمه سنده وكرك حقوق محكمه سنده دعوى ايده بيلور . حقوق شخصيه سنى طلب خصوصنده مخيردر . شوقدركه، جرائم عسكريه دن يعنى محاكم عسكريه نك رؤيت ايتديكى جزا دعواسندن منبعث حقوق شخصيه دعواسنك هرحالده حقوق محكمه سنه عرضى لازم كلير . كذلك، مخل ناموس تفوهاتدن طولايى اقامه اولنه جق حقوق شخصيه دعواسنك بهمه حال جزا محكمه سنه عرضى اقتضا ايدر . كذلك، محكمهٔ تجارتجه افلاسنه حكم اولنميان بر تاجر عليهنده جزا محكمه سنجه حيله لى ويا تقصيراتلى مفلس دعواسى رؤيت اولنه ماز . بناءً عليه برتاجر عليهنده حيله لى ويا تقصيراتلى مفلس دعواسى اقامه ايديله بيلمك ايچون هر حالده تاجر مذكورك محكمهٔ تجارتجه افلاسنه قرار ويرلمسى مقتضيدر .

محاكم جزائيه جه حقوق شخصيه دعواسنه باقيله بيلمك

ایچون متضرر اولان اشخاص طرفندن اصولاً طلب ومراجعت وقوعی لازمدر . محاکم جزائیه بو لزوم وشرط موجود اولمادقجه حقوق شخصیه‌یه حکم ایده‌مز . یالکز استرداد اموال خصوصنده بلا طلب ورأساً حکم ایده‌بیلور .

حقوق شخصیه دعواسی جرائمدن نشئت ایدر . بناءً علیه قانوناً جرائمدن معدود اولمیان افعالدن تولد ایدن حقوق شخصیه دعوالری حقوق عادیه محکمه‌سنده اقامه ورؤیت اولنور . فی الواقع جرائمدن نشئت ایدن حقوق شخصیه دعوالری ده مدعیٔ شخصینك ارزو وطلبنه بناءً محاکم حقوقیه‌ده رؤیت ایدیله بیلور ایسه‌ده مرور زمان اعتباریله فرقلی اولورلر . وجرمدن متولد حقوق شخصیه دعواسی او جرمی رؤیت ایتمکه صلاحیتدار بولنان جزا محکمه‌سی حضورنده دخی اقامه ورؤیت اولنور . واشبو دعوی حقوق عمومیه دعواسنی جریان ایتدیره‌جکندن حقوق عمومیه دعواسنك اقامه‌سندن مقدمده اقامه اولنور ایسه‌ده هر حالده حقوق عمومیه دعواسی ایله برلکده رؤیتی لابد اولدیغندن مدعیٔ عمومینك حقوق عمومیه دعواسنی اقامه‌یه مجبوریت کوردیکی بر حالدر . بناءً علیه حقوق شخصیه دعواسنك جزا محکمه‌سی حضورنده اقامه ورؤیتی ایچون هرحالده حقوق عمومیه دعواسنكده موجود واقامه ایدلمش بولنمسی شرطدر .

مسئول بالمال علیهنده طوغریدن طوغری‌یه جزا محکمه‌سی حضورنده اقامهٔ دعوی اولناماز؛ مطلقا فاعل جرم علیهنده اقامه اولنه‌جق حقوق عمومیه دعواسی اوزرینه اقامه ایدیله‌بیلور .

مدعیٔ شخصی حقوق شخصیه دعواسنی حقوق عمومیه دعواسنك اقامه‌سندن اول اقامه ایده‌بیله‌جکی کبی حقوق عمومیه دعواسنك اقامه‌سندن صکره دخی اقامه ایده‌بیلیر . اولکی صورتده حقوق شخصیه دعواسنك رؤیت واستماع ایدیله‌بیلمسی ایچون مدعیٔ عمومی حقوق عمومیه دعواسنی جریان ایتدرمکه مجبور قالیر . مدعیٔ شخصی مستنطق حضورنده وبدایت محکمه‌سنده هرزمان حقوق شخصیه‌سنی درمیان ایده‌بیلیر ایسه‌ده استیناف محکمه‌سنده اشتراك ایده‌مز ؛ زیرا بو صورتده مظنون علیهك بر درجهٔ محاکمه‌سی اضاعه ایدلمش اولور .

مدعیٔ شخصینك جزا وحقوق محاکمندن برینه مراجعت خصوصنده‌کی اختیاری بر دفعه‌یه مخصوصدر . بناءً علیه جزا محکمه‌سنه مراجعت ایتدیکی کبی حقوق محکمه‌سنه مراجعت حقی ساقط اولور وحقوق محکمه‌سنه مراجعتی تقدیرنده جزا محکمه‌سنه مراجعت حقنی اسقاط ایلمش بولنور . بو قاعده‌نك تطبیق ورعایتی ایچون اولا متعاقباً اقامه اولنان هر ایکی دعوانك براولمسی یعنی بودعوالرده مقصد واسباب دعوی ایله طرفینك براولمسی وثانیاً مراجعت ایدلمش اولان

محكمه‌نك وظیفه‌دار بولنمسی شرطدر . شو حالده اولا مراجعت اولنان جزا محكمه‌سی كیفیتك كندی وظیفه‌سی داخلنده اولمدیغنی بیان ایله استدعایی ردایتمسی وثانیاً جنحه وقباحت محكمه‌لری مظنون علیهك برائتنه قائل اوله‌رق حقوق عمومیه دعواسنك ردینه یعنی مظنون علیهك برائتنه حكم ویرملری وثالثاً مظنون علیه ویامتهمك وفاتیله ویامعافیت عمومیه ایله حقوق عمومیه دعواسنك سقوطی حاللرنده مدعیٔ شخصی جزا محكمه‌سندن رجوع ایدوب حقوق محكمه‌سنه مراجعت ایده‌بیلور .

حقوق شخصیه دعواسنك تولید ایلدیكی نتایجه گلنجه : اولاً مدعیٔ شخصینك مظنون علیه ویا متهمه قارشی خصم اولمسی ومعاملات واقعه‌دن باشلیجه‌لرینك مدعیٔ شخصی‌یه تبلیغی لازم گلمسی وثانیاً مدعیٔ شخصینك شهادتنك مسموع اولمامسی وبیان ایتدیكی معلوماتك اسباب حكمدن عد ایدلمامسی خصوصاتندن عبارتدر .

حقوق شخصیه دعواسنك جزا محكمه‌سی حضورنده رؤیت ایدلمسنك فوائدی ده مدعیٔ عمومینك علاقه‌دار اولدیغی حقوق عمومیه دعواسی ضمننده حقوق شخصیه‌نك دخی میدانه چیقمسی ومراجعت خصوصنده برطاقم رسوم

ومراسمدن آزاده بولنلمسی ومعامله‌نك اثناسنده سرعتك موجودیتی کبی خصوصاتدر .

مدعی عمومیلرك حقوق عمومیه دعواسنی اقامه‌ده عاجز اولدقلری احوال

مدعیٔ عمومیلرك حقوق عمومیه دعواسنی اقامه‌ده مختار ومجبور اولدقلری احوال حقنده بالاده تفصیلات لازمه اعطا اولنمش ایدی . بعض احوال واسباب موجوددرکه مدعیٔ عمومیلر اقامهٔ دعوادن عاجز قالورلرکه بوعجزلری یادائمی ویا موقتدر . یعنی بعض موانع مادیه ویا قانونیه یاکلیاً دعوایی اقامه‌یه مانع اولور ویاخود اقامه‌یی تعلیق ایلر ویا دعوایی اسقاط ایدر . شو حالده اشبو اسباب اوچ بیوك قسمه تقسیم اولنور . برنجیسی : اسباب مانعه ؛ ایکنجیسی : اسباب تعویقیه ؛ اوچنجیسی : اسباب سقوطیه‌در .

اسباب مانعه

بعض احوال واردرکه جرم موجود اولدیغی حالده مدعیٔ عمومی اقامهٔ دعوی ایدمز . بونلرده درت قسمدر. شویله‌که :

اولا : زوج ایله زوجه‌نك یکدیکرینه عائد اولان مالی

واولاد وسائر فروعك ، بابا ويا آنا ويا سائر اصولدن اولان اقربانك مالنى ، وبابا و آنا وسائر اصولدن اولان اقربانك ، اولاد وسائر فروعك مالنى اخذ ايتملرى ؛

ثانياً ديار اجنبيه ده كرك تبعهٔ اجنبيه وكرك تبعهٔ عثمانيه طرفلرندن محاكم عثمانيه ده محاكمه سنك اجراسى لازم كليان جرائمك ايقاع اولنمسى ؛

ثالثاً سفرا كبى خارج از مملكت امتيازينه مالك اولان ذوات طرفندن برجرم وقوعه كتورلمسى ؛

رابعاً بر قيز قاچرلدقدن صكره نكاح عقديله فعلك كسب مشروعيت ايتمسى ؛

اشبو احوالده يعنى جرمك واقع اولديغى شو صورتلرده حقوق عموميه دعواسى مسموع اولماز وبناءً عليه مدعئ عمومى اقامهٔ دعوى ايليه مز .

زوج وزوجه نك يكديكرندن واصولك فروعدن وفروعك اصولدن اموال اخذ وسرقت ايتملرى جهتنده آخذك اعتيادى ثابت اولديغى صورتده تجزيه ايديله جكى ومال مسروقى اعاده وتضمينه مجبور بولونديغى ومعين ومشارك وبتاتلرك مسؤليت جزائيه دن وارسته اولمادقلرى جزا قانوننك ايكى يوز اون التنجى ماده سى مندرجاتندن اولديغندن مأمورين ضابطه بو يولده برسرقت ويا اخذ كيفيتندن خبردار اولدقلرى صورتده

تحقیقات ابتدائیه‌یی اجرا ایله اوراق مدعیٔ عمومی‌یه ویررلر ومدعیٔ عمومی‌ده بروجه محرر کیفیتی تدقیق ایله اعتیاد اولمادیغی صورتده آخذ حقنده حقوق عمومیه دعواسی اقامه ایده‌مز .

ممالک عثمانیه خارجنده ایشلنیلان جرائمدن بعضلری یعنی امنیت داخلیه وخارجیهٔ دولتك اخلالندن عبارت بولنان جرائم سیاسیه وامنیت واعتبار مالیٔ عثمانی‌یه تعلق ایدن نقود واوراق نقدیه واسهام وتحویلات وسندات متداولهٔ رسمیه اوزرنده‌کی تقلید وتحریف جرائمی حقنده محاکم عثمانیه اجرای محاکمه ایلرلر وتبعهٔ عثمانیه‌نك یکدیکری علیهنده کذلك ممالك اجنبیه‌ده ایقاع ایتدکلری جرائم وجنایات حقنده متضررك اخبار وشکایتی اوزرینه وجرم واقعدن طولایی مملکت اجنبیه محکمه‌سنجه محاکمه اجرا ایدلمدیکی صورتده محاکم عثمانیه اعطای حکم ایدرلر . بوندن غیری ممالك اجنبیه‌ده ایقاع اولنان جرائمدن طولایی محاکم عثمانیه اعطای حکمه صلاحیتدار اولمادیغندن مدعیٔ عمومی اقامهٔ دعوی ایده‌مز ومأمورین ضابطه‌ده اجرای تحقیقات ایلیه‌مزلر .

خارج از مملکت بر ممالکت اجنبیه‌ده مقیم اولدیغی حالده کندی مملکتندن خارجه چیقمامش وبناءً علیه الآن کندی مملکتنده ساکن بولنمش عد ایدلمك دیمك اولدیغندن بوامتیازه

مظهر اولان ذوات برجرم ایشلسه‌لر مدعئ عمومی اقامهٔ دعوادن ممنوع اولدیغی کبی مأمورین ضابطه دخی کرك تحقیقات اجرا وکرك فاعللری دردست ایده‌مزلر .

برقیز قاچرلدقدن صکره نکاحك عقدیله فعلك مشروعیت کسب ایتمسی حقوق عمومیه‌یه عارض اولان ضرری دخی ازاله‌یه سبب ومدار اولدیغندن بوبابده تحقیقات بیله اجرا اولنه‌ماز.

اسباب تعویقیه

حقوق عمومیه دعواسنك موقتاً تعطیلنی ایجاب ایدن وبناءً علیه حقوق عمومیه دعواسنك اقامه‌سی بعض معاملاتك ایفاسی نتیجه‌سنه تعویق وتعلیق ایدلمش اولان اسبابدرکه بشدر .

برنجیسی : تعقیبات اجراسنك رخصت رسمیه استحصالنه متوقف اولمسی ؛

ایکنجیسی : اجرای تعقیباتك شکایت ویا اخبارك وجودیله مقید اولمسی ؛

اوچنجیسی : مسئلهٔ مستأخره‌نك وجودیله حق تعقیبك تعطیل اولنمسی ؛

دردنجیسی : جرمك ممالك عثمانیه‌ده تعقیبی لازم کلوب فاعلنك دیار اجنبیه‌ده بولنمسی ؛

بشنجیسی : مظنون علیه ویامتهمك حال جنتده اولمسیدر.

تعقيبات اجراسنك رخصت استحصالنه متوقف اولمسى

ارادهٔ سنيه ايله منصوب مأمورين حقنده تعقيبات قانونيه اجراسى ايچون ارادهٔ سنيه استحصالى لازمدر . كذلك مجلس مبعوثان اجتماع حالنده ايكن مبعوثاندن برى حقنده تعقيبات قانونيه اجراسى ايچون مجلسك اكثريتنجه قرار ويرلمدكجه تعقيبات اجرا اولنه‌ماز ؛ فقط جرم مشهود حالنده طوتولور ايسه توقيف ومحاكمه اولنور . كذلك وظيفهٔ مأموريتنى سوء استعمال ايدن محاكم نظاميه رئيس واعضا ومدعئ عموميلرى ومستنطقلرى حقنده تعقيبات قانونيه اجرا ايديله بيلمك ايچون عدليه نظارتندن مأذونيت رسميه استحصالنه لزوم واردر . اشبو مأمورين عدليه حقلرنده جرائم شخصيه‌لرندن طولايى عدليه نظارتنك مأذونيتى اوزرينه مافوق محكمه‌سنجه تحقيقات ومحاكمات اجرا اولنه‌جغندن دلائل جرميه‌نك زائل اولمسنه وجرم مشهود ايقاع ايلدكارنده فاعللرك فرارينه وجرمك امحاى دلائلنه ميدان ويرلمامسنه دقت وغيرت اولنور .

اجراى تعقيباتك شكايت ويا اخبارك وجوديله مقيد اولمسى

مدعئ عموميلرى تعقيبات قانونيه اجراسى خصوصنده

شكايت ويا اخبارك وقوعيله مقيد قيلان احوال اوچ نوع افعال ممنوعه‌يي شاملدر :

اولاً : زوجك زوجه‌سيله برابر ساكن اولديغي خانه‌ده ديكر بر قادين ايله وزوجه‌نك هرنه صورتله اولور ايسه اولسون ديكر بريله فعل شنيع زنا ارتكاب ايلدكارى صورتده شكايتنامه اعطا اولنمادقجه تعقيبات قانونيه اجرا ايديله‌مز . وشو حالده مأمورين ضابطه‌جه دخى يالكز بو فعل شنيع ماده‌سندن طولايي تحقيقات اجراسى جائز اولماز : كذلك قيز قاچرمق ومخل ناموس تفوهاتده بولنمق يعنى اطالهٔ لسان وحقارت ايلك وسب وشتم ايتمك وآخرك صولرنده واراضيسى اوزرنده آولانمق كبي احوالده شكايتنامه اعطا اولنماديغي صورتده عيني معامله اجرا ايديله‌جكي مثللو اعمالات واختراعات صناعيه‌نك وعلامت فارقه‌نك تقليدى احوالنده دخى حال بو مركزده‌در .

ثانياً : تعقيبات اجراسى دوائر رسميه‌نك مسابقت وتشبثنه معلق بولونديريلان جرائمده مثلا ملتزملرك ودوائر رسميه متعهدلرينك ايقاع ايلدكارى سوء استعمالات على العموم تكاليف وواردات دولتك احاله وجبايت واخذ وقبضنده ارباب تكاليفه قارشى اجرا ايديلان تعديات وتجاوزاتده ووقوعه كتوريلان حيله‌ودسيسه‌لرده دوائرك اخباراتمسنه احتياج واردر .

ثالثاً : مأمورين حقنده اسنادات وتحقيرات وقوعنده او مأمورك مستخدم بولنديغى دائره‌دن تذكرهٔ رسميه ايله اخبار وقوعى اوزرينه تعقيبات قانونيه اجراسنه توسل اولنور . كذلك ممالك اجنبيه‌ده تبعهٔ عثمانيه‌دن برى ديكر برعثمانلى عليهنه برجرم ارتكاب ايلمش ايسه بو خصوصده شكايت واخبار وقوع بولمقسزين تعقيبات قانونيه ايفا ايدلمز . وشو صورتده‌ده مظنون عليهك او مملكت اجنبيه‌ده جرم مدعا بهدن طولايى محاكمه‌سى اجرا اولنمش ايسه تكرار محاكم عثمانيه‌جه تحت محاكمه‌يه آلنه‌ماز .

مسئلهٔ مستأخره

دعوايه تعلق ايدن بر جهتك تدقيقندن عبارت اولوب نتيجه‌سنده اسناد اولنان فعلك افعال ممنوعه سلكنه داخل اولوب اولماديغى تعيين ايديلور . بناءً عليه مسئلهٔ مستأخره موجود اولان احوالده ممنوع بر فعلك وجود ويا عدم وجودى اشبو نقطه‌نك تعيين اتمسيله ظاهر اولور . دعوانك رؤيتنى موجب اولان مسئلهٔ مستأخره‌نك هرحالده بشقه بر محكمه طرفندن حكم آلتنه النمسى ايجاب ايدر .

مسئلهٔ مستأخره كاه حقوق عموميه دعواسنك اقامه‌سنى

كاه حقوق عموميه دعواسنك رؤيت وحكمنى تأخير ايدر .
مثلا فعل شنيع زنا ارتكاب ايدن زوجه عليهنده زوجك اقامهٔ دعوى ايده‌بيلمسى اول امرده تطليق وقوعنه وابسته‌در . بناءً عليه طلاق وقوع بولمادقجه حقوق عموميه دعواسى اقامه اولنه‌ماز . كذلك برتاجرك حيله‌كار وياتقصيراتلى مفلس اولديغندن بحثله عليهنده حقوق عموميه دعواسى اقامه اولنه‌بيلمسى ، بهمه حال مذكور تاجرك اول امرده تجارت محكمه‌سنجه افلاسنه حكم ايدلمكله قابل اولور . شو حالده تجارت محكمه‌سنجه افلاسنه قرار ويرلميان برتاجر عليهنده حيله‌لى ويا تقصيراتلى مفلس دعواسى اقامه اولنه‌ماز .

حقوق عموميه دعواسنك رؤيت وحكمنى تأخيرايدن مسائل مستأخره ايسه تعداد ايديله‌ميه‌جك درجه‌ده متعدددر . ميراث ، طلاق ، نفقه ، نكاح ، وصيت ، تصرف املاك مسائلى بوقبيلدندر .

مسئلهٔ مستأخره اساساً ايكى قسمه آيريلور . برى مسئلهٔ مستأخرهٔ حقوقيه ديكرى مسئلهٔ مستأخرهٔ اداريه‌در .

مسئلهٔ مستأخرهٔ حقوقيه دعوانك حكم ورؤيتنك تأخيرنى ايجاب ايدن سببك حقوقاً يعنى بر محكمه‌جه حلى مقتضى بولنان مسئلهٔ مستأخره‌در .

مسئلهٔ مستأخرهٔ اداریه ایسه دوائر وشعبات ادارهجه حل اولنان مسائلدر .

حقوق عمومیه دعواسنك رؤیتی اثناسنده مظنون علیهك سنی ویا تابعیتی حقنده نفوس وتابعیت ادارهلرنجه اجرا ایدیلان معاملات دعوانك رؤیتنی تأخیر ایدر. بونلرده مسائل مستأخرهٔ اداریهدندر .

کذلك جزا محکمهسی حضورنده رؤیت ایدلمکده بولنان بر سرقت دعواسی اوزرینه مظنون علیه سرقت ایتدیکی ادعا ایدیلن اموالك جدینه عائد اولدیغنی وآندن کندیسنه میراث اولهرق انتقال ایلدیکنی مدافعةً درمیان ومدعیٔ شخصیده فیالواقع اموال مسروقه مرقومك جدینه عائد ایسهده مظنون علیهك مرقومك وارثی بولندیغنی انکار ایتدیکی صورتده مظنون علیهك وارث بولندیغنی اثبات ایلمسی اقتضا ایدر . شو حالده وراثت دعواسنی رؤیته مکلف اولان محکمهٔ شرعیهیه بالمراجعه مظنون علیهك اوراجه اصولاً وراثتنی ادعا واثبات ایلمسی وبر اعلام اخذ وابراز ایلمسی لزومی جزا محکمهسی طرفندن حکم وتفهیم وحقوق عمومیه دعواسنك رؤیت وحکمی تأخیر قلنور .

کذلك بر شخصك هدم ایلدیکی بر بنادن طولایی علیهنده جزا محکمهسنده حقوق عمومیه دعواسی رؤیت ایدلمکده ایکن

مذكور بنايه باطاپو متصرف اولديغنى ادعا وبونى تأييداً برطاپو سندى ارائه ايتديكى صورتده تصرفنى حقوق محكمه‌سنده اثبات ايلمسى لزومى كندوسنه تفهيم اولنه‌رق حقوق عموميه دعواسنك رؤيت وحكمى تأخير اولنور .

اموال غير منقوله‌نك تصرفى حقنده جزا محكمه‌سى حضورنده درميان اولنان ادعالر حقوق عموميه دعواسنه قارشى بر مسئلهٔ مستأخره تشكيل ايدر .

مسئلهٔ مستأخره محكمه جانبندن نظر اهميته آلنمق ايچون اشبو مسئله‌نك مظنون عليه طرفندن صورت قطعيه ومطلقه‌ده درميان اولنمسى شرطدر . بدايت محكمه‌سى حضورنده درميان اولنمامش ايسه استيناف محكمه‌سى حضورنده درميان اولنه‌بيلور . مسئلهٔ مستأخره‌نك درميان اولنمسى اوزرينه محكمه مظنون عليهك اشبو ادعايى درميان ايله حقوق عموميه دعواسنى اوزاتدرمق وسوروندرمك يوقسه حقيقتاً بر حق مسئله‌سى ايلرى سورمك اولوب اولماديغنى نظر دقته المغه مجبوردر . بناءً عليه حقيقتاً مسئلهٔ مستأخره‌نك وجودينه قائل اولمق ايچون بونى درميان ايدن طرفدن بر مقدمهٔ بينه يعنى حجت ، اعلام ، سند كبى اثباته مدار بر وثيقه ارائه ايدلمسى لازمدر . فى الواقع جزا محكمه‌سى بونك درجهٔ اعتبارينى حكماً تعيين ايده‌مز ايسه‌ده تشكيل قناعتى ايچون اساس اوله‌بيلور .

مسئلهٔ مستأخره موجوددر دنیله‌بیلمك ایچون بومسئله‌نك درجهٔ ثبوته ایصالی حالنده مظنون علیهه اسناد اولنان فعلك موجب مسئولیت اولامسی لازم کلور . عکسی صورتده مسئلهٔ مستأخره موجوددر دینیله‌مز .

برده درمیان اولنان مسئلهٔ مستأخره مظنون علیهك شخصنه متعلق اولمق لازم کلور .

مسئلهٔ مستأخره‌نك موجودیتی وغیر موجودیتی حقنده محکمه حق تقدیره مالکدر . بو یولده وقوع بولان ادعایی یارد ایله دعوانك رؤیتنه دوام ایدر ویاخود قبول ایله رؤیت دعوانك تأخیرینه قرار ویرر . وبو حالده محکمهٔ عائده‌سنه یعنی شرعیه ویاحقوق ویا تجارت محکمه‌لرندن عائد اولانه مراجعت ایلدیکنی اثبات ایتمك اوزره مظنون علیهه مناسب بر مهل ویرر وبو مهل اوزرینده مظنون علیه مراجعت ایلدیکنی مبین بر وثیقهٔ رسمیه ابراز ایتمکه مجبور اولور وابراز ایلدیکی تقدیرده جزا محکمه‌سی مسئلهٔ مستأخره‌نك وجودندن طولایی حلی نتیجه‌سنه دکین حقوق عمومیه دعواسنك رؤیت وحکمنی تأخیر ایلر .

جرمك ممالك عثمانیه‌ده تعقیبی لازم کلوب فاعلنك دیار اجنبیه‌ده بولونمسی

دیار اجنبیه‌ده ارتکاب اولنان جرائمدن بشنجی ماده‌ده

کوسترلدیکی اوزره تبعهٔ دولت علیه‌دن کیم اولور ایسه اولسون ممالک عثمانیه خارجنده امنیت دولت علیه‌یی اخلال ایلمک ودولته مخصوص رسمی مهرلری ومسکوکات رایجه‌یی واسهام عمومیه وتحویلات وسرکی وهر نوع سندات خزینه‌یی وتداولی قانوناً مجاز اولان بانقه تحویلاتنی تقلید ایتمک جنایتیله متهم اولوب ده ممالک اجنبیه‌ده محاکمه‌سی اجرا اولنمادیغی حالده ممالک عثمانیه‌ده قانون عثمانی‌یه توفیقاً محاکمه ومجازاتی اجرا قلنور. وامنیت داخلیه وخارجیه‌یی اخلال واعتبار مالیٔ عثمانی‌یی تخریب ایلمک جرائمندن طولایی عثمانلی مظنون علیهلر حقنده غیاباً محاکمه اجرا اولنه‌بیلیر. انجق التنجی ماده‌ده کوسترلدیکی اوزره مادهٔ سابقه‌ده بیان اولنان احکام جنایات مذکوره‌یی ایقاع ویا اشتراک ایله متهم اولوب ممالک عثمانیه‌ده توقیف اولنان ویاخود جلب واسترداد اولنه‌بیله‌جک اولان تبعهٔ اجنبیه‌یه شاملدر . شو حالده اجنبینک مملکت اجنبیه‌ده یوقاریده بیان اولنان جرائمی ایشلدیکی حالده (توقیف) ویاجلبی ویا استردادی ممکن اولدیغی صورتده حقوق عمومیه دعواسی اقامه ومحکوم ایدیلور ایسه‌ده غیاباً اجرای محاکمه ایدیلمز . اشته بوکبی اجنبی مظنون علیهلر حقنده‌کی حقوق عمومیه دعواسنک اقامه‌سی یاممالک عثمانیه‌یه ورودلرنده (توقیفلرینه) ویا ممالک اجنبیه‌دن ممکن ایسه جلب واسترداد اولنملرینه متوقفدر .

مظنون علیه ویامتهمك حال جنتده بولنمسی

مظنون علیه ویامتهمك حال جنتده اولمسیله تعقیبات واجرا آت قانونیه‌نك تعطیلی حالنده اوچ صورت واردر :

اولا : مظنون علیه ویامتهمك حین ایقاع جرمده مجنون بولنمسیدر . بناءً علیه قانون جزانك قرق برنجی ماده‌سنده مصرح اولدیغی اوزره بویله برشخص علیهنده حقوق عمومیه دعواسی اقامه‌سیله دوچار مجازات ایدلمسی جائز دکلدر .

ثانیاً : حین ایقاع جرمده مجنون اولمایوب مؤخراً یعنی حقوق عمومیه دعواسنك اقامه‌سندن صکره تحقیقات ومحاکمات اثناسنده وحکم صدورندن مقدم تجنن ایتمسیدرکه بوصورتده دوام تعقیباته واعطای حکمه محل قالماز وحقوق عمومیه دعواسی تأخیر اولنور . تاکه مرور زمان مدتی ظرفنده اکتساب عافیت ایلرایسه اول وقت محاکمه‌سنه دوام اولنور .

ثالثاً : حکمك صدورندن صکره حال جنته کرفتار اولمسیدر . بوحالده محکوم علیه حقنده مجازات جسمانیه اجرا اولنمایوب بیمار خانه‌ده مداوات ایدیلور . ومرور زمان مدتی ظرفنده اکتساب عافیت ایلر ایسه معلولاً بیمار خانه‌ده یاتدیغی مدت حساب ایدیله‌رك مدت باقیه‌سی اجرا واکمال اولنور . فقط محکومیت جزای نقدیی وتضمیناتی واسترداد اموالی

متضمن ایسه حال جنت بونلرك انفاذینه مانع اولماز .

اسباب سقوطیه

اسباب سقوطیه حقوق عمومیه دعواسنك سقوطنی موجب اولان اسبابدرکه یاخصوصی یاعمومی اولور .

اسباب سقوطیهٔ خصوصیه : بعض جرائم خصوصیه حقنده جاری اولور . مثلا کمرکدن مال قاچیرمق واورمانلردن قطعی ممنوع اولان اشجاری کسمك وقاچاق توتون صاتمق کبی برطاقم نظامات مخصوصه‌ده جرم اوله‌رق کوستریلان احوال حقنده کمرك واورمان ورژی دائره‌لری مظنون علیه‌ایله عقد صلح ایدرك حقوق عمومیه‌یی برطرف ایتمك صلاحیتنی حائز درلر . زیرا بوکبی جرائم حقوق عمومیه‌دن زیاده حقوق شخصیه‌یه متعلق وضرر وزیان وجزای نقدی کبی نتایجی مستلزمدر . بناءً علیه کمرك ضرر وزیان وکمرك جزای نقدی اوزرینه طرفین عقد صلح ایدرك حقوق عمومیه دعواسنی برطرف ایدرلر ومدعئ عمومی حقوق عمومیه دعواسنی اقامه‌دن عاجز قالیر . کذلك عرض دعواسنده زوج ، زوجه‌سنی تکرار المق استه‌سه حقوق عمومیه دعواسی برطرف اولور . کذلك ازالهٔ بکر وقز قاچیرمق ماده‌لرندن طولایی حقوق عمومیه

دعواسی اقامه ایدلدکدنصکره، عقد نکاح اجراسیله فعل واقع کسب مشروعیت ایتمش اولدیغندن حقوق عمومیه دعواسی ساقط اولمش اولور .

اسباب سقوطیهٔ عمومیه درت نوعدر :

برنجیسی وفات ؛ ایکنجیسی عفو عالی ؛ اوچنجیسی قضیهٔ محکمه ودردنجیسی مرور زماندر .

مظنون علیه ویامتهم ویا محکوم علیهك وفاتی

اکر حقوق عمومیه دعواسی اقامه ایدلمامش ایسه مظنون علیهك وفاتی ، حقوق عمومیه دعواسنك اقامه‌سی حقنی اسقاط ایلدیکی کبی تحقیقات استنطاقیه ومحاکمات اثناسنده مظنون علیه ویا متهمك وفاتی وقوعه کلور ایسه حقوق عمومیه دعواسنك سقوطنی موجب اولور . ووفاتی بعدالحکم وقوع بولور ایسه مجازات محکومه ساقط اولور .

عفو عالی

عفو عالی ایکی قسمدر : عفو عالیٔ عمومی وعفو عالیٔ خصوصیدر .

عفو عالئ عمومی . — بعض اسباب سیاسیه یه مبنی صادر اولوب تعقیبات قانونیه اجراسی صلاحیتنی امحا وویریلان حکمی ازاله ایلر . بناءً علیه عفو عمومی کرك قبل الحکم وکرك بعد الحکم وقوع بولسون جرمی ازاله ایدر . شو حالده عفو عمومی یه مظهر اولان بر شخص بعده عینی فعلی مرتکب اولسه مکرر دینه مز . وعفو عمومی اعلاننده تحقیقات ومحاکمات اجرا اولنیور ایسه بو معاملات تعطیل وابطال ایدیلیر وحکمك انفاذی زماننده ایسه محکوم علیه درحال تخلیه ایله سربست براقیلور . ومجازات نقدیه ومصارف محاکمه ایله محکوم اولمش ایسه بونلر دخی طلب اولنماز ؛ انجق حقوق شخصیهٔ محکومه یه سرایت ایده میه جکندن حقوق شخصیه نك طلبنه مانع دکلدر . مع مافیه حقوق شخصیهٔ محکومه دن دخی عفوی دولتجه مراد ایدیلیور ایسه مدعئ شخصی حقوق شخصیه سی ایچون حکومته مراجعت ایلر . عفو عالئ عمومیده فعلك فاعلی بوندن مستفید اولمامق ادعاسنده بولنه مماز ؛ زیرا عفوك اصداری هیئت اجتماعیه جه بر فکر منفعته ابتناءً حکمدار طرفندن وقوعه کتوریلیر .

عفو عالئ خصوصی . — اساساً فعلی محو وازاله ایلیوب ابقا ایله برابر یالکز حکمك اجراسندن کلیاً ویاقسماً صرف نظر اولنمسنی انتاج ایدر . عفو خصوصی شخصه عائددر .

بناءً علیه محکومیتك قطعیت کسب ایلمسی اوزرینه واقع اولور . زیرا طرق قانونیـه‌یه مراجعتله لاحق اولان حکمك تصحیح واصـلاحی قابلدر . یاخود محکوم علیه اصلاح نفس ایتـدیکی صـورتده ویاتداویسی محـال برعلته مبتلا اولدیغی حالده عفو خصوصی بخش ایدیلور . عفو خصوصی صادر اولمغله حکمك اجراسـندن واز کچیلیر . شـو حالده عفو خصوصی‌یه مظهر اولان شـخص بعد التخلیه دیکر بویله برجرم ارتکاب ایلدیکی صورتده مکرر عد اولنور وعفو خصوصیدن استفاده ایتمـامك ادعاسـنده بولنه‌ماز . عفو خصوصیده اکر داخل دکل ایسـه مجازات نقدیه‌ومصارف محاکمه ومأموریتدن طرد وحقوق مدنیه‌دن اسقاط ورتبه‌ومأموریتدن محرومیت وضبطیه نظارتی آلتنه آلنمق کبی مجازات وحقوق شخصیهٔ محکومه سـاقط اولماز . فقط بونلر دخی ذکـر ایدیلیور ایسـه حقوق شـخصیه‌لرندن طولایی مدعیٔ شخصینك حکومت علیهنه مراجعته حقی واردر .

عفو عمومی فاعل ویا فاعللرك شخص ویا شخصلری موضوع بحث ایدلمیـه‌رك نوعی تعیین قیلنان افعـال ممنوعه حقنده وارد اولور واکثریا دولتجه تبین ایدن بعض ایجـابات سیاسـیه واجتماعیه‌نك نتیجه‌سی اولمق حسـبیله حـکومتجه مذاکره اولندقدن صکره باارادهٔ سنیه تقرر ایدر . عفو خصوصی ایسه صرف معـاملات عدلیه‌دن عبارت بولندیغندن یا اصلاح نفس

ایلدیکنده ویا حکمده بر خطا اولدیغی ثبوت بولدیغنه مبنی حکومتجه بر قناعت حاصل اولدیغنده عدلیه نظارتندن وقوع بولان عرض اوزرینه یالکز معین بر شخص ویا اشخاصك مجازات محکومه‌لرندن عفوینه دائر کذلك ارادهٔ سنیه استحصال اولنور . ویاخود محکوم علیه طرفندن وقوع بولان استدعا ومراجعت اوزرینه بخش واحسان قلنور .

برده اشبو عفو قسمنه داخل اوله‌بیلان اعادهٔ حقوق ممنوعه واردرکه محکومیتك انفاذندن صکره محکوم علیهك محروم ایدلدیکی بعض حقوقنك عودتندن عبارتدر. بوخصوصده اولجه ایضاحات ویرلمش اولدیغندن او قسمه مراجعت ایدلمیدر .

قضیهٔ محکمه

بر محکمه‌دن صادر اولان حکم طرق قانونیه‌نك جملسندن امرار ایتدیرلمکله ویاخود قانوناً معین اولان مدت ظرفنده علیهنه مراجعت واقع اولمامقله قطعیت کسب ایلدیکی تقدیرده اشبو حکمك حقیقت اولدیغنه قرینهٔ قاطعه حاصل اولور وبو حالده ارتق بو حکم حقنده مراجعت ایتمك جائز اوله‌میه‌جغی جهتله بر قضیهٔ محکمه وجود بولور .

حقوق عمومیه دعواسی حقنده وارد اولان بر قرار ویا

بر حكمك قضيهٔ محكمه حاصل ايده‌بيلمسى ايچون اوقرار ويا حكم ايله دعوانك قطعياً فيصل پذير اولمسى يعنى بو قرار ويا حكم عليهنه مراجعت حقنك بيتمش اولمسى شرطدر . قضيهٔ محكمه تشكيل ايده‌بيلمك ايچون بر قرار ويا حكمك مطلقا موافق قانون اولمسى شرط وقيدى ايلرى سوريله‌مز . زيرا بو صورتده دعاوىٔ جزائيه‌نك ارقه‌سى النمق احتمالى اورته‌دن قالقار.

قضيهٔ محكمه بحثنده اوچ حال تصور اولنه‌بيلير :

(١) جهت جزائيه‌ده حاصل اولان قضيهٔ محكمه‌نك حقوق عموميه دعواسى حقنده درجهٔ تأثيرى ؛

(٢) جهت حقوقيه‌ده حاصل اولان قضيهٔ محكمه‌نك حقوق عموميه دعواسى حقنده درجهٔ تأثيرى ؛

(٣) جهت جزائيه‌ده حاصل اولان قضيهٔ محكمه‌نك حقوق شخصيه دعواسى حقنده درجهٔ تأثيرى .

جهت جزائيه‌ده حاصل اولان قضيهٔ محكمه‌نك حقوق عموميه دعواسى حقنده درجهٔ تأثيرى

جهت جزائيه‌ده ويريله‌جك حكم وقرارلر ايكى قسمه تقسيم اولنور . بريسى مستنطق ويا هيئت اتهاميه كبى دوائر تحقيقيه‌دن ويريلان قرارلر وديكرى محكمه‌لردن صدور ايدن حكملر وقرارلردر .

مستنطق ویا هیئت اتهامیه طرفندن مظنون علیهك منع محاکمه‌سنه دائر ویریلان قرار نامه ویا مضبطه دلائل جدیده ظهورینه قدر موقتاً قضیهٔ محکمه تشکیل ایدر یعنی دلائل جدیده ظهور ایتمدکجه اجرای تعقیبات جائز اولماز .

دلائل جدیده — منع محاکمه قرارنامه ویا مضبطه‌سنك حین اعطاسنده شاهد بولنمامش وباشقه دلیل واماره‌لره دسترس اولنه‌مامش اولدیغی حالده منع محاکمه قرارندن صکره شاهدك ظهوری ، ویا دلائل وامارات سائره‌یه دسترس اولنمسی کبی شیلردر . شوقدرکه ایشده مرور زمان اولمسنه ویاخود حقنده عفوعالیٔ عمومی اعلان ایدلمش برفعل بولنمسنه مبنی منع محاکمه قراری ویریلوب ده بالآخره مرور زمانك یاکلش حساب ایدلمش اولدیغی ویاخود فعلك عفو عمومی‌یه داخل بولنمادیغی اکلاشلسه بو خطانك تحقق ایتمسی دلائل جدیده‌دن معدود دکلدر . حتی منع محاکمه قرار نامه‌سنك تنظیم واعطاسنده سهواً برشاهدك ، جرمك ثبوتنه متدائر برافاده‌سی نظر اعتباره آلنمغه اونودلسه بالآخره دلائل جدیده‌دن عد وحساب ایدیله‌مز.

دوائر استنطاقیه ایله هیئت اتهامیه‌لردن صادر اولان قرارلر ایکی درلودر . بری منع محاکمه دیکری لزوم محاکمه قرارلریدر. منع محاکمه قرارینك نه اولدیغی یوقاریده سویلنمش ایدی . لزوم محاکمه قراری ایسه حقوق عمومیه دعواسنی حکم حاکملرینه تودیع ایتمکدن عبارتدر . شو حالده منع محاکمه

قرارلری دلائل جدیده ظهورینه قدر قضیهٔ محکمه تشکیل ایدرلر. لزوم محاکمه قرارلری‌ده یالکز محکمه‌یه تودیع ایدلمك نقطه‌سنده قضیهٔ محکمه تشکیل ایدرلر .

مستنطقلرك ویردکلری منع محاکمه ویا لزوم محاکمه قرارلرینه منع محاکمه ویا لزوم محاکمه قرارنامه‌سی وهیئت اتهامیه‌دن صادر اولان منع محاکمه ویا لزوم محاکمه قرارلرینه منع محاکمه ویا لزوم محاکمه مضبطه‌سی دینور .

مستنطقلرك ویا هیئت اتهامیه‌لرك اعطا ایلدکلری لزوم محاکمه قرارنامه ویا مضبطه‌لری اوزرینه اشبو حقوق عمومیه دعواسنی رؤیت ایلیه‌جك اولان محکمه‌نك کوسترلمسی وظائفی جمله‌سندن اولدیغندن مدعی عمومیلر قرارنامه ویا مضبطه‌ده ارائه اولنان محکمه‌یه اوراقك تودیعی مجبوریتنده‌درلر واوندن غیری بر محکمه‌یه تودیع ایده‌مزلر .

مستنطقلر وهیئت اتهامیه‌لر اجرا ایتدکلری تحقیقات وتدقیقات نتیجه‌سنده مظنون علیهی محکمه‌یه سوقه کافی دلائل وامارات موجود اولوب اولمدیغنی تدقیق ایله مکلف اولدقلرندن بو تحقیقات وتدقیقاتلرنده حل ایله مجبور اولدقلری مسائل درتدر . برنجیسی حقوق عمومیه دعواسی مسموعمیدر دکلیدر ؟ ایکنجیسی حقوق عمومیه دعواسی مسموع ایسه مظنون علیه اسناد اولنان فعل افعال ممنوعه‌دنمیدر وجرم قانونی تشکیل ایدرمی وهانکی نوعدندر ؟ اوچنجیسی فعل ،

جزاءً مظنون علیه اسناد اولنمق لازم کلورمی کلمزمی ؟ ودردنجیسی اشبو دعوایی هانکی محاکمه رویت ایده‌جکدر ؟

تحقیقات حکامنك اشبو مقرراتی محکمه‌لری برقید التنده بولندیره‌ماز . بناءً علیه مستنطقك جنحه ایله لزوم محاکمه‌سنه قرار ویردیکی بر شخص حقنده بدایت محکمه‌سی ، محاکماتی نتیجه‌سنده ، مظنون علیه اسناد اولنان فعلی جنایت نوعندن ووظیفه‌سی خارجنده کوروب محکمهٔ عائده‌سنجه محاکمه‌سنك اجراسی لازم کلدیکنه حکم ویره‌بیلیر . وکذلك برشخصك جنایتله اتهامنه وجنایت محکمه‌سنده اجرای محاکمه‌سنه هیئت اتهامیه قرار ویردکدن صکره جنایت محکمه‌سی ، متهمه اسناد اولنان فعلی جنحه نوعندن کوره‌رك مرقومه ، مرتکبی اولدیغی جرمك جزاسنی حکم ایدر .

اشبو تفصیلاته کوره منع محاکمه قرارنامه ومضبطه‌لری دلائل جدیده ظهورینه ولزوم محاکمه قرارنامه‌سی مضبطه‌لری ده محکمه‌یه سوقه قدر قضیهٔ محکمه تشکیل ایدرلر .

محکمه‌لردن صادر اولان حکملر اساس دعوایی فصل ایتدیکندن طرف قانونیه‌دن اصرار ایدیله‌رك ویاطرف قانونیه‌یه مراجعت ایچون قانوناً معین اولان مدتلر مرور ایلیه‌رك کسب قطعیت ایلر ایسه قضیهٔ محکمه تشکل ایدر واشبو حکملر قضیهٔ محکمه قوتنی احراز ایلدکدن صکره نظر قانونده قطعی

بر حقیقت تشکیل ایدرلر. بناءً علیه بو حکملرك حقیقتی بردها موضوع بحث ایدلمیوب اوایش حقنده تکرار محکمه یه مراجعت ایدیله مز.

بو اساس جهت حقوقیه ده قطعیدر ؛ یعنی محاکم حقوقیه دن صادر اولان اعلامات قضیهٔ محکمه قوتنی احراز ایلدکدن صکره بونلرك قطعیتی حقنده تردد جائز دکلدر. فقط جهت جزائیه ده حاصل اولان قضیهٔ محکمه نك قطعیتی بعض احوالده موضوع بحث ایدیله بیلیر. شویله که : اکر حاصل اولان قضیهٔ محکمه مظنون علیه ویا متهمك لهنده ایسه یعنی بونلرك برائتنی متضمن ایسه بونك حقنده هیچ بروجهله موضوع بحث اولماز. فقط علیهنده ایسه یعنی محکومیتنه قرار ویرلمش ایسه وحکمك مخالف قانون اولدیغنه بناءً عدلیه نظارتنك امر تحریریسی ومحکمهٔ تمیز باش مدعیٔ عمومیسنك طلبی ایله محکمهٔ تمیزجه نقض اولنمش ایسه اشبو نقض کیفیتی محکوم علیهك لهنده اولدیغی جهتله بوندن استفاده ایدر. زیرا بر شخص جزایه مستحق اولمادقجه اوجزا بر وجهله مشروع اولماز. بوبابده اصول محاکمات جزائیه قانوننك ٣٤٧ و ٣٤٨ نجی ماده لرنده صراحت موجود در. بو ماده لر موجبنجه مخالف قانون اولان بر حکمك محکمهٔ تمیزجه تدقیقنی بر طرفدن عدلیه ناظری ودیکر طرفدن باش مدعیٔ عمومی طلب ایده بیلرلر. اشبو

مادەلر موجبنجه بر اعلام نقص اولنـور ایسـه نقض کیفیتی محضا قانونك حسـن جریاننی تأمین یولنده واقع اولور وبوکا نفعاً للقانون نقض دینلور .

قضیهٔ محکمه حقوق عمومیه‌ندر . بناءً علیه برمسئله‌ده قضـیهٔ محکمه‌نك وجودی اکلاشـیلور ایسـه حقوق عمومیه دعواسی اقامه ایدیله‌مز . ودوائر تحقیقیـه تحقیقاتنـه ومحاکم ایسه محاکماتنه دوام ایلیه‌مزلر .

قضیهٔ محکمه اعتراضی یامدعیٔ عمومی ویاخود مظنون علیه ومتهم طرفلرندن درمیـان اولنور . بونلر طرفندن درمیـان اولنمـاز ایسه محکـمه رأساً قضیهٔ محکمه‌نك موجودیتنی نظر اعتباره آلور . اشبو اعتراضات هر زمان ومحکـمه‌نك هر درجه‌سـنده درمیان اولنه‌بیلیر . یعنی کـرك حقوق عمومیه دعواسنك اقامه‌سنده وکرك تحقیقات اثناسـنده وکرك بدایت واستیناف وتمییز محکمه‌لرنده ایلری یه سوریله بیلیر .

قضیهٔ محکمه موجوددر دینیله‌بیلمك ایچون اوچ شرطك وجودی لازمدر . یعنی قضیهٔ محکمه تشکیل ایدن دعوی ایله دعوای حاضره‌ده مقصد دعوانك واسباب دعوانك وطرفینك بر اولمسیدر .

مقصد دعوی ، دعواده طلب وادعا اولنان شی دیمکدر . دعاویٔ جزائیـه‌ده مقصـد ، فاعلك دوچار مجـازات اولمسی

اولدیغندن ، بشقه بشقه اقامه اولنان حقوق عمومیه دعوالرنده عینی مقصدك موجود اولوب اولمادیغی قولایجه تعین وتحقق ایتدیریلر .

اسباب دعوی ، حقوق عمومیه دعواسنه اساس تشکیل ایدن وایقاع اولنان فعل ممنوعدر . شو حالده قضیهٔ محکمه حصولی وبناءً علیه حقوق عمومیه دعواسنك سقوطی ، مقدما حکم آلتنه آلنان فعلك عینی بر فعلدن طولایی تعقیبات اجرا اولنمسی اوزرینه ، درمیان اولنه بیلر .

قضیهٔ محکمه نك وجودی ادعا اولنه بیلمك ایچون مقدما مظنون علیه ویا متهمك تعقیبنی موجب اولان فعل ایله تعقیبات اخیره نك اساسی اولان فعل بیننده مشابهت تامه بولنمق لازمدر . حتی یکی فعل ایله سابق فعل اراسنده بر مناسبت ومربوطیت بولونسه بیله بونك آیری آیری ومنفرد فعللر اولدقلری تقدیرده حکم سابق تعقیبات اخیره حقنده قضیهٔ محکمه حاصل ایتمز . مکرکه بوفعللر مجتمعاً فعل واحد تشکیل ایتمش اولسونلر . اشته صوك فعل ایله فعل سابق حد ذاتنده فعل واحد تشکیل ایدرلر ایسه مقدمکی تعقیبات اوزرینه ویریلان قرار کسب قطعیت ایتمسیله هر ایکی جهت حقنده قضیهٔ محکمه حاصل اولمش اولور . مثلا رشوت آلمق اوزره ساخته اوراق رسمیه تنظیم ایدن بر مأمور ساخته کار صفتیله تعقیب اولندقدن صکره

برائت ایلسه ارتق رشوت ایچون آیروجه اجرای تعقیباته محل قالماز .

جهت جزائیه‌ده دعوی عموم نامنه اوله‌رق مدعیٔ عمومی طرفندن اقامه وتعقیب اولندیغندن ویریله‌جك حكم ، متضرر اولان كافهٔ اشخاص حقنده قضیهٔ محكمه تشكیل ایدر . كذلك مظنون علیهلر حقنده ویریله‌جك حكم ادعا اولنان فعلك افعال ممنوعه‌دن اولمامسی ویاخود جزا تهدیدی التنده بولنمامسی ویاخود ثابت اولمامسی ویاخود اسباب سقوطیه‌دن برینك موجود بولنمسی حسبیله دعوای واقعه‌نك مسموع اولمامسی كبی اسباب فعلیه‌یه مبتنی ایسه محاكمه‌نك خارجنده قالمش اولان اشخاص حقنده قضیهٔ محكمه تشكیل ایتمز . مثلا بر فعلدن طولایی مظنون علیه ویا متهم اولان اشخاصدن بعضیسی صبی ویا مجنون اولور ویاخود بعضیسنده اسباب معذرت بولنور ایسه بونلر حقنده ویریله‌جك حكملر دیكر شریك جرملره سرایت ایتمیه‌جكندن انلر حقنده قضیهٔ محكمه تشكیل ایتمز .

جهت حقوقیه‌ده حاصل اولان قضیهٔ محكمه‌نك حقوق عمومیه دعواسی حقنده درجهٔ تأثیری

حقوق محكمه‌لرنده ویریلان حكملر جهت جزائیه ایچون

قضيهٔ محكمه تشكيل ايده‌مزلر . يعنى حقوق محكمه‌سندن صادر اولان بر حكمك حقوق عموميه دعواسى حقنده هيچ بر تأثيرى اولماز . حقوق عموميه وحقوق شخصيه دعوالرينك بشقه بشقه محكمه‌لرده اقامه اولنمسى حالنده اكر حقوق شخصيه دعواسى تعقيبات جزائيه‌دن مقدم واقع اولمش وحكمه ربط ايدلمش ايسه بويولده وقوع بولان حكمك حقوق عموميه دعواسى حقنده بر كونا تأثيرى اوله‌ماز . مثلا بر سنده مستنداً حقوق محكمه‌سنده اقامه اولنان بر آله‌جق دعواسى نتيجه‌سنده سند مذكورده مندرج ومحرر مبالغك تحصيلنه حكم اولونسه بوحال مديونك جزا محكمه‌سنه مراجعتله وسند مذكورك ساخته اولديغندن بحثله حقوق شخصيه دعواسى اقامه‌سنه وحقوق عموميه دعواسنك جريان ايتديرلمسنه مانع ومؤثر اوله‌ماز . زيرا بوايكى دعواده نه‌مقصد ونه‌اسباب دعوى ونه‌ده طرفين بردكلدرلر . حقوق محكمه‌سنده مقصد، دينى تحت حكمه آلمق وجزا محكمه‌سنه مراجعتده مقصد ، فاعل جرمى دوچار مجازات ايلمك ايدى . حقوق محكمه‌سنده اسباب، دينك موجب ضرر اولمسى يعنى فعلك موجب خسار بولنمسى وجزا محكمه‌سنده اسباب دعوى ، فعلك موجب مجازات اولمسيدر . طرفين ، حقوق محكمه‌سنده مدعى ومدعى عليهدر وجزا محكمه‌سنده مدعئ عمومى ايله مدعئ شخصى ومظنون عليهدر .

بوقاعده‌نك مستثناسی اولمق اوزره مسئلهٔ مستأخره کوستریله‌بیلیر . اشبو احوالده جهت حقوقیه‌ده حاصل اولان قضیهٔ محکمه حقوق عمومیه دعواسنه تأثیر ایدر . مثلا جزا محکمه‌سنده رؤیت ایدلمکده بولنان بر سرقت دعواسی اثناسنده مظنون علیه ، سرقت ایدلدیکی ادعا ایدیلان محصولات ارضیه‌نك مزروع وموجود بولندیغی ترلانك ، کندوسنه عائدیتی حقنده‌کی دفع وادعاسی اوزرینه حاصل اولان مسئلهٔ مستأخره‌نك حقوق محکمه‌سنجه تدقیقی نتیجه‌سنده مذکور ترلانك مظنون علیهه عائدیتنه قرار ویریلور ایسه جزا محکمه‌سی عکسنی درپیش ودرمیان ایده‌میه‌رك مظنون علیهك عدم مسئولیتنه قرار ویرمکه مجبوردر .

جهت جزائیه‌ده حاصل اولان قضیهٔ محکمه‌نك حقوق شخصیه دعواسی حقنده درجهٔ تأثیری

حقوق عمومیه وشخصیه دعوالری برلکده جزا محکمه‌سی حضورنده اقامه اولنمایوب‌ده حقوق شخصیه دعواسی حقوق محکمه‌سنه باشقه‌جه عرض ایدلدیکی حالده جزا محکمه‌سندن ویریله‌جك حکم حقوق شخصیه دعواسی حقنده تأثیر ایدر . مثلا بر دین سندینك ساخته‌لکی حقنده جزا محکمه‌سی

حضورنده اقامه ایدیلان حقوق عمومیه دعواسی نتیجه‌سنده سندك ساخته‌لکنه قرار ویریلوبده داین بالآخره ینه مذکور سندله حقوق محکمه‌سنه مراجعت ایتسه اولجه جزا محکمه‌سندن ساخته‌لك حقنده ویریلان حکم اشبو حقوق دعواسنه تأثیر ایدر ومدعینك دعواسنك ردینی ایجاب ایلر .

جزا محکمه‌سی مظنون علیه ویا متهمه اسناد اولنان فعلك عدم وجودی ویا فاعلك مظنون علیه اولمادیغی حقنده قناعت حاصل ایدرك مظنون علیه ویامتهمك برائتنه قرار ویرر ایسه حقوق محکمه‌سی بونلری قطعی عد ایتمك لازم کلور وشوصورتده حقوق شخصیه دعواسنك ردی طبیعی اولور .

انجق جزا محکمه‌سی ، مظنون علیه‌ویامتهم طرفندن قصداً وقوعه کتورلمامش اولدیغندن ویااسباب موجوده‌نك محکومیت ایچون کافی بولنمادیغندن ویا مظنون علیه ویا متهمه اسناد اولنان فعلك افعال جرمیه‌دن اولمادیغندن بحثله برائت قراری ویرر ایسه اشبو حکم حقوق شخصیه دعواسنه تأثیر ایتمز وحقوق محکمه‌سی اشبو دعوایه نتیجهٔ محاکمه‌یه کوره حکم ویرر .

مرور زمان

مرور زمان ، دعوانك عدم استماعنی موجب وحکمك

اجرا وانفاذینی مانع اولان بر حالدر . مرور زمان کرك جهت حقوقیه‌ده وکرك جهت جزائیه‌ده موضوع بحثدر. جهت حقوقیه‌ده مرور زمان، عمومی اوله‌رق اون بش سنه‌در . بعض قوانین ونظامات خصوصیه‌ده بومدتلر تغیر ایدر . اوقاف وتجارت مسائلیله اورمان وسائر دعوالرده اشبو مدت دهافضله ویا دها نقصاندر .

جهت جزائیه‌ده مرور زمان یاحق تعقیب ودعوایی ویاخود حق اجرایی اسقاط ایلر . جهت جزائیه‌ده مرور زمانك سبب وحکمتی برجرمك وقوعندن صکره اوزون برمدت مرور ایدرك انك تأثیری خاطرلردن تباعد ایده‌جکی جهتله آرتق ترتیب ایدیله‌جك مجازات، انتباهی موجب وعبرت مؤثره‌یی باعث وتهذیب اخلاقی مؤدی اوله‌میه‌جغندن حقوق عمومیه دعواسنك اقامه‌سنده ویا حکمك اجراسنده برفائده کوریله‌مز .

جهت جزائیه‌ده قبل الحکم مرور زمان مدتلری جرمك انواعنه کوره تبدل ایدر . زیرا جنایتك افکار عمومیه‌ده حاصل ایده‌جکی هیجان ودهشت جنحه‌ده کندن دها زیاده اوله‌جغی کبی قباحتده‌کی تأثیرده جنایت وجنحه‌دن دها دون واهمیتسز بولنه‌جغی ودها چابوق اونودیله‌جغی طبیعیدر . قبل الحکم مرور زمان مدتی جنایتلرده اون سنه وجنحه‌لرده اوچ

سنه وقباحتلرده بر سنه‌در . بناءً علیه برجنایت جرمی حقنده مدعئ عمومی اون سنه ظرفنده حقوق عمومیه دعواسنی اقامه ایلامش ایسه بومدتك مروروندن صکره تعقیبات قانونیه‌ده بولنه‌ماز . وجنحه‌لرده اوچ وقباحتلرده بر سنه مروروندن صکره حقوق عمومیه دعواسنی اقامه ایلیه‌مز .

جهت جزائیه‌ده مرور زمان حقوق عمومیه‌دندر . بناءً علیه مرور زمانی کرك مدعئ عمومی وکرك مظنون علیه ویا متهم هر درجهٔ محاکمه‌ده ومحاکمه‌نك هر حالنده درمیان ایلیه‌بیلدکلری کبی محکمه‌لرده ، مرور زمانك موجودیتنه رأساً یعنی بلا طلب وادعا قرار ویررلر وشو حالده حقوق عمومیه دعواسنك عدم استماعیله ردینه حکم ایلرلر .

جرائم آنیه‌ده مرور زمانك مبدأی جرمك ارتکاب اولندیغی تاریخدر . جرائم متمادیه‌ده ایسه اك صوك ارتکاب اولنان فعلك تاریخ ایقاعیدر . مرور زمان سنهٔ قمریه ایله حساب اولنور وجرمك ایقاع اولندیغی کون ایله حقوق عمومیه دعواسنك اقامه‌سی کونی دخی داخل حساب ایدیلیر .

جنایت وجنحه‌لرده مرور زمانك قطعی ایله قباحتلرده‌کی اصول قطع آره‌سنده مشابهت یوقدر . جنایت وجنحه‌ده مرور زمانك قطعی اقامهٔ دعوی اولندیغنك وتحقیقاته مباشرت ایدلدیکنك ثبوت بولمسیله قابل اولور . حال بوکه قباحت

دعوالرنده مرور زمانك قطعی ایچون قباحتك وقوع بولدیغی تاریخدن اعتباراً بهمه‌حال مرور زمان مدتی اولان برسنه ظرفنده حکم واعلامه ربط ایدلمك لابددر . مدعیٔ شخصینك حقوق عمومیه دعواسنی جریان ایتدرمك بخشنده‌کی صلاحیتنی استعمال ایلمش اولماسی وقانون دائره‌سنده وصلاحیت قانونیه‌یه توفیقاً تحقیقات اجرا ایدلمش بولنمسی مرور زمانی قطع ایدر .

مرور زمانك انقطاعیله حاصل اولان نتیجه‌لر شونلردر :
مرور زمانك قطعی ، قطع تاریخندن اعتباراً اولجه مرور ایدن مدتك حسابدن خارج طوتلمسنی ایجاب ایتدیرر . شو حالده حقوق عمومیه دعواسی ساقط اوله بیلمك ایچون یکیدن مدت معینه‌نك جریانی لازمدر . انجق معاملهٔ تعقیبیه وتحقیقیه‌نك وقوعی کوننده اعتباراً معین اولان مدت مرور زمان یکیدن جریانه باشلار وبو مدت تبدل ایدمز . تعقیبات وتحقیقات مجهول بر شخصه قارشی دخی وقوع بولسه مرور زمان قطع ایدلمش اولور . مظنون علیهك معاملاتدن خبردار اولمامسی مرور زمانك قطعنه مانع اولماز حتی فاعللر متعدد اولوبده بونلردن یالکز برینه قارشی وقوع بولان تعقیبات وتحقیقات دیکرلری حقنده دخی مرور زمانك قطعنی موجب اولور .

بعدالحکم مرور زمان جنایتلرده یکرمی وجنحه‌لرده بش وقباحتلرده ایکی سنه‌در . بونك‌ده سببی ، حقنده اقامهٔ دعوی ایدیله‌رك حکم استحصال اولنان برجرم برحقیقت قانونیه تشکیل ایلدیکنه بناءً ادعا واسنادات درجه‌سنده‌قالان وحقنده‌حکم لاحق اولمیان جرمدن زیاده برمدت مروریله اونودیله‌بیلمسیدر .

بعد الحکم مرور زمانك مبدأی حکمك لایتغیر حالنه کیرمه‌سی یعنی قضیهٔ محکمه تشکیل ایلمسی شرطیله تاریخ حکمدر . انجق جنایتلرده‌کی حکم غیابیلر رأساً تابع تمییز اولمادیغندن بونلرك تاریخی محکمهٔ تمییزدن تصدیق اولنملرینه حاجت قالمقسزین جزانك مرور زمانه مبدأ اولور . مجازات تأدیبیه وتکدیریه‌دن طولایی ویریلان حکملر وجاهی ودرجهٔ اولیده یعنی قابل استیناف اوله‌رق ویرلمش ایسه مدت استینافك نتیجه‌لندیکی تاریخدن اعتباراً مرور زمان بدأ ایدر ؛ اکر حکملر غیاباً ودرجهٔ قطعیه‌ده ویرلمش ایسه اعلام حقنده بر طرفدن اعتراض ودیکر طرفدن تمییز استدعاسی ویریله‌بیله‌جکندن وحکمك قضیهٔ محکمه تشکیل ایلدیکی کوندن اعتباراً ودرجهٔ اولیده ویرلمش ایسه مدت استینافك انقضاسندن اعتباراً مرور زمان بدأ ایدر .

بعدالحکم مرور زمانك قطعی انجق اجرایه تشبث ایله اولور . بناءً علیه مدت معینه ظرفنده اجرایه تشبث وقوع

بولنمامش ایسه حق اجرا ساقط اولور .

اجرا خصوصی مطلقا فعلی ومادی اولملیدر . بناءً علیه حبس حکمنك مرور زماننك قطعی، محکوم علیهك حبسخانه‌یه القا ایدلمسیله ممکن اولدیغی کبی جزای نقدی حکمنك قطعی دخی مجازات نقدیهٔ محکومه‌دن برقسمنك اولسون تحصیلیله قابل اولور . یوقسه مدعیٔ عمومی ویا اجرا مأموری طرفلرندن دردست ودائرهٔ اجرایه تسلیم ضمننده یازیلان مذکره‌لر مرور زمانی قطع ایده‌مز .

جرمك ارتکابیله تولد ایدن ضرر وزیاندن عبارت بولنان حقوق شخصیه دعواسی عقد صلح ومدعیٔ شخصینك فراغتی وقضیهٔ محکمه ایله ساقط اولدیغی کبی مرور زمان وقوعیده مذکور حقوق شخصیه دعواسنی اسقاط ایلر . اشبو قسم حقوق شخصیه دعواسنك مرور زمانی حقنده‌کی مدت وقواعد سائره‌سی حقوق عمومیه مرور زماننك عینیدر . یعنی قبل الحکم مدت ، جنایتلرده اون وجنحه‌لرده اوچ وقباحتلرده بر سنه‌در . مرور زمانك مبدأ وحسابی وقطعی اصولی دخی عینیدر . وحقوق شخصیه دعواسی استر جزا محکمه‌سی حضورنده استر حقوق محکمه‌سی حضورنده اقامه ایدلمش بولنسون نتیجه بردر .

کذلك حقوق شخصیه‌دن عبارت اولان استرداد اموال

مسروقه ومغصوبه ايله مصارف محاكمه مرور زمانى على الاطلاق اون بش سنه‌در .

بعد الحكم حقوق شخصيه مرور زمانى على الاطلاق اون بش سنه‌در . جنايت وجنحه وقباحت حكملرى لايتغير حالنه كيردكدن يعنى كسب قطعيتله قضيهٔ محكمه تشكيل ايلدكدن صكره اون بش سنه مدت ظرفنده حكمك اجراسى مرور زمانله ساقط اولور .

احكام جزائيه‌نك شخص ومكان اعتباريله درجهٔ تأثيرى

بو بابده قانون شناسلر اوچ اساس بيان ايدرلر .

برنجيسى : بر دولتك احكام جزائيه‌سنك ملكى اولمسى .

ايكنجيسى : بر دولتك احكام جزائيه‌سنك شخصى اولمسى .

اوچنجيسى : بر دولتك احكام جزائيه‌سنك هم ملكى وهم شخصى يعنى مختلط اولمسى .

احكام جزائيهٔ عثمانيه هم ملكى وهم شخصيدر . ممالك عثمانيه‌ده ساكن عموم اشخاصه شامل اولمقله برابر ممالك اجنبيه‌ده

ایقاع جرم ایدن بعض اشخاصه دخی شاملدر . فقط اجنبیلرك مع التأسف مظهر بولندقلری عهود عتیقه‌دن متولد امتیازات اقتضاسنجه قوانین عثمانیه ممالك عثمانیه‌ده ساكن ومتمكن اجانبه وبناءً علیه عموم سكنه‌یه علی السویه تطبیق اولنه‌مامقده‌در .

قانوناً بر دولتك ملكی یالكز حدودلری داخلنده بولنان اراضی‌یه منحصر اولمیوب حد ذاتنده بر دولتك حق حاكمیتی نره‌ده مرعی ایسه اوراسی او دولتك ملكندن معدوددر ، بناءً علیه :

اولا قره صولری ؛

ثانیاً سفائن ؛

ثالثاً كرك اثنای صلحده وكرك اثنای حربده دولت عثمانیه‌نك قوهٔ عسكریه‌سنك حدود خارجنده اشغال واستیلا ایتدیكی نقطه‌لر واراضی ممالك عثمانیه‌دن معدوددر .

قره‌صولری . — قره‌صولری قره‌دن بر طوپله اجرای نفوذ ایدیله‌جك قدر مسافه‌ده بولنان دكزك قسمنه دیرلر . یعنی بر طوپ مرمیسنك ساحلدن یتیشه جكی محله قدر اولان دكزك قسمی قره صولریدر . بومسافه اوچ میلدن طقوز میله قدر اختلاف ایدر . فقط بعض دكزلر موجود درکه اطراف اربعه‌سی بردولتك تحت تملكنده اولور وبوغازلری‌ده اودولتك تحت حاكمیتنده بولنور ؛ شو احوالده مذكور دكز تماميله

اودولتك قره صولری حكمنده عد اولنور . مرمره دكزی بوكا برمثالدر . مذكور دكزك اوروپا و آسیا قطعه‌لرندكی سواحلیله آق دكزه برلشديرن قلعهٔ سلطانيـه بوغازی وقره دكزه كچيد ويرن استانبول بوغاز ایچی دولت عثمانیه‌نك زیرحاكميتنده اولديغنـدن مرمره دكزی دولت عثمانيـه‌نك قره صولرندن معدود اولوب احكام جزائیه اوكا كوره شاملدر .

سفائن اوچ قسمدر : برنجيسی سفائن حربيه ، ايكنجيسی سفائن تجاريه ؛ اوچنجيسی سفـائن خصوصيه در . سفـائن حربيـه ؛ سنجـاغنی حامل اولديغی دولتـك مسلح وسيـار بر قلعه‌سی ديمكدر . سفائن تجاريه نول مقابلنده اشيا ويولجی نقل ايدن مراكب بحريه‌در . سفائن خصوصيه ايسه صاحبنك تنزهنه وخصوصـات ذاتيه‌سنه مخصوص سفينه‌لردر .

سفائن — بردولتك بايراغنی حامل اولان سفينه اودولتك برجزؤ متحركی مثابه‌سنده بولنمق حسبيله آچيق دكزلرده سير وسياحت ايتـدكجه منسوب اولديغی دولتك ممالكی اجزاسندن عد اولنور . شوحالده اچيق دكزلرده طولاشـديغی مدتجـه سفينه درونده ايقـاع ايديلان جرائم هر كيمـك طرفنـدن ايقـاع ايديلورسه ايدلسـون اودولتـك ممـالكی داخلنـده وقوع بولمش عد اولنه‌رق اودولتـك قوانين جزائيه‌سنه تابع اولور . مثلا دولت عليه سنجـاغنی حامل برسفينه بحرسفيدده

واچيق دكزده سير وسياحت ايدر ايكن سفينه درونندده ايقاع اولنان برجرم قوانين عثمانيه يه توفيقاً محاكم عثمانيه‌ده تعقيب وحكم اولنور .

سفينه ديكر بر دولتك ليماننده ياخود قره صولرنده بولنديغى صيره‌ده درونده بر جرم وقوع بولسه باقيلير . اكر حرب سفينه‌سى ايسه منسوب اولديغى دولتك برقلعهٔ سياره‌سى وبناءً عليه بر جزؤ حاكميتى اولمق حسبيله قره صولرينه حاكم اولان دولت هيچ بر بهانه ايله اوسفينه درونده اجراى قضا وحكم ايده‌مز . فقط اشبو جرم قره‌صولرك ويا ليمانك آسايشنى اخلال ايده‌جك درجه‌ده ايسه حكومت محليه جرمك منعنه سعى ايدر . يوقسه ايشه مداخله ايده‌مز . بوده حق مدافعه ومملكتنك اسايشنى تأمين ضمننده بروظيفه‌دن عبارتدر . زيرا هيچ بردولت مملكتنده آسايشك مختل اولديغنى استه‌مز ومختل اولديغى آنده دفعى چاره‌سنه مطلقا تشبث ايدر .

اشبو جرائم سفينه ضابطان وطائفه‌لرى طرفندن سفينه خارجنده وقره‌ده وقوعه كتوريلور ايسه بوبابده اوچ صورت ذكر اولنه بيلور :

اولا : اكر جرم سفينه قپودانك امرينه امتثالاً وقوعه كتيرلمش ايسه بوحال جرائم سياسيه‌دن عد اولنمغله حكومت

محليه منع جرم ايدرايسه‌ده فاعللرى توقيف ومحاكمه ايده‌مز.
بونك صورت تسويه‌سى ديپلوماسى طريقنه يعنى طريق سياسى‌يه
مراجعتله قابل اولور .

ثانياً : قپودانك امريله افراد سفينه برخدمت ايچون قره‌يه
چيقوب‌ده اوراده كنديلكلرندن بر جرم ايقاع ايدرلر ايسه
حكومت محليه فاعللرى تحت توقيفه آلەرق محكمه‌يه تسليم
ايتمك صلاحيتنى حائز ايسه‌ده بونلرك دولت متبوعه‌لرى طرفندن
جزالرى ترتيب اولنمق اوزره قپودانلرينه تسليمى دولتلر
بيننده جارى اولان تعامل اقتضاسندندر .

ثالثاً: افراد سفينه هيچ برخدمتله مكلف اولميەرق استحصال
ايلدكلرى مأذونيته بناءً قره‌ده بولندقلرى صيره‌ده ارتكاب
ايلدكلرى جرائمده حكومت محليه بومثللو اصحاب جرائمى همان
دردست ايدوب محاكم عدليه‌يه تسليم ايدر وكيفيتدن سفينه
قپودانىنى خبردار ايلر .

اكر سفينه تجار سفينه‌سى ويا تنزه سفينه‌سى ايسه اشبو
احوالك هيچ بريسى بونلر حقنده وارد اولمز . سفينهٔ تجاريه
اچيق دكزده ايسه دولت متبوعه‌سنك احكام قانونيه‌سنه تابعدر.
قره‌صولرده وليمانلرده اولديغى تقديرده اولا سفينه درونده
برجرم ايقاع اولنوب‌ده فاعل ويامتضرر اولان شخص كمى افرادندن
دكل ايسه وثانياً جرم ليمانك آسايشنى اخلال ايدر ايسه وثالثاً

سفینه درونندن استمداد وقوع بولور ایسه بوصورتلرده جرم واقعدن طولایی حق تعقیب ومحاکمه موجود ایسه‌ده بزده کرك عهود عتیقه‌دن استخراج اولنان وکرك تعامل نتیجه‌سنده تقرر ایلیان احوال ومعاملاته بناءً بر سفینهٔ اجنبیه درونه کیریله‌مز . فی‌الواقع بوحال هم حقوق دوله وهم‌ده عقل ومنطقه مغایر ایسه‌ده توسیعاً تفسیر وتعامل حسبیله اجانب امتیازات ومساعدات معلومه‌لرینی توسیع ایتمشلردر . حتی بر عثمانلی بر جرم ایشله‌دکدن صکره بر اجنبی سفینه‌سنه التجا ایلسه او سفینه‌یه رسماً دخول ایدیله‌بیلمك ایچون بر چوق مراسمه احتیاج کورونمکده‌در . مع مافیه سفائن تجاریه وخصوصیه قپودان وطائفه‌لری قره‌ده بر جرم ایشله‌دکاری صورتده احکام جزائیهٔ عثمانیه‌یه تابع بولنورلر .

قوهٔ عسکریهٔ عثمانیه‌دن بر مفرزه ویا بر اردونك صلحاً ویا حرباً اشغال ایتدیکی اراضی ومواقع هر حالده ممالك دولت عثمانیه‌دن معدوددر . شوحالده اوراده وقوع بولان جرائم حقنده محاکم عثمانیه‌جه معاملات قانونیه ایفا اولنور .

انجق مذکور اردو ویا مفرزه دوست ویا بی‌طرف بر دولتك انضمام رأیی ایله ممالکندن مرور ایدر ویا او ممالکدن بعضیسنی اشغال ایلر ایسه محاکم عثمانیه‌نك صلاحیتی یالکز اردو ویا مفرزهٔ عثمانی‌یی تشکیل ایلیان عسکری وملکی

ذوات واشخاصه شامل اولوب اهالئ محليه‌يه تأثير ايده‌مز .

برجرم نه كبى احوالده ممالك عثمانيه‌ده اجرا اولنمش اولور واحكام جزائيهٔ عثمانيه نه كبى اشخاص حقنده لازم التطبيقدر

بر جرمك ممالك عثمانيه‌ده وقوعه كتيرلمش كبى عد اولنه بيلمسى ايچون فعلك بهمه‌حال دولت عليه ملكنده بدأ واتمام ايدلمش اولمسى الزم دكلدر . واقعا ممالك عثمانيه‌ده بر جرم ايشلمك ايچون بعض حاضرلقلرده بولنلمق او جرمك محاكم عثمانيه‌جه تحقيقنى مطلقا ايجاب ايتمز ايسه‌ده تشبث ويا دوام وياخود جرمى ايقاع ضمننده وقوعه كتوريلان معاملات اجرائيه‌نك كافه‌سى جرمك محل وقوعنك ممالك عثمانيه بولنديغنه دلالت ايدر .

مثلا اجنبى بر مملكتده بولنان برشخص طرفندن تفنك قورشوننددن ممالك عثمانيه‌ده بولنان بركسه وياخود ممالك عثمانيه‌ده بولنان برشخص طرفندن آتيلان تفنك قورشوننددن اجنبى مملكتنده بولنان بركسه قتل اولنسه هر ايكى مسئله‌ده‌ده قتل جرمنك عثمانلى طوپراغنده وقوعه كتورلمش اولديغى عد وفرض اولنور .

برجرم افعال متعدده‌دن مرکب اولمغله بونلردن برقسمی ممالك عثمانیه‌ده برقسمی‌ده دیار اجنبیه‌ده ایقاع ایدلمش وافعال مذکوره قابل تقسیم بولنمش ایسه ممالك عثمانیه‌ده وقوعه کتوریلان قسم ایچون دخی محاکم عثمانیه وممالك اجنبیه‌ده اجرا ایدیلان قسم ایچون دخی محاکم اجنبیه رؤیت دعوی ایدرلر .

خلاف اصول حبس وتوقیف اشخاص جرمنده یعنی برکسه برشخصی بر مدت ممالك عثمانیه‌ده وبر مدت ممالك اجنبیه‌ده حبس وتوقیف ایلسه ممالك عثمانیه‌ده توقیف ایتمسندن طولایی حقنده تعقیبات قانونیه اجراسی مأمورین محاکم عثمانیه‌یه عائد اولوب ممالك اجنبیه‌ده‌کی قسم جرمك اشبو تعقیباته تأثیری غیر موجوددر .

برده امنیت دولتی اخلال ایتمك مسئله‌سنده تبعهٔ عثمانیه ایله تبعهٔ اجنبیه بیننده فرق واردر . تبعهٔ عثمانیه حقنده هر وجهله تعقیبات اجراسی جائزدر . اجنبی حقنده اکر یاپیلان معامله حقوق دول قواعدینه مخالف دکل ایسه تعقیبات قانونیه اجراسی جائز اولەماز .

اعتبار مالئ دولتی اخلال ایتمك خصوصنده تبعهٔ عثمانیه ایله تبعهٔ اجنبیه بیننده بر فرق یوقدر . هر ایکیسی حقنده‌ده تعقیبات اجراسی جائزدر .

دیار اجنبیه‌ده ایقاع جرم ایدن تبعهٔ عثمانیه حقنده محاکم عثمانیه طرفندن غیاباً محاکمه اجرا و حکم اصدار اولنه‌بیلیر. حال بوکه دیار اجنبیه‌ده ایقاع جرم ایدن تبعهٔ اجنبیه حقنده محاکم عثمانیه معاملهٔ غیابیه اجرا ایده‌مز .

اصول محاکمات جزائیه قانوننك بشنجی والتنجی ماده‌لرنده ذکر اولنان جرائمدن بشقه ممالك اجنبیه‌ده وقوعه کتوریلان جرائم حقنده محاکم عثمانیه تعقیبات اجرا ایده‌مز . بونلری آکلامق ایچون مذکور ماده‌لری قانونده یازلدیغی وجهله بیان ایتمك کافیدر .

اصول محاکمات جزائیه قانوننك بشنجی ماده‌سی — (تبعهٔ دولت علیه‌دن هر کیم اولور ایسه اولسون ممالك عثمانیه خارجنده امنیت دولت علیه‌یی اخلال ایلك ودولته مخصوص رسمی مهرلری ومسکوکات رایجه‌یی واسهام عمومیه وتحویلات وسرکی وهر نوع سندات خزینه‌یی وتداولی قانوناً مجاز اولان بانقه تحویلاتنی تقلید ایتمك جنایتیله متهم اولوبده ممالك اجنبیه‌ده محاکمه‌سی اجرا اولنمادیغی حالده ممالك عثمانیه‌ده قانون دولته تطبیقاً محاکمه ومجازاتی اجرا قلنور .)

اصول محاکمات جزائیه قانوننك التنجی ماده‌سی — (مادهٔ سابقه‌ده بیان اولنان احکام، جنایات مذکوره‌یی ایقاع ویا اشتراك ایله متهم اولوب ممالك عثمانیه‌ده توقیف اولنان ویاخود جلب

واسترداد اولنه‌بیله‌جك اولان تبعهٔ اجنبیه‌یه دخی شاملدر .)

اصول محاکمات جزائیه قانوننك یدنجی ماده‌سنده بیان اولنان احوال بونلرك مستثناسنی تشکیل ایدر .

مذکور ماده‌نك متننده « تبعهٔ دولت علیه‌دن بری ممالك عثمانیه خارجنده تبعهٔ دولت علیه‌دن دیکری علیهنده بر جنایته متجاسر اولدیغی حالده ممالك عثمانیه‌یه عودت ایدر ومرتکب اولدیغی جنایتدن طولایی ممالك اجنبیه‌ده مجازات قانونیه‌سنی کورمدیکی تحقق ایلر ایسه حقنده معاملهٔ قانونیه اجرا اولنور . » دیه محرر اولمسنه کوره اشبو ماده‌نك احکامی جاری اولمق اولمق ایچون فاعل جرم ایله جرمدن متضرر اولان کسه‌لرك تبعهٔ عثمانیه‌دن بولنمسی وجرمك جنایت نوعندن معدود اولمسی ویافاعلك مملکت اجنبیه‌ده جزاسنی کورمه‌مش بولنمسی ومتضرر طرفندن اخبار وشکایت ایدلمش اولمسی لازم کاور . بو ماده‌ده جرمك جنایت نوعندن اولمسی محرر ایسه‌ده بعض افکاره کوره جنحه اولسه دخی حق تعقیب ومحاکمه موجوددر .

ضابطه

حكومت اجرائیه‌نك آسایش واستراحت عمومیه‌یی واهالینك حقوق مدنیه وتصرفیه‌لریله جان وعرض ومالجه امنیتلرینی محافظه‌یه مأمور اولان قسمنه ضابطه (پولیس) اطلاق اولنور . ضابطه موظف اولدیغی خدمات اعتباریله ضابطهٔ اداره ، ضابطهٔ سیاسیه ، ضابطهٔ عدلیه قسملرینه آیریلور .

ضابطهٔ اداره : داخل مملکتده آسایش وانتظامك وامنیت واستراحت عمومیه‌نك محافظه وادامه‌سنه وجرائمك منع وقوعنه مأموردركه ضابطهٔ مانعه دخی دینور .

ضابطهٔ سیاسیه : حكومت علیهنده وقوع بوله جق وعموماً امنیت و آسایش اهالی‌یه تعلق ایده‌جك احوال وفسادلری تدقیق وتحری ایله مكلفدركه ضابطهٔ ملكیه دخی دینور .

ضابطهٔ عدلیه : كرك ضابطهٔ اداره وكرك ضابطهٔ سیاسیه‌نك منع وقوعنه مقتدر اوله‌مدقلری افعال واحوال وجرائمك فاعللری حقنده تحقیقات ابتدائیهٔ لازمه‌نك اجراسیله بونلری محاكمه تسلیمه مأمور در .

پولیس مأمورلری اساساً وتعریفات مذكوره‌یه نظراً ضابطهٔ اداره‌دن ایسه‌لرده تحقیق جرائم ایله مشغول اولدقلری

زمان ضابطهٔ عدلیه صفتنی دخی اکتساب ایتمش اولورلر .

پولیس مأمورلرینک ضابطهٔ اداره وسیاسیه صفتلریله مکلف اولدقلری وظائف حقنده درس مخصوص تدریس ایدلمکده بولندیغندن بوراده یالکز ضابطهٔ عدلیه‌دن بحث ایده‌جکز .

ضابطهٔ عدلیه

ضابطهٔ عدلیه اصول محاکمات جزائیه قانوننک سکزنجی ماده‌سنده «ضابطهٔ عدلیه مأمورلری جنایات وجنحه وقباحتلری تحری ودلائلنی جمع وضبط ایله متجاسرلرینی طوتوب متعلق اولدقلری محاکم جزائیه‌یه تسلیم ایتمکه مأمورلردر» دیه تعریف اولنور . شو حالده ضابطهٔ عدلیه مأمورلری بری تحریات ودیکری تعقیباتناملریله ایکی اساسه مستنداً ایفای وظیفه ایدرلر . فی‌الحقیقه جنایت وجنحه وقباحتلری تحری ودلائلنی جمع ایتمك تحریاته متعلق بر معامله‌در ؛ متجاسرلری طوتوب محاکم متعلقه‌سنه تسلیم ایتمك تعقیبات نتیجه‌سی اولان بر معامله‌در . بناءً علیه ضابطهٔ عدلیه عباره‌سی ایکی معناده استعمال اولنور . بری معنای عمومی ودیکری معنای خصوصیدر .

معنای عمومیسی جنایت وجنحه وقباحتلری تحری ودلائلنی

جمع وضبط ایله متجاسرلرینی طوتوب محاکم عائدهٔ جزائیه‌سنه تسلیمدرکه بوصورت اصول محاکمات جزائیه قانوننك سکزنجی ماده‌سنك تعریفاتی دائره‌سنده‌در یعنی کرك مدعیٔ عمومی وکرك مستنطق اشبو معنای عمومیده داخلدرلر .

خصوصی معناسنه کلنجه مستنطقه قدر اولان معاملات ضابطهٔ عدلیه معناسی داخلنده . براقیلور . یعنی ضابطهٔ عدلیه مأمورلری تحقیقات اجراسی ایچون مقتضی تدابیرك اتخاذیله ایشی مدعیٔ عمومی‌یه تودیع ایدرلر . شوقدرکه برجرم مدعیٔ عمومی طرفندن مستنطقه تودیع ایدلمکله ضابطهٔ عدلیه وظیفه‌سی ختام بولور . فقط معنای عمومیسی اعتباریله مستنطق طرفندن اجرا قلنان تحقیقات دخی ضابطهٔ عدلیه معاملاتندن معدوددر .

ضابطهٔ عدلیه‌یی دیکر صورتله دخی تفریق ایتملیدر . آسایش وانتظامك محافظه‌سی امرنده ایفای وظیفه ایدن مأمورین امنیت عمومیه مدیریتنه مربوطدر . امنیت عمومیه هیئتنك وظیفه‌سی آسایش وامنیتی وجرم ایقاع ایدلمامسنی تأمیندن عبارتدر . شوحالده بونلر ضابطهٔ اداره وسیاسیه‌دن معدوددرلر . ضابطهٔ عدلیه‌نك وظیفه‌سی جرم وقوعندن صکره فاعلی تحری ودردست ایله عائد اولدیغی جزا محکمه‌سنه تسلیمدن عبارتدر . ضابطهٔ اداره وسیاسیه وظیفه‌لری ایسه جرائمك

وقوع وحدوثنی منع وبوبابده تدابیر لازمه اتخاذ ایلمکدر .

ضابطهٔ اداره وسیاسیه مأمورلری اسایش وامنیت مملکتی محافظه وجرائم وقوع وحدوثنی منع ایچون هر نوع تدابیره مراجعت ایدرلر وبوکا ضابطهٔ عدلیه‌نك هیچ بروجهله مداخله‌سی جائز اولماز . جرم منع اولنه‌میوب میدان وقوعه کلنجه ضابطهٔ اداره وظیفه‌سی قالماز واو آندن اعتباراً ضابطهٔ عدلیه وظائفی باشلار .

چوق کره ضابطهٔ اداره وضابطهٔ عدلیه صفتلری برکسه‌ده اوزرنده مجتمع اولور . فقط بر مأمور ضابطهٔ اداره صفتیله ایفاسنه مأمور اولدیغی معاملاتی دیکر صفتله یعنی ضابطهٔ عدلیه صفتیله اجرا ایده‌جکی معاملاتدن تفریق ایتمك لازمدر .

اصول محاکمات جزائیه قانوننك طقوزنجی ماده‌سنده ذکر اولنان مأمورلردن قائممقام ، مدیر ، پولیس مأمورلری ، ژاندارمه ضابطانی وکوی مختارلری واختیار مجلسلری اعضاسی وکوی واورمان بکجیلری اساساً مأمورین ملکیه‌دن اولوب ضابطهٔ عدلیه صفتلری وظائف منضمه‌لرندندر . بومأمورین وظائف ملکیه‌لری اعتباریله دوائر عائده‌لرینه مربوط اولدقلری کبی ضابطهٔ عدلیه وظیفه‌لرندن طولایی مستخدم بولندقلری برك مدعئ عمومیسنه تابع ومربوطدرلر . بونلرك مسئولیتلری موضوع بحث اولدیغی تقدیرده مسئولیتلرینی

داعی اولان معاملاتك ماهیتنی تعیین ایتمك لازمدرکه مراجعت اولنه‌جق مرجع بیلنسون . فی‌الحقیقه‌ده معاملات واقعه‌نك اهمیتی نظر دقتده بولوندیرلمق ایچون بو جهتك هر بر شبهه وترددن عاری اولمسی لازمدر . زیرا بوراده ذکر اولنان بر مأمورك علیهنده شکایت ایتمك لزومنی حس ایدن کمسه او مأمورك هانکی صفتله یعنی ضابطهٔ اداره ویا ضابطهٔ عدلیه صفتلرندن هانکیسیله ایفای وظیفه ایلدیکنی تفریق ایده‌بیلملیدرکه مرجع شکایت اوله‌رق جهت اداره ویاجهت عدلیه‌یه مراجعت ایتسونلر .

ضابطهٔ عدلیه مأمورلرینك ، مکلف اولدقلری وظیفه‌لره کوره ایکی‌یه تقسیمی لازمدر . ضابطهٔ عدلیه یا عمومی اولور ویا خصوصی اولور .

ضابطهٔ عدلیه مأمورلرندن هر نوع جرائمی تحری ایتمك وهر نوع جرائمدن طولایی تعقیبات اجرا ایتمك صلاحیتلری اولان ضابطهٔ عدلیه مأمورلری ، ضابطهٔ عدلیهٔ عمومیه‌دندرلر ؛ بالعکس قانوناً معین بعض جرائمدن طولایی تحریات وتعقیبات اجرا ایتمك صلاحیتنی حائز اولانلر ضابطهٔ عدلیهٔ خصوصیه‌دندرلر .

مثلا ضابطهٔ عدلیه‌دن بولنان مدعی عمومیلرله رژی وکمرك قولجیلرینی مقایسه ایدهلم : مدعی عمومی هر نوع

جرائمدن طولايي تحريات وتعقيبات اجرا ايدرلر. بناءً عليه مدعئ عموميلر ضابطهٔ عدليهٔ عموميه‌دندرلر . رژی وکمرك قوجيلری ايسه بعض خصوصاتدن طولايي يعنی قچاق توتون ويا رسمی ويرلمامش ويا امرارى ممنوع بولنمش اولان اشيانك قاچيرلمسی حقنده تحريات وتعقيبات اجراسنه مأذون اولدقلرندن ضابطهٔ عدليهٔ خصوصيه‌دندرلر . شو حالده رژی وکمرك قوجيلری ذکر اولنان قچاقچيلق کيفيتندن غيری برماده‌دن طولايي نه تحريات ونه‌ده تعقيبات اجراسنه شروع ايده‌مزلر .

اصول محاكمات جزائيه قانوننك طقوزنجی ماده‌سنده ضابطهٔ عدليه مأمورلرينك باشليجه‌لری ذکر اولنمشدر . مادهٔ مذکوره‌ده‌کی مأمورلری صيره‌سيله تعداد ايده‌لم : قائمقام ويا مدير وتفتيش مأمورلری يعنی پوليس قوميسر ومأمورلری ومدعئ عموميلر ومستنطقلر وژاندارمه ضابطانی وکوی مختارلری واختيار مجلسلری اعضاسی وکوی واورمان بکجيلری معرفتيله ضابطهٔ عدليه وظائفی اجرا اولنور .

قانون مذکورك اونجی ماده‌سنده طشره‌لرده واليلر ومتصرفلر وپای تختده شهر امينی و (ضبطيه نظارتنك لغويله يرينه قائم اولان) امنيت عموميه مديری وقوعه کلان جنايت ويا جنحه ويا قباحتك ثبوتنه مدار اولان معاملات لازمه‌يی بالذات وياخود جرمك درجه‌سنه کوره عائد اولديغی ضابطهٔ

عدلیه مأمورلری واسطه‌سیله اجرا وفاعللرینی لازم گلان محکمه‌یه تسلیم ایتدیره‌بیلورلر .

طقوزنجی ماده‌ده گوستریلان ضابطهٔ عدلیه مأمورلریله اوننجی ماده‌ده گوستریلان ضابطهٔ عدلیه مأمورلری بیننده بیوك فرقلر موجوددر . زیرا اقوزنجی ماده‌ده‌کی ضابطهٔ عدلیه مأمورلری استیناف مدعی عمومیسنك تحت نظارتنده‌درلر . اوننجی ماده‌ده ذکر اولنان ضابطهٔ عدلیه مأمورلری بونظارتدن کلیاً مصوندرلر . بونلرك معاملاتی هیچ بر وجهله استیناف مدعی عمومیلرینك تحت نظارتنده بولنماز ؛ وغایت واسع اقتدار وصلاحیتلری موجود اولوب بالاستقلال حرکت ایدرلر .

طقوزنجی ماده‌ده ذکر اولنان ضابطهٔ عدلیه مأمورلرینك صلاحیتلری دائره‌سی بر دکلدر ؛ بونلرك صلاحیتلری ونوع صلاحیتلری بشقه بشقه‌در . جنایت وجنحه‌لرده تحریات وضابطهٔ عدلیه وظیفه‌سنه تعلق ایدن معاملاتك جمله‌سی قضا مدعی عمومیلریله مستنطقلرینه عائددر . مدعی عمومینك معاونی اولمق اوزره قائمقاملر ، مدیرلر ، پولیس قومیسر ومأمورلری وژاندارمه ضابطانی وکوی مختارلری واختیار مجلسی اعضالری وکوی واورمان بکجیلری وظیفهٔ معاونتی صلاحیتلری دائره‌سنده ایفا ایدرلر . مثلا قائمقامك دائرهٔ صلاحیتی بر قضادر ؛

مدیرك دائرهٔ صلاحیتی ناحیه‌در ؛ قومیسر ویاپولیس مأمورینك دائرهٔ صلاحیتی معیندر ؛ ژاندارمه ضابطنك‌ده کذلك دائرهٔ صلاحیتی معیندر ؛ کوی مختار واختیار مجلسی اعضالری‌ده کندی کویلرنده واورمان وکوی بکجیلری دخی بکجیلك یاپدقلری کوی واورمانلرده وظیفهٔ معاونتی ایفا ایدرلر .

اشبو طقوزنجی ماده‌ده تعداد اولنان ضابطهٔ عدلیه مأمورلری مدعیٔ عمومی‌یه عائد وظائفی صلاحیتلری دائره‌سنده اولمق شرطیله ایفا ایدرلر ؛ بونلر گاه مدعیٔ عمومینك غیبوبتنده طوغریدن طوغری‌یه ایفا ایدرلر وگاه مدعیٔ عمومینك ویردیکی امره مبنی ایفای وظیفه‌یه مأمور اولورلر .

ضابطهٔ عدلیه وظائفی جنایت وجنحه‌ده بشقه وقباحتده بشقه‌در . فی‌الحقیقه جنایت وجنحه‌لرده ضابطهٔ عدلیه‌نك وظیفه‌سی فاعل جرمك تحریسی وتعقیبی ودردستی ایله محکمه‌یه تسلیم ایتمکدر . شو حالده فاعلك تحریسی وبو بابده تحقیقات اجراسی ومظنون علیهلرك موقتاً توقیفلری معاملاتندن برنجیسی اولان تحریات قضیه‌سی احوال عادیه‌ده یعنی جرائم غیرمشهوده‌ده مدعیٔ عمومیلره ویا معاونلرینه تودیع ایدلمشدر . دیکر ایکیسی یعنی تحقیقات اجراسیله مظنون علیهلرك موقتاً توقیف ایدلمسی وظیفه‌سی مستنطقلره احاله اولنمشدر . تحری معاملاتی ، مدعیٔ عمومی جانبندن ویاخود معاونلری بولنان ضابطهٔ عدلیه

مأمورلری طرفندن جرمی وفاعلی ویا فاعللری تعیین امرنده وقوعه کلان معاملاتدر . اخبارات وشکایاتی قبول ایتمك ، ضبط ورقه‌لری تنظیم ایلك وجنایات وجنحه‌لرك وجودینك اظهارینه مدار اوله‌جق هرنوع معاملاتی ایفا ایتمك تحریات معاملاتندندر . اشته بوصورتله مطلع اولدیغی احوالی مدعئ عمومی بالتقدیر تعقیبات اجراسنه لزوم اولدیغنه قناعت پیدا ایتدیکنده حقوق عمومیه دعواسنی اقامه ایدر . اکر تحقیقات اجراسنه لزوم کورور ایسه مستنطقه وبوکا لزوم کورمز ایسه محکمه‌یه تودیع ماده ایلر .

شو حالده دیمك اولیورکه مدعئ عمومیلرده ایکی صفت موجوددر . بری ضابطهٔ عدلیه صفتیله تحریدر . دیکری مدعئ عمومی صفتیله اجرای تعقیباتدر . انجق تحقیقات اجراسی منحصراً مستنطقه عائددر . تحقیقاتدن مقصد جرمك وقوعنه ویا وجودینه یقین حاصل ایلك وبونی صورت رسمیه‌ده میدانه قویمق وجرمك فاعلنی تعیین امرنده احوال موجوده‌یی اظهار ایتمکدن عبارتدر . مستنطق بو یولده‌کی وظائفی ایفا ایچون شاهدلری استنطاق ایدر ؛ اقامتکاه تحری ایلر ؛ وحقیقتك اظهارینه مدار اوله‌جق اوراق واشیایی ضبط ایدر . مستنطق اشبو معاملاتی خفیاً وتحریراً اجرا ایلر . احضار وتوقیف مذکره‌لری ویروب ویرمامك مستنطقلرك تقدیرینه براقیلور .

جنایاتده اشبو تحقیقاتك اجراسی لابد والزمدر ؛ جنحه‌لرده اختیاریدر ؛ وقباحتلرده بی‌لزومدر .

شو اساسلره نظراً حق تحری ایله حق تعقیبی جنایات وجنحه‌لرده حق تحقیقدن تفریق ایتمك لازمدر . مدعیٔ عمومی حق تحری‌یه مالك اولمق حسبیله تحری وتجسس ایلر وحق تعقیبه مظهر بولندیغی جهتله حقوق عمومیه دعواسی اقامه ایدر . انجق هیچ براحوالده معاملهٔ تحقیقیه ایفا ایده‌من . یالکز جرائم مشهوده بو بابده استثنا تشکیل ایدر .

اصول محاکات جزائیه قانوننك اون برنجی ماده‌سنده (پولیس قومیسر ویا مأمورلری وبونلرك بولنمادقلری قضالرده قائممقام ویا مدیرلر قباحت درجه‌سنده اولان هر نوع جرائمی تحری واول قباحتلره متفرع اولان اخبارات وشکایاتی حاوی اوراقی اخذ ایلیه‌جك وقباحتك نوع واسبابنی ومحل وزمان وقوعنی ودلائل واماراتنی مبین بر ضبط ورقه‌سی تنظیم ایده‌جکلردر .) دیه محرر اولمسنه کوره قباحت جرائمنده ضابطهٔ عدلیه وظیفه‌سی پولیس قومیسر ویا مأمورلرینه وبونلرك غیبوبتنده قائممقام ویا مدیرلره عائددر .

قانون مذکورك اون ایکنجی ماده‌سنه کوره متعدد دائرهٔ ضابطه‌یه منقسم اولان قضالرده بولنان پولیس قومیسر ویا مأمورلری بولندقلری دائرهٔ مأموریتلری داخلنده علی‌العموم

ظهور ایدن قباحتلر حقنده ضابطهٔ عدلیه وظیفه‌سنی اجرا ایده‌جك وجرم مذكورك مأمور اولدقلری دائرهٔ مخصوصه خارجنده وقوع بولمسی وسیلهٔ مانعه عد ایتمیه‌جكلردر .

كذلك اون اوچنجی واون دردنجی ماده لرده بیان اولندیغی اوزره برقضاده بولنان پولیس قومیسر ویامأمورلرینك بریسی معذرت مشروعه ومقبوله‌یه مبنی موقع مأموریتنده بوانه‌مدیغی حالده جوارنده بولنان دائرهٔ ضابطه پولیس قومیسر ویا مأموری انك وظیفهٔ مأموریتنی ایفا ایده‌جك ویالكز بر پولیس قومیسری ویا مأموری بولنان قضا وناحیه‌لرده قومیسر ویا مأمورك مانع مشروعی اولدیغی مدتجه انك كوره‌جكی وظائف اولقضا ویا ناحیه‌نك قائممقام ویا مدیرینه عائددر .

اصول محاكات جزائیه قانوننك قرق التنجی ماده‌سنده (جرم مشهود حالنده ویاخود برخانه صاحبی طرفندن طلب وقوعنده قائممقام‌ومدیرلر واختیار مجلسلری رؤساسی وژاندارمه ضابطانی وپولیس قومیسر ویا مأمورلری ضبط ورقه‌سی تنظیم وشهودك افاداتنی استماع ایلیه‌جكلر واحوال مبسوطه‌ده مدعئ عمومینك جملهٔ وظائفندن اولان تحریات وزیارات ومعاملات سائره‌یی اجرا ایده‌جكلردر وبومعاملاتك جمله‌سی مدعئ عمومی فصلنده بیان‌اولنان صورت وقاعده‌لره تطبیقاً اجرا اولنه‌جقدر)

دیه محرر اولدیغنـه کوره پولیس قومیسر ومأمورلری مادهٔ مذکوره‌ده‌کی احوالده مدعئ عمومی نامنه حرکتله وظائف قانونیه‌لرینی ایفا ایلیه‌جکلردر.

اصول مذکورك قرق یدنجی ماده‌سنـه کوره‌ده مدعئ عمومی ایله ضابطهٔ عدلیـه مأمورلری موقع تحقیقـده اجتماع ایلدکلری حالده ضابطهٔ عدلیه‌یه متعلق اولان معـاملاتی مدعئ عمومی اجرا ایده‌جکدر فقط ضابطهٔ عدلیه مأمورلرندن بری اولجه کلوب ایشه باشلامش اولور ایسه اوحالده اتمامنی یامدعئ عمومی درعهده ایدر ویا باشلامش اولان مأموره حواله ایلر.

ضابطهٔ عدلیه مأمورلری مأذون اولدقلری احوالده تنظیم ایلیه‌جکلری اخبارنامه وضبط ورقه‌لری ایله اوراق سـائره‌یی بلا تأخیر مدعئ عمومی‌یه کوندره‌جکلر ومدعئ عمومی دخی درحال اوراق مذکوره‌یی بالتدقیق ایجـابنی مستنطقه حواله ایلیه‌جکدر .

ضـابطهٔ عدلیه مأمورلرینك جرائم مشـهوده‌ده ویا طاب وقوعنـده مدعئ عمومی‌یه عائد وظائفی ایفـایه تمـاماً مأذون اولدقلرینه کوره مدعئ عمومینك اشبو وظیفه‌سـنی بیلمك لازمه‌دندر . بناءً علیه مدعئ عمومینك جرائم مشـهوده‌ده‌کی وظائفی بروجه آتی ذکر وبیان اولنور شویله‌که :

جرمك مشهوداً وقوعی حالنده اکر ارتکاب اولنان فعل

مجازات ترهيبيه‌يی استلزام ايدن جرائمدن ايسه مدعیٔ عمومی درحال جنايتك محل وقوعنه عزيمت ايدوب ذات وقعه‌يی وصورت وقوعنی وموقعنك احوالنی ضبط وتحرير ايده‌جك واثنای وقعه‌ده حاضر بولنانلرك وياخود وقعه‌يه دائر معلومات ويره‌بيله‌جك اولانلرك افاداتنی ضبط ايده‌جكدر .

مدعیٔ عمومی كيفيت عزيمتنی مستنطقه بيلديره‌جك ايسه‌ده مستنطقلر جرائم مشهوده وقوعنده مدعیٔ عمومينك وظائفندن اولان كافهٔ معاملاتی ، مدعیٔ عموميلر ايله معاونلرينه بو بابده معين اولان وظائف وقاعده‌لرينه توفيقاً ، طوغريدن طوغری‌يه وخودبخود اجرا ايده‌بيله‌جكلرندن ومعاملات مذكوره‌يی قطعياً تأخير ايتمامك اوزره مدعیٔ عمومينك حاضر بولنمسنی دخی طلب ايتمكه مأذون اولدقلرندن مستنطقك ورودينه انتظاره مجبور اولميه‌جقدر .

مدعیٔ عمومی ضبط افادات ايدر ايكن برقعه حقنده معلومات اعطاسنه مقتدر عد اولنه‌جق اقربا وقوم‌شو وخدمتكارلری حضورينه جلب ايده‌بيله‌جك وبونلرك افادات واقعه‌لرينی كندولرينه امضا ايتديره‌جكدر واستنكاف وقوعنده كيفيت اوراقده ذكر وتصريح اولنه‌جقدر .

مدعیٔ عمومی ضبط ورقه‌سنی اكمال ايدنجه‌يه قدر جرمك وقوع بولديغی خانه وياخود محلده بولنانلر كيم اولور ايسه اولسون

طیشاری‌یه چیقمه‌لرینی ویاخود تباعد ایتملرینی منع ایده‌بیلور وبو ممنوعیت خلافنده حرکت ایدنلر دردست ایدیله‌بیلور ایسه توقیفخانه‌یه قونیلور واشبو شخص موجود ایسه احضار واستنطاق اولندقدن صکره ودکل ایسه غیابندن مدعی عمومینك طلبی اوزرینه مستنطق طرفندن حکم اولنور وبوندن بشقه معامله وسائره‌یه حاجت قالمیه‌رق واعتراض واستینافی اولمیه‌رق حکم واقع اجرا اولنور واشبو جزالر اوچ کون حبس وایکی لیرا جزای نقدی‌یی تجاوز ایلمز .

مدعی عمومی جرمی ارتکاب ایچون استعمال ویاخود تهیئه اولندیغی اکلاشیلان اسلحه وهر درلو اشیایی وکذلك جرمك آثارندن اولدیغی کورینان والحاصل حقیقتی میدانه چیقارمغه مدار اولان شیلری ضبط ایده‌جك واشیای مضبوطه‌یی مظنون علیه ارائه ایله ایضاحات استیه‌جك واول بابده تنظیم ایده‌جکی ضبط ورقه‌سنی مظنون علیه امضا ایتدیره‌جك واستنکافی حالنده کیفیتی ضبط ورقه‌سنه درج ایلیه‌جکدر .

جرمك ماهیتی اقتضاسنجه مظنون علیهك نزدنده بولنان اوراق واشیانك جرمك ثبوت وقوعنه مدار استدلال اوله‌بیله‌جکی اکلاشیلور ایسه بونلری تحری ایچون مدعی عمومی مظنون علیهك درحال اقامتکاهنه عزیمت ایده‌جکدر .

مظنون علیهك اقامتکاهنده ثبوت تهمتنی ویاخود برائت

ذمتنی تأیید ایده‌جك اوراق واشیا موجود اولدیغی حالده مدعیٔ عمومی ضبط ورقه‌سنی یاپمقله برابر اوراق واشیاء مذکوره‌یی ضبط ایلیه‌جکدر .

اشیای مضبوطه ممکن ایسه باغلانوب مهرلنه‌جك واوزرینه یازی یازلمق قابل اولمادیغی حالده بر محفظه ویا طوربه ایچنه قونیلوب واوزرینه باغ ربط اولنوب مدعیٔ عمومی مهریله مهرلنه‌جکدر .

معاملات مبسوطه مظنون علیه الهکچورلمش ایسه حضورنده واکر حاضر بولنمغی ایسته‌مز ویامقتدر اوله‌ماز ایسه تعیین ایده‌بیله‌جکی وکیل مواجهه‌سنده اجرا قلنور . واشیای مضبوطه تصدیق ولدی‌الحاجه امضا ایدلمك اوزره کندوسنه ارائه اولنه‌جق وامتناعی حالنده کیفیت ضبط ورقه‌سنه یازیله‌جقدر .

مدعیٔ عمومی بر جرمك وقوعی ومجازات ترهیبیه‌یی استلزامی حالنده انك مرتکبی اولدیغی امارات قویه ایله اکلاشیلان اشخاصی حاضر ایسه توقیف ایتدیره‌جك ، دکل ایسه احضاری ایچون امر ویره‌جکدر ومدعیٔ عمومی حضورینه کتوریلان مظنون علیهی درحال استنطاق ایده‌جکدر .

مدعیٔ عمومیلرك تنظیم ایده‌جکاری ضبط ورقه‌لری جرمك ارتکاب اولندیغی محلك پولیس قومیسر ویاامموری ویاخود قائممقام ویاخود

مدیر ویاخود او قضاده اقامتکاهی اولان ایکی شخص مواجهه‌سنده یاپیله‌جق وبونلرك هانکیسی حاضر ایسه انك امضاسیله امضا اولنه‌جقدر . وحضارك امضادن استنکافی حالنده ویا امضا ایتملری قابل اولمادیغی حالده کیفیت ضبط ورقه‌سنده بیان اولنه‌جقدر .

مدعیٔ عمومی بر جنحه ویاخود جنایتك ماهیت واحوالنك تمییزی بعض فن وصنعته توقف ایتدیکی حالده اربابندن بر ایکی کشی استصحاب ایده‌جکدر .

برینك جرح وقتل ویاخود اسبابی مجهول اوله‌رق وفاتی حالنده مدعیٔ عمومی برویاخود ایکی طبیب استصحاب ایده‌جك وبونلر جنازه‌نك بولوندیغی حال ایله اسباب موتی حقنده بر تقریر یاپه‌جقلردر . واشبو ارباب فن واطبا ، تقریرلرینی بی غرضانه یاپه‌جقلرینه ومطالعه‌لرینی وجدان صحیح اوزرینه بیلدیره‌جکلرینه دائر مدعیٔ عمومی حضورنده یمین ایده‌جکلردر .

جرائم مشهوده ایچون مدعیٔ عمومی‌یه تفویض اولنان وظائف اجرا قلنمق اوزره جرائم مشهوده قبیلندن اولماسه‌بیله خانه درونده وقوع بولمش بر جرمدن طولایی خانه صاحبی مدعیٔ عمومی‌یه مراجعت ایده‌جکدر .

پولیس قومیسر ومأمورلری وسائر ضابطهٔ عدلیه مأمورلری

مشهوداً وقوع بولان جرائم حقنده وياخانه‌دن طلب ومراجعت وقوعنده بالاده مدعئ عمومی‌یه عائد اوله‌رق کوستریلان وظائف ومعاملاتی تماماً ایفا ایده‌جکلردر .

ضابطهٔ عدلیه مأمورلری طوغریدن طوغری‌یه تحقیقنه مأمور اولمادقلری جنایات وجنحه‌لرك وقوعنی خبر آلدقلری حالده اخبارنامه‌لرینی درحال مدعئ عمومی‌یه کوندره‌جکلردر .

قضا بدایت محکمه‌لرنده مخصوص مدعئ عمومی معاونی یوق ایسه مدعئ عمومیلك وظیفه‌سنی پولیس قومیسر ویا مأموری وبونلرده اولمادیغی حالده ژاندارمه ضابطی ایفا ایلیه‌جکدر ومتعدد پولیس قومیسر ویامأمورلری بولندیغی حالده بونلردن هانکیسی وظیفهٔ مذکوره‌یی ایفا ایتمك لازم کله‌جکنی لوا بدایت محکمه‌سی نزدنده بولنان مدعئ عمومی معاونی انتخاب وتعیین ایده‌جکدر .

الحاصل پولیس قومیسر ومأمورلرینك وظائف عدلیه‌لری شوصورتله خلاصه ایدیله‌بیلور :

اولاً علی العموم قباحت افعالی حقنده اجرای تحقیقات ؛

ثانیاً جرائم مشهوده‌ده ویا خانه صاحبی طرفندن دعوت ومراجعت وقوعنده مدعئ عمومینك حائز اولدقلری صلاحیت ووظائفه توفیقاً وعیناً معامله اجرا ؛

ثالثاً جرائم غیر مشهوده‌دن اوله‌رق برجنایت ویاجنحه‌نك

وقوعنی استخبار ایلدکلرنده درحال اخبارنامه‌لری مدعیٔ عمومی‌یه تودیع وارسال ؛

رابعاً تشکیلات عدلیه‌سی هنوز تکمل ایتمیان قضالرده بدایت محکمه‌لری نزدنده مدعیٔ عمومی معاونی صفتیله حقوق عمومیه مأموریتنی ایفا ایلمکدر .

پولیس قومیسر ومأمورلرینک ضابطهٔ عدلیه مأموری صفتیله حائز بولندقلری وظائف وصلاحیتلره بناءً مأموریتلری پک مهم اولدیغندن بالاده ذکر وایراد اولنان معاملاتک تمامیٔ تطبیقی لازم کلیر .

مباحث متفرقه

بوقسمده حقوق دول وحقوق خصوصيهٔ دول وحقوق اساسيه وحقوق ادارەدن مختصراً ومتفرقاً بحث ايديله‌جكدر .

حق سفارت

بردولتك حاكميت واستقلالنك اوصاف اساسيه‌سندن بری ده حق سفارتدركه بوده بر دولتك دول سائره نزدينه سفيرلركوندرمك وعقد روابطله تأسيس مناسبات ايلمك صلاحيتی ديمكدر . بوروابط ايچون استخدام اولنان ذواته سفير (ايلچی) اطلاق اولنور .

اقدمجه موقت سفيرلر تعيينيله دولتلر مناسبات سياسيه‌ده بولنورلر ايديسه‌ده بالآخره دائمی سفيرلر اعزامی اصولی اتخاذ قلنمشدر . سفرا صنوف عديده‌يه منقسم اولوب مراسم تشريفاتيه‌ده درجه‌لرينه رعايت اولنور .

پاپانك سفراسی‌ايله سفير كبيرلر برنجی ومرخص فوق‌العاده واورته ايلچيلر ايكنجی ومقيم ايلچيلر اوچنجی ومصلحتكذارلر دردنجی درجه ده اعتبار اولنمشلردر . بناءً عليه سفرا درت صنفه منقسم بولنورلر . برنجی صنف سفير كبيرلر ، ايكنجی

صنف مرخص فوق‌العاده واورته ایلچیلر ؛ اوچنجی صنف مقیم ایلچیلر ؛ دردنجی صنف مصلحتکذارلردر .

سفیر دائمی ایکی دولت آره‌سنده‌کی مناسباته واسطه اولمق اوزره لازم کلان اقتداری حائز واصولی دائره‌سنده اعتماد نامه‌یی حامل اوله‌رق برندن دیکرینک نزدینه بلا مدت معینه ارسال اولنان ذاته اطلاق اولنور . اعتمادنامه دولتلر طرفندن سفرایه ویریلان وکالتنامه‌یه دینور .

بر نشان ویاهدیه تقدیمی ویا امثالی بر مأموریت ضمننده ارسال اولنان ذواته موقت ایلچی تسمیه اولنور . بونلر امور دولته مداخله ایده‌مزلر . مکرکه حکومت متبوعه‌سی طرفندن اویولده براقتدار ومأذونیت اعطا اولنمش اولسون .

برمأمور خفی ویا قومیسر سفرادن معدود دکلدر .

سفیر کبیرلر بالذات حکمدارك وکیللری اولوب وکالتلری دخی سفیر اولدقلری مملکتك حکمداری نزدینه اولور . وبونلر طوغریدن طوغری‌یه حکمدار ایله ملاقات طلب ایتمك صلاحیتنی حائزدرلر .

مرخص فوق‌العاده وارته ایلچیلر ایله مقیم ایلچیلر دولت متبوعه‌لری نامنه سفیر اولدقلری دولت نزدینه مأموردرلر .

مصلحتکذارلر دولت متبوعه‌لری خارجیه ناظری نامنه سفیر اولدقلری دولتك خارجیه ناظری نزدینه مأموردرلر .

برسفیر اصولی وجهله اعتمادنامه‌سنی تقدیم ایتمدکجه معاملات رسمیه‌یه کیریشه‌مز. یکی بر حکمدارك تخته جلوس حالنده سفیر کبیرلرك اعتمادنامه‌لرینی تجدید ایتملری لازم کلور. اورته ومقیم ایلچیلرکده، بویله بر مکلفیت یوق ایسه‌ده، تجدید ایتملری عادتدر.

برسفیرك صنفی ترفیع اولنور ایسه یکی اعتمادنامه ابراز ایلمسی لازمدر. مع مافیه ابرازینه قدر وظائف سفارت عهده‌سنده باقیدر.

برمحلده بر صنفدن متعدد سفیرلر بولوندیغی حالده مراسم تشریفاتیه‌ده قدم قاعده‌سنه رعایت ایدیلور.

برسفیر حکومت محلیه طرفندن کندی ملت ودولتنك حقوق وناموسنك آغیر صورتده اخلال اولندیغنی کورنجه مناسباتی قطع ایله پساپورطنی طلب ایده‌بیلور. کذلك بردولت، کندی نزدنده مقیم بولنان سفیر مملکتك آسایشنی افساد ویا حقوق حاکمیتنی اخلال ایتمك مثللو برآغیر جنایتله متهم اولور ویا هرایکی دولت بیننده بیوك بر اختلاف وقوعه کلور ایسه، او سفیره پساپورطنی اعطا ایله قطع مناسبات ایده‌بیلور.

دائمی سفیرك مأموریتی دولتندن عودت امرینی آلدیغنده ختام بولور. موقت سفیرك مأموریتی‌ده هدیه ویاسائر معامله‌نك ختامیله ختام بولور.

بر سفیرك معیتنده بولنان مأمورلر مأمورین رسمیه ومأمورین غیر رسمیه اولمق اوزره ایکی یه آیریلور .

مأمورین رسمیه سفارت مستشارلری، کاتبلری، آتاشه لری، ترجمانلری ، طبیبلری ، امام وراهبلری اولوب بونلر سفیره عائد حقوق وامتیازاتدن استفاده ایدرلر .

خدمه لر ، خصوصی کاتبلر مأمورین غیر رسمیه دن اولوب بونلرك امتیازاتی یوقدر . انجق سفیرك ذاتنه حرمةً خی اوشاغنك توقیفی خصوصنده احتیاط کوسترمك و آمردن امر استحصال ایلك موافقدر .

شهبندرلر یعنی قونسلوسلر

شهبندرلر یعنی قونسلوسلر اساساً سیاسی بر مأمور اولمایوب وطنداشلرینك منافع تجاریه سنی وقایه ایتمك مقصدینه مبنی مأمور ایدلمش ذواتدر . قونسلوسلرك وظائف عمومیه سی دولت متبوعه لرینك ممالك اجنبیه ده بولنان تبعه سنك تجارت بریه وبحریه لرینی حمایه ایتمك وحقوق وامتیازلرینی محافظه ایلك وتجارت وامثالی خصوصاته دائر معاهداتك جریان احکامنه نظارت ایتمك وحکومت متبوعه لرندن تجارت بریه وبحریه حقنده اصدار وتبلیغ ایدیله جك اوامری موقع اجرایه قویمق ووطندا-

شـلرینه معاونت ایلك ومواد عدلیه‌ده حکومت متبوعه‌لرینك تبعه‌سی اوزرنده بردرجه‌یه قدر اجرای احکام ایتمك وصنایع وتجارت بریه وبحریه ترقیاتنك تأمیننه مدار اوله‌جق معلوماتی دولت متبوعه‌لرینه بیلدرمك خصوصاتندن عبارتدر . وپساپورط اعطاسی وویزه قیدی ووطنداشـلرینك تصدیق هویتی ووفات وقوعنـده ورثه‌نك حقوق ارثیه‌لرینی محـافظه وحکومت متبوعه‌سـنك بایراغنی حامل اولان سـفائنك اوراقنی معـاینه ووطنداشلرینه‌قارشی هروجه وصورتله ومادی ومعنوی معاونت ایلك‌ده وظائفی جمله‌سندندر .

شهبندرلر اساساً رؤیت دعوایه صلاحیتدار دکل ایسه‌لرده دولت متبوعه‌لری رخصت اعطا ومقیم بولندقلری حکومت دخی بو صـلاحیتی تصـدیق ایلدیکی صـورتده اجرای قضـا یعنی حاکملك ایدرلر .

بردولتك دیکری نزدنده سفیری اولمادیغی تقدیرده شهبندر بووظیفه‌یی علاوهٔ مأموریت اوله‌رق ایفا ایده‌بیلور ایسه‌ده.مواد سیاسیه حقنده مناسبات رسمیه‌یه کیریشه‌بیلمك ایچون هرحالده وکالتنامه‌سنی ابراز ایلمکه مجبوردر .

شهبندرلر امتیازات مخصوصه‌یه مالك ایسه‌لرده هر دولتده آیری آیری قاعده واصوللر جریان ایدر . بزده خارج‌ازمملکت

امتیازینه تماماً مظهردرلر وعهود عتیقه موجبنجه تبعهٔ اجنبیه‌نك جائز اولدقلری امتیازات طولاییسیله بزده اجنبی شهبندرلری تبعه‌لرینه قارشی حاکملك صفتنی حائز اولوب بوصفتله وطنداشلری بیننده تکون ایدن هردرلو دعاوی‌یی رؤیت واصدار اولنان اعلاماتی اجرا وتنفیذ ایدرلر وصفت سیاسیه‌یی حائز بولونورلر .

قونسلوسلرك درجاتی ترتیب آتی اوزره‌در :

١ — جنرال قونسلوس یا باش شهبندر ؛

٢ — قونسلوس یا شهبندر ؛

٣ — قونسلوس وکیلی یا شهبندر وکیلی ؛

٤ — قونسلوس مأموری یا شهبندر مأموری .

قونسلوسلرك معیتنده اولمق اوزره بر ده (قانچیلار) موجوددرکه قونسلوس کاتبی دیمکدر . بونك وظیفه‌سی هم قونسلوسخانه‌نك کاتبلکنی ایفا ایتمك وهم ده مقاولات محررلرینه مخصوص معاملاتی اجرا ایلمکدر .

بو قانچیلارلردن باشقه قونسلوسخانه‌لرده ترجمانلر دخی موجوددر . اشبو ترجمانلرك ممالك اجنبیه‌ده هیچ اهمیت سیاسیه‌لری یوق ایسه‌ده ممالك عثمانیه‌ده موقعلری مهمدر . فی‌الواقع محکمه‌لرمز بر اجنبی دعواسنك رؤیتی اثناسنده ترجمانسز اجرای محاکمه ایلیه‌مزلر .

خارج از مملکت امتیازی

خارج از مملکت بر کمسه حقیقتاً اجنبی بر مملکتده مقیم اولدیغی حالده حکماً بشقه مملکتده یعنی اصل کندی مملکتنده مقیم بولنمق معناسنه وضع اولنمشدر . مثلا سفیرلر ، محل مأموریتلری اولان مملکتده مقیم اولدقلری حالده دولت متبوعه‌لری مملکتنده ساکن عد اولنورلر ؛ زیرا مناسبات سیاسیه‌نك اداره‌سنه مأمور اولان ذوات حقنده مملکتلرندن چیقمامش کبی معامله ایتمك ایفا ایده‌جکلری وظیفه‌یی تسهیل نقطهٔ نظرندن درجهٔ وجوبده‌در .

حکمدارلر وسفیرلر وایفای وظیفه حالنده بولنان قوای بریه وبحریه قوماندانلری اشبو خارج از مملکت امتیازندن استفاده ایتمك حقنه مالکدرلر . بو امتیازدن بالاده‌کی ذواتك معیت مأمورلری وبزده علی الاطلاق شهبندرلر دخی مستفید اولورلر .

مع مافیه سفارتخانه درونده اولدقلرنده معیت غیر رسمیه‌سی ده خارج از مملکت امتیازندن مستفید اولورلر . خارجده دخی سفیرك شخص وذاتنه کوستریلان حرمته بناءً بونلر حقنده قوانین محلیه‌یه توفیقاً معامله ایفاسی اقتضا ایلدیکی صورتده هر حالده مافوقه مراجعت الزمدر .

سفرانك امتيازاتی سفارت بناسنه دخی شاملدر . بناءً علیه رضـا وموافقتی اولمقسزین مأمورین محلیـه‌دن هیچ برینـك سفارتخانه‌یه دخولی جائز دكلدر . بوده مجرد سفرانك حریت شخصیه‌لریله امنیت ذاتیه‌لرینك محافظه‌سی مقصدینه مستنددر .

خارج از مملكت امتیازینه نائل اولان ذوات علیهنده اقامهٔ دعوی ایچون منسوب اولدیغی دولتك محاكمنه مراجعت ایدلمك لازم كلور ؛ فقط املاكك تصرفنه متعلق دعاوی محاكم محلیه‌ده رؤیت اولنور ؛ شـوقدركه حكم اعلام ذاتلرینـه تعلق ایتمیوب املاكلرینه تعلق ایدر ویالكز املاكلرندن طولایی ویركو ویرمكله مكلف اولورلر . سائر تكالیفدن كلیاً وارسته‌درلر. سفیر آرابه‌ده وهرنه اولورایسه اولسون اشبو امتیازینی ضایع ایلمز .

شـو حالده سفیرك راكب اولدیغی آرابه‌نك سـوریجیسی قضاءً ویا دقتسزلكله بریسنی چیكنسه ویاخود سوقاقده جرم ایشـلمش اولان بر شخص كچمكده اولان سفیرك آرابه‌سـنه آتلایه‌رق بوده آرابه‌یی سوردیرسه آرابه‌جی دردست اولنه‌میه‌جغی كبی آرابه‌یه آتلامش اولان شخصك دخی درحال دردستنه وجبر وشـدت استعماله توسل اولنمایوب اصولی دائره‌سـنده طلب‌ایدیلور یعنی طریق دیپلوماتیقی‌یه توسل اولنور . ومأمورین ضـابطه خارجاً تدابیر اتخاذیله جانینك فراره تصدیسی حالنده تعقیبنه ساعی اولور .

سفرانك ذاتلری مظهر امتیازاولدیغندن هیچ برمعامله‌دن طولایی شاهد صفتیله محکمه‌یه طلب اولنمازلر؛ یالکز معلوماتلرینه مراجعت، مطلق والزم ایسه تحریراً استیضاح اولنه‌بیلور .

سفیر منحصراً کندیلرینه عائد اولان اشیایی معاینه‌سز اوله‌رق کمرکدن کچیره‌بیلورلر . بونکله برابر کمرك نظاماتنه رعایتله مکلفدرلر یعنی اشیاء ذاتیه‌نك کندولرینه عائد اولدیغنی بیان ایله اصرار ایدرلر ایسه‌ده کندیلرینه عائد اولمیان اشیایی کچیره‌میه‌جکلری کبی اومملکته ادخالی ممنوع اولان اشیاء سائره‌یی ادخال واصرار ایده‌مزلر . سفرانك کمرك رسمندن معاف طوتلمسی احترامدن عبارتدر .

خارج از مملکت امتیازینه مظهر اولان ذوات جرم ایشلیه‌جك اولورلر ایسه محلی مأمورینی مومی‌الیهم حقلرنده تعقیبات قانونیه ایفا ایده‌مزلر ایسه‌ده حکومت متبوعه‌لری کندولرینی کیرویه جلب ومحل مذکور حکومتنه ترضیه اعطا وحاصل اولان ضررلری تضمین ایدرلر ومحاکمه دخی ایده‌بیلیرلر .

بر حکمدار کرك رسماً وکرك متنکراً ممالك سائره‌ده سیر وسیاحت ایلدیکی زمان خارج از مملکت امتیازینه مظهر اولور . یالکز متنکراً سیاحتی اثناسنده بو امتیازی محافظه ایده‌بیلمك ایچون شخصنی بیلدرملیدر .

عهود عتيقه ــ امتيازات اجنبيه

هر مملكتده تبعهٔ اجنبيه‌يه حقوق دول قواعدی ايله معاهداته توفيقاً معامله اولنور ايسه ده بزده اجانبه قارشو قديماً بخش اولنان مساعدات وامتيازات موجبنجه‌انلره تبعهٔ محليه‌دن زياده حقوقه مظهر اوله‌رق ، معامله ايديلير . اشبو مساعدات حقوق حكمرانی‌يی اخلال ايده‌جك درجه‌ده مهم اولديغندن واجانبك مملكتمزده معاملات عدليه‌جه نائل اولدقلری امتيازات پك‌واسع بولنديغندن برآن‌اول الغاسی واحساسی مطلوب وملتزم ايسه‌ده بوامتيازات ومساعداتك اكثريسی تعامل وعدم دقت وتوسيعاً تفسيردن نشأت ايتمش اولمغله بونلرك نه‌لردن عبارت اولديغنی بيلمك واكا كوره توسيعنه محل ويرمامك اوزره حسن تطبيقنه غيرت ايتمك هر حميتلی مأمور عثمانينك وظيفهٔ وطنيه‌سيدر .

امتيازات جهتندن هر اجنبی دولتنك موقعی بر دكلدر . اونك ايچون دول موجوده‌يی اوچ قسمه تقسيم ايدرز :

١ ــ تماماً نائل امتياز اولان دولتلر : اوروپاقطعه‌سنده انكلتره ، فرانسه ، آلمانيا ، اوستريا ــ مجارستان ، ايتاليا ، روسيه ، اسوچ ، نوروچ ، دانيمارقه ، فلمنك ، بلچيقا ، اسويچره ، اسپانيا ، پورتكيز ، حكومتلريله آمريقاده جماهير

متفقهٔ امریقا ومکسیقا وبرهزیلیا حکومتلریدر .

٢ — قسماً نائل امتیاز اولان دولتلر : یونان وایران دولتلریدر .

٣ — هیچ نائل امتیاز اولمیان دولتلر : اوروپاده صربستان ، قرهطاغ ، بلغارستان ، و آسیاده ایراندن و آمریقاده جماهیر متفقهٔ آمریقا ومکسیقا وبرهزیلیادن ماعدا حکومتلرله آفریقاده بولنان حکوماتدر .

رومانیا دولتنه کلنجه بیك ایکییوز طقسان اوچ سنهسی محاربهسندن صکره عقد ایدیلان برلین معاهدهسی حکمنجه حکومت عثمانیه ایله رومانیا آراسنده قونسلوسلق مقاولهسی عقد وتعاطی اولننجهیه قدر رومانیا تبعهسی ده سائر حائز امتیاز اجنبیلر کبی نائل مساعده عد اولنمقده درلر .

امتیازات مذکوره شونلردر : اولا تبعهٔ اجنبیهدن ایکی کمسه آرهسنده متحدث اولان دعاویٔ جزائیه وحقوقیه وتجاریهنك محل رؤیتی هر ایکیسیده عینی دولت تبعهسندن ایسهلر قونسلوسلری محکمهسیدر؛ آیری آیری تابعیتده ایسهلر مظنون علیه ویامدعی علیهك قونسولاتوسی محکمهسیدر . بومساعده عادتا تبعهٔ اجنبیهیه خارج ازمملکت امتیازی ویرمك قدر مهمدر. مملکت عثمانیهنك اسایشی مختل اولدیغی حالده جرائمك منعی ایله اوغراشان ضابطهنك ، ضابطهٔ عدلیه صفتیله جرمك حدوثندن

صکره مداخله وتحقیقات اجرا ایده‌مامسی چوق چیر کیندر. جرائمده متفرق تابعیتلرده بولنانلرك محل محاکمه‌لری محاکم عثمانیه اولدیغی خارجیه نظارتجه ادعا اولنمقده ایسه‌ده حکومات اجنبیه بوجهتی قبول ایتمیوب امتیازاتی میانه ادخال ایلمشلردر.

طرفین ایرانلی اولدیغی صورتده دعاوئ جزائیه ایله دعاوئ حقوقیه وتجاریه‌ده بشقه بشقه معامله‌لر جریان ایدر. جرم مشهود قبیلندن اولان دعاوئ جزائیه طوغریدن طوغری‌یه محاکم عثمانیه‌یه عائددر وبوحالده ترجمان دخی بولنه‌ماز. جرائم غیرمشهوده‌ده مرجع رؤیت شهبندرخانه‌در. بویله جرم غیرمشهوددن طولایی مظنون علیه اولان برایرانی‌یی ضابطه دردست ایتدیکی تقدیرده تابعیتی لایقیله تحقق ایتدکدن صکره شهبندرخانه‌یه تسلیم اولنور. ایکی ایرانی آره‌سنده متحدث دعاوئ حقوقیه وتجاریه شهبندرخانه ده رؤیت وحکم ایدیلور.

یالکز ١٢٨٥ سنه‌سنده نشر ایدیلان واجنبیلرك ممالك عثمانیه‌ده استملاك املاك ایلملرینه مساعده ایدن قانون اوزرینه اجنبیلر بیننده املاك حقنده واملاکه دائر هردرلو معاملاتده طوغریدن طوغری‌یه محاکم ومأمورین عثمانیه صلاحیتدار اولوب ترجمانك حضوری وقونسلوسك مداخله‌سی جائز دکلدر. انجق نتیجهٔ حکم برخانه‌نك تخلیه‌سی کبی بر

اجنبینك شخصنه تعلق ایدر ایسه شخص تعرضدن مصون اولدیغندن اثنای اجراده قونسلوسخانه‌دن بر مأمورك حضوری لازم کلور .

ثانیاً : ممالك عثمانیه‌ده وفات ایدن اجنبیلرك ترکه‌سنه حکومت محلیه مداخله ایتمیوب قونسلوس طرفندن تحریر وتقسیم اولنور . فقط املاك خصوصنده اجنبیلر تبعهٔ عثمانیه مثللو معامله کوردکلرندن املاکك تحریر وورثه‌یه تقسیمی محاکم عثمانیه‌جه ایفا وبوبابده قوانین عثمانیه احکامی اجرا اولنور .

ثالثاً : برعثمانلی ایله براجنبی بیننده تحدث ایدن دعاویٔ حقوقیه وجزائیه محاکم عثمانیه‌ده رؤیت اولنور ایسه‌ده دعوانك رؤیتی اثناسنده قونسلوس ویا ترجمان حاضر بولنور . یالکز تصرف املاك وبوندن متولد ایجار واستیجار دعوالرنده صرف عثمانلی کبی معامله ایدیلیر . بو مساعده‌نك عهود عتیقه‌ده‌کی شکلی یالکز محاکمه‌یی استماع ایتمکدن وزیرا اول زمان محاکمات یالکز محاکم شرعیه‌جه حل اولندیغندن حاکم واحد نزدنده عوایی دیکلمك ویالکز اومجلس دعوی وحکمده اثبات وجود ایلمکدن عبارت ایدی ایسه‌ده بالآخره تفسیر ودها طوغریسی دقتسزلکله توسیع ایدلدیکندن شمدی اثنای مذاکره‌ده وتفهیمده دخی بولنیورلر . عهدنامه‌ده « ترجمان بولنمادقجه قاضی دعوایی استماع ایتمیه » دیه محرردر . بونی

اجانب توسیعاً تفسیر ایدرك دائرهٔ استنطاقده وهیئت اتهامیه‌ده ترجمان حاضر بولنیور ، وضبطنامه‌یی دخی امضا ایدیور .

یونان محاربه‌سندن صکره یونانستان حکومتی ایله عقد اولنان قونسلوسلق مقاوله‌نامه‌سی موجبنجه یونان قونسلوسلری ، مأمورلرینی مأمورین ومحاکم عثمانیه حضورینه مستعجلاً کوندره‌جکلردر . مأمور کلمدیکی تقدیرده محکمه ایشك رؤیتنی تأخیر ایله تحریراً ایکنجی بر دعوتنامه کوندریر . وبودعوته رغماً مأمور اثبات وجوددن امتناع ایده‌جك اولور ایسه ارتق ورودینه انتظار اولنمایوب حکم اعطا ایده‌جکلردر .

تبعهٔ عثمانیه ایله تبعهٔ ایرانیه بیننده تحدث ایدن حقوق دعوالرینك رؤیتی اثناسنده ترجمانك حضوری شرط اولمایوب انجق ترجمان بولنمق ایستر ایسه ممانعت ایدلمز . فقط استملاك املاك قانونی موجبنجه املاك دعوالری بو امتیازدن مستثنا اوله‌رق بونلرك رؤیتی زماننده ترجمان بولنه‌ماز .

رابعاً : محاکم عثمانیه‌یه جلبلری اقتضا ایلیان اجنبیلر قونسلوسخانه‌لری واسطه‌سیله احضار ودعوت اولنورلر . املاك دعوالری مستثنادر ؛ بونده اجنبیلر طوغریدن طوغری‌یه وبلا واسطه جلب ودعوت اولنورلر .

تطبیقاتده جلب مذکره‌سی ودعوتیه ورقه‌سی اکثریا مأمورین ملکیه‌نك توسطیله قونسلوسه کوندریلور .

قونسلوسده امضالی ایکنجی نسخه‌سنی ینه عینی واسطه ایله اعاده ایدر . تعیین اولنان کونه قدر اعاده ایتمدیکی صورتده یکیدن جلب ودعوتیه کوندرلمسی ایجاب ایدر . لکن یونانلیلر حقنده معامله بشقه درلودر . شویله‌که :

محاکم ودوائر سائره طرفندن ممالك عثمانیه‌ده مقیم یونانلیلره تبلیغ اولنمق اوزره یازیلان اوراق بر مقبوض علم وخبری مقابلنده یونان قونسلوسخانه‌سی مأمورلرینه تسلیم اولنه‌جقلردر . مأمورین مومی الیهم دخی اوراق مذکوره‌نك تبلیغی اسبابنه توسل ایله علاقه‌داری طرفندن اصول ونظامی دائره‌سنده امضالی تبلیغ علم وخبرینی وقت وزمانیله اعاده‌یه مجبور اوله‌جقلردر . اشبو امضالی ایکنجی نسخه‌نك ، یونان قونسلوسخانه‌سی مأمورینه تسلیمی تاریخندن اعتباراً اون بش کون ظرفنده مأمورین عثمانیه‌یه اعاده اولنمادیغی تقدیرده تبلیغ معامله‌سی بالذات مخاطبنه اجرا ایدلمش عد اولنه‌جقدر .

ایران دولتیله عقد اولنان ٨ کانون اول ١٢٩١ تاریخلی مقاوله‌نامه‌نك احکام عمومیه‌سنه کوره ایرانلیلرك جلب ودعوتی خصوصنده شهبندرخانه‌یی توسیطه لزوم یوقدر . ذاتاً ایرانلیلرك طوغریدن طوغری‌یه قوانین ونظامات دولت علیه‌یه وبلاواسطه ضابطه ومحاکم عثمانیه‌یه تابع اوله‌جقلری مقاوله‌نامهٔ مذکورك برنجی فقره‌سنده مصرحدر .

خامساً : اجنبیلر ایله تبعهٔ عثمانیه بیننده متکون دعای حقوقیه‌نك سند ایله اثباتی لازم کلوب بوبابده شهود شخصیه استماع اولنه‌ماز .

سادساً : اجنبیلر علیهنه صادر اولان اعلاماتدن یوزده ایکیدن فضله محکمه خرجی آلنه‌ماز . اما قید وتسجیل وکالت وصورت خرجلری بو امتیازدن خارجدر .

سابعاً : محاکم عثمانیه طرفندن اجانب علیهنده ویریلان اعلامات عائد اولدیغی قونسلوس معرفتیله اجرا اولنور . املاکه متدائر دعوالرده املاك اوزرینه حجز وضعی واجراسی مأمورین عثمانیه‌یه عائددر .

بوقاروده ذکر ایدلمش اولان قونسلوسلق مقاوله‌نامه‌سنك «٢٤» نجی ماده‌سی موجبنجه یونان قونسلوسلری ، مأمورین ومحاکم عائدهٔ عثمانیه طرفندن یونانلیلر علیهنه اصدار اولنان حکم واعلام ویا قرارلری کمال استعجال ایله اجرایه مباشرت ایده‌جکلردر . اکر قونسلوس مذکور حکم ، اعلام ویاقرارلری نهایت ایکی آی مدت ظرفنده موقع اجرایه وضع ایتمکدن امتناع ایدرسه مأمورین عائدهٔ عثمانیه امر اجرایه مباشرت ایده‌جکلری کون وساعتی اولجه وتحریراً قونسلوسخانه مأمورلرینه اخبار ایله مذکور حکم واعلام ویا قرارلرك بالذات اجراسنه ابتدار ایتمك صلاحیتنی حائزدرلر .

ایران دولتیله منعقد مقاله نامه ایجابنجه تبعهٔ ایرانیه علیهنده صادر اولان اعلامات جزائیه طوغریدن طوغری‌یه اجرا ایدلمك واعلامات حقوقیه‌نك تنفیذی کرچه شهبندرلره عائد ایسه‌ده آنلر طرفندن تأخیر ایدلدیکی صورتده طوغریدن طوغری‌یه مأمورین عثمانیه طرفندن امر اجرایه مباشرت اقتضا ایدر .

ثامناً قونسلوسخانه طرفندن بر مأمور حاضر بولنمادقجه ضابطه مأمورلری اجانبك خانه ویا مسکننه دخول ایده‌مزلر .

تاسعاً اجانب کندی قونسلوسخانه‌لری حبسخانه‌لرنده حبس اولنورلر . انکلتره واوستریا ویونان بو امتیازدن وازکچمشلردر .

اشبو امتیازاتدن ماعدا هیچ برعهده مستند اولمیه‌رق اجانب دها بعض مساعداته نائل اولمشلردر شویله که :

اولا : ترجمانك اثنای مذاکره‌ده حاضر بولنه‌رق رأیلره مداخله ایتمسی .

ثانیاً : قانوناً بررئیس ایله ایکی اعضادن مرکب اوله‌رق تشکل ایدن برتجارت محکمه‌سنده براجنبی ایله برعثمانلی‌یه متعلق اوله‌رق کورلمکده اولان برتجارت دعواسنك اثنای رؤیتنده ترجماندن بشقه اواجنبینك سفارتخانه‌سنجه منتخب ایکی اعضانك هرحالده حاضر بولوندیرلمسی . بو اعضا حاکم صفت وصلاحیتنی

حائز اولدقلری حالده کرك دوام وکرك مسئولیت خصوصلرنده اعضای عثمانیه کبی عدلیه نظارتنك امر ونظارتی آلتنده بولندیرلمازلر.

ثالثاً : ایجار واستیجار ودعاوئ جزائیه ایله بیك غروشه قدر اولان آله‌جق دعوالرندن غیری بالجمله دعاوئ حقوقیه‌نك دخی مختلط تجارت محکمه‌لرنده رؤیت اولنمسی.

رابعاً : افلاس ایدن اجنبینك معاملات افلاسیه‌سنك قونسولاتوجه ایفاسی. مساعداتك اك حقسز وچرکینی بودر. زیرا برعثمانلی ، آله‌جغندن طولایی برمفلس اجنبی علیهنده کندی مملکتنده ساکن اولدیغی وحکومت متبوعه‌سنك قوانینی حاکم وجاری بولندیغی حالده محاکم اجنبیه‌یه کیتمکه وقوانین اجنبیه‌یه کوره ایش کورمکه مجبور اولیور.

مع مافیه بوکا مقابل برعثمانلینك افلاسنی طلب ایتمك ویاخود افلاسنه قرار ویریلوب برعثمانلینك داینلری میاننه داخل اوله‌رق حصه المق استیان اجنبی دخی طوغریدن طوغری‌یه محاکم عثمانیه‌یه مراجعت ایدر . وجریان ایده‌جك محاکمات ومعاملاتده ترجمان ایله منسوب اولدیغی قونسولاتو طرفندن کوندرلمش ایکی اجنبی اعضا حاضر بولنمازلر.

سالف الذکر قونسلوسلق مقاوله نامه‌سنك «۲۱» نجی ماده‌سنه یونانلیلرك معاملات افلاسیه‌سی ایچون بردرجه‌یه‌قدر تبعهٔ عثمانیه‌

نك منافعنى تأمين و محافظه ايدن و تكفل ايليان بعض قيود وضع اولنمشدر . شويله كه :

تبعهٔ عثمانيه واجنبيه نك، تبعهٔ يونانيه نك افلاسنده كى منافعنه صورت موقته ويا قطعيه ده بر ايكى سنديك طرفندن وكالت اولنه جقدر .

مذكور افلاس معاملاتنى تسويه يه صلاحيتدار بولنان يونان قونسلوسلرى سالف البيان عثمانلى ويا اجنبى دائنلر طرفندن كنديلرينه ارائه اولنه جق سنديكلرى تعيين ايليه جكلردر .

ايرانليلرك افلاس ماده سى دخى شهبندر خانه لره براقلمش ايسه ده تبعهٔ عثمانيه دن بولنان دائنلردن برينك، استدليكى حالده ايكنجى سنديك تعيين اولنمسى مقرردر .

تبعهٔ اجنبيه يه تصرف املاك حقى ويرلديكى صيره ده بو امتيازاتدن بعضيلرينى تعطيل ايدن شرائطى حاوى اولمق اوزره ١٢٨٥ سنه سنده بر پروتوقول تنظيم اولنمشدر . اشبو پروتوقولى انكلتره، فرانسه ، المانيا ، روسيه ، اوستريا ـ مجارستان ، ايتاليا، اسوچ ، نورج ، دانيمارقه ، فلمنك ، بلچيقا ، اسويچره ، اسپانيا ، پورتكيز ، ويونانستان وشمالى امريقا وايران دولتلرى قبول وامضا ايتمش اولدقلرندن بونلر حقنده تماماً جاريدر .

مذكور تصرف املاك پروتوقولنى امضا ايدن دولتلرك تبعه سى املاكدن طولايى صرف عثمانلى معامله سى كوررلر .

يعني بوبابده بردعوى تحدث ايتسه اثنای محاکمه‌ده ترجمان حاضر بولنميه‌جغی کبی طوغريدن طوغری‌یه دعوتیه ورقه‌سی کوندريلور . وحکم اعلاملری‌ده طوغريدن طوغری‌یه ذاتنه ويا اقامتکاهنه تبليغ اولنور . ويرکوده عينی وجهله توزيع وتحصيل اولنور . والحاصل املاکه قارشو موضوع قوانين ونظامات عثمانيه‌نك حکمی اوملك اوزرنده تماماً جريان ايدر .

ماالذکر پروتوقول دها بعض قواعد وضع ايتمشدرشويله‌که :

اولا : جرم مشهود وقوعنده بر اجنبينك خانه‌سنه کيرمك وتحريات اجرا ايلك لزومی تقديرنده ضابطه ويامدعیٔ عمومی قونسولاتويه تحريراً مراجعت ايده‌جك وقونسلوس بوخصوصده بلا تأخير معاونتله مکلف اوله‌جق وقونسلوسه خبر ويرلديکندن التی ساعت مرورنده وصولنه انتظار اولنمايه‌جقدر . وحکومتك معاملات لازمه‌سی هيچ برحالده يکرمی درت ساعتدن زياده تعطيل اولنه‌ميه‌جقدر . مع مافيه دخول وتحريات واقعه‌يی مبين ضبط ورقه‌سنك برنسخه‌سی قونسولاتويه کوندريله‌جکدر .

ثانياً : جنايت نوعندن اولان جرمك ظاهره اخراجی ضمننده نائل امتياز تبعهٔ اجنبيه‌دن برينك خانه‌سی تحری اولنمق ايجاب ايتديکی صورتده اجنبينك بولنديغی محلدن طقوز ساعتلق مسافه داخلنده او اجنبينك حکومت متبوعه‌سی قونسلوسی بولنماديغی صورتده صرف عثمانلی حقنده اجرا

ایدیلان معاملاتك عینی ایفا اولنه‌جق وعلی‌الاصول حضوری قانوناً مقتضی بولنان اختیار مجلسی اعضاسندن اوچ ذات استصحاب ایدیله‌جکدر .

ثالثاً : اجانب ، مسکنلری خارجنده اولدقاری تقدیرده حقلرنده امور ومعاملات ضابطه بلاقید جریان ایلیه‌جکدر . یعنی تبعهٔ اجنبیه‌دن بری مظنون علیه اولوبده تحری ایدیلوز ایکن سوقاقده ویاخود اجنبی مسکنی اولمیان سائر بر محلده کورولدیکی تقدیرده منسوب اولدیغی قونسلوسك حضورینه حاجت قالمقسزین طوغریدن طوغری‌یه ضابطه طرفندن دردست ایدیله‌بیله‌جکدر .

مسکن یعنی اقامت اولنان خانه ومشتملاتی اولان مطبخ وآخور وامثالی ایله حولی وباغچه وسائر اطرافی چویرلمش اولان وخانه‌یه متصل بولنان محللره دخولده احکام مذکوره‌یه رعایت اولنه‌جقدر .

انجق تیاترو ، بالوز ، اوتل ، قهوه‌خانه کبی عمومه آچیق اولان محللره کوندوزین وآچیق اولدقلری مدتجه کیجه‌لین کیرمك واوراده نظامات ضابطه وبلدیه‌یه رعایت اولنوب اولنمادیغنی تفتیش ایلمك ایچون سالف‌الذکر تکلفاته لزوم واحتیاج اولمایوب محال مذکوره قپانوب خصوصی اقامتگاه حکمنه

کیردکدن صکره ایسه اقامتکاهه دخول حقنده‌کی احکام عمومیه‌یه تبعیت ایدلمسی امر طبیعیدر .

تبعهٔ یونانیه‌یه کانجه قونسلوسلق مقاوله‌نامه‌سنك « ٢٥ ، ٢٦ ، ٢٧ » نجی ماده‌لری بوبابده بعض اصول وضع ایتمشدر .

تبعهٔ یونانیه‌دن برینك مسکننه دخول ویا درونده تحریات وتدقیقات اجرا ایتمك لازم کلدکده بو وظیفه‌یی ایفایه مأمور اولان مأمورین ایله ضابطه مأمورلری بلا تأخیر بر دلکه یعنی طرفندن بر مأمور اعزام ایتمسی ایچون کیفیتی یونان قونسلوسخانه‌سنه اخبار وبو تدبیرك نه ایچون اتخاذ ایدلدیکنی اشعار ایده‌جکلردر .

قونسلوسخانه‌یه اخبار کیفیت ایدلدیکی آنده دلکه‌نك ورودی زماننه قدر آلتی ساعتدن زیاده بروقت مرور ایدرایسه عثمانلی مأمورینی ایله ضابطه مأمورلری ایفای وظیفه‌یه مباشرت ایده‌جکلر وبعده قونسلوسخانه‌یه اخبار کیفیتله برابر قونسلوسخانه مأمورینك عدم ورودینی مثبت ضبطنامه‌نك مصدق بر صورتنی تبلیغ ایلیه‌جکلردر .

یونان سفینه‌لری درونده صحیه معاینه‌سندن غیری بر معاینه اجراسی لازم کلدیکی تقدیرده مأمورین عثمانیه اخبارنامه‌نك قونسلوسخانه‌یه تسلیمندن اعتباراً اوچ ساعت ظرفنده یونان قونسلوسخانه‌سندن تعیین ایدیله‌جك مأموری بکلیه‌جکلر ویونان

مأموری کلمکدن امتناع ایدر ویا کچیکور ایسه مأمورین عثمانیه ایفای وظیفه‌یه ابتدار ایله برابر مارالذکر مأمورك عدم ورودینی مثبت ضبطنامه‌نك بر صورت مصدقه‌سنی قونسلوسخانه‌یه تبلیغ ایلیه‌جکلردر .

جرم مشهود حالنده مأمورین عثمانیه بونك ایچون دعوت اولنان قونسولاتو مأمورینك ورودینی بکلمکسزین تبعهٔ یونانیه‌یی دردسته وتوقیفه ابتدار ایده‌بیله‌جکلر وکیفیتی بلاتأخیر یونان قونسلوسنه بیلدیرمکه مجبور اوله‌جقلردر .

رابعاً : قونسلوس بولنان یرلردن طقوز ساعت مسافه‌ده محاکم صلحیه وقضا بدایت محکمه‌لری رأس‌المالی بیك غروشدن زیاده اولمیان دعاوی ایله بشیوز غروشدن زیاده جزای نقدی‌یی استلزام ایتمیان جنحه وقباحت جرائمنی قونسلوس ویا ترجمانی حاضر اولمقسزین فصل وحکم ایده‌بیله‌جکلردر . شوقدر وارکه اشبو حکملر قابل استیناف اوله‌جق ومحاکمهٔ استینافیه اثناسنده شهبندر ویا ترجمان بولنه‌جقدر .

خامساً : قضا بدایت محاکمك واختیار مجلسلرینك صلاحیتلری داخلنده بولنان دعاویده تبعهٔ اجنبیه حقنده قونسلوس ویا ترجمانسز واجنبی اعضاسز رؤیت دعوایه موافقت ایده‌بیلور وشوحالده قابل استیناف اولوب اول وقت قونسلوس ویا ترجمانی محکمهٔ استینافیه‌ده بولنور .

تابعیت

تابعیت ایکی درلودر . بری تابعیت اصلیه‌در ودیکری تابعیت مکسوبه‌در .

تابعیت اصلیه برکسه‌نك طوغدیغی تاریخدن اعتباراً حائز اولدیغی تابعیتدر .

تابعیت مکسوبه مؤخراً تبدیل ایله اکتساب ایلدیکی تابعیتدر .

تابعیت اصلیه، مولدی اعتباریله دکل، والدی اعتباریله طانیلور . انکلتره‌دن ماعدا دولتلر بو اساسی قبول ایتمشلردر . یالکز انکلتره‌ده سن‌رشده واصل اولان چوجق، پدرینك تابعیتنی اکتساب ایچون صلاحیتنی استعمال ایده‌بیلور .

پدری مجهول اولان چوجق، والده‌سنك تابعیتنده صاییلور؛ والده‌سی دخی مجهول اولور ایسه بولندیغی مملکت اهالیسندن عد اولنور . لکن بالآخره پدری ویا والده‌سی طرفندن رسماً طانمش اولمسی ماقبلنه تأثیر ایتمز .

برکسه مملکتندن چیقوب دیار اجنبیه‌ده تبدیل تابعیت ایتمکله برابر اسکی تابعیتنی غائب ایتمش ووطن اصلیسندن علاقه‌سنی کسمش اولور .

تبدیل واکتساب تابعیتك شرائطی هر دولتك قوانین داخلیه‌سیله تعیین اولنور . قاعدةً هرکس تابعیت اصلیه‌سنی ترك وتعدیل ایله دیکر بر دولتك تابعیتنی اکتساب ایلمکده مخیردر . لکن بو بابده جاری اولان معاملاتده تبدیل تابعیت خصوصنده بعض دولتلر تبعه‌لرینی تماماً سربست براقمشلر وبعضلری ده مأذونیت مخصوصه استحصالنده مجبور طوتمشلردر .

تبدیل تابعیتك اسباب ووسائلی اولا بر مملکتك یا عهداً ویاخود بیع ویاصورت دیکر ایله بردولتدن دیکر دولته کچمسی وثانیاً برقادینك تبعهٔ اجنبیه‌دن بریسیله تزوج ایتمسی وثالثاً برکمسه ترك وطن ایله دیکر مملکته نقل مسکن ایدوب اومملکتك تابعیتنی طلب واکتساب ایلمسی خصوصاتندن عبارتدر .

بوندن ماعدا بعض دولتلر ، تبعه‌لرندن بلارخصت دیکر بردولتك خدمت ملکیه وعسکریه‌سنه کیرنلره تبدیل تابعیت ایتمش نظریله باقدقلری کبی بعضیلری ده تبعه‌لرندن برقادین ایله تزوج ایدن ارککلری دخی کندی تبعه‌لرندن عد ایدرلر .

هر دولت صورت دائمه‌ده تمکن وتوطن ایتمك اوزره مملکتنه کلان اجنبیلری فی الاصل تابع اولدقلری دولتك رضاسنی استحصاله حاجت اولمقسزین انلری کندی تبعه‌سی صنفنه ادخال ایتمك حقنی حائزدر وبونلره دولتلرك بعضیلری

تبعهٔ اصلیه‌نك حائز اولدیغی حقوقی كاملاً اعطا ایدر و بعضلری حقوق سیاسیه‌نك بعضلرینی استثنا ایلر . دولت علیه‌ده اكتساب تابعیت ایدنلرك یرلیدن فرقی یوقدر .

تبـدیل تابعیت شرائطنك اك مهمی تابعیتنه داخل اولمق استدیكی دولته اوبابده استدعا و یرمزدن اول برمدت معینه اول دولتك ممالكنده اقامت ایتمش اولمقدر . بومدت تابعیت عثمانیه قانوننده بش سنه‌در .

تبدیل تابعیتك حكم و نتیجه‌سی، تابعیتنی دكشدیرن شخصك تابع اولدیغی دولتله كلیاً قطع علاقه ایتمش اولمسی و علی الخصوص اودولته قارشی كافهٔ تكالیفدن بری قالمسیدر .

تبدیل تابعیت ماده‌سنك ماقبلنه شمولی یوقدر . بناءً علیه آندن اول مكلف اولدیغی تكالیفـدن وارسـته قالەمز . مثلا قرعه‌سی چیقمش بركسه خدمت عسكریه‌سنی ایفـا ایتمكسزین تبدیل تابعیت ایدر وصكره وطن اصلیسـنه عودت ایلر ایسه حكومت محلیه طرفندن خدمت عسكریه‌یه ادخال اولنه‌بیلیر .

دولت علیه‌نك تابعیت قانونی اقتضاسنجه (۱) ممالك عثمانیه‌ده بولنان كمسه تبعهٔ عثمانیه‌دن عد اولنور مگركه عكسنی اثبات ایتمش اولسـون . بناءً علیه هرهانكی بر شـخص تابعیت اجنبیه‌ده اولدیغنی اوراق و وثائق رسـمیه ایله اثبات ایدنجه‌یه قدر تبعهٔ محلیـه‌دن معدوددر . (۲) پدری و والده‌سی و یاخـود یالكز

پدری عثمانلی اولان چوجق تبعه عثمانیه‌دن معدوددر . (٣) والدینی تبعهٔ اجنبیه‌دن اولدیغی حالده ممالك عثمانیه‌ده تولد ایدن کمسه ، سن رشده وصولی تاریخندن اعتباراً اوچ سنه ظرفنده تابعیت عثمانیه‌یه داخل اولمق حقنی حائز بولنور (٤) تبعهٔ دولت علیه‌دن بریسنك ترك تابعیت ایتمسی مطلقا ارادهٔ سنیه‌یه متوقفدر (٥) حکومت سنیه‌دن مأذون اولمقسزین بر اجنبی حکومتك خدمت عسکریه‌سنه داخل اولان کمسه بلا رخصت تابعیت عثمانیه‌یی ترك ایدن شخص حکمنده‌در . (٦) بلامأذونیت تبدیل تابعیت عثمانیه ایلیان شخص تابعیت عثمانیه‌دن اخراج وبناءً علیه بعدما وطن عثمانی‌یه عودتی منع اولنور واشبو اخراج معامله‌سی‌ده ارادهٔ سنیه ایله وقوع بولور (٧) تبعهٔ دولت علیه‌دن ایکن بر اجنبی ایله تزوج ایدن قادین زوجنك وفاتی تاریخندن اعتباراً اوچ سنه ظرفنده تابعیت اصلیه‌سنه رجوع ایده‌بیلور . (٨) تابعیت عثمانیه‌دن چیقمش ویا محروم اولمش اولان کمسه‌نك اولادی تابعیت عثمانیه‌ده قالور . (٩) تابعیت عثمانیه‌یی اکتساب ایتمك آرزو ایدن بر اجنبی متمادیاً بش سنه ممالك عثمانیه‌ده اقامت ایتملیدر (١٠) تابعیت عثمانیه‌یی اکتساب ارادهٔ سنیه‌یه متوقفدر.

اعادهٔ مجرمین

بر جرم هانکی مملکتده وقوع بولور ایسه فاعلنك اجرای

مجازاتی او مملکت حکومتنه عائددر . بعض جنایتلرك وخیم نتیجه‌لری حسبیله شو قاعده‌دن استثنا ایدیله‌رك مجرملرك ضرر کورن حکومت طرفندن جزالندیرلمسی قبول ایدلمشدر . بزم اصول محاکمات جزائیه قانوننك بشنجی والتنجی ماده‌لری شو مقصده مستنددر .

اعادهٔ مجرمین اصولی ، بر مملکتده بر جنایت ویا جنحه ایشلدکدن صکره دیار آخره فرار ایلیان کمسه‌نك ترتیب مجازاتی ایچون اعاده اولنمسنی طلب ایدن دولته تسلیمی حقنده دولتلر آره‌سنده مرعی وجاری اولان قواعد دیمکدر . بو بابده قواعد اساسیه درتدر :

۱ — بر دولت کندی تبعه‌سندن هیچ بر کمسه‌یی آخر بر دولته اصلا تسلیم ایتمامکدر .

۲ — بر مجرمك تسلیم اولنمسی طلب اولندقده مجرد دلائل وامارات قویه ایله بر جنایت ویا اغیر بر جنحه‌نك فاعلی بولنمغله متهم اولدیغی تقدیرده اعاده قلنمسنه جواز کوسترمکدر ؛ شوقدرکه اسناد اولنان جرم اعاده ایده‌جك دولتك قانوننده موجب جزا اولمازسه اعاده اولنماز .

۳ — مجرمین سیاسیه وعسکر فراریلری اصلا اعاده اولنمامقدر .

٤ — طلب اولنان کسه هانکی جرمدن ناشی استنیور ایسه یالکز اوندن طولایی محاکمه ایدوب بشقه بر جرم ایچون مسئول طوتولمیه‌جغنی اعاده‌یی طلب ایدن دولته تعهد ایتدیرلمکدر .

مساوات مدنیه

مساوات مادەسی دولت عثمانیەنك بدایت ظهور و تأسیسندن بری جاریدر . یالکز هر دورك احکام مرعیەسنـه واستعداد زمانه والجاآت احواله کوره طبیعی عد اولنه بیلەجك بعض تحدیدات موجود ایدی . کلخـانه خط همایونی تبعـهٔ مسلمه وغیر مسلمەنك مساواتنی صورت صریحەده اعلان وهرکسك نەجنس ومذهبدن اولورایسه اولسون حضور قانونده مساوی بولندیغنی بیان ایلمشدر .

قانون اساسینك مواد مخصوصەسی ایسه اساس مشروطیت اولان امر مسـاواتی تأییـد وتبعهٔ عثمانیه آرەسنده اختلاف جنس ومذهبـدن وحال ووضعیتـدن طولایی برکونا فرق اولەمیەجغنی وهرکسك حضـور قانونده مسـاوی بولندیغنی هردرلو قید وشرطدن عاری اولەرق اعلان ایتمشدر .

مساوات مادەسنده مساوات مدنیەایله مساوات سیـاسیەیی تفریق ایتمك لازمدر . اصل مساوات ، مسـاوات مدنیـەدرکه هرکسك صفت انسانیەسی وقوانینـك افراده تأمین ایتـدیکی حقوق عادیه جهتیله نظر قانونده تماماً مسـاوی عد اولنمسیدر . یوقسـه ، مثلا ، مجلس مبعوثانه وسائر مجـالس ملته اعضـا

انتخاب ايتمك واولنمق وامور دولت وملته مداخله ايلمك كبي صلاحيتلر قابليت لازمه ومخصوصه‌یی حائز اولانلره ويريلوره وبونك ايچون ثروت وويركو مقداری وحتی درايت ومعلومات كبي مقياسلر تعيين ايديلوب شرائط لازمه‌یی حائز بولنميانلر حقوق مذكوره‌دن استفاده ايده‌مزلر . بوشرائط ايسه هركسك سعی وغيرتيله قابل استحصال اولمسنه كوره مخل مساوات عد اولنماز . بناءً عليه مساوات سياسيه بالطبع محدود اولوب نسوان واطفال وسائر بعض افراد بونلردن محروم بولنورلر .

حريت شخصيه

حريت شخصيه، هرشخصك تعرضدن مصون اوله‌رق امنيت اوزره بولنمسی وقوانين دولتی وسائرلرك حريتنی اخلال ايلمامك اوزره افعال ومعاملاتنده سربست اولمسيدر .

قانون اساسيمز ايله اصول محاكمات جزائيه قانوننده هيچ كمسه‌نك قانونك تعيين ايتديكی سبب وصورتدن ماعدا بربهانه ايله مجازات اولنه‌میه‌جغی ومنسوب اولديغی محكمه‌نك غيری بر محكمه‌يه كيتمامسی واشكنجه وسائر هرنوع اذيتك قطعياً الغاسی ومجرمينك صورت توقيف ومحاكمه‌لری بيان وتفصيل

ایدلمش ومخالف قانون اوله‌رق بر شخصی توقیف ایدنلر حقنده‌ده جزا قانوننده حبس جزاسی تعیین اولنمشدر. واصول محاکمات جزائیه قانوننك ٤٥٩، ٤٦٠، ٤٦١، ٤٦٢ نجی ماده‌لری محبوسیت غیر مشروعه‌یه دائر احکام وضع ایدرك حریت شخصیه‌یی تحت تأمین وتکفلده بولندرمشدر.

دولتجه کوریله‌جك لزوم وضرورت اوزرینه حریت شخصیه موقتاً تعطیل اولنور. شویله‌که: مملکتك بر جهتنده شورش ظهور ایده‌جکنی مؤید آثار وامارات کورلدیکی حالده حکومتك اومحله مخصوص اولمق اوزره موقتاً ادارهٔ عرفیه اعلاننه حقی اولدیغی قانون اساسینك یوز اون اوچنجی ماده‌سنده مصرحدر. ادارهٔ عرفیه، قوانین ونظامات ملکیه‌نك موقتاً تعطیلندن عبارت اولوب ادارهٔ عرفیه تحتنده بولنان محلك صورت اداره‌سی نظام مخصوص ایله تعیین اولنمشدر.

حریت شخصیه‌نك ومساکنك تعرضدن مصونیتی ومکتوبلرك محافظهٔ اسراری کبی موادك وحقوق سیاسیه‌نك تعطیلی وادارهٔ ملکیه‌نك قسماً عسکره تودیعی مثللو مهم نتیجه‌لری وجوده کتورن ادارهٔ عرفیه قرارنامه‌سی حقنده ایضاحات مقتضیه ویریله‌جکدر.

دیلنجیلك ماده‌سی اخلاق عمومیه‌یه اولان سوء تأثیراتندن

طولانی جرم عد ایدیلەرك دیلنجیلر سرسری عد اولنوب حقلرنده سرسری نظامنامەسی تطبیق قلنور .

اقامتگاهك مصونیتی

حریت شخصیه قاعدەسنك بر نتیجۀ طبیعیەسی دیمك اولان اقامتگاهك مصونیتی مأمورین حکومتك قانوناً معین احوالك غیریده کمسەنك اقامتگاهنه جبراً وکرهاً کیرمەملری معناسنی متضمندر . اشبوقاعده قانون اساسیده مصرح اولدیغی کبی اقامتگاهه جبراً کیرن مأمورین حقنده جزا قانوننك یوز بشنجی مادەسنك برنجی فقرەسنده وبویولده جبراً دخول ایدن افراد اهالی حقندده صوك فقرەسنده حبس جزاسی وضع اولنمشدر .

هرکسك مسکنی ومنزلی تعرضدن مصوندر . قانونك تعیین ایتدیکی احوالدن ماعدا برسببله مأمورین حکومت طرفندن جبراً هیچ برکمسەنك مسکن ومنزلنه کیریلەمز .

ممالك عثمانیەده اجنبیلرك حق تملکنه دائر ١٢٨٥ سنۀ هجریەسنده نشر اولنان قرارنامەنك مقدمەسنده « ممالك دولت علیەده متمکن اولانلرك مسکنی دخل وتعرضدن بری اولوب صاحبنك رضاسی اولمقسزین درونه کمسه کیرمیەجکی مثللو

تبعۀ اجنبیه‌نك مسكنی دخی حسب‌المعاهده دخل وتعرضدن اول وجهله بریدر» دینیله‌رك قاعدۀ مذكوره تأیید اولنمش ومسكن لفظنك معناسی‌ده «اقامت اولنان خانه ومشتملاتی یعنی مطبخ ، آخور وامثالیله حولی وباغچه وسائر اطرافی چورلمش وخانه‌یه متصل بولنمش اولان محلارك مسكن عد اولنه‌جغی» عباره‌سیله توضیح ایدلمشدر .

تبعۀ اجنبیه‌نك اقامتكاهلرینه قونسلوس ویا اعزام ایده‌جكی آدمی موجود اولمادقجه دخول ایدیله‌میه‌جكی یوقاریده عهود عتیقه فصلنده بیان اولنمش ایدی .

بزم قانونلرمزده اقامتكاهه دخول خصوصنده كیجه ایله كوندوز زمانلرینه مخصوص احكام یوقدر . نه كبی احوالده افرادك اقامتكاهنه مأمورینك كیره‌جكلری اصول محاكمات جزائیه قانوننك اون التی ، اوتوز درت ، قرق التی ، سكسان ایكی وسكسان اوچنجی ماده‌لرنده وبعض رسومات نظاماتیله نظامات ضابطه‌ده بیان اولنمشدر .

مأمورین حكومتك افرادك اقامتكاهنه خود بخود دخولری جائز اولمایوب هرحالده محله امام ومختارانی وپاپاس وممكن اولدیغی قدر اهالیدن بعضیسنی رفاقتلرینه آلملری اسكیدن قالمه برعادتدر .

معمافیه تیاترو وبالو وقهوه‌خانه واوتل كبی عمومه آچیق

اولان محللرده کوندوزين و آچيق اولدقلری مدتجه کيجه‌لين کيرملك واورادە نظامات ضابطه‌وبلديه‌يه رعايت اولنوب اولنماديغنی تفتيش ايتمك ايچون بويله تکلفاته لزوم يوقدر . انجق محال مذکوره قاپانوبده خصوصی اقامتکاه حکمنه کيردکدن صکره اقامتکاهه دخول خصوصنده‌کی احکام عموميه‌يه تابع اولمق لازم کلور .

اقامتکاهه دخول جائز اولان احوال درتدر :

اولا تحرير نفوس حقنده‌کی نظامك اجراسی وياخود نظامات ضابطه وبلديه‌نك اجرا ايديلوب ايدلمديکنك تحقيق وتفتيشی ايچون نفوس وضابطه وبلديه مأمورلری اصول وعادتنه توفيقاً مساکنه دخول ايده‌بيلورلر .

ثانياً تکاليف عموميه‌نك تحصيلی وياخود امور رسوميه‌يه متعلق تفتيشاتك اجراسی ايچون ويرکو وکمرك وديون عموميه ورژی مأمور وتحصيلدار وقولجيلری اصولنه توفيقاً مساکنه دخول ايده‌بيلورلر .

ثالثاً جنايت وجنحه‌لره دائر تحقيقات لازمه‌نك اجراسی ايچون مدعیٔ عمومی ومستنطق وپوليس مأمورلری وسائر ضابطهٔ عدليه مأمورلری دخول ايله تحقيقات اجرا ايلرلر .

رابعاً مواد حقوقيه وجزائيه‌يه دائر محکمه‌دن صادر اولان اعلاماتك وتوقيف مذکره‌لرينك واحضار واخذ وکرفت

امرلرينك اجراى احكامى ضمننـده اجرا وپوليس وژاندارمه مأمورلرى مساكننه دخول ايدرلر .

بو درت ماده‌دن ماعدا حريق وطغيان مياه وسـائر آفات سماويه وارضيه وداخلدن اسـتمداد وقوعنده وياخود داخلده بر جنايت وقوعى حس اولندقده مأمورين ضـابطه‌نك وحتى اهل محله‌نك ايجاب ايدن محلاره ليلاً ونهـاراً دخوله مأذون اولدقلرى طبيعى وآشكاردر . باخصوص احوال‌مماثله‌ده معاونت اقتدارى موجود ايكن اسـتنكاف ايليان كمسه‌لر جزا قانوننك قباحت فصلنده جزا ايله تهديد اولنمقده‌درلر .

تحقيقات اجراسى ايچون ضابطهٔ عدليه مأمورينى كرك مظنونك وكرك سائر ايجاب ايدنلرك مسكنلرينه دخوله درجات متفاوته‌ده مأذوندرلر . اصول محـاكمات جزائيه قانوننك اون التنجى ماده‌سنده ضابطهٔ عدليه مأمورلرندن معدود اولان كوى واورمان بكجيلرينك قپالى بر محله كيرمك ايچون مطلقا اختيار مجلسى اعضاسنى وامثالنى رفاقتلرينه المسى لزومى كوسترلمشدر . واوتوز دردنجى ماده‌سـنده‌ده مدعىٔ عمومى اوراق واشـياء لازمه‌يى تحرى ايچون مظنونك خانه‌سـنه كيره‌جكدر ديه محرر اولديغى كبى قرق التنجى ماده‌سـنده دخى لدى‌الاقتضا مدعىٔ عموميه معـاونتده بولنان مدير وقائممقام وپوليس مأمورلرى وژاندارمه ضابطانى واختيار مجالسى رؤسـاسى وامثالى ضابطهٔ

عدلیه مأمورلرینكده جرم مشهود حالنده بو حق تحری یه مالك اولدقلری تصریح اولنمشدر .

مستنطقك بوبابده‌كی صلاحیتی دها واسع اولوب اصول محاكمات جزائیه قانوننك سكسان ایكنجی ماده‌سنه نظراً « مستنطق حقیقتك ظاهره اخراجی ایچون مقتضی عد اولنان اوراق وسنداتی وعلی‌العموم كافهٔ اشیایی تحری ایتمك اوزره مدعی عمومی طرفندن طلب وقوعنده ولدی‌الایجاب كندولكندن مظنون علیهك خانه‌سنه عزیمت ودخول ایده‌جكدر » وسكسان اوچنجی ماده‌یه نظراً دخی « مستنطق مادهٔ مسابقه‌ده ذكر اولنان اوراق وسنداتك اخفا قلنمش اوله‌جغی مظنون اولان سائر محللره دخی كیروب اجرای تحریات ایده‌بیله‌جكدر . »

پولیس نظامنامه‌سنك ۹۷ نجی ماده‌سنده دخی « جنحه وجنایت جرملرنده درسعادتده (ضبطیه ناظری) امنیت عمومیه مدیری و (متصرفلر ایله پولیس مدیری) استانبول وبك اوغلی واسكدار پولیس مدیرلری وولایاتده والی ایله پولیس مدیری ومتصرف وقائمقاملر طرفندن ویریله‌جك اوامر وجرائم مشهوده وسائره‌ده مدعی عمومی ایله مستنطقك تحریراً وقوع بوله‌جق طلبی اوزرینه پولیس قومیسرلری جرائم مذكوره مظنونلرینك مسكن واقامتكاهلرینه اصول وقواعد

مخصوصه‌سی دائره‌سنده دخول ایله جرمك دلائل و آثارینی الده ایتمك ایچون اجرای تحریاته ودعوت واستمداد کبی فوق‌العاده لکی تضمن ایده‌جك احوالده دخی بوحقی استعماله صلاحیتداردرلر » دیه محرردر .

هنوز مظنون بولنان بر آدمك خانه‌سنه دخول خصوصنده ضابطهٔ عدلیه مأمورلرینك بو قدر صلاحیتی اولمسنه کوره مواد جزائیه‌ده صادر اولان اعلاماتك اجراسی ایچون ضابطه مأمورلرینك محکوملك اقامتکاهنه دخوله حقلری اوله‌جغی طبیعیدر . بون بشقه مدیونك اشیاسنی حجز وفروخت ایتمك ویاخود املاکه متعلق سائر حکملری اجرا ایتدرمك ایچون اجرا مأمورلرینك اصولاً مدیون ومحکوملك خانه‌سنه کیرملری دخی قانونك مقتضاسندندر .

انجق جرائم مشهوده‌دن وطلب ودعوت ویاحریق وطغیان میاه واستمداد وقوعنده و آفات سماویه وارضیه‌نك تکونی حالندن غیری احوالده لیلاً برخانه‌یه دخول ایدیله‌میه‌جکندن وکیجه وقتی ساعت بردن اعتباراً باشلادیغندن کوندوز دخول ایدیلوب تحریات ختامه ایردیرلمدیکی صورتده معاملاتده دوام اولنور وشو حالده لیلاً داخل اولنمش عد ایدیلمز .

ادارهٔ عرفیه

حکومت ملکیه یرینه بعض احوالده ادارهٔ عسکریه‌نك

قائم اولمسی وبر طاقم حقوق سیاسیه‌نك تعطیل ایدلمسی دیمك اولان ادارهٔ عرفیه ارادهٔ سنیه ایله اعلان وتأسیس ایدیلور .

ادارهٔ عرفیه‌نك اعلان اولنه‌جغی مملکت لایقیله تعیین ایدیلوب ادارهٔ عرفیه‌نك دوامی مدتجه قوانین ونظامات ملکیه‌نك ادارهٔ عرفیه قرارنامه‌سی حکمنه مخالف اولان جهتلری موقتاً تعطیل اولنه‌جقدر . ادارهٔ عرفیه اعلانیله آسایش وضابطهٔ مملکتی محافظه ایچون حکومت ملکیه‌نك حائز اولدیغی وظائف حکومت عسکریه‌یه انتقال ایده‌جك ودیوان حرب منحصراً محاکم جزائیهٔ عادیه‌نك مقامنه قائم اوله‌جغندن آنلرك قانوناً باقمغه صلاحیتلری اولدیغی خصوصاته باقه‌میه‌جقدر . دیوان حرب تحدید مجازاتده عسکری قانونلرینه وآنده موجود اولمیان ماده‌لرده ملکیه قانونلرینه مراجعت ایدرك انلرك احکامنه کوره حکم ایلیه‌جکدر .

محاکمه‌لری دیوان حربه عائد اصحاب جرائم واحوال جرمیه بروجه آتی تعیین اولنمشدر :

اولا دولتك داخلی وخارجی امنیتنی اخلال ایده‌جك بالجمله جنحه وجنایاتك اصل فاعللری ؛

ثانیاً حکومت مأمورلرینه اجرای مأموریت اثناسنده تهور ومخالفت ایدرك بوحرکتلری ادارهٔ عرفیه‌نك اعلاننی موجب احواله تعلق ایدنلر ؛

ثالثاً منع وزجری سلامت عمومیه‌یه عائد ودیوان حربه محول جنحه وجنایاته طوغریدن طوغری‌یه تعلق اولان جنحه وجنایات ؛

رابعاً قرارنامه‌نك اعلاننـدن اول جنحـه وجنـایات ارتکاب ایدرك مؤخراً اله کچنلر ؛

خامساً زمان تشکللری نظر اعتبـاره آلنمیـه‌رق بالجمـله خفی جمعیتلر ؛

سادساً ادارهٔ عرفیه‌نك اعلانی موجب احوالده ذی‌مدخل اولوب فقط ادارهٔ عرفیه اعلان اولنان محللرده مقیم بولنمیانلر .

جنحـه وجنـایات عادیه‌نك محاکمه‌سیـله دیوان حربك تشکلندن اقدم بر درجه‌یه قدر باقلمش ایشـلرك اکمال تدقیقی محاکم عادیه‌یه عائددر .

ادارهٔ عرفیـه قرارنامه‌سنك التنجی ماده‌سی موجبنجـه حکومت عسکریه‌نك مأذون اولدیغی درت ماده شونلردر :

(١) لزوم کورینـان اشخـاصك لیلاً ونهـاراً خانه‌لرینی تحری ؛

(٢) شبهه‌لی وسابقه‌لی کروهندن اولوب طرف حکومتدن اخذ وکرفت اولنانلری وادارهٔ عرفیـه التنه آلنـان محـلده اقامتکاهی اولمیان اشخاصی محل آخره طرد وتبعید ؛

(٣) اهالینك بالجمله اسلحه وجبخانه‌سنی طوپلامق ؛

(٤) تخدیش اذهانی موجب نشریاتده بولنان غزته‌لری درحال تعطیل ایلمك خصوصاتندن عبارتدر .

ملکك مصونیتی

ملکك مصونیتی یعنی حق تملك برمنتظم جمعیتك ایجابات اساسیه‌سندندر . بناءً علیه حائز اولدقلری حقوق تملکیه‌نك حکومت طرفندن هیچ برصورتله اخلالی جائز دکلدر . بوحق، کلخانه خط همایونیله صراحةً تأیید ومصادرهٔ اموال واملاك اصولی منع ایدلدیکی کبی قانون اساسی دخی حق تملکی تقویه ومنافع عمومیه ایچون استملاك املاك اساسنی وضع ایتمش ومصادره‌نك الغاسنی صراحةً اعلان ایلمشدر . مع مافیه منافع عمومیه ایچون اقتضا ایتدیکی صورتده استملاك اصولنه مراجعت وشهرلرك تزیینی وایجابات صحیه‌سی ایچون مجاناً طرق عمومیه‌یه بر ترك ایدلمك کبی احوال حق تملکی بردرجه‌یه قدر تحدید ایلمکده‌در .

تملك ادبی وصناعینك تأمینی دخی حق تملکك محفوظیتی اساسنه مستنددر .

مکاتیبك مصونیتی

حریت شخصیه ومصونیت ملك قاعده‌لری مکاتیبك دخی

مصونیتنی ومحافظهٔ اسرارینی یعنی بونلرك مرسل ومرسل الیهدن غیری کمسه‌لر طرفندن آچیلمامسنی ایجـاب ایتدیرمکده‌در . فی الواقع مکتوب وتلغرافنامه مرسـل ومرسـل الیهك مشترك ماللری دیمکدر . بونلرده‌کی معلومات واحوال شخصیه واسرار سائره‌نك کشف وافشـاسی پك مضر نتیجه‌لری وعلاقه‌دار اولانلرك حقوقنك اخلالنی ایجاب ایدر. اشته بونك ایچوندرکه مکاتیبك مصونیتی قاعده‌سی حقوق اساسیه‌دن معدوددر . پوسته وتلغراف نظاماتنده بوبابده احکام مخصوصه موجود اولدیغی کبی جزا قانوننك یوز یکرمی طقوزنجی ماده‌سـنده پوسته وسـائر بومقوله واسطه‌لره تودیع اولنان مکتوبلری کشاد ایدن وایتدیرن مأمورلر وبالخاصـه بوبابده معلوماتی اولان پوسـته مأمورلری جزای نقدی وحبس ایله مجازات اولنورلر .

انجق تدقیقات وتحقیقات اسـتنطاقیه اثناسنده مظنون علیه نامنه ورود ایدن مکتوبلری مستنطق جلب وکشاد ایده‌بیلدیکی کبی تاجر مفلس نامنه ورود ایدن ومعاملات تجاریه‌سنه متعلق بولنان مکتوبلری وسائر محرراتی معاملات افلاسیه‌سنی اداره‌یه مأمور اولان ماصه وکیللری کشاد ایدرلر .

—ـ حریتِ مطبوعات ـ—

مطبوعات ، محصولات فکریه‌نك واسطهٔ انتشـاریدر . بو

سایه‌ده بر چوق کمسه‌لر بر دیپلوماتك مطالعاتندن ، بر محررك افکار مخصوصه‌سندن ، بر ادیبك منثور ومنظوم آثار بدیعه وبلیغه‌سندن ، بر متفننك نتایج تجربیهٔ فنیه‌سندن مستفید ومستفیض اولورلر . اشته بوندن ناشیدرکه مطبوعات ، مدنیت حاضره‌یه پك قیمتدار بر رهبر وواسطه اولمش ومختلف ملتلرك یکدیگرینی دها گوزل اکلامه‌لرینه واخود عمومیه حسیاتنك تظاهرینه خدمت ایلمشدر . بو جهتله بوتون متمدن ملتلرده مطبوعاتدن بکلنان عمومی استفاده‌نك تزیید وتوسیعنه چالیشلمقده وبو ارزونك حصولی ایچون مطبوعاته سربستیٔ تام بخش ایدلمکده‌در . قانون اساسیمز بوبابده صراحت کافیه‌یی جامعدر . مشروطیتمزدن مقدم بزده سربستیٔ مطبوعات موجود ایدی دنیه‌لمز . هله صوك اون بش یکرمی سنه ظرفنده حریت شخصیه کبی سربستیٔ مطبوعات‌ده کلیاً آیاقلر آلتنه آلنمش ایدی . شمدیکی مطبوعاتك حریتی جدید مطبوعات ومطبعه‌لر قانونی ایله تحت تأمینده بولندیرلمقده‌در .

سربستیٔ ادیان

سربستیٔ ادیان یاخود حریت مذاهب ماده‌سی ایکی جهتی مشتملدر . برنجیسی : معاملات عمومیهٔ دولتده هرکسك

اعتقادات مذهبیه‌سندن طولایی معاتب اولمامسی واعتقادده اختلاف ایله برکونا مساواتسزلغه، زجری معاملاته محل قالمامسی جهتیدرکه اسلامیتك ظهورندن بری ممالك اسلامیه‌ده قبول ایدلمش واوروپاده دخی حقیقت اوله‌رق تلقی اولنمقده بولنمشدر؛ بوکا سربستئ وجدان دینور . ایکنجیسی هر دینك اجرای عبادت جهتی بر چوق انسانلرك معین بر محلده اجتماعلرینی ومتحد برجمعیت تشکیل ایلملرینی ایجاب ایتدیکندن هر دولتجه معروف وغیرمعروف مذاهب اربابی ایچون بو اجرای عبادت مشترکه ماده‌سنك بر اصوله ربطی ایجاب حالدندر؛ بوکاده اجرای آیین دینور .

شو حالده دولتك امور مذهبیه ایله اولان مناسباتی برکره امنیت وآسایشی مخل واخلاق وآدابه مخالف آیینلرك منعی ویرده دولت ایچنده تشکل ایتمش اولان بر شرکت معنویه‌دن دولتك خبردار اولمسی لزومی نقطه‌لرینه معطوفدر . کرك بزده وکرك عموم ممالك متمدنه‌ده سربستئ ادیانك ایجاب حال وزمانه واجتماعات عمومیه حقنده‌کی قوانین وعادات مملکته کوره براصول ونظامه ربط ایدلمسی طبیعی کورلمش وهر مملکت ، ادیان ومذاهب حقنده مخصوص اساسلر وضع ایله اکا تبعیت ایلمکده بولنمشدر .

قانون اساسیده مندرج ومصرح اولدیغی اوزره حکومت

عثمانیه‌نك سربستی مذاهب خصوصنده‌کی مسلکی بروجه آتی خلاصه ایدیلور :

دولت عثمانیه‌نك دین رسمیسی دین اسلامدر . بواساسی وقایه ایله برابر آسایش خلق و آداب عمومیه‌یی اخلال ایتمامك شرطیله ممالك عثمانیه‌ده معروف اولان بالجمله ادیانك سربستئ اجراسی ومختلف جماعتلره ویرلمش اولان امتیازات مذهبیه‌نك ، اولدیغی کبی ، جریانی دولتك تحت حمایه‌سنده‌در. بوصورتله حکومت عثمانیه دین رسمیسنی اساس اوله‌رق وقایه ایله برابر آسایش خلقه و آداب عمومیه‌یه طوقونمامق شرطیله مذاهب معروفه‌نك اجراسنه مساعده ایدرك حریت مذهبیه‌یی اعلان ایلمشدر .

ممالك عثمانیه‌ده اصلا معروف اولمیان برمذهبك افرادی بالاجتماع اجرای عبادت ایلملری ایچون دولتدن مساعده المری واشبو شروطه مغایر برصورتی حائز اولمادقلرینك کوریلوب اکلاشلمسی ایجاب حالدندر . زیرا اومذهب افرادی مملکت داخلنده بر شرکت تشکیل ایدیورلر دیمکدر . بوشرکت اویله بر شرکتدرکه اعضاسی بر حس مشترك ایله متحسس وبر رابطهٔ معنویه ایله یکدیکرینه قویاً مربوط بولونیورلر . بناءً علیه بویله جمعیت ایچنده جمعیت ، شرکت ایچنده شرکت دیمك اولان بر جمعیت مذهبیه‌نك موجودیتنه دولتك رسماً

واقف ومطلع اولمسی اقتضا ایدر . دیکر طرفدن بر آیینك صورت اجراسی آسایش عامه‌یی مخل کوریلور ایسه حکومت اوکا مساعده ایتمز . نته‌کیم حکومت عثمانیه ایرانیلرك عشر محرمده علناً اجرای رسم ماتم ایتملرینه مساعده ویرمکله برابر اتلاف نفس ویا جرح مهلك وقوعی کبی آسایشه تعلق ایدن جهتلری منع وتحدید ایلیور .

حکومت عثمانیه اصول قدیمه‌سنجه معروف مذاهب اربابنه تأمین ایلدیکی امتیازات مذهبیه امور دینیه‌جه حریت تامه‌دن ماعدا حقوق مدنیه‌جه دخی بعض مساعداتی حاویدر .

اشبو حقوق ومساعداتی محتوی ومعلن اولان فرمان وخط همایونلر وبونلری مؤید اولان قانون اساسی موجبنجه ممالك عثمانیه‌ده متمکن تبعهٔ عثمانیه هر نه‌دین ومذهبده اولورسه اولسون جمله‌سنه عثمانلی تعبیر اولنه‌رق هپسی‌ده نظر قانونده مساوی وعینی حقوق ووظائفله مکلفدرلر وبوصورتله دین ومذهب تفریق اولنمادیغی کبی بعض اوروپا ممالکنده‌کی زادکانلق اصولی مثللو نسب وولادته مستند فرقلر دخی یوقدر .

ممالك عثمانیه‌ده معروف اولان مذاهب روم ، ارمنی ، لاتین ، ارمنی قتولیك ، بلغار ، پروتستان ، موسوی جماعتلری ، سالکلری نسبتاً محدود بولنان روم قتولیك ویا ملکیت ، سریانی قتولیك ، کلدانی قاتولیك ، مارونیت ، بلغار قتولیك ، قبطی

قتوليك وجماعات قديمهٔ عيسويه‌دن سريانئ قديم ، كلدانى ، نستورى ، يعقوبى وقبطى جماعتلريدر .

سربستئ تدريس

سربستئ تدريس ماده‌سى اك زياده حائز اهميت اولان حقوق اساسيه‌مزدندر . سربستئ تدريس هركسك حائز اولديغى علم ومعرفتدن سائرلرينى دخى مستفيد ايلمكده سربست بولنمسندن عبارتدر . بوحق بتون متمدن مملكتلرده اساساً قبول وتطبيق ايدلمش ومعمافيه تدريس بهانه‌سيله مقصد دولته مخالف احوال ايقاع ايديله‌مامسى ايچون هريرده‌ده تحديدات مناسبه ايله بوكيفيت انتظام التنه آلنمشدر . بزده دخى معارف عموميه نظامنامه‌سى امر تدريسى تحت انتظامه وضع ايدر ايسه‌ده دور اخيرده‌كى تحديدات ، تضييقات مرتبه‌سنى بولمش ايدى .

امر تدريس سربستدر . معين اولان قانونه تبعيت ورعايت ايلمك شرطيله هرعثمانلى عمومى وخصوصى تدريسه مأذوندر . بالجمله مكتبلر حكومتك تحت نظارتنده‌در .

ممالك عثمانيه‌ده امر تدريس اوچ درجه اوزرينه مؤسس. يعنى تحصيل ابتدائى وتحصيل تالى وتحصيل عاليدن عبارت بولنمسنه مبنى هرعثمانلى اشبو درجات ايله تدريساته يعنى ابتدائى

ويا اعدادى ويا عالى مكاتب خصوصيه كشادينه مأذوندر . صورت خصوصيه‌ده تدريس ارزوسنده بولنانلر معارف عموميه نظامنامه‌سنه توفيقاً رخصت رسميه استحصال ونظامنامهٔ مذكورك مواد مندرجه‌سنه تبعيت ورعايت ايله مكلفدرلر .

تدريس خصوصنده‌كى سربستى تدرس خصوصنده جائز كوريله‌مامشدر . چونكه حكومت علوم ومعارفك انتشارينه سعى ايدیجى اولوب هركسى تحصيله تشويق وترغيب ايدر وعلم ايله جهلك انتخابى خصوصنده تبعه‌سنى سربست براقماز . زيرا جاهل بر قوم هيچ بر وقت مدنيت ساحه‌سنده بولنمغه لايق دكلدر . بويله جاهل بر ملت انقراضه محكوم اولور ؛ اره‌كچ معارف جهتيله كندوسنه تفوق ايدن ملتلرك وقوملرك كرك سياسيات وكرك اقتصاديات جهتلريله زبون ومديونى قاليرلر . اشبو اسبابه بناءً تحصيل ابتدائينك مجبوريتى اكثر ممالك متمدنه‌ده قبول ايدلمش وبزم قانون اساسيمزده‌ده تحصيل ابتدائينك مجبورى ايدوكى مصرح بولنمشدر . حكومت سن تحصيله واصل اولمش اولان چوجقلرى تحصيل ابتدائيده بولنمغه سوق واجبار ايدر وبوبابده معارف عموميه نظامنامه‌سنده مواد واحكام مخصوصه مندرجدر . فقط اعدادى ويا عالى درجه‌ده تحصيل هرحالده عظيم فائده‌لرى موجب ايسه‌ده هركس ايچون او قدر

الزم كورولمديكندن بونلر اختياريدر . ارزو ايدنلر اعدادى وعالى تحصيلنى اكمال ايدرلر ؛ بونده مجبوريت يوقدر .

سربستئ اعمال وصنايع

اعمال وصنايعك سربستيسى هركسك استديكى صنعت وتجارتى اجراده حر وبر كونا تحديداته وتقييداته غيرتابع اولمسى ديمك اولوب حريت شخصيه قاعده‌سنك برنتيجهٔ طبيعيه‌سيدر. وقتيله هريرده اولديغى كبى ممالك عثمانيه‌ده‌ده اعمال وصنايع سربست دكلدى ، هرصنعت يا پدردن اولاده انتقال ايدر ايدى ويا برمدت چراقلق وقالفه‌لق ايدرك اوصنعتده مهارتنى اوسته‌سنه تصديق ايتدرمدكجه اوسته اوله‌ماز وبناءً عليه سربستجه اجراى صنعت وتجارت ايليه‌مز ايدى . بوصورتله اوسته‌لرك خاطرى خوش ايديله‌رك احراز موقع مجبوريتى وارايدى . هر صنعت وتجارت ايچون لونجه‌اوطه‌سى وكهيا واوسته باشى‌نامليله هيئت اداره‌لر ومأمورلر موجود اولوب بونلر واسطه‌سيله اصناف حقنده‌كى نظامات مخصوصه احكامى تطبيق واجرا اولنور وبونلر حقيقت حالده ارباب صنايع وتجارته رهبر لكدن زياده نفسلرينى اعلا ايچون ازعاج ايلرلر ايدى .

برطرفدن‌ده كدك اصولى موجبنجه اجراى صنعته مخصوص

اولان يرلر معين و محدود اولديغندن صنايع وتجارتك سربستيسی بوصورتله ده تحديد ايدلمش وحتی بقاللق اتمكجيلك كبی احتياجات ضروريه يه متعلق صنعتلر برقاچ كشينك النده قالمش وعادتا انحصار حكمنه كيرمش ايدی .

شمدی ايسه هركس استديكی صنعت وتجارتی اجراده تماميله حر وسربستدر . كدك اصولی دخی لغو اولتمشدر .

مع مافيه سربستیٔ اعمال وصنايع قاعده سنك ايجاب حاله كوره بعض تحديدات وتقييداتی بولنمق طبيعيدر . مثلا دعوی وكالتی ، طبابت واجزاجيلق كبی معلومات مخصوصه نك احراز وتحصيلنه متوقف بولنان صنعتلری انجق النده شهادتنامه سی بولنانلر اجرا ايده بيليرلر . بعض صنعت وتجارتلر ياواردات استحصالی مقصديله ويا تهلكه ومخاطره سنه بناءً يالكز طرف دولتدن اجرا اولنور . مثلا پوسته وتلغراف اموری طوغريدن طوغری يه طرف حكومتدن اداره اولنيور . دها هنوز انحصار اتنده بولنان توتون اعمال وفروختیده رژی يه ويرلمشدر . مملحه لردن طوز اخراج وفروختی وحرير ، صيد ماهی ، مسكرات رسملری وتمغا وپول وارداتی ديون عموميه اداره سنه محول وموودعدر .

كذلك باروت اعمال وفروختی واسلحه وسفن حربيه اعمالی يالكز حكومته عائددر .

تعطیل اشغال نظامنامه‌سیده اعمال وصنایعه متعلق بعض تقییداتی حاویدر .

سربستیء اشتراك

اشتراك، حد ذاتنده برفائده ویامنفعت استحصالی ویاعمومی برمقصدك ایفاسی خصوصنده ایکی ویا دهازیاده اشخاصك برلشمه‌لرندن عبارتدر ؛ کرك امور صناعیه وتجاریه‌وکرك برمقصد خیره معطوف بولنسون . بعض خصوصات ومعاملات واردرکه یالکز بر شخصك قدرت ولیاقتیله وپاره سیله اجرا ایتمك ومیدانه چیقارمق قابل اوله‌ماز ، فقط بر چوق اشخاص اوایش ایچون قوتلرینی ولیاقتلرینی وپاره‌لرینی برلشدیررلرایسه اومشکل اولان ایش قولایجه‌جق میدانه چیقه بیلیر . مثلا شمندوفرلر وبیوك لیمان وریختیملر وبیوك حوضلر واعمالاتخانه‌لر وترسانه‌لر واوزون سفرلری اجرا ایدن بیوك ومتعدد پوسته ویولجی واپورلری والحاصل بویله بیوك معاملات یالکز برشخصك پاره‌سیله وقدرتیله وجوده کتیریله‌مز . بونك ایچون شرکتلر تشکیلی یعنی بوایشلری یاپه بیلمك ایچون برچوق اشخاصك سرمایه‌لرینی ومساعیلرینی برلشدیرمه‌لری نتیجه‌سی اوزرینه بالاده تعداد اولنان اعمالات

نافعه میدان موفقیته چیقاریله بیلیور .

اشتراك ، مدنیتك ترقیسی خصوصنده ، اك بیوك سببلردن وعامللردن اولدیغی اشبو ایضاحات ایله آکلاشیلور . اشته بو فائده‌لرینه بناءً سربستیٔ اشتراك ، حقوق اساسیه جمله‌سندن عد اولنمش وقانون اساسیده تبعهٔ عثمانیه‌نك تجارت وصنعت وزراعت وملاحت ایچون هرنوع شرکتلر تشکیلنه مأذون بولندقلری تصریح بیورلمشدر .

شرکتلر ایکی درلودر : بری ، شرکت عادیه درکه بونك احکامندن مجلهٔ احکام عدلیه بحث ایدر . دیکری ، شرکت تجاریه درکه بونك حقنده تجارت قانوننده احکام ومواد مخصوصه مندرج اولوب بوده قوللکتیف ، قوماندیت ، آنونیم وشرکت خصوصیه نامل‌ریله درت نوعه انقسام ایلر .

سربستیٔ اجتماع

تجارت ، صنعت ، زراعت ، ملاحت ایچون هرنوع شرکتلرك تأسیسی افراد عثمانیه‌نك حقوق اساسیه‌سندن اولدیغی کبی مقاسمهٔ ربحدن غیری یعنی حاصل اوله‌جق پاره وکاری آراده تقسیم ایتمك فکر ومقصدندن عاری برمقصدله جمعیت تشکیلی وعمومی اجتماعلر عقدی قانون اساسیده مندرجدر ؛

شو صورتله اجتماعك سربستیسی حقوق اساسیهٔ عثمانیه جمله‌سندندر . چونكه جمعیت تشكیلی وعمومی اجتماعلر عقدی حریت شخصیه قاعده‌سنك برنتیجهٔ طبیعیه‌سی دیمكدر . جمعیتلر واجتماعات عمومیه قانونلری بوبابده احكام مخصوصه‌یی محتویدر.

بونلردن جمعیتلر قانونی حكمنجه جمعیت ، اشخاص متعدده طرفندن معلومات ویامساعیلرینی دائمی صورتده‌بالتوحید مقاسمهٔ ربحدن غیری برمقصدله تشكیل ایدیلان هیئت دیمكدر . جمعیت تشكیلی ویاقلوب تأسیسی اولجه رخصت استحصالنه منوط ومتوقف دكلدر ؛ شوقدركه تشكل وتأسسنی متعاقب درسعادتده ایسه داخلیه نظارتنه وطشره‌ده ایسه محلنك الك بیوك ملكیه مأمورینه مؤسسلر طرفندن بربیاننامه اعطا واشبو بیاننامه‌یه‌جمعیتك نظامنامهٔ‌اساسیسندن‌ایكی‌نسخه ربطایدیله‌جكدر.

احكام قوانینه واخلاق و آداب عمومیه‌یه مغایر براساس غیر مشروعه ویاآسایش مملكتی وتمامیت ملكیهٔ دولتی اخلال وشكل حاضر حكومتی تغییر وعناصر مختلفهٔ عثمانیه‌یی سیاسةً تفریق مقصدینه مستند اولمق اوزره جمعیتلر تشكیلی غیر جائز وقومیت وجنسیت اساس وعنوانی ایله سیاسی جمعیتلر تشكیلی ممنوعدر . خفی جمعیتلر تشكیلی ایسه كلیاً وقطعیاً منع ایدلمشدر.

اصولی دائره‌سنده تشكل ایدن برجمعیت حقوق ووظائف

قانونیه‌یی حائز برشخص معنوی عد اولنور .

جمعیتلر وقلوبلر اوزرنده ضابطه‌نك حق تفتیشی موجوددر. بونلرك محل اجتماعلری مأمورین ضابطه‌یه هر زمان آچیق بولنور . انجق محل اجتماعلره ضابطه مأمورلرینك لزوم حقیقی‌یه بناءً كیردكلرینی اثبات ضمننده اورایه دخول حقنده الك بیوك ملكیه مأموری جانبندن معطی بر ورقه‌یی حامل بولنه‌جقدر .

صید وشكار ومچ تعلیمه . مخصوص اوله‌رق تأسیس ایدیلان قلوبلرده وجمعیتلرده ضابطه‌نك معلوماتی تحتنده اوله‌رق لزومی مقدار اسلحهٔ غیر ممنوعه بولوندیریله‌بیلر ؛ دیگر جمعیت وقلوبلرده اسلحه‌نك هیچ بروجهله بولوندیرلمسنه مساعده‌ایدلمز.

اجتماعات عمومیه قانوننه نظراً عثمانلیلر غیر مسلح اولمق اوزره عمومی اجتماعلر عقدنده حردرلر . بونك ایچون رخصت استحصالنه حاجت یوقدر ؛ انجق اجتماعدن لااقل قرق سكز ساعت اول اجتماعك محلنی وكون وساعتنی حاوی وسبب ومقصدینی شامل واك آز ایکی ذات طرفندن امضا ایدلمش بر بیاننامه اورانك الك بیوك ملكیه مأمورینه اعطا ومقابلنده بر علم وخبر اخذ اولنمسی شرطدر . شاید علم وخبر ویرلمیه‌جك اولور ایسه جریان حالی متضمن بر ضبط ورقه‌سی تنظیم وحاضروندن لااقل ایکی كشی طرفندن امضا ایدیلور . علم وخبر ویا ضبط ورقه‌سی اولمقسزین وقوع بولان اجتماع

حكومتجه منع وترتيب ايدنلر اجتماع قانونی موجبنجه تجزیه اولنورلر .

سرای حکمدارینک ومجلس عمومی منعقد اولدیغی زمان اعیان ومبعوثان دائره‌لرینك اوچ کیلو مترو مسافه‌سی داخلنده عمومی اجتماعلر ممنوعدر . کذلك مرور وعبوره مخصوص عمومی یوللرده اجتماع ایدیله‌مز . زمان اجتماع آچیق یرلرده شمسك طلوعندن غروبنه قدردر . اجتماعلر لااقل اوچ کشیدن عبارت بر هیئت واسطه‌سیله اداره اولنور .

عرضحال اعطاسی حقی

حقوق اساسیه جمله‌سندن اولمق اوزره برده عرضحال اعطا ایتمك حقی موجوددر . بو حقك موجودیتی قانون اساسیده بر مادهٔ مخصوصه ایله تعیین وتصریح ایدلمکده‌در . هرهانکی برکسه بر ایشك کوریله‌جکی یره مراجعت ایله برفائده استحصال ایده‌مدیکی صورتده اوایش حقنده صلاحیتدار اولان مافوق مرجعه مراجعت ایده‌بیلوب تجاوز مرجع ایلامك لازم کلور . بزده دول سائرهٔ مشروطه‌ده اولدیغی کبی بو صورتله مراجعت حقی موجود اولوب افراد اهالینك قوهٔ تشریعیه‌نك بر رکنی اولان هیئت اعیان ومجلس مبعوثانه دخی عرضحال ویرمك

حقلری قبول ایدلمشدر . یالکز مجالس مذکوره ، بویولده شکایت ومراجعتك عائد اولان دائره‌جه نظر دقت واعتباره آلنوب آلنمادیغنی یعنی او شخصك اول امرده ایشك عائد اولدیغی دائره‌یه مراجعت ایدوب ایتمدیککنی تحقیق ایدرلر ومراجعت ایدلمدیکی اکلاشیلور ایسه عرضحالی رد ، واسعاف اولنمادیغی اکلاشیلور ایسه قبول وایجابنی اجرا ایلرلر .

قوای عمومیه

تشکیل وتأسیس اولنان بردولتده، مقصود اولان اموری ایفا ایله مکلف بولنان هیئتلرك مجموعنه قوای عمومیه دینور . بر دولت تشکیلندن باشلوجه مقصد او دولتی ترکیب ایدن افرادی وانلرك وطن مشترکلرینی خارجاً تجاوزدن محافظه وداخلاً امنیت وآسایشی ادامه وعدالتی حسن صورتله توزیع ایتمك قضیه‌لرندن عبارتدر . شو مقصدك حصولی ایچون هرکسجه اطاعت ورعایت اولنه‌جق قانونلر وضعنه لزوم کورینور . حال بوکه بو اوچ نوع امور اوقدر بیوك واوقدر چوقدرکه بونلرك ایفاسنی عینی قوته ، عینی هیئته تودیع ایتمك ویوکلتمك امور دولتك حسن جریاننی کلیاً اخلال ایدر . بونك ایچوندرکه هر دولت متمدنه ومشروطه‌ده شو اوچ

نوع وظائف آیری آیری قوتلره ، هیئتلره تودیع ایدلمش وبوصورتله قوای عمومیه اوچ قسمه تفریق اولنمشدر .

١ — قوهٔ تشریعیه ویا قوهٔ قانونیه‌درکه قانون تنظیم ووضعنه مأمور اولان مجلس ویامجالس دیمکدر . قوهٔ قانونیه : مملکتده قانون حکم وقوتنی حائز وهرکسجه اطاعت ورعایت اولنه‌جق اصول ونظاماتك تنظیم وتدقیق وتفسیرینه وبرده قوهٔ اجرائیه‌نك معاملات عمومیه‌سنی تحت تفتیش ومراقبه‌ده بولندرمغه مأموراولان هیئتدر. مجلس مبعوثان وهیئت اعیان قوهٔ قانونیه‌نك اك مهم رکنلریدر . زیرا بر قانون لایحه‌سی اولا مجلس مبعوثانجه وصکره هیئت اعیانجه مذاکره وقبول ایدلمینجه هیچ بر صورتله قانون شکلنی آله‌مز . مجلس مبعوثان وهیئت اعیانجه مذاکره وقبول اولنان لایحهٔ قانونیه‌نك قانونیتنك تکملی حکمدارك تصدیقنه متوقفدر . شوحالده ذات حکمداری قوهٔ قانونیه‌دن بر جزؤ اولمش اولور .

٢ — قوهٔ اجرائیه‌درکه دولتك مسلك سیاسیئی تعیین وامور اداره‌سنك اجراسنه نظارت ایتمکله موظف ومکلف اولان هیئت دیمکدر .

قوهٔ اجرائیه دخی قوهٔ سیاسیه وقوهٔ اداره ناملریله ایکی‌یه آیریلور . قوهٔ سیاسیه دولتك اساس مسلك وسیاستنی تعیین ایدن قوت دیمکدر . قوهٔ اداره دخی امور اداره‌نك تفرعاتیله

مشغول وموظف بولنانلری یعنی صنف حکامدن غیری بالجمله مأمورین دولتی احتوا ایلر .

ادارۂ ملکیه‌نك وظیفه‌سی افرادك حقوقنی وعمومه عائد اولان اشیانك سربستیٔ استعمالنی تأمین ایلك ، اشخاص واموال اوزرینه وضع ایدیلان ویرکولری توزیع وتحصیل اتمك ، واردات دولتی اداره ومنافع عمومیه‌نك محافظه‌سنه دقت واعتنا ایلك وعمومك منفعتنی موجب اولان تدبیرلرك اجرا ایتدیرلمسنه باقمقدر .

قانون اساسیده مصرح اولدیغی اوزره صدر اعظم وشیخ‌الاسلامك انتخاب وتعیینیله صدر اعظمك تشکیل وعرض ایده‌جکی وکلانك تصدیق مأموریتلری ودوائر حکومتك معاملات وقوانینك صورت اجراسنه متعلق نظامنامه‌لر تنظیمی حقوق پادشاهی جمله‌سندن اولمسنه کوره حکمدار قوۂ اجرائیه‌نك اك بیوك آمری ومنتهاسی اولمش اولور ؛ انجق قوۂ اجرائیه‌نك معاملاتی مسؤلیتی‌ده تضمن ایدوب حال بوکه حکمدار قانون اساسی موجبنجه غیر مسؤل اولدیغندن حکمدارك هر امر وارادەسی صدر اعظم ایله ناظرلردن بری طرفلرندن امضا ایدیلور وآندن متولد مسؤلیت‌ده امضا ایدن صدر اعظم ایله ناظره توجیه قلنور .

قوۂ اداره‌یه منسوب هرمأمور صلاحیتنك درجه‌سنه کوره

مستقل ویا دیگر بیوك بر مأمورك امرینه تابع اولمق اوزره ترتیب ایدلمشدر .

ادارهٔ ملکیه‌یه مقابل دولتك ادارهٔ عسکریه وادارهٔ عدلیه وادارهٔ شرعیه‌سی دخی موجوددر . بونلردن ادارهٔ عسکریه نظامات عسکریه ایله وادارهٔ عدلیه تشکیلات محاکم قانونیله معین وادارهٔ شرعیه دخی مخصوص اصول وتعامله تابعدر .

ادارهٔ دولت مرکز سلطنت ایله بالجمله اقسام ممالکك امورینه باقق اوزره دوائر مرکزیه‌یی وولایاتی شاملدر .

صدارت وشیخ الاسلاملق مسندلری طرف حکمداریدن امنیت بیوریلان ذواته احاله وتوجیه قلنور . قابینه هیئتنی تشکیل ایدن دیگر وکلایی‌ده صدر اعظم انتخاب ایله عرض ایلر ومأموریتلری طرف حکمداریدن قبول واجرا اولنور .

وکلادن هربری دائره سنه عائد اولان اموردن مأذونیتی آلتنده بولنانلری اصولنه توفیقاً اجرا واجراسی مأذونیتی آلتنده اولمیانلری صدر اعظمه انها ایدر . صدر اعظم دخی اوکبی ماده‌لردن مذاکره‌یه محتاج اولمیانلری طوغریدن طوغری‌یه مقام حکمداری‌یه عرض ایلر . محتاج مذاکره بولنانلری دخی مجلس وکلاده مذاکره‌دن صکره تصدیقه محتاج اولدیغی تقدیرده حکمداره عرض وتصدیقه محتاج اولمیانلر حقنده‌ده هیئت وکلا قرارینی عائد اولدیغی نظارته تبلیغ ایلر . اما شیخ الاسلام

محتاج مذاکره اولمیان موادی طوغریدن طوغری‌یه عرض ایدر.

قابینه هیئتنی تشکیل ایدن وکلا حکومتك سیاست عمومیه‌سندن مشترکاً ودائرۀ نظارتلرینه عائد اولان موادن طولایی منفرداً مجلس مبعوثانه قارشی مسئولدرلر.

حکومت اجرائیه‌نك اك بیوك هیئتی اولان مجلس وکلا صدر اعظمك ریاستی تحتنده اوله‌رق عقد اولنوب داخلی وخارجی مهم امورك مرجعیدر. مذاکره‌لرندن تصدیقه محتاج اولان قرارلر عرض وارادۀ سنیه ایله اجرا اولنور.

صدر اعظمدن صکره مجلس وکلایه داخل اولان نظارتلر شونلردر:

(١) مشیخت اسلامیه‌درکه عموماً امور دینیه وشرعیه وفتوی امورینه وشرع حاکملرینك انتخاب وتعیيننه واعلامات شرعیه‌نك تمیيزاً واستینافاً تدقیقنه وجامع ومدرسه‌لرده‌کی تدریساتی تنظیم وتنسیقه وتکیه‌لر وزاویه‌لر امورینه واموال ایتامی محافظه وارباحه مأموردر.

(٢) داخلیه نظارتیدرکه اقسام اداره‌دن اك مهمی ووظیفه‌سی اك چوق واك قاریشیق اولانیدر. بو نظارت، عموم والیلرك وسائر مأمورین اداره‌نك مرجعیدر؛ وآسایشك محافظه‌سنه مأموردر. مملکتك انضباط وآسایشندن رأساً مسئول اولان امنیت عمومیه مدیریتی وبرده نفوس مدیریت

عموميه‌سی داخلیه نظارتنه مربوطدرلر .

(٣) خارجیه نظارتیدرکه حکومت عثمانیه‌نك دول اجنبیه ایله اولان مناسباتنی اداره ایدر . خارجیه ناظری مختلط بر صورتده تشکل ایدن مجلس صحیه‌نك دخی رئیسیدر وبوصورتله صحیه نظارتی‌ده عهده‌سنده‌در .

(٤) حربیه نظارتیدرکه دولتی خارجاً تجاوزدن صیانت وحقوق مقدسه‌سنی محافظه ایده‌جك قوۀ بریه‌نك ترتیب وتنظیم وتعلیم وسوقنه مأموردر . صحیۀ عسکریه وطوپجی صنفنه متعلق امور ومعاملات ایله حربیه وسائر عسکری مکتبلرك اداره‌سی دخی حربیه نظارتنه عائددر .

(٥) بحریه نظارتیدرکه بالجمله قوای بحریه‌نك ترتیب وتنظیم واداره‌سنه مأموردر . ترسانه امور ومعاملاتی ایله مکتب بحریه وفابریقه‌لر بحریه نظارتنك اداره‌سنه مودوعدر .

(٦) عدلیه نظارتیدرکه کافۀ محاکم نظامیه‌نك اداره‌سنه مأموردر . شورای دولت هیئت عموميه‌سنك ریاستی دخی عدلیه ناظرینه مودوعدر .

(٧) مالیه نظارتیدرکه اموال دولتك اداره‌سنه وتکالیفك طرح وتوزیع وتحصیل وجبایتنه ووارداتك یرینه صرفنه وبودجه قانونی لایحه‌سنی تنظیمه مأموردر . بو دفعه نظارت شکلنده اداره‌سی مجلس مبعوثانجه تقرر ایدن پوسته وتلغراف

مدیریت عمومیه‌سیله رسومات ودفتر خاقانی مدیریت عمومیه‌لری واردات دولتدن برقسمنك جبایتنه مأمور اولملری حسبیله مالیه نظارتنه ربط ایدلمشلردر .

(٨) نافعه وتجارت نظارتیدرکه عمومی شوسه‌لر ، کوپریلر ، شمندوفرلر ، لیمانلر ، ریختملر وجوده کتورمك بیوك نهرلری سیرسفائنه یارایه‌جق بر حاله کتورمك وبطاقلقلری قوروتمق وتجارت وصنایعك ترقیسنه خدمت ایده‌جك اسبابی استکمال ایلمك کبی مهم امور نافعه ایله مکلفدر .

(٩) اورمان ومعادن وزراعت نظارتیدرکه ممالك عثمانیه‌ده بولنان اورمانلری محافظه ایتمك وقطعیاتی فن دائره‌سنده اجرا ایتدیردرك بورالردن برچوق واردات استحصال ایلمك ویریوزنده ویا التنده موجود معدنلری طوغریدن طوغری‌یه ویا آخره احاله صورتیله ایشلتمك وزراعتك ترقیسنه مدار اوله‌جق اسبابه توسل ایتمك کبی وظائف بونظارته مودوعدر .

(١٠) معارف نظارتیدرکه درجات تحصیلدن هراوچنه متعلق رسمی مکتبلرك اداره‌سنه وخصوصی مکتبلرك تفتیشنه ومعارفی نشر وتعمیم ایچون لازم کلان اسبابی استکماله وکتبخانه‌لری منتظم وعمومك استفاده‌سنی موجب بر حالده بولوندرمغه مأموردر .

(١١) اوقاف نظارتیدرکه جوامع ومساجد شریفه وتکیه‌لر

وزوایه‌لر ومدرسه‌لر وعمارتلر وسائره مثللو اماکن دینیه ومؤسسات خیریه وعلمیهٔ اسلامیه‌نك اوقاف شریفه‌لرینی اداره‌یه مأموردر .

(١٢) شورای دولتدرکه رئیسی عدلیه ناظریدر ؛ ومقام صدارتك مجلس استشاره‌سیدر . شورای دولت تنظیمات ، ملکیه ، مالیه ومعارف ونافعه دائره‌لریله محاکمات قسمنی حاویدر . محاکمات قسمی‌ده بدایت ، استیناف ، تمییز محکمه‌لرینی شاملدر .

هر نظارت بر چوق شعبات ودوائره منقسمدر . ولایاتده اصول مخصوصه‌سنه توفیقاً اداره اولنورلر .

ضابطه‌نك تعریفات وتفسیماتی موضحاً یوقاروده بیان اولنمش ایدی . ضابطه‌نك وظائفی نه‌دن عبارت واهالی ایله مناسباتی نه کبی خصوصاته متفرع اولدیغنی برر برر صایمق امکان خارجنده‌در . بونکله برابر امور ضابطه‌باشلیجه جهتلری شامل اولمق اوزره ایکی قسمه آریله‌بیلیر .

امور ضابطه یادولتك منافع عمومیه‌سنه تفرع ایدر ؛ ویا - خود افرادك منافع شخصیه‌سنه تعلق ایلر .

بونلردن برنجی قسمه یعنی دولتك منافع عمومیه‌سنه عائد اولان مواد انضباطیه‌نك الك اهمیتلیلری شونلردر :

(١) جمعیتلرك احوالنی تفتیش واجتماعات عمومیه‌یه نظارت ایتمك ؛

(٢) دیوارلره تعلیق ویا اهالی‌یه توزیع اولنان اعلان ورقه‌لرنده وچارشو وبازارلرده دلاللر واسطه‌سیله وقوع بولان اعلانلرده مقصد دولته مخالف وآسایش عمومی‌یی مخل برجهت بولنوب بولنمادیغنه دقت ایلمك ؛

(٣) اهالینك اسلحهٔ ممنوعه طاشیمه‌سنه مانع اولمق ؛ رخصت تذکره‌سی اولانلر ، آوجیلر ، یولجیلر وسرسری ومظنهٔ سوء طاقمندن اولمامق شرطیله سلاحلرینی صاتمق ویاتعمیر ایتمك ایچون برمحله کوتورنلر بوممنوعیتدن مستثنادرلر.

(٤) مرور وعبوره مخصوص اولان یرلرده تحشدات وقوعنی منع ایتمك .

ایکنجی قسمه یعنی منافع شخصیه‌یه عائد مواد انضباطیه ایسه اهالینك حقوق مدنیه وسیاسیه‌سنی وبالخاصه حریت شخصیه‌یی واقامتکاهلك مصونیتنی تحت تأمینده بولوندرمق خصوصاتیدر .

٣ — قوهٔ عدلیه دخی حقوق اهالی‌یه متدائر بولنان قوانینك تطبیق وانفاذینه مأمور اولانلری یعنی افراد اهالی آره‌سنده اختلافلی اولان معاملاتدن طولایی دعوالرینی رؤیت ایدرك ویاخود افراد اهالیدن افعال ممنوعه ارتکابنه متجاسر اولدیغی ظن ایدیلنلرك فعل وحرکتلرینی تدقیق ایلیه‌رك قوانین

موجودهیی تطبیق ایده‌جك واجرا ایتدیره‌جك صنف حکامی محتویدر .

حکام یعنی عدلیه محکمه‌لرنده بولنان ورئیس واعضا دنیلان حاکملر ومدعیٔ عمومی ومستنطقلر طرف حکمداریدن منصوب ونام پادشاهی‌یه اوله‌رق اجرای قضایه یعنی حاکملك ایدوب حکم ویرمکه مأمور بولنمه‌لرینه وقانون اساسینك یدنجی ماده‌سی موجبنجه مجازات قانونیه‌نك تخفیف ویا عفوی منحصراً حقوق پادشاهیدن اولمسنه نظراً قوهٔ عدلیه دخی مقام حکمداری‌یه منتهی اولمش اولور .

قوهٔ عدلیه ایله قوهٔ اداره وظائفنك یکدیکرندن تماماً تفریقی لابد وقوهٔ عدلیه ومحاکمك استقلالنك تأمینی هر منتظم دولت مشروطه ایچون لازمدر .

قوهٔ عدلیه‌نك استقلالنی تأمین ایچون قانون اساسینك وضع ایتدیکی اصول خلاصةً بروجه‌آتی ذکر اولنور . شویله‌که :

اولاً — . حکام لاینعزلدر .

ثانیاً — . محاکم مستقلدر . محاکم هر درلو مداخله‌دن آزاده‌اولمق واعطای حکم صلاحیتنی حائز قومیسیونلر وفوق‌العاده محکمه‌لر تشکیل ایدلمامك بو اساسه متفرعدر .

ثالثاً — . هرکس حاکم نظامیسنه تابعدرکه بر محکمه‌نك وظیفه وصلاحیتی داخلنده اولان ایشی رؤیتدن امتناع

ایده‌مه‌مسی بو قاعده‌یه متفرعدر .

رابعاً — . سربستیٔ مدافعه ماده‌سیدرکه هر کس حضور محکمه‌ده حقوقنی محافظه ایچون لزوم کوردیکی وسائط مشروعه‌یی استعمال ایده‌بیلور .

خامساً — . محاکمه‌لر علنیدر .

تطبيقات

بومبحثده پوليس مأمورلرينك اصول محاكمات جزائيه قانونى احكامنه توفيقاً وظائف عدليه‌لرينك اجراسى زماننده تنظيمنه مجبور اولدقلرى اوراقك انواعيله صورت تحرير وتنظيمى ارائه ايديله‌جكدر . اشبو اوراق تعقيبات وتحقيقات ومحاكمات معامله‌لرينه اساس اولدقلرندن اهميتى پك چوقدر .

ضابطهٔ عدليه مأمورلريله معاونلرينك كيملر اولدقلرى ووظائف وصلاحيتلرى درجاتى نه‌دن عبارت بولنديغى يوقاروده مفصلاً ذكر ايدلمش ايدى . پوليس قوميسر ومأمورلرى قباحت درجه‌سنده اولان هرنوع جرائمى تحرى واو قباحتلره متفرع اولان اخبارات وشكاياتى حاوى ورقه‌لرى اخذ ايليه‌جكلر وقباحتك نوع واسبابنى ومحل وزمان وقوعنى ودلائل واماراتنى مبين ضبط ورقه‌لرينى تنظيم ايليه‌جكلر وجرم مشهود حالنده وياخود خانه صاحبى طرفندن طلب وقوعنده ضبط ورقه‌سى تنظيم وشهودك افاده‌لرينى استماع ومدعئ عمومينك جملهٔ وظائفندن اولان تحريات وزيارات ومعاملات سائره‌لرى اجرا ايده‌جكلر وقضا بدايت محكمه‌لرنده مخصوص مدعئ عمومى اولماديغى حالده مدعئ عموميلك وظيفه‌سنى ياپه‌جقلردر .

علی العاده وقوع بولان جنحه وجنایتلره کلنجه : پولیس قومیسر ومأمورلرینك بوبابده‌کی وظیفه‌لری افعال واقعه حقنده کندیلرینه اعطا ایدیله‌جك اخبارنامه‌لری عائد اولدیغی مدعیٔ عمومی‌یه تودیع وارسال ایلمکدن وبونك اوزرینه مدعیٔ عمومی‌یه وکالةً اجرای تحقیقات ایتمکدن عبارتدر .

اخبار

تحریٔ جرائم وظیفه‌سیله مکلف اولان ضابطهٔ عدلیه مأمورلری برجرمك وقوعنه روایت وشایعه ومشاهده وسائر صورتلر ایله مطلع اوله‌بیله‌جکلری کبی اخبار وشکایت طریقلریله‌ده واقف اولورلر وفعلك کیفیت وماهیتنه ودرجهٔ صلاحیت ومأموریتلرینه کوره دلائل واماراتی جمع وضبط وقانوناً معین اولان معاملاتی ایفا ایده‌جکلردر .

اخبار ، بر جرمك وقوعنی مأمورین مخصوصه‌سنه بیلدیرمکدر . اخبار ایدن کمسه‌یه مخبر دینور .

اخبار ایکی‌یه تقسیم اولنور ؛ بریسی رسمی ودیکر غیر رسمیدر . اخبار رسمی مأمورین دولتك مأموریتلری اثناسنده مطلع اولدقلری جرائمه متعلقدر . اخبار غیر رسمی افراد اهالیدن برینك تصادفاً کوردیکی جرملره تعلق ایدر .

اخبار نامه

اخباری حاوی اولان ورقه‌یه اخبـار نامه دنیلور . اخبار نامه‌ده خبر ویریلان جرمك زمان ومحل وقوعی ونوع واسبابی ودلائل واماراتی درج اولنمق لازمدر . اخبـار اولنان جرم ایله اکا متفرع احواله دائر معلوماتی اولان شاهدلر وار ایسه ومخبرك معلوملری ایسه انلرك اسملری دخی اخبار نامه‌ده بیان اولنور . اخبار نامه‌ده بعضاً فاعل جرم تعیین اولنور، بعضاً اولنماز.

اخبـار نامه‌لر مخبر ویا وکیل مخصوصلری جانبندن وطلب وقوعنده ضـابطهٔ عدلیه مأمورلری طرفنـدن قلمه آلنور ؛ واخبـار نامه‌لرك هر صحیفه‌سی ضـابطهٔ عدلیه مأمورلریله مخبر طرفندن امضا ایدیلیر . مخبر امضا ایتمك بیلمدیکی ویا استمدیکی حالده کیفیت اخبـار نامه‌یه درج وتصریح اولنور . اخبار نامه وکیل طرفندن ویرلدیکی حالده وکالتنامه‌سنك اخبار نامه‌یه ربط ایدلمسی ایجاب ایدر . اخبار نامه‌لر کرك مخبر ویا وکیلی طرفندن تنظیم واعطا اولنسون ، کرك مخبرك افادهٔ شفاهیه‌سی اوزرینه ضابطهٔ عدلیه مأموری طرفندن قلمه آلنسون، تعقیبات قانونیه ایفـاسی ضمننده درحال عائد اولدیغی مدعیٔ عمومی‌یه ارسـال اولنور .

پوليس قوميسر ومأمورلرينه ضابطهٔ عدليه مأموری صفتيله اخبار رسمی‌يی حاوی اخبارنامه اعطاسنه امكان متصور دكلدر . هر بر مأمور مأموريت رسميه‌سنی ايفا اثناسنده مطلع اولديغی جنحه وجناتی بولنديغی محلك مدعیٔ عموميسنه بيلدرمك مجبوريتی معاملات رسميه‌دن منبعث بر جرمی خبر ويرمكدركه اخبار رسمی بوكبی خصوصاته تعلق ايدر . بوقسه مأمورينك امور مأمورهٔ لرينه تعلق ايتميان جرائم حقنده‌كی اخبارلری رسمی عد اولنه‌مايوب افرادك اخباراتی كبی عاديدر .

قباحت جرمی حقنده اخبارنامه نمونه‌سی

اسكدار مركزی پوليس قوميسرلكنه

ماه حال رومينك بشنجی جمعه كيجه‌سی ساعت اوچ راده‌لرنده طوغانجيلر جاده‌سنده يكرمی بش نومرولی خانه‌نك اوكندن كچر ايكن اوراده بر صو يولی قازيلوب اوستی آچيق براقلديغی حالده اوزرينه فنار اصيلمامش اولديغنی كورديكم جهتله اخبار كيفيت ايلرم . ٥ مارت سنه ١٣٢٧

اسكدارده تونس باغنده سلطانيه جاده‌سنده
اللی يدی نومرولی خانه‌ده ساكن بلديه
كتبه‌سندن احمد حمدی

جنحه جرمی حقنده اخبارنامه نمونه‌سی

قزل طوپراق مرکزی پولیس قومیسرلکنه

ماه حال رومینك طقوزنجی چهارشنبه کونی ساعت التی راده‌لرنده زهدی پاشا محله‌سنده سودجی اصنافندن کسریه‌لی یورکی اوغلی خرستو ایله محل مذکورده قهوه‌جی غلطه‌لی حسین اوغلی علی آره‌سنده بر اله‌جق مسئله‌سندن طولایی منازعه ظهور ایدرك مرقوم خرستو النده بولنان دکنك ایله علینك باشنه اوروب قاچمش ووقعه‌یی محل مذکورده اون یدی نومرولی دکانده قصاب اصنافندن علی بن محمد ایله اون طقوز نومرولی دکانده فس قالبجیسی ولی بن یوسف دخی کورمش اولدقلرینی مبین اشبو اخبارنامه اعطا قلنور .

٩ مارت سنه ١٣٢٧

قزل طوپراقده زهدی پاشاده یکرمی
بش نومرولی خانه‌ده مقیم متقاعدیندن
حسین حسنی

جنایت جرمی حقنده اخبارنامه نمونه‌سی

قاضی کوی مرکزی پولیس قومیسرلکنه

اشبو بیك اوچیوز یکرمی یدی سنه‌سی نیسان آینك

ایکنجی جمعه ایرتسی کیجه‌سی ساعت درت راده‌لرنده جوارمزده بولنان قهوه‌خانه‌دن خانه‌مه عودت ایلدیکده ایکن چارشو ایچنده یوز اون یدی نومرولی خانه‌نك قپوسی اوکنده بر شخصك طورمقده واطرافنه دقتله باقمقده اولدیغنی کوردم ؛ بوحال نظر دقتمی جلب ایدرك سوقاغك باشنده بر کوشه‌یه کیزلنوب باقمقده ایکن خانه‌نك اورته قاتی پنجره‌سنه آصیلی ایپ نردباندن تشخیص ایده‌مدیکم ایکی کشی قولتوقلرنده بوغچه‌یه بکزر بر شی اولدیغی حالده ایندیلر وقپو اوکنده بکلیان شخص ایله برلشه‌رك حیدر پاشا جهتنه دوغری کیتدیلر . بناءً علیه اخبار کیفیتی متضمن اشبو ورقه اعطا قلندی . ٢ نیسان سنه ١٣٢٧

قاضی کوینده مهردارده اوتوز ایکی
نومرولی خانه‌ده مقیم مانیفاطوره
تجارندن قره‌بت بن بدروس

اخبارنامه‌لر بو صورتله مخبر طرفندن بالذات تنظیم وامضا واعطا اولندیغی حالده اخذ ایدن مأمور طرفندن اخبارنامه مندرجاتی مخبره شفاهاً تکرار ایتدیریله‌رك تأیید وتوثیق ایتدیرلمیدر . یوده اخبارنامه‌یی قبول ایدن مأمور جانبندن اخبارنامه زیرینه ـ آتیده محرر اولدیغی اوزره ـ بر شرح یازلمسیله حاصل اولور .

«بالاده اسم وشهرت ومحل اقامتی محرر ... افندی طرفندن امضا ایدلمش بولنان اشبو اخبارنامه ... تاریخنده مأمورینمزه تودیع اولنمش ومخبر مومی‌الیه طرفندن مندرجاتی شفاهاً دخی تأیید ایدلمش اولدیغنی تصدیقاً طرفمزدن ومومی‌الیه ... افندی جانبندن امضا قلندی سا ... سنه ...

مخبر موجودایسه برابکی مأمور ... مرکزی پولیس قومیسری

وکیل طرفندن اعطا اولنان اخبارنامه نموسی

قوش دیلی پولیس قومیسرلکنه

اشبو اخبارنامه‌یه مربوط وکالتنامه‌دن اکلاشیله‌جغی اوزره آتیده محرر وقوعاتی قوش دیلنده جویزلکده اون نومرولو کوشکده مقیم ودفتر خاقانی کتبه‌سندن احمد افندی طرفندن بالوکاله اخبار ایدرم . شویله که : موکلم مومی‌الیه احمد افندی ماه حال رومینک ایکنجی جمعه ایرتسی کونی صباح ساعت اون ایکی راده‌لرنده جویزلکدن رضا پاشایه کیدن یولدن اثنای مرورنده یولک اورته‌سنده برشخصک یاتمقده اولدیغنی کوره‌رك یاننه یاقلاشدیغنده تخمیناً یکرمی بش یاشلرنده بیاض یوزلی اوزون بویلی صاری بیقلی صقالسز برشخص اولوب یوزی ایله البسه‌سنک قان ایله ملمع وکندیسنک بی‌روح اولدیغنی مشاهده

ایلدیکنی افاده ایتمکله مومی الیه طرفندن بالوکاله اخبار کیفیت ایلرم . ٢ نیسان سنه ١٣٢٧

وکیل قاضی کوینده مهر دارده
اون نومرولی خانه‌ده مقیم
اصحاب علاقه‌دن حسین

قوش دیلنده جوزلکده مقیم مومی الیه محمد افندینك وکیلی بالاده صنعت ومحل اقامتی محرر حسین افندی طرفندن ویریلان اشبو اخبار نامه مومی الیهه قرائت اولندقده مندرجاتنی شفاهاً تأیید ایلمش واول بابده‌کی وکالتنامه دخی مربوط بولنمش اولدیغنی تصدیق امضا ایلرز . ٣ نیسان سنه ١٣٢٧

وکیل قوش دیلی پولیس قومیسری

اخبار نامه‌لر مخبر ویا وکیلی طرفندن تنظیم ایدیله بیله‌جکی کبی طلب وقوعنده پولیس مأمورلری طرفندن دخی یازیلور . بر اخبارنامه پولیس مأموری طرفندن یازلدیغی زمان ایکی صورتله یازیله بیلور . یامخبر پولیس مأمورینه مراجعتله بر جرم اخبار ایده‌جکنی سویلر ، مأمورده مخبرك اغزندن چیقدیغی کبی افاده‌سنی ضبط ایدر ونهایتنه « مرقوم شو صورتله اخبار کیفیت ایدرك افاده‌سی کندوسنه بالقرائه امضا ایتدیرلمش

وطرفمزدن دخی امضا ایدلمشدر » جمله‌سنی علاوه ایلر ویاخود
پولیس مأموری مخبردن حکایةً اخبارنامه‌یی یازار .

مخبرك افاده‌سنی عیناً درج ایتمك صورتیله پولیس
مأموری طرفندن تنظیم ایدیله‌جك اخبارنامه نمونه‌سی

ماه حال رومینك ایکنجی جمعه ایرتسی کونی پانقالتیده اوچ نومرولی دکانده پروکار اصنافندن خرستو، پولیس مرکزینه کله‌رك (دونکی جمعه کونی جوارمزده واقع سوقاقدن کچرکن اوراده کندیلرینی طانیدیغم میخانه‌جی یورکی ایله قوچو بالمنازعه یکدیکرینه قما تشهیر ایدرك بونلردن یورکینك قوچویی جرح ایلمش اولدیغنی کوردم) دیو اخبار کیفیت ایتمکله اشبو اخبار نامه بالتنظیم کندوسنه قرائت اولنه‌رق امضا ایتدیرلمش وطرفمزدن‌ده امضا اولنمشدر . ۲ نیسان سنه ۱۳۲۷

مخبر خرستو پانقالتی مرکز پولیس قومیسری

مخبردن حکایةً پولیس مأموری طرفندن تنظیم
ایدیلان اخبارنامه نمونه‌سی

اشبو بیك‌اوچ یوزیکرمی یدی سنه‌سی نیسان آینك اوچنجی
بازار کونی لیمان دائره‌سی کتبه‌سندن رمزی افندی غلطه پولیس

مركزینه کلەرك بروجه آتی اخبار اتده بولنمشدر . شویله‌که : کندوسی
ماه مذکورك ایکنجی جمعه کونی کمر التندن کچر ایکن اوراده
بولنان غازوزجی اصنافندن قله آتی‌نك کندی دکانی چراغی
الغتری بالمنازعه جرح ایتمش وفعل مذکورك محل مذکورده
اون واون ایکی نومرولی خانه‌لرده مقیم صوتیری واحمد
طرفلرندن مشاهده ایدلمش اولدیغنی سویلمکله اشبو اخبارنامه
تنظیم وبالقرائه مخبر مومی الیه ایله طرفمزدن امضا ایدلدی .

٣ نیسان سنه ١٣٢٧ مخبر غلطه مرکزی پولیس
قومیسری

شکایت

جرمدن متضرر اولان شخص طرفندن اوجرمك
مأمورین مخصوصه‌سنه بیان ایدلمسنه « شکایت » وشکایت ایدن
کمسه‌یه « مشتکی » اطلاق اولنور . مشتکی اکر جرم واقعدن
حصوله کلان ضرر وخسارك تضمینی دخی طلب ایدسه
بوطلبنه « ادعای شخصی » وکندوسنه «مدعیٔ شخصی» دینور .
اخبار ایله شکایت آره‌سنده‌کی فرق ـ هرشکایت اخباردر
وفقط هراخبار شکایت دکلدر . چونکه تعریفلرندن اکلا
شلدیغنه کوره اخبار ، جرم واقع ایله علاقه ومناسبتی اولمیان

اشخاص طرفندن وقوع بولدیغی حالده شکایت ، جرم کندی علیهنده ایقاع ایدیلان شخص طرفندن واقع اولیور .

شکایت ایله ادعای شخصی آره‌سنده‌کی فرق ـ شکایت؛ برنوع اخباری تضمن ایتدیکی جهتله مدعئ عمومی شکایت اولنان ماده‌نك موجب تعقیب اولمادیغنی کورر ایسه حقوق عمومیه دعواسنی اقامه ایدوب ایتمامکده مختاردر . حال بوکه ادعای شخصیده بولنان مشتکی ، مدعئ شخصی صفتیله مظنون علیهه قارشی خصم مرتبه‌سنده بولنه‌رق ایلروده حقسزلغی تبین ایتدیکی تقدیرده مصارف محاکمه‌یی دخی تسویه‌یه محکوم اوله‌جغنه نظراً ادعای واقعی اوزرینه حقوق عمومیه دعواسنك اقامه‌سی مجبوری اولور .

شکایتنامه

برجرمدن متضرر اولان شخص طرفندن شکایتی حاوی اوله‌رق مأمورین مخصوصه‌سنه اعطا اولنان ورقه‌یه «شکایتنامه» دینور . شکایتنامه‌لر جنایت ، جنحه ، قباحت افعالندن شخصاً متضرر اولان کمسه‌لر طرفندن ویریلوب آخری یعنی جرم واقع ایله مناسبتی اولمیانلر طرفندن شکلاً شکایتنامه طرزنده ویریله‌جك اولان ورقه‌لر اخبارنامه حکمنده عد وتلقی اولنمق

ایجاب ایدر . شوقدروارکه صبی حقنده ایقاع ایدیلان برجرمدن طولایی پدرویاولیسی وزوجه علیهنده ارتکاب اولنان برفعلدن طولایی زوجی وخدمتکاره قارشی وقوع بولان برجرمدن طولاییده افندیسی شکایت ایده بیلورلر . فقط بونلرك بوصورتله بیان شکایته مأذونیتلری صبی وزوجه وخدمتکارك حق شکایتلرندن محرومیتلرینی ایجاب ایتمز و آنلر دخی بوحقلرینی استعمال ایده بیلرلر.

اخبارنامه لرك صورت تنظیمی حقنده کی شرائط عیناً شکایتنامه لرده ده موجوددر . شکایتنامه لرده دخی جرمك زمان ومحل وقوعی ونوع واسبابی ودلائل واماراتی ومظنون علیهك وشاهد بولوندیغی حالده شاهدلرك اسم وشهرت ومحل اقامتلری محرر بولنمق ایجاب ایدر . کذلك شکایتنامه لر مشتکی ویاوکیللری طرفندن اعطا اولنه بیله جکی کبی مراجعت وطلب وقوعنده پولیس مأمورلری طرفندن دخی قلمه آلنور . ومشتکی ویا وکیلی ایله قبول ویا تنظیم ایدن مأمور طرفندن امضا ایدیلور. وکیل طرفندن اعطا اولندیغی حالده وکالتنامه نك موجود وشکایتنامه یه مربوط بولنمسی اقتضا ایدر .

مشتکی طرفندن تنظیم اولنان برشکایتنامه نمونه سی

نشان طاشی موقعی پولیس قومیسرلکنه

ماه حالك دردنجی بازار ایرتسی کونی ساعت سکز

رادەلرندە تشویقیه جادەسی اوکندن کچر ایکن مذکور جادەدە بش نومرولی خانەنك پنجرەسندن زقاقه آتیلان پیسلك اوزرمه تصادف ایتمش وبونی یاپان اوخانەدەکی اوشاق حسین اولدیغی دە خانهٔ مذکوردن سویلنلمش اولدیغندن مرقوم حقندە معاملهٔ قانونیه اجرا ایدلمك اوزرە اشبو شکایتنامه اعطا قلندی .

٥ نیسان سنه ١٣٢٧ مشتکی

شیشلیدە یکرمی نومرولی خانەدە
مقیم تجاردن علی

بالادە شهرت ومحل اقامتی محرر بولنان علی افندی طرفندن امضا ایدلمش بولنان اشبو شکایتنامه ٥ نیسان سنه ١٣٢٧ تاریخندە مأموریتمزە تودیع ومندرجاتی مشتکیٔ مومی الیه طرفندن شفاهاً دخی تصدیق وتأیید ایدلمش اولمغله طرفمزدن ومومی الیه جانبندن امضا قلندی . ٥ نیسان سنه ١٣٢٧

مشتکی نشان طاشی موقعی پولیس قومیسری

مشتکینك افادەسی عیناً درج ایدلمك صورتیله
پولیس قومیسری طرفندن تنظیم اولنان شکایتنامه

تقسیم مرکزی پولیس قومیسرلکنه

ماه حال رومینك اوچنجی بازار کونی بك اوغلندە

قالیونجی قوللغنده التمش ایکی نومرولی دکانده قصابلق ایدن
حسن مرکزه کلەرك (بو کون ساعت التی رادەلرنده تقسیم
میداننده سکسان نومرولی دکانده مقیم توتونجی علی آغانك
دکانه کیدرك ذمتنده آلەجغی اولان بش مجیدیەیی طلب ایتدیکمده
بالتهور بناغمه ایکی طوقات اورمش وکیفیت مذکور دکانه متصل
بولنان اون بر نومرولی دکانده بقال یانقو وچراغی نیقولی
طرفلرندن دخی مشاهده ایدلمش اولمغله مرقوم علی آغا حقنده
مقتضی معاملهٔ قانونیەنك اجراسنی طلب ایدرم) دیه شکایت
ایتمسیله اشبو شکایتنامه تنظیم وبالقرائه مومیالیه ایله طرفمزدن
امضا ایدیلور ۳ نیسان سنه ۱۳۲۷

مشتکی تقسیم مرکزی پولیس قومیسری

مشتکینك افادەسنی حکایةً نقل ایتمك صورتیله
تنظیم ایدیلان شکایتنامه

اشبو بیك اوچ یوز یکرمی یدی سنەسی نیساننك التنجی
چهارشنبه کونی ساعت سکزده بشکطاشده یکی محلەده التی
نومرولی خانەده ساکن سکزنجی دائرهٔ بلدیه کاتبلرندن علی
افندی مرکزه مراجعتله بر از اول تراموای جادەسنده کی
حریت قرائتخانەسندن عودت ایدر ایکن چارشویه کلدیکنده

چارشـوده یکرمی سکز نومرولی دکانده بقـاللق ایدن لیغور نامنده‌کی شـخص یولنی کسه‌رك آله‌جغی اولان پاره‌لری نه ایچون ویرمیوب کندیسـنی طولاندیرمقده اولدیغندن بحثـله اوزرینه هجوم والنده‌کی باستونله ضرب ایتدیکنی واثر ضربدن النده وصرتنده برملر حصـوله کلدیکنی سـویلمش والنده کی پاره‌لری ارائه ایله ضارب مرقوم قسطی حقنده ایجاب قانوننك اجراسنی طلب ایلمش اولدیغندن اشبو شکایتنامه بالتنظیم کندیسنه قرائت اولنـه‌رق امضـا ایتـدیرلمش وطرفمزدن دخی امضـا اولنمشدر ٦ نیسان سنه ١٣٢٧

مشتکی بشکطاش مرکزی پولیس قومیسری

ضبط ورقه‌لری

وقوع بولان جرائم حقنده اجرا قلنان تحقیقات ومعاملاته دائر ضـابطهٔ عدلیه مأمورلری طرفندن تنظیم ایدیلان ورقه‌یه «ضبط ورقه‌سی» دینیلور .

علی‌العموم ضـبط ورقه‌لرنده جرمك زمان ومکان ووقوعی ونوع واسـبابی وجرم ایله متجاسرینك تعیینـنـه مدار اولان دلائل وامارات ومظنون علیه ومشتکینك وشاهدلر وار ایسـه آنلرك اسم وشهرت وسن وصنعت ومحل اقامتلری وجرم واقع

حقنده‌کی افاده وشهادتلری مندرج بولنمق وامضالی وتاریخلی اولمق لازمدر .

ضبط ورقه‌لری اوچ قسمدر :

١ — عادی معلومات قبیلندن

٢ — عکسی ثابت اولنجه‌یه قدر معمول‌به اولان

٣ — ساخته‌لکلری تحقق ایدنجه‌یه قدر معتبر طوتیلان ضبط ورقه‌لریدر .

ضبط ورقه‌لری حاوی اولدقلری جرمك نوعنه کوره حقوق عمومیه دعواسنك ثبوتی خصوصنده‌کی تأثیرجه‌یکدیکرندن فرقلیدرلر وماهیت جرم اعتباریله بونلرك تنظیمی صورتجه‌ده فرقلری موجوددر . حقوق عمومیه دعواسنك ثبوتی خصوصنده‌کی تأثیرجه اولان فرقلری مذکور ورقه‌لر قباحت وجنحه ماده‌لرنده اسباب ثبوتیه‌دن معدود اوله‌بیلور ایسه‌ده جنایت دعوالرنده عادی معلومات قبیلندن عد اولنورلر . ماهیت جرم اعتباریله اولان فرقلری دخی ارتکاب اولنان برجرم مشهودك جنایت نوعندن اولمسی حالنده تفصیلاتی آتیده کوریله‌جکی اوزره اول بابده تنظیم اولنه‌جق ضبط ورقه‌سنك براصول مخصوصه‌یه تابع طوتولمسیدر .

ضبط ورقه‌لری غایت آچیق وممکن اولدیغی قدر کسیك عباره‌لر ایله یازلملی وختامنده قرائت اولنه‌رق مظنون علیه ومشتکی

وشاهدلره امضا ایتدیرلملیدر ؛ امضا ایتمك بیلمیانلرك ویا امضا ایتمکدن استنکاف ایدنلرك یازی بیلمدکلری واستنکاف کیفیتلری تصریح اولنمالیدر وکذلك اوراق مذکوره بر صحیفه‌ده نتیجه‌لنمدیکی صورتده هر صحیفه‌سی عموم طرفندن امضا ایدلملیدر ویا مهرلنملیدر .

قباحته متعلق ضبط ورقه‌سی نمونه‌سی

اشبو بیك اوچ یوز یکرمی یدی سنه‌سی ماه نیسانك یدنجی پنجشنبه کیجه‌سی ساعت درتده دائرهٔ مأموریتمز داخلنده دوریه کزمکده ایکن ... محل جوارنده برشخصك باغیروب چاغرمقده اولدیغی ایشیدیله‌رك یاننه تقرب اولندقده زیاده سیله سرخوش اولدیغی اکلاشلمش ولدی السؤال اسمی ... اولوب ... اصنافندن وقاسم پاشاده ... محله‌ده ... نومرولی خانه‌ده مقیم بولندیغنی سویلمسی اوزرینه خانه‌سنه کوتورلمش ومرقومك بلاسبب اهالینك راحتنی سلب ایدر صورتده کورولتی ایتمسی جزا قانونی حکمنجه جزایی مستلزم افعالدن بولنمش اولمغله صورت حالی مبین اشبو ضبط ورقه‌سی تنظیم ومرقومك امضا ایده‌جك برحالده اولمامسنه مبنی یالکز طرفمزدن امضا ایدلمشدر.

۷ نیسان سنه ۱۳۲۷

قاسم پاشا پولیس مرکزنده	قاسم پاشا پولیس مرکزنده
مستخدم ... نومروده	مستخدم ... نومروده
مقید پولیس مأموری	مقید پولیس مأموری

دیکر

بو کیجه ساعت بش راده‌لرنده اسکدارده صله‌جقده علی اغانك تحت استیجارنده بولنان یدی نومرولی خانده ساکن بالقجی اصنافندن طربزونلی حسین بن احمدك برادری بکر ایله برلکده مذکور صله‌جق اسکله‌سنك اوتوز طقوز نومروسنده مقید قایغنه راکباً وفنارسز اوله‌رق طولاشمقده اولدقلری کورولمش ومرقومانك اشبو احوالی تنبیهات رسمیهٔ حکومته مغایر بولنمش اولدیغندن حقلرنده معاملهٔ قانونیه ایفا اولنمق اوزره اشبو ضبط ورقه‌سی تنظیم قلندی .

۱۰ نیسان سنه ۱۳۲۷

مذکور اسکله‌ده پولیس صندالنده مستخدم صندالجی	صله‌جق اسکله‌ی پولیس موقعنده مستخدم .... نومروده مقید پولیس مأموری	
مرقومك قرداشی بکر	بالقجی حسین	بودخی صندالجی
....	....	....

دیکر

ماه حال رومینك دردنجی بازار ایرته‌سی کونی ایوب سلطانده اسکله باشنده قهوه‌جی عجم علی اغا مرکزه مراجعتله

طلومبه‌جی شاکر نام شخص طرفندن قهوه خانه‌سنك جاملرینه
طاش آتیله‌رق قیرلدیغنی بیان وشکایت ایتمسی اوزرینه مذکور
قهوه خانه‌یه کیدیله‌رك اوچ جامك قیرلمش اولدیغی ومظنون
مرقوم شاکرك دخی اوراده حاضر بولندیغی کورولمسیله
کیفیت کندیسندن لدی السؤال دکانك اوکندن کچر ایکن
ایاغی براسکمله‌یه ایلیشه‌رك اسکمله‌نك دوریلمسی وعلی اغانك دخی
کندیسنه نه‌ایچون اوکنه باقمادیغنی مقام تکدیرده سویلمسی اوزرینه
جانی صیقیله‌رق یردن آلدیغی طاش ایله مذکور جاملری
قیردیغنی بیان واقرار ایلمسی وکیفت اوراده حاضر بولنانلردن
بالسؤال بونلردن ... مقیم ... اصنافندن ... اغا (افاده‌سی
یازیله‌جق) و ...، مقیم ... اصنافندن ... اغا دخی (افاده‌سی
یازیله‌جق) دیه مذکور جاملرك مرقوم شاکر طرفندن
قیرلدیغنه شهادت ایتمش اولملریله اشبو ضبط ورقه‌سی تنظیم
ومرقوم ایله حاضرونه بالقرائه امضا ایتدیریله‌رك طرفمزدن
دخی امضا ایدلمشدر . ٤ نیسان سنه ١٣٢٧

مرکز مذکورده پولیس ایوب پولیس مرکزی قومیسری
... نومروده مفید

شاهد شاهد مظنون

جرم مشهود

اصول محاكمات جزائیه‌نك ضابطهٔ عدلیه قسمنده مدعیٔ عمومیلرك جرائم مشهوده‌ده‌كی وظائف وصلاحیتلرینك نه‌لردن عبارت اولدیغی ومدعیٔ عمومی ایله مستنطقك غیبوبتلرنده ضابطهٔ عدلیه مأمورلرینك وبالخاصه پولیس قومیسر ومأمورلرینك دخی وظیفه وصلاحیتلرندن اوزون اوزادی‌یه بحث ایدلمش ایدی . بناءً علیه پولیس مأمورلری قتل ، جرح ، ضرب ، غصب اموال ، سرقت ، جبراً هتك عرض كبی جرائمك مشهوداً وقوعنی خبر آلدقلری آنده كیفیتی دائرهٔ مأمورهلرینك منسوب اولدیغی بدایت محكمه‌سی مدعیٔ عمومیسنه بیلدیرمكه مجبور اولمقله برابر مدعیٔ عمومی ویا مستنطقك ورودینه انتظار ایتمیوب درحال محل وقعه‌یه عزیمتله مدعیٔ عمومینك جملهٔ وظائفندن اولان تحقیقات وتحریات ومعاملات سائرهٔ قانونیه‌یی ایفاواجرا ایلمكه مجبوردر.

پولیس مأموری اجرای تحقیقات وتحریات ایله مشغول بولندیغی صیره‌ده مدعیٔ عمومی ویامستنطق محل تحقیقه ورود ایتدیكی تقدیرده یا تحقیقاتك اكمالنی كندوسی درعهده ایدر ویاخود اولجه ایشه باشلامش اولان مأموره دوام ایتمسنی امر ایدرك كندیسی تحقیقاتك حسن جریاننه نظارت ایلر . جرائم

مشـهودەنك تحريات وتحقيقـاتنده امرار وقت ايدلمسی قطعياً جائز دكلدر . محل جرمه نه قدر چابوق كيديلورسـه تحقيقاتده دخی او نسبتده سهولت وموفقيت حاصل اولور . چونكه بو تقديرده جرمـك وقوعنی كورن كمسـەلر وقعەدن كنديلرنده حاصل اولان تأثر سـببيله حقيقت حالی كتم ايدەميوب فاعلك كيم اولديغنی وياخود نه جهته فرار ونرەلرده اختفـا ايلديكنی بيانه مسارعت ايدەجكلری كبی فاعلك براقديغی آثار ونشـانه دخی قولايلقله تفريق اولنەبيلير . مثلا بر قتـل فعلنده فاعلك اسـتعمال ايتـديكی آلاتی قيروب محو ايتمكه ، البسـەسی قانه بولاشمش ايسه آنی يقامغه وكذلك بر سرقت فعلنده سارقك اشـيای مسروقەيی قاچيروب صاقلامغه وقت وامكان بولەمامش اولەجغی جهتله بوكبی دلائل جرميەنك قولايلقله اسـتحصالی قابل اولەبيلور . وكذلك بر جرمك فاعـلی درحال دردسـت ايديلەرك اسـتجواب ايديلور ايسـه ايقـاع ايتديكی جرمدن متحصل هيجان وشـاشقينلق حسـبيله اعترافه قريب افاداتده بولنور . حال بوكه زمان كچدكجه يابمش اولديغی حركتی اعتدال وسكونت ايله دوشونەرك قطعياً انكار ايدر . اشته تأمين ايدە - جكی اشبوسهولت وموفقيته مبنی محل جرمه عزيمتده استعجال ايدلك لازم كلور .

پوليس مأمورلری محل وقعەيه عزيمتی متعـاقب تحقيقـاته

ابتـدار ایله ذات وقعه‌یی وصورت وقوعنی وموقعك احوالنی تحقیق وجرم واقعه‌دن طولایی مغدور ومتأثر اولانلرك واثنای وقعه‌ده حاضر بولنـانلرك ووقعه‌یه دائر معلوماتی اولدیغی خبر ویریلنلرك افادات وبیـاناتنی وجرمك اجراسی ایچون نه کبی شیلر استعمال وتهیئه ایدلمش اولدیغنی بر بر سؤال وتدقیق ایدرك ایجاب ایدن ضبط ورقه‌سنی تنظیم ایده‌جکلردر .

جرم مشـهوددن طولایی مظنون علیه اوله‌رق دردست اولنان اشخاصك اول امرده شکل وقیافتی ، اسم وشهرتی ، سن وصنعتی ، محل ولادت واقامتی وتابعیتی وصورت دردستی ضبط وتحریر اولندقدن‌صکره استجوابی اجرا اولنه‌رق افاداتی عینیله ضبطنامه‌یه درج اولنور . وبعده کندیسـنه قرائتله امضا ایتدیریلور . شـاید امضا ایتمکدن اسـتنکاف ایدر ویا مقتدر بولنماز ایسه کیفیت ضبط ورقه‌سنده تصریح ایدیلور .

جرم مشترك وقوعنده طوتیلان مظنون علیهلرك بربرلریله سوزلرینی برلشدرمکه وقت بوله‌مامهلری ایچون یکدیکریله قطعیاً اختلاط ایتدیرلمیه‌رك استجوابلری آیری آیری اجرا اولنملیدر . جرم مشهودده کرك فاعل وکرك شریك ویا معین اولسـون مظنون علیهلردن هانکیسی فرار ایدر ایسه کوروب بیلنلردن ویا متضرر ومغدور اولانلردن اسم وشـهرت ومحل اقامتیـله اشـکال واحوالی بالاطراف تحقیق اولنـه‌رق ضبط ورقه‌سـنه

درج ایدلمك لازم کلیر .

پولیس مأمورلری جرمك وقوع بولدیغی محلده بولنانلر کیم اولور ایسه اولسون اکمال تحقیقات ایدنجه‌یه قدر محل وقعه‌دن تباعد ایتملرینی منع ایدرلر . بو ممنوعیت خلافنده حرکت ایدنلر اولورسه دردست ایدیله‌رك معاملهٔ قانونیه اجرا اولنمق اوزره صورت حال وحرکتنی مبین طوتیله‌جق بر ضبط ورقه‌سیله برلکده مدعئ عمومی‌یه تسلیم ایدرلر . شاید فرار ایدوبده طوتیله‌ماز ایسه حقنده غیاباً معاملهٔ قانونیه اجرا اولنمق اوزره اسم وشهرتنی واوصاف واشکالنی ومحل اقامتنی مبین بر اخبار نامه تنظیم ایدیله‌رك مدعئ عمومی‌یه کوندریلور .

ذات وقعه حقنده معلوماتی اولان اشخاص ایله شهود وسائر ایجاب ایدن کسانك افاده‌لری استنطاق قاعده‌سی اوزره اکسیك وزیاده اولمایه‌رق ضبط ایدلملیدر . افاده‌لری عیناً یازمق ممکن اوله‌مدیغی تقدیرده سویلیانك مرامنی تماميله ادا ایده‌بیله‌جك صورتده غایت آچیق وواضح بیانات وتعبیرات استعمالنه صرف دقت اولنملیدر . وافاده‌لر ختام ضبطنده صاحبلرینه بعدالقرائه امضا ایتدیرلملیدر .

هرشاهدك افاده‌سی تماميله ضبط اولنمق ایجاب ایدوب (فلان شاهد فلانك افاده‌سنی تکرار ایتمشدر ویا عیناً سویلمشدر) دیمك جائز اولماز . شاهد ترکجه بیلمدیکی حالده ترجمان واسطه‌سیله

استجواب اولنور . شوقدرکه بر ماده حقنده اولجه شهادت ایدن شخصك اوماده‌ده دیکر برینه ترجمان اولمسی جائز اولماز.

ضبط ورقه‌لری، تنظیم اولندقلری محلده اقامتکاهی بولنان ایکی کشی حضورنده تحریر ایدیله‌رك هر صحیفه‌سی تنظیم ایدن مأمور طرفندن امضا ایدلدکله برابر حاضر بولنانلره دخی امضا ایتدیریلور . فقط بویله شهود تدارکی قابل اولمادیغی ویا حاضر بولنانلر امضا ایتمك استمدیکی تقدیرده کیفیت ضبط ورقه‌سنده کوستریله‌رك کذلك تنظیم ایدن مأمور ایله رفاقتنده بولنان پولیس وژاندارمه افرادی طرفندن امضا اولنور .

قتلی مؤدی اولان بر جرم وقوعنده مجروح وفات ایتمامش ایسه درحال جارحی‌نیم اولدیغی وکیفیت جرحك نه صورتله وقوعه کلدیکی بالاطراف صوریله‌رق افاده‌سی ضبط اولندقدن صکره کندیسنه امضا ایتدیرلملیدر . امضا ایده‌مز ایسه افاده‌سنی ضبط ایدن مأمور کیفیتی ضبطنامه‌یه درج ایله کندیسی امضا ایدر . واوراده حاضر بولنانلره دخی امضا ایتدیرر . انجق بومثللو مجروحلرك افاده ویردکاری صیره‌ده عقلی باشنده اولوب اولمادیغنه زیاده‌سیله دقت اولنه‌رق بوجهتی دخی ضبط ورقه‌سنه درج ایتملیدر .

بر جنحه ویا جنایتك ماهیت واحوالنك تدقیق وتمییزی بعض فن وصنعته توقف ایتدیکی حالده اربابندن بر ایکی کشی

استصحاب اولنور . مثلا برسرقت جرمنك آلت مخصوصه استعماليله ايقاع ايدلديكنك تعييني ايچون چلنكر جلبي لازم كلديكي كبي برينك قتل واتلافي ويا مسموماً وياخود اسبابي مجهول وشبهه‌لي اوله‌رق وفاتي حالنده طبيب وجراح جلب اولنه‌رق اسباب موتي كشف ومعاينه ايدلمك مقتضيدر . بونلرك كنديلرينه عرض اولنان خصوصاتك جهت فنيه‌سي حقنده بيان مطالعه‌لري حاوي اعطا ايده‌جكلري تقرير ذات وقعه‌يه دائر اولان ضبط ورقه‌سنه ربط ايديلور . كذلك بوكبي ارباب فن وصنعتك (تقريرلريني بي غرضانه ياپه‌جقلرينه ومطالعه‌لريني وجدان صحيح اوزره بيلديره‌جكلرينه) دائر تحليفلري اجرا اولنه‌رق كيفيت تحليف ذات وقعه حقنده‌كي ضبطنامه‌يه درج اولنور . مع مافيه قتل واتلاف وقوعنده مقتول كرك آلت جارحه وكرك غير جارحه ايله قتل واتلاف ايدلمش اولسون كرك مسموم ويا مخنوق وياخود مصلوب بولنسون هر حالده طبيب معرفتيله كشف ومعاينه‌سي بالاجرا اسباب موتي با راپور بيان اولنمادقجه ودفننه رخصت ويرلمدكجه دفن ايديله‌مز .

جرم مشهوددن طولايي طوغريدن طوغرى‌يه فاعل ويا شريك ويا معين اوله‌رق مظنون عليه بولنانلرك جرح وقتل ماده‌لرنده اكثريا اوزرلرنده‌كي البسه‌لرنده قان بولنه‌جغي كبي

سرقت جرمیله مظنون بولنانلرك اوزرلرنده دخی سرقته دلالت ایده‌جك آلات وادوات بولنه بیله‌جكندن بو كبیلرك دردستلری زماننده البسه‌لری معاینه واوزرلری تحری اولنملیدر . وكذلك بوكبی جرائمده كرك مظنون علیه اولان اشخاصك خانه‌لری وكرك جرمك وقوعنه دلالت ایده‌جك اسلحه واشیا وآثار سائره‌یی صاقلادقلری شبهه ایدیلان محللر سرعت ممكنه ایله تحری ایدلملیدر .

تحری حقنده‌كی قواعد واصول قانونیه

اقامتگاهك تعرضدن مصونیتی وقانونك نه كبی احوالده مساكن ومنازله كیرلمسنه مساغ ویردیكی وزمان وصورت دخول حقلرنده بوقاریده مبحث مخصوصنده تفصیلات لازمه ویرلمش ایدی .

برجرم مشهوددن طولایی بر مسكنه كیرلدكده تحریات واقعه جرح وقتله متعلق اولوبده تحری اولنان محلده قانی اوستنده هرنوع آلات جارحه ویا البسه وهنوز آتیلمش تفنك ویا طبانجه وجرمك ارتكابنده استعمال اولنان ویا استعمالنده تهیئه ایدیلان اسلحه وسائر درلو اشیا بولنور ایسه واكر تحریات ، غصب وسرقته متفرع اولوبده تحریات اجرا ایدیلان

محللرده جزئی وکلی اشیا بولنور ایسه والحاصل جرمك ثبوتنه وحقیقتی میدانه چیقارمغه مدار اوله‌جق ویا برائت ذمته دلالت ایده‌جك اوراق وآلات وادوات ظهور ایلر ایسه اخذ وضبط اولنمغله برابر مظنون علیهه ارائه اولنه‌رق ایضاحات طلب اولنور . افاده‌سی ضبط اولندقدن صکره اشیای مضبوطه‌نك جنس ومقداری وصورت ظهوری حقنده آیریجه بر ضبط ورقه‌سی تنظیم ایدیلیر . اشیاء مذکوره ممکن ایسه برطوربه‌یه وضع ایله اوزری باغلنوب مهرلنه‌رك ضبطنامه ایله برابر مدعیٔ عمومیلکه کوندریلور .

سرقت ماده‌لرنده سرقت وقوعی بیان اولنان خانه ودکان وسائر محلك درحال کشف ومعاینه‌سی اجرا اولنه‌رق سارقك نه طرفدن ونه صورتله ، لیلاً ویا نهاراًمی وساعت قاچده کیردیکی ، دیوار دلمك وسائره قیرمق اولوب اولمادیغی ودیوار ویا پنجره آشمش ایسه آشدیغی محلك ارتفاعی ، نردبان قوروب قورمادیغی ومحل سرقته دخول وخروجنه دلالت ایدر بر اثر براقوب براقمادیغی جهتلری هرحالده تدقیق اولنه‌رق ضبط ورقه‌سنده موضحاً بیان ایدلملیدر . کذلك سرقت وغصب فعللرنده بولنان اشخاص قاچ کشیدن عبارت اولدقلری وایچلرنده خفی وجلی مسلح کمسه اولوب اولمادیغی واثنای غصب وسرقتده برکونا اخافه وتهدید ومعاملهٔ جبر وشدت

ایدوب ایتمدکاری تحقیق اولنەرق کذلك ضبط وقەسنده تصریح ایدلملیدر .

جبراً هتك عرض وقوعنده کندیسنه جبراً فعل شنیع وقوعنی ویاخود تصدی اولندیغنی بیان وادعا ایدن کمسەنك اوستنده ، باشنده ، یوزنده وکوزنده وسائر یرلرنده یاره وبره کبی جبر علامتلری موجود اولوب اولمادیغی وطرفینك سوابق حاللریله حرکات مألوفەلری تحقیق اولنمقله برابر جبرك وقوع بولدیغی محل بالمعاینه جبر واخافه وقوعنه مساعد اولوب اولمادیغی وبر طرفدن استمداد اولنمسی ویا فرار ایدلمسی ممکن اولوب اولەمیەجغی تدقیق ایدیلەرك صورت تدقیقات وکشف ومعاینه اول بابده اجرا اولنەجق تحقیقاتی حاوی ضبط ورقەسنه درج اولنور .

ضابطهٔ عدلیه مأمورلری یوقاریدن بری بیان وتفصیل اولنان اصول وقواعده توفیقاً تنظیم ایدەجکلری ضبط ورقەلرینی والده ایدەجکلری اشیا ودلائل جرمیەیی تحقیقاته بدأ اولندیغی کوندن اعتباراً یکرمی درت ساعتدن بش کونه قدر مدعیٔ عمومی‌یه کوندرمکه مجبوردر . مع مافیه جریان وقعەیی آیریجه بر تقریر ایله مافوقنه دخی بیلدیرر . مدعیٔ عمومی تحقیقاتی نقصان کوررسه اکمال ایدلمك اوزره اوراقی اعاده ایدەبیلیر .

جرم مشهود قبیلندن برجنحه حقنده‌کی ضبط ورقه‌سی نمونه‌سی

اشبو بیك اوچ یوز یکرمی یدی سنه‌سی نیسانڭ بشنجی صالی کونی ساعت سکز راده‌لرنده دائرهٔ مأموریتم داخلنده طولاشمقده ایکن ... محله‌نك ... سوقاغی باشنده بر کوروالتی اولمسی اوزرینه همان اوطرفه کتدیکمده برشخصك قاچمقده و برینك دخی ارقه‌سندن قوشمقده اولدیغنی کوره‌رك شخص مرقومی بالتعقیب دردست ایلدم . اسمنك احمد افندی اولوب عدلیه دائره‌سی کتبه‌سندن اولدیغنی بیان ایدن ذات دردست ایدیلان شخصك کندی یلکی جیبنده بولنان ساعتنی، قوردونی کسه‌رك سرقت ایلدیکنی سویلیوب کسیك قوردون پارچه‌سنی ارائه ایلدی . لدی التحری شخص مرقومك اوزرنده پارچه‌سی کسیك قوردونه مربوط برساعت بولندی . کیفیت طاطاوله‌ده اوچ نومرولی دکانده ساکن اولوب قوندیره‌جی چراقلغی ایتدیکنی واسمی خرستو اولدیغنی بیان ایدن مرقومدن صورلدقده نزدنده‌کی ساعت ایله قوردون پارچه‌سی کندوسنك ایدوکنی سویلدی . وافاده‌سی کندیسنه امضا ایتدیرلدی .

مظنون علیه خرستو

بوبابده معلوماتلرینــه مراجعت اولنــان . . . محلده . . . نومرولی دكانده . . . جیلق ایدن احمد اغا (بوراده افادهسی یازیلهجقدر) دیوب امضا ایتدیرلدی   شاهد احمد

ومحل مذكورده . . . نومرولی مغازهده . . . جیلق ایدن یورکی افندی دخی (بونكده افادهسی یازیلهجق) بیان ایلیوب بوكاده افادهسی امضا ایتدیرلدی   شاهد یورکی

ذكر اولنــان ساعت وقوردون پارچهسی كسیك قوردون پارچهسیله بالتطبیق موافق اولدیغی اكلاشیلهرق مذكور ساعت وقوردون مظنون علیــه مرقوم ایله برلكده كتوریلوب . . . پولیس مركزینه تســلیم ایدلدیكنی مبین اشــبو ضبط ورقهسی تنظیم وامضا قلندی .   ٦ نیسان سنه ١٣٢٧

سائر حاضرون   مشتكی   . . . پولیس مركزنده مستخدم مأمور

مشهوداً وقوع بولمش برجنایت حقنده ضابطه مأموری طرفندن تنظیم اولنان ضبط ورقهسی نمونهسی

محــل وقعهیه عزیمت | اشبو . . . ســنهسی . . . ك ... نجی ... كونی ســاعت ... رادهلرنده . . . محلهسی ســاكنلرندن (ب) نزدمزه كلهرك

دائرهٔ مأموریتمز داخلنده ومذکور محله‌ده سوقاق اورته‌سنده برشخصك برقاچ محلندن جرح ایدیله‌رك وفات ایلدیکنی خبر ویرمسنه مبنی درحال کیفیت . . . بدایت محکمه‌سی مدعیٔ عمومیلکنه بیلدیرلمکله برابر ورودینه انتظار اولنمقسزین . . . پولیس مرکزی طبیبی (ر) افندی استصحاب ایدیله‌رك و پولیس مأمورینندن ... نومروده مقید ... و ... نومروده مقید ... افندیلر رفاقتمزه آلنه‌رق محل وقعه‌یه عزیمتله اول امرده اثنای وقعه‌ده حاضر بولنانلرك موقع جرمدن تباعد ایتمه‌لری منع اولندی.

موقعك حالی

برطرفی ... جاده‌سنه وبرجهتی دخی ... یولنه منتهی اولان کنیشجه برسوقاغك اورته‌سنده برشخصك متعدد محللرندن مجروح اوله‌رق یان اوستی یاتمقده ووفات ایتمش اولدیغی وکندوسنك . . . بویلی . . . وجودلی . . . قاش وصاچلی ... بیقلی تخمیناً . . . یاشلرنده ایدوکی وسیاه رنکده شایاق جاکت وقهوه رنکی پانطولون ویلك کینمش وایاغنده فوطین وقوندیره اولدیغی کورولدی . لدی التحری مقتولك بولندیغی محلدن اون خطوه ایلروده ایکی طرفی قان لکه‌لی برقما ایله بولاشمش برمندیل بولندی . طبیب مومی الیهك ، جنازه‌نك بولندیغی حال ایله اسباب موتی حقنده تقریرینی بی غرضانه یاپه‌جغنه ومطالعه‌سنی وجدان صحیح اوزرینه بیلدیره‌جکنه دائر اصولاً

طبیبك تحلیفی

تحلیفی اجرا قلندقدن صکره جنازه‌نك معاینهٔ لازمه‌سی اجرا

ایتدیرلدکده طبیب مومی الیه شخص مرقومك بر آلت قاطعه

جنازه‌نك معاینه‌سی: ایله جرح ایدیلوب اثر جرحدن وفات ایتدیکنی بیان ایلدی .
مقتولك .. محله‌سی ساکنلرندن ... اصنافدن (ح) اولدیغی
خبر ویرلدی .

ضبط افادات: أثنای وقعه‌ده حاضر بولنان ... سمتنده ... محله‌سنك
... زقاغنده ... نومرولی خانه‌ده ساکن ... اصنافدن (و)
ایله محلهٔ مذکوره‌ده ... نومرولی خانه‌ده ساکن ... کتبه‌سندن
(ی) افندیلرك بو بابده‌کی معلوماتلری وربر صورولدقده بونلردن
(و) (بوراده افاده‌سی یازیله‌جقدر) بیان ایدرك افاده‌سی امضا
ایتدیرلدی .   امضا : و

دیکر (ی) افندی دخی (افاده‌سی یازیله‌جقدر) سویلیوب
امضا ایتدیرلدی .   امضا : ی

مظنون علیهك دردستی: افادات واقعه‌دن جرمده مظنونیتی اکلاشیلان وموقع
جرمده حاضر بولنه‌رق دردست ایدیلان ... محله ... نومرولی
دکانده ... اصنافدن اولدیغنی بیان ایدن (ل) درحال استنطاق

مظنون علیهك استنطاقی: ایدلدکده (بوراده افاده‌سی یازیله‌جق) سویلدی . وافادهٔ
واقعه‌سی کندوسنه امضا ایتدیرلدی .   امضا
مظنون علیه ل

بناءً علیه موقع جرمده بولنان قمانك کیفیت ضبطی حقنده

آیروجه ضبط ورقه‌سی تنظیمنه ابتدار اولنه‌رق طبیب مومی الیهك مفصلاً مطالعاتنی حاوی اعطا ایلدیکی تقریری دخی اشبو ضبط ورقه‌سنه ربط ایدلمش اولمغله تنظیم قلنان اشبو ضبط ورقه‌سی بالقرائه حاضرونه امضا ایتدیرلمش وطرفمزدن دخی امضا اولنمشدر . . . . سنه . . .

پولیس پولیس ... مرکزی پولیس قومیسری

اهالیدن اهالیدن

موقع جرمدن تباعد ایدوب دردست اولنان شخصك استجوابی حقنده طوتیله‌جق ضبط ورقه‌سی نمونه‌سی

اشبو ... سنه‌سی ... ك ... کونی ساعت ... رادلرنده ... محله‌ده ... زقاغنده (ح)ك کیفیت جرح وقتلندن طولانی محل جرمه عزیمت واجرای تحقیقاته مبادرت اولنه‌رق اثنای وقعه‌ده حاضر بولنان ذواتك تباعدلری منع اولنوب ممنوعیت واقعه خلافنه حرکتله محل مذکوردن مباعدت ایتدیکی حالده دردست ایدیلان ... اهالیسندن و ... اصنافندن (م) استجواب اولندقده (بوراده افاده‌سی یازیله‌جقدر) دیمش اولمغله اشبو ضبط ورقه‌سی تنظیم وبالقرائه مرقوم ایله طرفمزدن وحاضر بولنانلر جانبندن امضا ایدلدی ... سنه ...

(م) پولیس پولیس ... مرکزی پولیس قومیسری

جرمك ارتكابى ايچون استعمال اولنديغى اكلاشيلان سلاح ايله آثار جرمدن اولان شيئك مظنون عليه حاضر اولديغى حالده كيفيت ضبطنه دائر ضبط ورقه‌سى نمونه‌سى

اشبو ... لك ... كونى ساعت ... راده‌لرنده ... محله‌ده ... زقاغنده (ج)ك جرح وقتل ايدلديكى اخبار اولنمسى اوزرينه تفصيلاتى ذات وقعه حقنده تنظيم اولنان ضبط ورقه‌سنده كوسترلديكى وجهله محل جرمه عزيمت اولنه‌رق اجرا قلنان تحريات صيره‌سنده نعش مقتوله ... خطوه محلده بولنان ومظنون عليه (ل) لك اولديغى اخبار ايديلان ... صاپلى ... بوينده ايكى طرفى قانلى برقما ايله مقتولك ياننده كوريلان وآثار جرمدن اولان كذلك قانه بولاشمش برمنديل مظنون عليه (ل)ه ارائه اولنه‌رق ايضاحات استنلدكده (بوراده مظنون عليهك افاده‌سى يازيله‌جقدر) ديمش واشبو ضبط ورقه‌سى مظنون مرقومه امضا ايتديرلمش (اكر استنكاف ايدرسه) اشبو ضبط ورقه‌سنى امضا ايتمسى تكليف اولندقده امضادن استنكاف ايلمش ومذكور قما ايله منديل بر طوربه‌يه قونيلوب اوزرينه باغ ربط اولنه‌رق مهرلنمشدر ... سنه ...

مظنون عليه   پوليس   ... پوليس قوميسرى

اشبو جنایت جرمندن طولایی مرکز مأمورلغنه یازیلان راپورك نمونه‌سی

... پولیس مرکزی مأمورلغنه

مرکزمز داخلنده ... محلده ... زقاقده ... محله‌ده ... نومرولی خانه‌ده مقیم ... اصنافندن (ل) ك دون کیجه وقوع بولان کیفیت قتلنه دائر محل وقعه‌ده ایکی پولیس مأموری رفاقتیله اجرا ایدیلان تحقیقات نتیجه‌سنده قاتلك ... محلده ... اصنافندن (م) اولدیغی اکلاشیله‌رق کندیسی دردست اولنمش وایجاب ایدن ضبط ورقه‌سی‌ده تنظیم قلنمش وموقع جرمده بولنان قما ایله قانه بولاشمش منديل دخی کتورلمش وبوکا دائر طوتیلان ضبط ورقه‌سیله برلکده طبیب (ج) افندینك تقریری مربوط بولنمش اولمغله عرض کیفیت اولنور افندم . ... سنه ... . پولیس قومیسری

خانه صاحبی طرفندن مراجعت وقوعنده ضابطهٔ عدلیه مأمورینك خانه‌یه عزیمتله جرم مشهود حقنده‌کی اصوله توفیقاً تنظیم ایده‌جکی ضبط ورقه‌سی نمونه‌سی

اشبو ... سنه‌سی ... نك ... نجی ... کونی ساعت ...

رادەلرنده دائرۀ مأموريتمز داخلنـده و ... سمتنـده ... زقاغنده خانەسی بولنان (ج) افندینـك مخدومی ... افندی اولدیغی بیانیـله نزدمزه مراجعت ایدن ذات بو کیجه خانەسنه سوقاق قپوسی کلیدی قیریلوب کیریلەرك برسرقت جرمی ارتکاب ایدلمش اولدیغندن بحثله خانه صاحبی طرفندن دعوت اولندیغمزی درمیان ایتمسی اوزرینـه اصولاً درحال کیفیت ... بدایت محکمەسی مـدعیٔ عمومیلکنه بیـلدیرلمکله برابر ورودینـه انتظـار اولمقسزین مرکزمزده مستخـدم پولیس مأمورلری ... نومروده مقیـد ... و ... نومروده مقیـد ... افندیلر رفاقتمزه آلنەرق وچیلینکر (ع) اوسته استصحاب ایدیلەرك خانۀ مذکوره عزیمت واوراده بولنـانلرك طیشاری‌یه چیقملری منع ایدیلوب ذات وقعه وصورت وقوعیله موقعی احوالنك بروجه آتی ضبطنه ابتدار قلندی . خانه‌یه عزیمت

مذکور خانه درونـه کـیرلدکده اورته قاتده وصـاغ طرفنده‌کی اوطه‌نك ایچنـده بولنان قونصولك کلیدی قیرلمش ودرونی بوش قالمش ودیکر اوطـه‌ده‌کی اشیـانك دخی قارشـدیرلمش اولدیغی کورولوب لدی السـؤال قونصـول ایچنـدن ... نقـدی حاوی چکمجـه و ... و ... وبر محفظه درونده موضوع بر دوزینه کموش قوپه چالنمش اولدیغی خانه صاحبی (ح) افندی سویلدی . موقعك حالی ذات‌وقعه

خانه‌یه نه صورتله کیرلمش اولدیغی حقنده‌کی تحقیقاته ابتدار اولندقده ارقه قپوسنك آچیلوب ایچری کیرلدیکی وکلیدلك یرندن قیرلامش واوراده ... آلت ایله برده فنار وفس براقلمش اولدیغی کوریله‌رك چلنکیر (ع) قپونك اچیلمسی حقنده‌کی تقریرینی بی‌غرضانه یاپه‌جغنه ومطالعه‌سنی وجدان صحیح اوزرینه بیلدیره‌جکنه دائر اصولاً تحلیف ایدلدکدن صکره معاینه‌سی اجرا ایتدیرلدکده مرقوم چلنکیر (ع) قپونك اوراده بولنان ... آلت ایله قیریله‌رق آچیلدیغنی بیان ایلدی .

چلنکیرك تحلیفی ایله قپونك معاینه‌سی

وقعه‌یه دائر معلومات ویره‌بیله‌جك اولان مذکور خانه‌نك قارشوسنده دکانی بولنان ... اصنافندن (ص) ایله ... اصنافندن (ب) افندینك معلوماتلرینه مراجعت ایدلدکده بونلردن (ص) (بوراده افاده‌سی یازیله‌جقدر) سویلدی وافادهٔ واقعه‌سی کندوسنه امضا ایتدیرلدی . شاهد (ص)

ضبط افادات

دیکری (ب) افندی دخی (کذا بوراده افاده‌سی یازیله‌جقدر) بیان ایدوب امضا ایتدیرلدی . شاهد (ب)

وقعه حقنده معلومات اعطاسنه مقتدر اولدیغی اکلاشیلان مذکور خانه‌ده‌کی خدمتکارلردن (د) نزدمزه جلب اولنه‌رق اعطای معلومات ایتمسی تکلیف اولندقده (افاده‌سی یازیله‌جق) درمیان ایدرك افاده‌سنی امضا ایتدی . شاهد (د)

لدی المعاینه مذکور قپونك بوستانه منتهی اولان طریقنده

ایاق ایزلری کورولمسی اوزرینه مذکور ایزلر تعقیب ایدیله‌رك بوستان قپوسنده منقطع اولدیغی مشاهده وتحریاته دوام اولنوب بو صیره‌ده رفاقتمزده‌کی پولیس مأموری (س) افندی النده بر بوغچه اولدیغی حالده باشنه منديل باغلی بر شخصی نزدمزه کتورمکله اسمی وهویتی لدی السؤال اسمی (ق) باباسنك اسمی (ك) ... یاشنده ... مملکتلی وباغچوان اولدیغنی سویلیوب کندوسنك ... بویلی ... قاش وصاچلی ... بیقلی ... وجودلی اولدیغی کورولدی . مذکور باغچه کشاد ایدلدکده ایچندن بر محفظه چیقدی . شخص مرقومك جیبندن دخی بر آز نقد ظهور ایتدی . بومحفظه‌نك کیمك اولدیغی مرقومدن صورولدقده (افاده‌سی یازیله‌جق) دیمسی اوزرینه مرقوم آیاق ایزلری بولنان مذکور محله کوتوریله‌رك اشبو ایزلرله ایاغی تطبیق ایدلدکده توافق ایلمش وبولنان فس دخی مرقومك باشنه موافق کلمش اولمغله استنطاقنه دوام ایدلدکده ... اصنافندن (ن) ایله برابر فعل سرقتی ارتکاب ایتدکارینی افاده واقرار واشیای مسروقه‌دن اوچ کموش قوپه‌یی اقامتکاهلری اولان بوستانده‌کی اوطه‌ده براقوب دیکرلرینی صاتمق اوزره کوتوررکن دردست ایدلدیکنی تذکار ایتدی واشبو افاده‌سی کندیسنه امضا ایتدیرلدی .

مظنون علیهك دردستی

مظنون علیهك استنطاقی

مظنون علیه

(ق)

رفیقی مرقوم (ن) دخی بو صیره‌ده رفاقتمزده‌کی پولیس ... / دیکر مظنونك
افندی معرفتیله اله کچوریله‌رك استنطاق ایدلدکده جرم واقعی دردستیله
انکار ایلدی وافادهٔ واقعه‌سی کندوسنه امضا ایتدیرلدی . / استنطاقی

مظنون علیه (ن)

ارتکاب سرقت ایچون استعمال اولنان مذکور آلت ایله موقع جرمده بولنان فنار وفسك صورت ضبطنی ومظنون علیهمانك اقامتکاهلرینك کیفیت تحریسنی مبین آیروجه ضبط ورقه‌سی تنظیمنه ابتدار ایدیله‌رك مرقوم چلنکیرك تفصیل مطالعاتنی حاوی اعطا ایلدیکی تقریری ربط ایدلمش اولدیغندن اشبو ضبط ورقه‌سی حاضر بولنانلر ایله طرفزدن امضا ایدلدی . ... سنه ...

پولیس	پولیس	... پولیس قومیسری
خانه صاحبی	اهالیدن	اهالیدن

اشبو سرقت جرمی حقنده دخی ضبط اشیایه دائر تنظیم اولنه‌جق ضبط ورقه‌سی نمونه‌سی ، قتل جرم مشهودینه متعلق اوله‌رق یوقاریده نمونه‌سی مندرج اولان ضبط ورقه‌سنه توفیق ایدلمیدر .

﴿ مظنون علیهك اقامتكاهنده ثبوت تهمتنی تأیید ایده‌جك ﴾
﴿ اشیانك ضبطنه دائر ضابطه مأموری طرفندن تنظیم ﴾
﴿ اولنه‌جق ضبط ورقه‌سی نمونه‌سی ﴾

اشبو ... سنه‌سی ... نك ... نجی ... کیجه‌سی ... محله‌سنده ساكن (ص) افندینك ... نومرولی خانه‌سنده ارتكاب ایدیلان وتفصیلاتی ... سنه ... تاریخلی ضبط ورقه‌سنده محرر بولنان سرقت جرمندن طولایی مركزمز پولیس مأمورلرندن ... نومروده مقیم ... و ... نومروده مقیم ... افندیلر رفاقتمزده اولدیغی حالده مظنون علیه (ن) ك اقامتكاهی اولان ... سمتنده ... محله‌سنده ... نومرولی بوستانده‌كی اوطه‌سنه عزیمتله مظنون مرقوم حاضر اولدیغی حالده هرطرفی كمال دقتله تحری اولندقده مذكور اوطه‌نك صول طرف كوشه‌سنده بر صندوق كوریله‌رك آچیلدقده ایچنده اشیای مسروقه‌دن اولدیغی بیان ایدیلان اوچ كموش قوپه بولنمغله اشیای مذكوره مظنون علیهما (ن) و (ق) ه بالارائه طلب ایضاحات ایدلدكده (افاده‌لری یازیله‌جق) دیمش واشبو ضبط ورقه‌سنی امضا ایتمه‌لری تكلیف اولندقده امتناع ایتمش اولملریله اشیای مذكوره برطوربه‌یه وضع واوزرینه باغ ربط ایدیله‌رك مهرلنمشدر . ... سنه ...

پولیس	پولیس	... پولیس قومیسری
اهالیدن		اهالیدن

قتل جرم مشهودندن طولایی دخی مظنون علیهك تحریٔ اقامتکاهیله ضبط اولنه‌جق اشیانك کیفیت ضبطنه متعلق اوله‌رق تنظیم ایدیله‌جك ضبط ورقه‌سی‌ده بونمونه‌یه توفیق ایدیلور .

تحقیقات اولیه

تحقیقات اولیه اوراقنك صورت تنظیمی حقنده تعریفات قانونیه موجود دکل ایسه‌ده استنطاقنامه‌لره نظراً بونلرك شکلنی تعیین ایتمك ممکن اوله‌بیلور . شویله‌که :

تحقیقات اولیه اوراقنك بالاسنه نه ایش حقنده اولدیغی وهانکی مأمورك حواله‌سی اوزرینه اجرای تحقیقاته مباشرت اولندیغی خلاصةً یازیلوب زیرینه تاریخ وضع اولنه‌رق ایشده مخبر ، مغدور وشاهد وار ایسه اولا اونلرك افاده وادعالرینك ضبطنه وصکره مظنون علیهك استجوابنه ابتدار اولنور .

اول‌امرده استجواب ایدیله‌جك اشخاصك اسم ، شهرت ، سن ، صنعت ، محل ولادت واقامتی ، تابعیتی ونه صفتله یعنی مخبر ویاخود شاهد ویاخود مشتکی ویاخود مدعیٔ شخصی ویاخود مظنون علیه صفتیله‌می استجواب ایدلدیکی ونه سببله استجوابه لزوم کورولدیکی بالایه درج وزیرینه تاریخ وضع اولنور .

استجوابی اجرا قلنه‌جق شخص اکر مظنون ایسه اشکالی کوزلجه تدقیق اولنوب درج ایدلمکله برابر متأهل وچوجقلری بولنوب بولنمادیغی واولجه برجرم ایله مظنون ویا محکوم اولوب اولمادیغی دخی صوریله‌رق علاوه ایدلملیدر .

اصول متخذه‌دن اولدیغی اوزره استجوابنامه بر طبقه‌لق کاغد وسطندن طولاً ایکی‌یه تقسیم اولنه‌رق سؤاللر صاغ طرفه یازیلور . ونتیجه‌سنده استجواب ایدن مأمور ایله استجواب اولنان کسه طرفلرندن زیری امضا ومتعدد صحیفه‌لرده افاده‌سی موجود ایسه او صحیفه‌لرك نهایتلری‌ده ضبط ورقه‌سی اصولنده اولدیغی اوزره امضا اولنور .

« صوك »

